

8 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Ανθρώπινο Έργο: Υγεία και Δικαιοσύνη
στην Καθημερινή Ζωή

16–18
Μαΐου
2025

Αθήνα
Ίδρυμα
Ευγενίδου

Βιβλίο Περιλήψεων

ΠΑ01: Η «επικοινωνιακή δικαιοσύνη» για τα αυτιστικά άτομα. Προκλήσεις και στρατηγικές για ισότιμη συμμετοχή στην καθημερινή ζωή.

Φανή Βελιοπούλου, Μαρούσα Φειδάντση, Μανωλία Σφακιανάκη
Σύλλογος Επιστημόνων Λογοπαθολόγων Λογοθεραπευτών Ελλάδος (ΣΕΛΛΕ)

Η «επικοινωνιακή δικαιοσύνη» αναφέρεται στο δικαίωμα και τη δυνατότητα όλων των ατόμων να εκφράζονται και να γίνονται κατανοητά σε κάθε πλαίσιο της κοινωνικής ζωής. Αποτελεί βασική αρχή για την ισότιμη συμμετοχή των αυτιστικών ατόμων στην καθημερινή ζωή. Τα αυτιστικά άτομα συχνά αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις στην επικοινωνία, οι οποίες επηρεάζουν την κοινωνική τους ένταξη, την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την εργασία και τις υπηρεσίες υγείας (Beukelman & Light, 2020). Οι δυσκολίες αυτές σχετίζονται με αισθητηριακές και κοινωνικές δυσκολίες, με την κατανόηση και την έκφραση της γλώσσας, με τη χρήση μη λεκτικών σημάτων και την ανάγκη για εναλλακτικά και υποστηρικτικά συστήματα επικοινωνίας (AAC) (Mirenda, 2017).

Για την προώθηση της «επικοινωνιακής δικαιοσύνης», προτείνονται στρατηγικές που περιλαμβάνουν τη χρήση εξατομικευμένων AAC συστημάτων, την εκπαίδευση επαγγελματιών και φροντιστών στις αρχές της νευροδιαφορετικότητας, καθώς και την προσαρμογή του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος στις ανάγκες των αυτιστικών ατόμων (Thunberg et al., 2021). Επιπλέον, η ενσωμάτωση προγραμμάτων κοινωνικής επικοινωνίας και η ευαισθητοποίηση της κοινότητας αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού πλαισίου (Parsons et al., 2019).

Η λογοθεραπεία μπορεί να διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο, προωθώντας παρεμβάσεις που στηρίζονται σε εξατομικευμένα επικοινωνιακά προφίλ και διευκολύνοντας την πρόσβαση σε κατάλληλα υποστηρικτικά μέσα. Με την εφαρμογή τεκμηριωμένων πρακτικών και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ θεραπειών, εκπαιδευτικών και οικογενειών, μπορούμε να διασφαλίσουμε την επικοινωνιακή ισότητα και την πλήρη συμμετοχή των ατόμων με αυτισμό στην κοινωνία.

ΠΑ02: Αυτισμός και Εργοθεραπεία : Η συμβολή της πλατφόρμας JobsLink στο δικαίωμα αμειβόμενης εργασίας

Παναγιώτης Σιαπέρας^{1,2}

¹Ελληνικός Σύλλογος για το Σύνδρομο Asperger, Αθήνα, ²Ινστιτούτο Επιστήμης του Έργου & Αποκατάστασης, Μητροπολιτικό Κολλέγιο, Αθήνα

Στις σύγχρονες κοινωνίες το δικαίωμα στην αμειβόμενη εργασία αποτελεί σημαντικό παραγωγικό Έργο αυτοπροσδιορισμού των πολιτών. Ακόμη και αν το αντικείμενο της εργασίας δεν έχει προσωπικό ενδιαφέρον, προσδίδει σημαντική ταυτότητα στον εργαζόμενο ανάμεσα στους διαφορετικούς ρόλους ζωής. Η αμειβόμενη εργασία επηρεάζει την κοινωνική αποδοχή και θέση, την οικονομική ανεξαρτησία και συμβάλλει στην ευζωία. Αντίθετα, η ανεργία και η αδυναμία εύρεσης και διατήρησης εργασίας αποτελούν μορφές Αποστέρησης Έργου, φαινόμενο πιο έντονο σε νευροδιαφορετικούς πολίτες. Την τελευταία δεκαετία, μισό εκατομμύριο αυτιστικοί πολίτες ενηλικιώθηκαν, αλλά η αμειβόμενη εργασία και η εξέλιξη της ζωής τους είναι φτωχότερες από του γενικού πληθυσμού. Για τους πολίτες με αυτισμό δεν υπάρχουν δεδομένα για επαγγελματικές προτιμήσεις, προετοιμασία για εύρεση εργασίας, εμπειρίες και παρεμπόδιση της σταδιοδρομίας. Σημαντικός αριθμός αυτών των πολιτών εγκαταλείπει τη δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια εκπαίδευση ή την επαγγελματική κατάρτιση.

Ο σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να παρουσιάσει το πρώτο ελληνικό καινοτόμο πρόγραμμα JobsLink του Ελληνικού Συλλόγου για το Σύνδρομο Ασπεργκερ. Στην πλατφόρμα του JobsLink, αυτιστικοί πολίτες μπορούν να εισάγουν τα στοιχεία και τις δεξιότητές τους και, στη συνέχεια, με τη βοήθεια μέντορα συνδέονται με επιχειρήσεις. Από τη σύνταξη του βιογραφικού, τη συνέντευξη, την πρόσληψη ως και την εργασιακή καθημερινότητα εργαζόμενοι και εργοδότες έχουν συνεχή υποστήριξη. Τα αποτελέσματα του προγράμματος είναι θετικά, πολίτες με αυτισμό έχουν εργασία, εισόδημα και ασφάλιση συμβάλλοντας στην ευημερία και την κοινωνική ενσωμάτωση, ενώ μειώνονται οι δαπάνες για την πολιτεία. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα μπορεί να αποτελέσει μέρος εθνικής πολιτικής και σημαντικό πεδίο παρέμβασης της Εργοθεραπείας για την ευημερία και την υγεία πολιτών με αυτισμό.

ΠΑ03: Οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID 19 σε άτομα με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος – Ευκαιρία για αλλαγή και δικαιοσύνη έργου.

Έλενα Κούνδουρου, Πελαγία Μενεμσιάδου

Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Τα άτομα που αναγκάζονται να ζήσουν υπό καθεστώς κοινωνικής απομάκρυνσης βιώνουν ένα μεγάλο αριθμό δυσμενών επιπτώσεων στην υγεία τους και στην ποιότητα ζωής τους με κύριες επιπτώσεις την αύξηση των καταθλιπτικών επεισοδίων, τη διαταραχή μετατραυματικού στρες και άλλες ψυχικές και συμπεριφορικές διαταραχές. Πρόσφατα η παγκόσμια κοινότητα βίωσε ένα μακράς διάρκειας lockdown με σκοπό τον περιορισμό της διασποράς της πανδημίας από τον ιό SARS-COV-2. Τα άτομα με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ) αποτελούν έναν ευαίσθητο και ευάλωτο πληθυσμό με έντονη δυσκολία τήρησης συγκεκριμένων κανόνων που αλλάζει σημαντικά τη ρουτίνα συμμετοχής τους στα έργα της καθημερινότητάς τους. Οι έρευνες που έγιναν προκειμένου να προσδιοριστούν οι επιπτώσεις lockdown στα άτομα με ΔΑΦ επισήμαναν κάποιες αρνητικές επιπτώσεις όπως η ανάγκη αλλαγής της ρουτίνας σε συνδυασμό με την ανελαστική συμπεριφορά που παρουσιάζουν, η διακοπή των θεραπευτικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων και η δυσκολία τήρησης των μέτρων ατομικής προστασίας. Όμως ένα πλήθος ερευνών σε παγκόσμιο επίπεδο έδειξε ότι τα μέτρα κοινωνικής απομάκρυνσης ωφέλησαν ένα μεγάλο αριθμό νεαρών ενηλίκων με ΔΑΦ, αφού περιορίστηκαν σημαντικά το κοινωνικό άγχος με αποτέλεσμα τη εμφάνιση καλύτερης προσαρμοστικής συμπεριφοράς. Μέσα από το πρίσμα του κοινωνικού μοντέλου αναπηρίας, ανοίγει ένα παράθυρο για μία νέα θέαση της ΔΑΦ που θα μπορούσε να φέρει αλλαγές που προάγουν την πιο βέλτιστη και ενεργή συμμετοχή των ατόμων στα καθημερινά έργα.

ΠΑ04: Η έννοια του «είναι» των αυτιστικών εφήβων με χαμηλές ανάγκες υποστήριξης: Μια ανασκόπηση πεδίου

Νάγια Κόλλια, Dido Green, Sophie Gaber

Τμήμα Αποκατάστασης, Σχολή Υγείας και Πρόνοιας, Jönköping University, Jönköping, Σουηδία

Εισαγωγή: Η ανάπτυξη των προσεγγίσεων της νευροδιαφορετικότητας έχει διαμορφώσει την κατανόηση του Αυτισμού ερευνητικά και κλινικά, αναγνωρίζοντάς τον ως φυσική νευρολογική παραλλαγή, και ενισχύοντας την αυτιστική ταυτότητα. Στην εργοθεραπεία, το «είναι» (being), ως μέρος του «πράττειν» (doing) και της συμμετοχής σε έργα, παραμένει χωρίς απόλυτο ορισμό, κατανοούμενο κυρίως μέσω επιμέρους στοιχείων όπως η ταυτότητα. Η μελέτη της έννοιας του «είναι» στους αυτιστικούς εφήβους με χαμηλές ανάγκες υποστήριξης είναι κρίσιμη για την προώθηση της ευημερίας και της δικαιοσύνης στις πρακτικές που τους αφορούν.

Σκοπός: Να εξεταστεί και να περιγραφεί η τρέχουσα έρευνα και γνώση σχετικά με την έννοια του «είναι» στους αυτιστικούς εφήβους με χαμηλές ανάγκες υποστήριξης.

Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση πεδίου σε πέντε ακαδημαϊκές βάσεις δεδομένων, γκρίζα βιβλιογραφία και λίστες αναφορών. Πραγματοποιήθηκε βασική ποιοτική επαγωγική ανάλυση περιεχομένου, η οποία εξετάστηκε μέσα από επτά προκαθορισμένα στοιχεία του «είναι»: ταυτότητα, προσωπικές ικανότητες, ρόλοι, δημιουργικότητα, συνείδηση, συνήθειες και στοιχεία εκτέλεσης.

Αποτελέσματα: Από τις 563 αρχικές αναζητήσεις, επιλέχθηκαν 10 σχετικές μελέτες και 14 πηγές από γκρίζα βιβλιογραφία και λίστες αναφορών. Από τις επτά προκαθορισμένες κατηγορίες, προέκυψαν τέσσερα θέματα: η εμπλοκή σε έργα του ψηφιακού κόσμου, η εξερεύνηση ταυτότητας και φύλου, οι δομικές επιρροές στην προσωπική ταυτότητα και η σημασία της δημιουργικότητας.

Συμπεράσματα: Τα αποτελέσματα συμβάλλουν στην κατανόηση της έννοιας του «είναι» στους αυτιστικούς εφήβους με χαμηλές ανάγκες υποστήριξης, όπως προσδιορίζεται από τα τέσσερα βασικά θέματα. Τα στοιχεία του «είναι» των αυτιστικών εφήβων με χαμηλές ανάγκες υποστήριξης, αλληλοσυνδέονται, αναδεικνύοντας ζητήματα έλλειψης δικαιοσύνης στα έργα.

Σημασία: Η αποδοχή της νευροποικιλότητας προς την κατεύθυνση πρακτικών βασισμένων στη δικαιοσύνη είναι ζωτικής σημασίας για την υποστήριξη της υγείας και ευημερίας των αυτιστικών εφήβων.

ΠΑ05: Η Διερεύνηση και Μελέτη Απόψεων των Επαγγελματιών Υγείας Σχετικά με το Επίπεδο της Οικογενειακό-Κεντρικής Προσέγγισης στις Υπηρεσίες Παρέμβασης για Παιδιά με Διαταραχές του Αυτιστικού Φάσματος

Δέσποινα Καϊμη

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου – Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Διοίκηση Μονάδων Υγείας, Κύπρος

Η φροντίδα παιδιών με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) αποτελεί μία πολυδιάστατη πρόκληση για τις οικογένειες και ένα κρίσιμο ζήτημα δημόσιας υγείας. Η οικογενειακό-κεντρική προσέγγιση έχει αναδειχθεί ως κεντρική στρατηγική για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της λειτουργικότητας των παιδιών, καθώς και της ικανοποίησης των οικογενειών. Παρόλο που οι αρχές της οικογενειακό-κεντρικής προσέγγισης είναι ευρέως αναγνωρισμένες, οι οικογένειες παιδιών με ΔΑΦ συχνά λαμβάνουν λιγότερες υπηρεσίες που βασίζονται σε αυτές τις αρχές σε σύγκριση με άλλες ομάδες.

Η μελέτη αποσκοπεί στη διερεύνηση των απόψεων των επαγγελματιών υγείας στην Κύπρο για την εφαρμογή της οικογενειακό-κεντρικής προσέγγισης στις υπηρεσίες παρέμβασης για παιδιά με ΔΑΦ. Επιπλέον, επιχειρεί να εντοπίσει τα δυνατά σημεία και τις προκλήσεις που σχετίζονται με την παροχή οικογενειακό-κεντρικής φροντίδας.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του Measure of Processes of Care for Service Providers (MPOC-SP), ενός αξιόπιστου εργαλείου που αξιολογεί τις διαστάσεις της οικογενειακό-κεντρικής προσέγγισης σε τέσσερις τομείς: ευαισθησία, παροχή γενικών και ειδικών πληροφοριών, και αντιμετώπιση με σεβασμό. Στη μελέτη συμμετείχαν 132 εργοθεραπευτές, φυσιοθεραπευτές, λογοπαθολόγοι.

Τα αποτελέσματα αποκάλυψαν ότι οι επαγγελματίες αξιολόγησαν υψηλά την ευαισθησία, τον σεβασμό, και την παροχή εξειδικευμένων πληροφοριών. Ωστόσο, η παροχή γενικών πληροφοριών βαθμολογήθηκε χαμηλότερα, υποδηλώνοντας την ανάγκη για βελτίωση της ενημέρωσης των οικογενειών και της γενικής επικοινωνίας. Τα ευρήματα υπογραμμίζουν την ανάγκη ενίσχυσης των δεξιοτήτων επικοινωνίας των επαγγελματιών και καλύτερης προσαρμογής των υπηρεσιών παρέμβασης στις ανάγκες των οικογενειών.

Λέξεις κλειδιά: Οικογενειακά Κεντρική Προσέγγιση, Measure of Processes of Care for Service Providers (MPOC-SP), ΔΑΦ, ποιοτική φροντίδα, επαγγελματίες υγείας

ΠΑ06: Ο ρόλος του θεάτρου και της δραματοποίησης στη γνωστική, σωματική, συναισθηματική και κοινωνική ευημερία των ηλικιωμένων ατόμων.

Ευαγγελία Αρβανιτίδου^{1,2}, Βενετία Νοταρά¹, Δημήτριος Λάγγας¹, Αναστασία

Μπαρμπούνη¹, Ευανθία Σακελλάρη¹

¹Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Προαγωγή υγείας στην τρίτη ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ²2η Δ.Υ.ΠΕ. - ΠΕ.Δ.Υ.Ψ.Υ.- Πολυδύναμη Νοσηλευτική Μονάδα Ψυχικής Υγείας Αττικής – Κ.Ψ.Υ. Περιστερίου

Εισαγωγή: Στο πλαίσιο της Δεκαετίας της Υγιούς Γήρανσης (2021-2030) που έχει ανακηρύξει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, η εργοθεραπεία μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο. Το θέατρο δεν είναι απλώς μια μορφή ψυχαγωγίας, αλλά ένα εργαλείο που προσφέρει στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας την ευκαιρία να εκφραστούν, να διατηρήσουν τις δεξιότητές τους και να ενισχύσουν την αυτοεκτίμησή τους.

Σκοπός: Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση διερευνά τον ρόλο του θεάτρου και της δραματοποίησης στην ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων και διερευνάται ο ρόλος στη γνωστική, σωματική, συναισθηματική και κοινωνική ευημερία των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας.

Μέθοδος: Η αναζήτηση της βιβλιογραφίας πραγματοποιήθηκε στη βάση δεδομένων PubMed και στη μηχανή αναζήτησης Google Scholar που είχαν δημοσιευτεί από το 2005 μέχρι τον Οκτώβριο του 2024. Συμπεριέλαβε τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές μελέτες.

Αποτελέσματα: Τα ευρήματα αναδεικνύουν τη θετική συμβολή του θεάτρου στη γνωστική λειτουργία, την αυτοέκφραση, την αυτοεκτίμηση και τη μείωση της κοινωνικής απομόνωσης. Η δραματοποίηση, η ερμηνεία ρόλων, η αφήγηση ιστοριών παρέχουν στους ηλικιωμένους τη δυνατότητα να διατηρούν τις δεξιότητές τους και να συμμετέχουν ενεργά σε κοινωνικά και πολιτιστικά δρώμενα. Επιπλέον, οι παρεμβάσεις αυτές συμβάλλουν στη δικαιοσύνη του έργου, εξασφαλίζοντας ισότιμη πρόσβαση όλων σε δημιουργικές και θεραπευτικές εμπειρίες.

Συμπεράσματα: Οι θεατρικές παρεμβάσεις αποτελούν μια βιώσιμη και αποτελεσματική μέθοδο παρέμβασης για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων, ιδιαίτερα όσων πάσχουν από γνωστική έκπτωση ή άνοια. Η ενσωμάτωσή τους στις δραστηριότητες εργοθεραπείας κρίνεται σκόπιμη καθώς σύμφωνα με τη θεώρηση του έργου, η συμμετοχή σε σκόπιμες δραστηριότητες προάγει την ευημερία, ενώ η διατήρηση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης συμβάλλει στη μείωση της απομόνωσης.

ΠΑ07: Η χρήση των αναμνήσεων (reminiscence) στην εργοθεραπευτική παρέμβαση για ηλικιωμένους με νοητικές διαταραχές

Νικολίνα Στάμου¹, Μαρία-Ελένη Καλαμάτα², Πηνελόπη Βλοτινού³, Γεωργία Τσάκνη⁴, Άννα Τσιακίρη⁵, Ιωάννα-Γιαννούλα Κατσούρη⁶

¹Εργοθεραπεύτρια, Κέντρο Ημέρας για την Άνοια Κυψέλης, Ξενώνας Βραχείας Νοσηλείας για την Άνοια και 1ο Ψυχογηριατρικό Οικοτροφείο, Ψυχογηριατρική Εταιρεία «Ο Νέστωρ»,

²Εργοθεραπεύτρια, Οικοτροφείο «ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ II», Κοινωνικές Συνεταιριστικές Δραστηριότητες Ευπαθών Ομάδων – Κ.Σ.Δ.Ε.Ο. «ΕΔΡΑ», ³Εργοθεραπεύτρια, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ⁴Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ⁵Νευροψυχολόγος, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, ⁶Εργοθεραπεύτρια, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πρόεδρος Τμήματος Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Η εργοθεραπευτική παρέμβαση μέσω των αναμνήσεων έχει μελετηθεί αρκετά ως μέθοδος υποστήριξης ηλικιωμένων ατόμων με νοητικές διαταραχές. Η μελέτη μας στοχεύει στην χαρτογράφηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, εστιάζοντας στην αποτελεσματικότητα, τις μεθοδολογίες και τα χαρακτηριστικά των παρεμβάσεων εργοθεραπείας που ενσωματώνουν τη προσέγγιση reminiscence. Μια εκτενής αναζήτηση πραγματοποιήθηκε σε βάσεις δεδομένων όπως PubMed, PsycINFO και CINAHL, περιλαμβάνοντας μελέτες που δημοσιεύθηκαν την τελευταία δεκαετία στην διεθνή βιβλιογραφία και εξετάζουν τις παρεμβάσεις αυτές σε ηλικιωμένα άτομα με νοητικές διαταραχές. Τα ευρήματα έδειξαν ότι η θεραπεία αναμνήσεων χρησιμοποιείται συχνά από τους εργοθεραπευτές, για την ενίσχυση της νοητικής λειτουργίας, της συναισθηματικής ευημερίας και της ποιότητας ζωής του συγκεκριμένου πληθυσμού. Η αποτελεσματικότητα αυτών των παρεμβάσεων ποικίλλει, με κάποιες μελέτες να αναδεικνύουν θετικές επιδράσεις, ενώ άλλες να υπογραμμίζουν μεθοδολογικούς περιορισμούς. Συμπερασματικά, η χρήση της προσέγγισης reminiscence στην εργοθεραπεία παρουσιάζει δυνατότητες για βελτίωση των αποτελεσμάτων σε ηλικιωμένους με νοητικές διαταραχές. Απαιτείται περαιτέρω έρευνα και τυποποίηση πρωτοκόλλων για την επαρκή κατανόηση και μέτρηση της αποτελεσματικότητας της προσέγγισης reminiscence. Μελλοντικές μελέτες θα πρέπει να επικεντρωθούν στη βελτίωση των στρατηγικών παρέμβασης με χρήση της προσέγγισης reminiscence στην εργοθεραπεία καθώς και στη διερεύνηση των μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων της στα ηλικιωμένα άτομα με νοητικές διαταραχές.

ΠΑ08: Συμβουλευτικός Σταθμός για την Άνοια, Στόχοι, Παρεμβάσεις, Αποτελέσματα: Το Παράδειγμα του Δήμου Ηρακλείου Αττικής

Μαίρη Καραμπέτσου¹, Αικατερίνη Πλάκα², Άννα - Βιλελμίνη Μπαλινόβιτς³

¹Δήμος Ηρακλείου Αττικής - ΕΔΔΥΠΠΥ, Εργοθεραπεύτρια MSc, Δημοτική Σύμβουλος Ηρακλείου Αττικής, Αν. Γραμματέας του Δ.Σ. και Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του ΕΔΔΥΠΠΥ, Οργανωτική Γραμματέας Δ.Σ. του Πανελληνίου Συλλόγου Εργοθεραπευτών,

²Κοινωνιολόγος MSc, PhD (c) Υπουργείο Δικαιοσύνης, Επιμελήτρια Κοινωνικής Αρωγής στην Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής Αθηνών, ³Ειδικευόμενη Οφθαλμίατρος, Γενικό Παναρκαδικό Νοσοκομείο Τρίπολης «Η Ευαγγελίστρια»

Με τον όρο υγιή και ενεργό γήρανση ορίζεται η διαδικασία μέσω της οποίας εξασφαλίζεται η σωματική, κοινωνική και ψυχική υγεία των ανθρώπων μεγαλύτερης ηλικίας, ώστε η ζωή τους να συνεχίζεται χωρίς περιορισμούς και να τους παρέχονται ισότιμα, ευκαιρίες εργασίας και κοινωνικής συμμετοχής.

Το πρόγραμμα: «Δημιουργία δικτύου συμβουλευτικών σταθμών για την Άνοια στους Δήμους της Ελλάδας» υλοποιείται με την ευθύνη και τη συνεργασία της Εταιρείας Alzheimer Αθηνών, του Εθνικού Διαδημοτικού Δικτύου Υγιών Πόλεων-Προαγωγής Υγείας (ΕΔΔΥΠΠΥ) και των ΚΕΠ Υγείας . Ο Δήμος Ηρακλείου Αττικής εγκαινίασε το 2019 την λειτουργία του "Συμβουλευτικού Σταθμού για την Άνοια", με στόχο την αποτελεσματική παρέμβαση στην κοινότητα και δη στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας.

Η παρέμβαση εκτείνεται σε τρία επίπεδα: Την αξιολόγηση, μέσω των επιστημονικών εργαλείων όπως τα MMSE, CDT και GDS, τη λειτουργία των Ομάδων Νοητικής Ενδυνάμωσης (ασκήσεις μνήμης, προσοχής, επανεκμάθηση υλικού κ.α.) και τη διασύνδεση με εξειδικευμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Οι γενικότεροι στόχοι, εντοπίζονται στην αξιοποίηση των δομών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όπως, ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ κλπ., στην άμεση πρόσβαση στην ομάδα στόχου και στην πρόληψη, διατήρηση και βελτίωση του νοητικού και λειτουργικού επιπέδου του ατόμου.

Στο Ηράκλειο Αττικής έχουν συμμετάσχει πάνω από 110 άτομα στις ομάδες νοητικής ενδυνάμωσης, από την αρχή του προγράμματος. Όλοι οι ωφελούμενοι έχουν βελτιώσει το κοινωνικό, ψυχολογικό, πνευματικό, σωματικό επίπεδό τους. Απώτερος στόχος παραμένει, η δημιουργία μιας πόλης φιλικής προς την Γ'Ηλικία και την Άνοια, μέσω της μετάβασης σε μια κοινωνία, όπου οι άνθρωποι θα αντιμετωπίζονται ισότιμα και θα μπορούν να αξιοποιούν τις δυνατότητές τους.

ΠΑ09: Οι Δραστηριότητες Διπλού Έργου (Dual Task) στην Ήπια Γνωστική Διαταραχή και την Άνοια: Διαγνωστική Αξία και Επίδραση στη Λειτουργικότητα.

Λυδία Αποστολίδου, Δέσποινα Ελένα, Μαρίνα-Αριστέα Κατσούλη
Καρουσέλ, Καβάλα

Η παρούσα εργασία προσφέρει μια συνοπτική επισκόπηση της σημασίας των δραστηριοτήτων διπλού έργου, ως εργαλείο πρώιμης ανίχνευσης, αλλά και παρέμβασης με εφαρμογή σε άτομα με Ήπια Γνωστική Διαταραχή (MCI) και Άνοια.

Το διπλό έργο (dual task) συνιστά την ικανότητα ταυτόχρονης εκτέλεσης γνωστικών και κινητικών δραστηριοτήτων. Έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα ευαίσθητο στην ανίχνευση πρώτων σημείων γνωστικής εξασθένησης, τα οποία συχνά δεν καταγράφονται μέσω απλών δοκιμασιών. Ειδικότερα, μελέτες έχουν επισημάνει ότι η δοκιμασία βάρδισης διπλού έργου (dual task gait) μπορεί να εξυπηρετήσει τους κλινικούς για να ανιχνεύσουν ασθενείς με MCI με υψηλότερο κίνδυνο εξέλιξης σε άνοια, επιτρέποντας έτσι την έναρξη πρώιμων παρεμβάσεων, βελτιώνοντας τόσο τις γνωστικές, όσο και τις κινητικές τους επιδόσεις. Επιπλέον, οι δραστηριότητες διπλού έργου ενσωματώνουν μια διεπιστημονική προσέγγιση που συνδυάζει τις γνώσεις διαφορετικών ειδικοτήτων, καθιστώντας τις συγκεκριμένες δοκιμασίες ιδιαίτερα ελκυστικές για κλινικούς και ερευνητές.

Ανασκοπήσεις καταδεικνύουν πως οι παρεμβάσεις διπλού έργου ωφελούν τις γνωστικές και κινητικές λειτουργίες ηλικιωμένων με νοητική εξασθένηση. Επιπρόσθετα προτερήματα των δραστηριοτήτων διπλού έργου, είναι πως καθίστανται σχετικά εύκολες, οικονομικές και μπορούν να ενταχθούν στην καθημερινή κλινική πρακτική.

Τα παραπάνω οφέλη, αποτυπώνονται στη Λειτουργικότητα των ασθενών, μέσω της μείωσης των πτώσεων, τη διατήρηση της προσοχής και την ενίσχυση της αυτονομίας σε καθημερινές δραστηριότητες.

Συμπερασματικά, η παρούσα εργασία απευθύνεται σε επαγγελματίες υγείας και ερευνητές, προβάλλοντας τις δυνατότητες του διπλού έργου για την ενίσχυση της διάγνωσης και την ανάπτυξη νέων κλινικών παρεμβάσεων. Τα ευρήματα και οι προτάσεις της εργασίας ανοίγουν το δρόμο για μελλοντικές έρευνες που θα συμβάλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών με άνοια και την αποτελεσματικότερη διαχείριση των γνωστικών και κινητικών διαταραχών.

ΠΑ10: CO-OP Approach (Cognitive Orientation to daily Occupational Performance). Η πρακτική, τα τεκμήρια και οι προοπτικές μιας σύγχρονης εργοκεντρικής προσέγγισης

Πέτρος Μελαδάκης^{1,2}

¹*International Cognitive Approaches Network (ICAN). Regional coordinator for Greece & Cyprus, Κορυδαλλός,* ²*ΔΡΑΣΗ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ- Κέντρο πρόληψης & ανάπτυξης παιδιού*

Τα τελευταία χρόνια σημειώνεται μια σημαντική αλλαγή στην εργοθεραπευτική πρακτική καθώς ο κλινικός συλλογισμός και οι εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις χρειάζεται να γίνουν περισσότερο Εργοκεντρικές. Με βάση τις σύγχρονες αυτές απόψεις, τις θεωρίες του έργου και τα νέα ερευνητικά τεκμήρια, αναπτύχθηκε η προσέγγιση CO-OP. Η CO-OP Approach (Cognitive Orientation to daily Occupational Performance- Γνωσιακός Προσανατολισμός στην καθημερινή Εκτέλεση Έργων) είναι μια πελατοκεντρική προσέγγιση, βασισμένη στην εκτέλεση έργου και την επίλυση προβλημάτων, η οποία διευκολύνει την απόκτηση δεξιοτήτων μέσω της χρήσης στρατηγικών και της καθοδηγούμενης ανακάλυψης. Αναπτύχθηκε τη δεκαετία του 90 κι ενώ αρχικά χρησιμοποιήθηκε σε παιδιά με ΑΔΚΣ (Αναπτυξιακή Διαταραχή του Κινητικού Συντονισμού), πλέον είναι μια τεκμηριωμένη προσέγγιση για αρκετούς πληθυσμούς, σε διαφορετικές ηλικίες. Τα ερευνητικά τεκμήρια που θα παρουσιαστούν εκτενώς, συνηγορούν στο ότι είναι μια προσέγγιση που επιτυγχάνει τους στόχους της, αναπτύσσει τις δεξιότητες εκτέλεσης οι οποίες γενικεύονται και μεταφέρονται και σε άλλα έργα, αυξάνει τη συμμετοχή των ατόμων σε έργα στην καθημερινή ζωή, ενώ ταυτόχρονα βελτιώνει το αίσθημα της αυτό-αποτελεσματικότητας. Περιγράφοντας συνοπτικά την CO-OP Approach, θα αναφερθεί πώς ο θεραπευτής μέσω αυτής εργάζεται πελατοκεντρικά, πώς βοηθά τα άτομα να εντοπίσουν τους δικούς τους στόχους, πώς τα εκπαιδεύει στην διαδικασία επίλυσης προβλημάτων και πώς τα καθοδηγεί να αναπτύξουν στρατηγικές τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά στην καθημερινή τους ζωή, προκειμένου να συμμετέχουν σε προσωπικές και κοινωνικές καταστάσεις που τα ίδια επιθυμούν ή είναι αναγκαίο να συμμετέχουν. Η CO-OP Approach χρησιμοποιείται πλέον σε πάρα πολλές χώρες, όπως και στην Ελλάδα, ενώ αρκετοί ερευνητές συνεχίζουν να μελετούν διεξοδικά όλα τα στοιχεία της παρέμβασης και την δοκιμάζουν σε όλο και περισσότερους πληθυσμούς.

ΠΑ11: Ο Ρόλος της Εργοθεραπείας στην Εφαρμογή του Πλαισίου των F-words για την Ενίσχυση της Συμμετοχής και της Ποιότητας Ζωής των Παιδιών με Αναπηρία.

Ειρήνη Μωυσόγλου^{1,2}, Στυλιανή Μηλιώτη³, Αλεξάνδρα Κλημεντοπούλου⁴

¹Εργοθεραπεύτρια, MSc, Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Εργοθεραπείας Πα.Δ.Α., Επιστημονικά Υπεύθυνη Δ.Ε.Κ.Α. για το παιδί, ²Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ³PhD, Φυσικοθεραπεύτρια, ⁴PhD, Αναπτυξιολόγος

Οι παιδικές αναπηρίες επηρεάζουν την ανάπτυξη των παιδιών από την πρώιμη ηλικία έως και την ενήλικη ζωή. Σύμφωνα με την πορεία της ανάπτυξης των παιδιών, καθώς και με την σύγχρονη εξελικτική πορεία της εργοθεραπείας, τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιείται το πλαίσιο των F-words στην παιδιατρική αποκατάσταση, προσφέροντας έναν τρόπο σκέψης και παρέμβασης που εστιάζει στην ενίσχυση της συμμετοχής, της ανάπτυξης και των ισότιμων ευκαιριών των παιδιών με αναπηρίες στην καθημερινή ζωή. Μέσω της εφαρμογής του, επιτυγχάνεται μια ολιστική προσέγγιση που συνάδει με την εργοθεραπευτική πρακτική και προάγει την υγεία, την ευημερία και τη συμμετοχή στη ζωή των παιδιών και των οικογενειών τους, δίνοντας έμφαση σε θεμελιώδεις αξίες όπως η οικογένεια (family), η λειτουργία (function), η φιλία (friends), η διασκέδαση (fun) και η φυσική κατάσταση (fitness).

Η εφαρμογή των F-words επιτυγχάνεται μέσω της χρήσης συγκεκριμένων και ελκυστικών εργαλείων, καθώς και πρακτικών οδηγιών, ενθαρρύνοντας τους επαγγελματίες που εμπλέκονται στην παιδιατρική αποκατάσταση να τις εφαρμόζουν στην εργασιακή τους ρουτίνα (σχολεία, δομές αποκατάστασης, ιατρεία). Η πρόσφατα διαθέσιμη επίσημη ελληνική μετάφραση των εργαλείων, πιστεύεται ότι θα ενισχύσει την προσβασιμότητα και τη χρηστικότητά τους για επαγγελματίες, γονείς και εκπαιδευτικούς.

Επιπλέον, θα συζητηθούν κλινικές εμπειρίες από την εφαρμογή των F-words, καθώς φαίνεται ότι μπορεί να λειτουργήσει και ως εργαλείο αναγνώρισης αναγκών, υποστηρίζοντας τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και προάγοντας ένα κοινωνικό περιβάλλον που σέβεται, δημιουργεί ευκαιρίες και ενδυναμώνει τις ατομικές δυνατότητες και ανάγκες τους. Επίσης, θα αναλυθούν τα οφέλη από την ενσωμάτωση των F-words στις πρακτικές αποκατάστασης παιδιών με αναπηρία, αναδεικνύοντας τη σημασία τους για μια πιο συμμετοχική και προσανατολισμένη στο παιδί προσέγγιση.

ΠΑ12: Η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της μεθόδου TEACCH στη μείωση του άγχους και στη συμμετοχή στην εκπαίδευση σε άτομα με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος

Μαριτίνη Καραγιάννη^{1,2}

¹Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Κύπρος, ²Skills For Life SFL, Κύπρος

Η Διαταραχή του Φάσματος του Αυτισμού (ΔΑΦ) είναι μια νευροαναπτυξιακή διαταραχή που χαρακτηρίζεται από δυσκολίες στην κοινωνική αλληλεπίδραση και την επικοινωνία, καθώς και από επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές. Τα παιδιά με ΔΑΦ συχνά βιώνουν αυξημένα επίπεδα άγχους, γεγονός που επηρεάζει τη λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής τους. Η μέθοδος "Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children" (TEACCH) αποτελεί μια δομημένη και οπτικοποιημένη προσέγγιση παρέμβασης που στοχεύει στη δημιουργία ενός προσαρμοσμένου περιβάλλοντος μάθησης. Ωστόσο, η επίδρασή της στη μείωση του άγχους, ιδίως στα ίδια τα άτομα με ΔΑΦ, δεν έχει ερευνηθεί επαρκώς.

Η παρούσα μελέτη διερευνά τη συσχέτιση της εφαρμογής του TEACCH με τη μείωση του άγχους και τη βελτίωση της λειτουργικής συμμετοχής στην εκπαίδευση. Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση 18 μελετών από διεθνείς βάσεις δεδομένων (PubMed, Scopus, EBSCO) που δημοσιεύθηκαν μεταξύ 2009-2023. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι 10 από τις 14 μελέτες ανέδειξαν τη θετική επίδραση του TEACCH στη συμμετοχή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ 3 από τις 4 μελέτες επιβεβαίωσαν τη συσχέτιση του παιδικού και γονικού άγχους.

Συμπερασματικά, το TEACCH ενισχύει την ανεξαρτησία και τη λειτουργικότητα των παιδιών με ΔΑΦ, ενώ συμβάλλει στη μείωση του γονικού στρες, επηρεάζοντας θετικά το άγχος των παιδιών. Η ενσωμάτωσή του στις εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις κρίνεται ιδιαίτερα ωφέλιμη, υπογραμμίζοντας την ανάγκη περαιτέρω ερευνητικής διερεύνησης.

ΠΑ13: Προσβασιμότητα και Υποστηρικτική Τεχνολογία: Πρωθώντας τη Συμπερίληψη στην Εργασία των Ατόμων με Αναπηρία

Ευστρατία Αραμπατζή

Rehabcare PC

Η παρούσα εργασία εξετάζει τη σημασία της προσβασιμότητας και της υποστηρικτικής τεχνολογίας στη δημιουργία συμπεριληπτικών χώρων εργασίας για άτομα με αναπηρία. Εστιάζει ιδιαίτερα στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων και στον ρόλο της εργοθεραπείας στη διευκόλυνση της ένταξής τους στο επαγγελματικό περιβάλλον. Μέσα από μια ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και τη μελέτη περιπτώσεων, αναλύονται οι τρόποι με τους οποίους η τεχνολογία, όπως τα προσαρμοσμένα εργονομικά καθίσματα και συσκευές κινητικότητας, οι αυτοματοποιημένες λύσεις προσβασιμότητας και τα ψηφιακά εργαλεία υποστήριξης, μπορούν να ενισχύσουν την αυτονομία και την παραγωγικότητα των εργαζομένων με αναπηρία.

Παράλληλα, εξετάζεται η συμβολή της εργοθεραπείας στην αξιολόγηση των αναγκών των ατόμων, στη σχεδίαση εξατομικευμένων λύσεων και στην εκπαίδευση εργοδοτών και συναδέλφων για τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού εργασιακού περιβάλλοντος. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης δείχνουν ότι η ενσωμάτωση υποστηρικτικών τεχνολογιών και εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων μπορεί να μειώσει τα εμπόδια στην εργασία, να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία και να προάγει τη συμπερίληψη και την ισότητα στον χώρο εργασίας.

Η εργασία καταλήγει με προτάσεις για την ανάπτυξη πολιτικών και πρακτικών που ενισχύουν τη συνεργασία μεταξύ εργοθεραπευτών, εργοδοτών και τεχνολογικών φορέων, με στόχο τη βιώσιμη ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην επαγγελματική ζωή.

ΠΑ14: Προσβασιμότητα ενοριακών ναών από χρήστες αμαξιδίου και άτομα με οπτική τύφλωση.

Λεωνίδας Κοζυράκης¹, Χρυσούλα Κοσμά², Νίκη Δράμη², Αθανάσιος Ιωαννίδης³, Γεώργιος Τσιγάρας⁴

¹"Speech Box" Therapy Center, ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Greece, ²φοιτήτρια ΠΔΜ, Τμήμα Εργοθεραπείας, ³φοιτητής Πανεπιστημίου Πατρών, Τμήμα Φυσικοθεραπείας, ⁴PhD, PT, Postdoc, MSc Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδας, Τμήμα Φυσικοθεραπείας-Α' Παιδιατρική Κλινική (ΑΠΘ), Γ.Ν.Θ Ιπποκράτειο

Η προσβασιμότητα ατόμων ΑΜΕΑ σε όλους τους χώρους κοινωνικής, οικονομικής, πολιτιστικής και κάθε άλλης δραστηριότητας κατοχυρώνεται από ευρωπαϊκές οδηγίες και εθνικούς νόμους. Ο όρος προσβασιμότητα περιλαμβάνει ένα σύνολο αρχών και μεθόδων για την εξασφάλιση ανεμπόδιστης, αυτόνομης και ανεξάρτητης διακίνησης του κάθε πολίτη στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον για τη δημιουργία μιας κοινωνίας χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς, που αντιμετωπίζει ισότιμα τα μέλη της.

Για την αξιολόγηση προσβασιμότητας των ενοριακών ναών από άτομα σε αμαξίδιο και άτομα με προβλήματα όρασης χρησιμοποιήθηκε η «Μεθοδολογία Ελέγχου Προσβασιμότητας Δημοσίων Υπηρεσιών και Υποδομών» (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009), προσαρμοσμένη στις υπό εξέταση μεταβλητές. Ένα ηλεκτρονικό αντίγραφο του ερωτηματολογίου ήταν διαθέσιμο στους εθελοντές που αποτελούνται από 3 τελειόφοιτους φοιτητές εργοθεραπείας 2 φυσιοθεραπευτές, 1 ειδική παιδαγωγό. Συνολικά αξιολογήθηκαν 14 τυχαίοι ναοί στις πόλεις της Θεσσαλονίκης, Λάρισας, Πάτρας και Κατερίνης, τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο του 2024.

Η στατική ανάλυση έγινε με τη χρήση του στατιστικού εργαλείου SPSS της IBM, 23η έκδοση. Αξιολογήθηκαν τυχαίοι ναοί στους οποίους είχαν εύκολη πρόσβαση οι ερευνητές με την προϋπόθεση να είναι ενοριακοί ναοί. Οι ναοί είχαν μέσο όρο έτους κατασκευής το 1958 (SD: 47,5) και χαμηλά ποσοστά προσβασιμότητας σε χώρους στάθμευσης ΑΜΕΑ, διαδρομή προς είσοδο, θύρες, οριζόντια και κάθετη κινητικότητα, εκπαίδευση προσωπικού για θέματα εξυπηρέτησης/ασφάλειας ΑΜΕΑ και συνεργασία με τοπικούς φορείς. Καλύτερα ποσοστά καταγράφηκαν στους πρόναους (νάρθηκες- σημεία πριν την είσοδο στον κύριο ναό). Η συμμετοχή ατόμων με κινητική και οπτική αναπηρία συναντά σημαντικά εμπόδια, περιορίζεται στην παρακολούθηση και όχι στη συμμετοχή στη λατρευτική ζωή της εκκλησίας. Περαιτέρω έρευνα μπορεί να ασχοληθεί με τις εύλογες προσαρμογές που μπορούν να γίνουν και την μελέτη προσβασιμότητας άλλων τόπων λατρείας (συναγωγές, τζαμιά κλπ).

ΠΑ15: Αντιλήψεις και εμπειρίες ατόμων με κινητικούς περιορισμούς, γονέων ή/και φροντιστών για την προσβασιμότητα των παραλιών στην Ελλάδα και την Κύπρο.

Χριστίνα Ντουλέ, Ιωάννα Μαλαχία, Νεφέλη Ευσταθία Παπασαλούρου
Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Κύπρος

Υπόβαθρο και ερευνητικοί στόχοι: Η πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα, επηρεάζοντας την ποιότητα ζωής. Οι παραλίες είναι ο δημοφιλέστερος προορισμός αναψυχής σε Ελλάδα και Κύπρο, με τη συμμετοχή σε δραστηριότητες στην παραλία να προσφέρουν σημαντικά οφέλη υγείας και ευεξίας. Ωστόσο, η ανεπαρκής προσβασιμότητα περιορίζει τη συμμετοχή ατόμων με κινητικές αναπηρίες. Παρά την προσπάθεια δημιουργίας και ανάπτυξης υποδομών προσβασιμότητας, απουσιάζουν δεδομένα σχετικά με την αποτελεσματικότητα, τη λειτουργικότητα και τη βιωσιμότητά τους στις δύο χώρες. Η παρούσα μελέτη στοχεύει στη διερεύνηση των απόψεων, αντιλήψεων και εμπειριών ατόμων με κινητικές αναπηρίες, καθώς και των φροντιστών ή/και γονέων τους, σχετικά με τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα των παραλιών στην Ελλάδα και την Κύπρο.

Μεθοδολογία: Η έρευνα θα διεξαχθεί σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, θα πραγματοποιηθούν ομάδες εστίασης αποτελούμενες από άτομα με κινητικούς περιορισμούς και φροντιστές, προκειμένου να συλλεχθούν ποιοτικά δεδομένα για τις εμπειρίες, τις αντιλήψεις, τους υποστηρικτικούς και ανασταλτικούς παράγοντες πρόσβασης, καθώς και τις προτάσεις τους για βελτίωση. Τα δεδομένα θα αναλυθούν θεματικά, ακολουθώντας προσέγγιση ποιοτικής έρευνας. Στη δεύτερη φάση, τα ευρήματα των ομάδων εστίασης θα αξιοποιηθούν για τη δημιουργία ερωτηματολογίου που θα διανεμηθεί σε ευρύτερο δείγμα, επιτρέποντας τη συστηματική αξιολόγηση των αναγκών και δυσκολιών πρόσβασης στις παραλίες.

Αναμενόμενα αποτελέσματα και σημαντικότητα: Η μελέτη αναμένεται να αναδείξει τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με κινητικούς περιορισμούς, καθώς και τις στρατηγικές που χρησιμοποιούν για να τα ξεπεράσουν. Τέλος, θα παρέχει πληροφορίες βελτίωσης της πολιτικής και των υποδομών προσβασιμότητας στις παραλίες, διαμορφώνοντας προτάσεις για περιβάλλοντα χωρίς αποκλεισμούς, ενισχύοντας την ισότιμη συμμετοχή όλων.

ΠΑ16: Προώθηση του δικαιώματος συμμετοχής σε έργα για άτομα χωρίς καταλογισμό σε κλειστά ψυχιατρικά πλαίσια: Ο ρόλος των εργοθεραπευτών στην ενίσχυση της συμμετοχής τους

Αγγελική Τσακιράκη^{1,2}

¹Κέντρο Ημέρας "Λωτός", ²ΕΚΔΨ&Π «Κωστής Μπάλλας»,

Εισαγωγή: Τα κλειστά ψυχιατρικά πλαίσια για άτομα χωρίς καταλογισμό συχνά περιορίζουν τη συμμετοχή τους σε έργα λόγω της υποχρεωτικής θεραπείας, οδηγώντας σε καταπάταση του δικαιώματος συμμετοχής τους σε αυτά. Οι εργοθεραπευτές διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην υπεράσπιση του δικαιώματος συμμετοχής σε έργα (ΔΣσΕ), αντιμετωπίζοντας ωστόσο σημαντικά εμπόδια που περιορίζουν την πλήρη συμμετοχή.

Σκοπός: Η διερεύνηση των αντιλήψεων των εργοθεραπευτών για τον ρόλο τους στην προώθηση του ΔΣσΕ σε κλειστά ψυχιατρικά πλαίσια και των παρεμβάσεων που εφαρμόζουν με άτομα χωρίς καταλογισμό.

Μεθοδολογία: Πραγματοποιήθηκαν ποιοτικές συνεντεύξεις με δύο έμπειρους εργοθεραπευτές, οι οποίοι επιλέχθηκαν μέσω σκόπιμης δειγματοληψίας. Οι ημιδομημένες συνεντεύξεις επικεντρώθηκαν στις απόψεις και τις παρεμβάσεις σχετικά με το ΔΣσΕ. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με ποιοτική ανάλυση περιεχομένου.

Αποτελέσματα: Αυτή η μελέτη αναδεικνύει τις προσπάθειες των εργοθεραπευτών να προωθήσουν το ΔΣσΕ σε κλειστά ψυχιατρικά πλαίσια για άτομα χωρίς καταλογισμό, εστιάζοντας σε περιορισμούς όπως η μειωμένη συμμετοχή και κοινωνική ένταξη. Επικεντρώνεται επίσης στη συνηγορία για τον μετασχηματισμό των υπάρχοντων πλαισίων, την ηθική ευθύνη και τη συνεργασία με την διεπιστημονική ομάδα. Οι παρεμβάσεις περιλαμβάνουν την ενίσχυση των διαπροσωπικών αξιών, την ενίσχυση της ταυτότητας συμμετοχής και την προώθηση ευκαιριών εργασίας. Παρά τις προκλήσεις, οι εργοθεραπευτές προσπαθούν να δημιουργήσουν αίσθηση κοινότητας για την επανένταξη.

Συμπεράσματα / Συζήτηση: Η μελέτη αναδεικνύει τις σημαντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εργοθεραπευτές στην προώθηση του ΔΣσΕ σε περιοριστικά περιβάλλοντα, τη σημασία της συνηγορίας για την αποκατάσταση των δικαιωμάτων των ωφελούμενων και της διεπιστημονικής συνεργασίας. Η μελλοντική έρευνα πρέπει να επικεντρωθεί στη διερεύνηση συστημικών αλλαγών και στην αξιολόγηση του μακροπρόθεσμου αντίκτυπου των παρεμβάσεων αυτών.

ΠΑ17: Η δυναμική του έργου στην πορεία της ανάρρωσης ατόμων με πρώιμη ψύχωση

Ευτυχία Καλιμανά

Εργοθεραπεύτρια MSc, Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση, 'Πειραιώς 33', Ε.Π.Ι.Ψ.Υ., Ακαδημαϊκή Υπότροφος, Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

Σκοπός: Η παρούσα εργασία αποτυπώνει την εμπειρία δύο ετών από την εφαρμογή της εργοθεραπείας στη Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση (ΜΕΠΨ) 'Πειραιώς 33', αναδεικνύοντας τη σύνδεση της με το μοντέλο της έγκαιρης παρέμβασης. Μέσα από το πρίσμα της επιστήμης του έργου, η εργοθεραπεία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της θεραπευτικής διαδικασίας, προάγοντας την εμπλοκή του ατόμου σε λειτουργικά και κοινωνικά έργα. Επιπλέον, παρουσιάζονται οι βασικές αρχές του μοντέλου και η εφαρμογή τους στις εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις.

Προσέγγιση: Καταγράφηκαν τα στάδια ανάπτυξης της εργοθεραπευτικής παρέμβασης από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας, αναδεικνύοντας τις παρεμβάσεις σε όλο το φάσμα της εργοθεραπευτικής διαδικασίας. Σκιαγραφούνται οι διαφορετικές διαστάσεις της εργοθεραπευτικής πρακτικής για την υποστήριξη ατόμων με πρώιμη ψύχωση, με έμφαση στη συμμετοχή σε δραστηριότητες καθημερινής ζωής, την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής και την κοινωνική ενσωμάτωση.

Συζήτηση: Η πρώιμη ψύχωση συνοδεύεται συχνά από μειωμένη λειτουργική ικανότητα, κοινωνική απόσυρση και διαταραχή της επαγγελματικής και ακαδημαϊκής πορείας. Η ενσωμάτωση εργοκεντρικών παρεμβάσεων στις ΜΕΠΨ συμβάλλει στην αποκατάσταση των ικανοτήτων εκτέλεσης έργου, ενισχύοντας τη σύνδεση μεταξύ ατομικών δεξιοτήτων, ρόλων και περιβάλλοντος. Η διεπιστημονική συνεργασία και η εξατομικευμένη προσέγγιση ενισχύουν την θεραπευτική δυναμική της παρέμβασης, βελτιώνοντας τις προοπτικές ανάρρωσης.

Συμβολή στην Εργοθεραπεία: Η εργασία αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο οι εργοθεραπευτές μπορούν να σχεδιάζουν και να υλοποιούν παρεμβάσεις που προάγουν την ενεργό συμμετοχή, τη διατήρηση της ταυτότητας του ατόμου ως occupational being και τη μείωση του κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού. Η εργοθεραπεία, με επίκεντρο το έργο, προάγει την αυτονομία και τη λειτουργικότητα, διαμορφώνοντας ένα ουσιαστικό πλαίσιο παρέμβασης στην πρώιμη ψύχωση.

ΠΑ18: Μπορεί ένας ασθενής με σχιζοφρένεια να αντιμετωπίσει τις αδικίες έργου που προκύπτουν τόσο από την ίδια την νόσο όσο και από το κοινωνικοπολιτιστικό του πλαίσιο; Μια μελέτη περίπτωσης.

Παναγιώτα Σφηντσιώτη

ΠΓΝΘ ΑΧΕΠΑ Θεσσαλονίκης

Η σχιζοφρένεια είναι μια σοβαρή ψυχική νόσος που επηρεάζει τη λειτουργικότητα του ατόμου καθώς χαρακτηρίζεται από μια σειρά θετικών συμπτωμάτων, όπως ψευδαισθήσεις, παραληρητικές ιδέες και αποδιοργανωμένη σκέψη, και αρνητικών συμπτωμάτων, όπως κοινωνική απόσυρση και απάθεια. Σκοπός της παρουσίασης είναι η περιγραφική μελέτη περίπτωσης ενός χρόνιου ασθενή 50ετών με σχιζοφρένεια ώστε να διερευνηθούν οι αδικίες έργου που βιώνει το άτομο και πώς τα ψυχοκοινωνικά θεραπευτικά προγράμματα της ψυχιατρικής κλινικής του ΠΓΝΘ ΑΧΕΠΑ ενδυναμώνουν την δικαιοσύνη στο έργο. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε με ημιδομημένη συνέντευξη και χρήση των εργαλείων Profiles of Occupational Engagement in people with Schizophrenia και Satisfaction With Life Scale. Η διερευνητική ανάλυση των δεδομένων κατέδειξε σημαντικές αδικίες έργου που βίωνε το άτομο σε τρεις χρονικές περιόδους της ζωής του και αφορούν την περίοδο έναρξης της νόσου, την πρώτη δεκαετία και την περίοδο που παρακολουθεί τα ψυχοκοινωνικά θεραπευτικά προγράμματα της ψυχιατρικής κλινικής του ΠΓΝΘ ΑΧΕΠΑ. Οι αδικίες αυτές χαρακτηρίζονται από αποστέρηση, αποξένωση, περιθωριοποίηση και απαρτχάιντ στα έργα, διαφέρουν στην έκφρασή τους σε κάθε χρονική περίοδο της ζωής του ατόμου και επηρεάζουν αρνητικά την ικανοποίησή του από την ζωή. Τα ψυχοκοινωνικά θεραπευτικά προγράμματα που συμμετέχει έως και σήμερα αποτελούνται από ομάδες ψυχοθεραπείας, μουσικοθεραπείας, δραματοθεραπείας, λογοτεχνίας και εξόδου στην κοινότητα με συχνότητα 4 φορές την εβδομάδα και διάρκεια 3 ωρών. Η συμμετοχή του έχει ως αποτέλεσμα την εμπλοκή του σε περισσότερα έργα με νόημα, την ικανοποίηση εκτέλεσης των έργων και την αύξηση της αυτοεκτίμησης του.

ΠΑ19: Εργοθεραπευτικές Παρεμβάσεις για τη Βελτίωση των Εκτελεστικών Λειτουργιών στη Σχιζοφρένεια: Συστηματική Ανασκόπηση και Σύγχρονες Προσεγγίσεις

Ελπίδα Στράτου¹, Γεώργιος Πιερράκος², Χριστίνα Αθανασοπούλου¹, Ιωάννα-Γιαννούλα Κατσούρη¹

¹Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ²Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Η σχιζοφρένεια είναι μια σοβαρή ψυχιατρική διαταραχή που επηρεάζει τις εκτελεστικές λειτουργίες, όπως τον σχεδιασμό, την οργάνωση, τη λήψη αποφάσεων και την προσαρμογή σε νέες καταστάσεις. Η έκπτωση αυτών των λειτουργιών επηρεάζει άμεσα την ποιότητα ζωής και τη λειτουργικότητα των ατόμων, περιορίζοντας την αυτονομία και τη συμμετοχή τους σε έργα με νόημα.

Σκοπός: Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση στοχεύει στη διερεύνηση της αποτελεσματικότητας των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων στη βελτίωση των εκτελεστικών λειτουργιών σε άτομα με σχιζοφρένεια.

Μεθοδολογία: Διενεργήθηκε συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές PRISMA. Αναζητήθηκαν μελέτες σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (PubMed, Scopus, PsycINFO) που δημοσιεύτηκαν την τελευταία δεκαετία. Τα κριτήρια ένταξης περιλάμβαναν κλινικές δοκιμές και μελέτες παρέμβασης που αξιολογούσαν τις επιδράσεις εργοθεραπευτικών τεχνικών στις εκτελεστικές λειτουργίες.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα ανέδειξαν τη σημαντική συμβολή της εργοθεραπείας στη βελτίωση των εκτελεστικών λειτουργιών, ιδιαίτερα μέσω μεταγνωστικών στρατηγικών και εξατομικευμένων παρεμβάσεων. Επιπρόσθετα, οι συνδυαστικές προσεγγίσεις ενίσχυσαν την αυτορρύθμιση, τη γνωστική ευελιξία, τη λειτουργικότητα και την αυτονομία.

Συμπεράσματα: Οι εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις φαίνεται να συμβάλλουν ουσιαστικά στην ενίσχυση των εκτελεστικών λειτουργιών στη σχιζοφρένεια. Η ανασκόπηση υποστηρίζει την ενσωμάτωσή τους στην κλινική πρακτική, ενώ παράλληλα υπογραμμίζει την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα με μεγαλύτερα δείγματα και μακροχρόνια παρακολούθηση, ώστε να ενισχυθεί η τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητάς τους.

ΠΑ20: Εργοθεραπευτές & Φυσιοθεραπευτές: Ανήκουμε στην ίδια ομάδα, αλλά γνωριζόμαστε;

Άντρια Ζαχαρίου, Παυλίνα Ψυχούλη, Στέφανος Ιουστινιανού
Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Κύπρος

Εισαγωγή: Η διεπαγγελματική συνεργασία μεταξύ εργοθεραπευτών (ΕΘ) και φυσικοθεραπευτών (ΦΘ) αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών υγείας. Ωστόσο, η έλλειψη ερευνητικών δεδομένων από την Κύπρο και την Ελλάδα σχετικά με τις αντιλήψεις, τους ρόλους και τις ευθύνες των δύο επαγγελματιών δημιουργεί προκλήσεις στη συνεργασία τους. Επιπλέον, παραμένει ασαφές κατά πόσο τα πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών παρέχουν επαρκείς γνώσεις και ευκαιρίες στους φοιτητές ώστε να κατανοούν πλήρως τον ρόλο των υπόλοιπων μελών της διεπιστημονικής ομάδας.

Μέθοδοι: Η παρούσα έρευνα διερεύνησε εάν και με ποιον τρόπο προκύπτουν δυσλειτουργίες στην κλινική πρακτική λόγω περιορισμένων ή εσφαλμένων αντιλήψεων σχετικά με τον ρόλο της εκάστοτε ειδικότητας. Η μελέτη βασίστηκε σε δεδομένα από ομάδα εστίασης, στην οποία συμμετείχαν έμπειροι κλινικοί και ακαδημαϊκοί εργοθεραπευτές και φυσικοθεραπευτές. Οι συμμετέχοντες διέθεταν τουλάχιστον πέντε έτη επαγγελματικής εμπειρίας και τουλάχιστον δύο έτη συνεργασίας με επαγγελματίες του άλλου κλάδου.

Αποτελέσματα: Οι συμμετέχοντες ανέλυσαν τη συνεργασία μεταξύ των δύο ειδικοτήτων σε διάφορα περιβάλλοντα παροχής υπηρεσιών υγείας. Αναδείχθηκαν ζητήματα όπως οι διαφοροποιημένες προσεγγίσεις προς τους πελάτες και ο αντίκτυπός τους στη λειτουργία της κάθε ειδικότητας. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι η ειδικότητα της φυσικοθεραπείας εμφανίζει συχνά περιορισμένες ή λανθασμένες αντιλήψεις για τον ρόλο της εργοθεραπείας, ενώ το αντίστροφο δεν παρατηρήθηκε. Παράλληλα, επισημάνθηκε η καθοριστική επιρροή των πανεπιστημιακών προγραμμάτων στη διαμόρφωση των αντιλήψεων των μελλοντικών επαγγελματιών υγείας.

Συμπεράσματα: Τα ευρήματα υπογραμμίζουν την ανάγκη ενίσχυσης της διεπιστημονικής εκπαίδευσης στα πανεπιστημιακά προγράμματα, με στόχο τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ εργοθεραπευτών και φυσικοθεραπευτών, καθώς και την ανάπτυξη μιας κοινής αντίληψης για τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των δύο ειδικοτήτων.

ΠΑ21: Στάσεις και αντιλήψεις προς τα άτομα με αναπηρία: μια σύγχρονη, μεικτής μεθοδολογίας μελέτη σε προπτυχιακούς φοιτητές εργοθεραπείας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Πελαγία Μενεμσιάδου

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων προπτυχιακών φοιτητών Εργοθεραπείας προς τα άτομα με αναπηρία, καθώς και των παραγόντων που τις επηρεάζουν.

Υλικό και μέθοδος: Στη μελέτη κλήθηκε να συμμετάσχει ανώνυμα και προαιρετικά το σύνολο των προπτυχιακών φοιτητών των τεσσάρων ετών του Τμήματος Εργοθεραπείας, του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2022-23. Το ερωτηματολόγιο της μελέτης περιλάμβανε δημογραφικές ερωτήσεις, την ελληνική μετάφραση της κλίμακας Multidimensional Attitude Scale Towards Persons with Disabilities (MAS) και της Interaction with Disabled Persons Scale (IDP), καθώς και μια ανοικτή ερώτηση για τις πιθανές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές κατά την παροχή φροντίδας σε άτομα με αναπηρία. Η ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης περιεχομένου.

Αποτελέσματα: Συνολικά συμμετείχαν 201 φοιτητές από το σύνολο των ετών σπουδών (ποσοστό ανταπόκρισης 54.5%), 80,8% γυναίκες. Οι αντιλήψεις των φοιτητών βρέθηκαν μέτρια θετικές προς τα άτομα με αναπηρία. Το ανδρικό φύλο ($p<0,05$), η επαφή με άτομα με αναπηρία στην προσωπική ζωή ($p<0,05$), η εμπειρία εστιασμένης συναφούς εκπαίδευσης ($p<0,001$), η φοίτηση στο τελευταίο έτος σπουδών ($p<0,001$), η επαφή με ασθενείς στο πλαίσιο προπτυχιακής εκπαίδευσης ($p<0,001$) και η καλύτερη αυτοαναφερόμενη σχέση με τη θρησκεία ($p=0,001$), συνδεόταν με θετικότερες στάσεις. Οι θεματικές ενότητες που αναδείχθηκαν σχετικά με τις πιθανές δυσκολίες περιλάμβαναν: α. τη διαχείριση αρνητικών συναισθημάτων και β. την ανεπάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων σχετικά με τη φροντίδα των ατόμων με αναπηρία. Το 99% ($n=199$) των φοιτητών επιθυμούσαν να εκπαιδευτούν περισσότερο στην προσέγγιση της υγείας ατόμων με αναπηρία.

ΠΑ22: Σκιαγράφηση των χαρακτηριστικών και των συνθηκών εργασίας των εργοθεραπευτών στην Ελλάδα σήμερα

Ελένη Χαλκιάδακη¹, Χριστίνα Χρηστίδου², Κυριακή Κεραμιώτου³, Ζαχαρίας Καλογεράκης²

¹Νοσοκομείο Ημέρας, ΑΜΚΕ "ΙΑΣΩΝ", Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας, Αθήνα, ²Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα,

³Πανελλήνιος Σύλλογος Εργοθεραπευτών (ΝΠΔΔ), Αθήνα

Εισαγωγή: Η αποτύπωση των χαρακτηριστικών και των συνθηκών εργασίας είναι σημαντική για κάθε επαγγελματικό κλάδο, καθώς μπορεί να απεικονίσει ολιστικά την εργασιακή πραγματικότητα και να αναδείξει τα πιθανά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες του.

Σκοπός: Η παρούσα μελέτη είναι μία πρώτη προσπάθεια σκιαγράφησης της εργασιακής πραγματικότητας των εργοθεραπευτών στην Ελλάδα και στοχεύει στην αποτύπωση τόσο των χαρακτηριστικών, όσο και των συνθηκών εργασίας τους.

Μεθοδολογία: Για τη συγκεκριμένη συνεχιζόμενη μελέτη δημιουργήθηκε αυτοσυμπληρούμενο ερωτηματολόγιο, το οποίο περιείχε ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου, για τα ατομικά και επαγγελματικά χαρακτηριστικά των εργοθεραπευτών σήμερα. Το ερωτηματολόγιο εν συνεχεία κοινοποιήθηκε ηλεκτρονικά μέσω του Πανελληνίου Συλλόγου Εργοθεραπευτών στα μέλη του, στις 3 Ιανουαρίου 2025. Στη συγκεκριμένη καταγραφή έχουν ενσωματωθεί δεδομένα από ληφθέντα έως τη 10η Φεβρουαρίου ερωτηματολόγια.

Αποτελέσματα: Δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 238 εργοθεραπευτές (περίπου το 10.0% του συνόλου τους), με μέσο όρο ηλικίας τα 35 έτη περίπου. Στην πλειονότητά τους ήταν γυναίκες, που διέμεναν στην Αττική και εργάζονταν με παιδιά και εφήβους, με νευροαναπτυξιακές διαταραχές, στον ιδιωτικό τομέα. Ο μέσος χρόνος προϋπηρεσίας τους ήταν 11 έτη, οι μέσες μηνιαίες απολαβές τους 1233 ευρώ και το 83.6% αυτών είχε συμμετάσχει σε πρόγραμμα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης- εξειδίκευσης. Το 68.9% των συμμετεχόντων εργάζονταν σε χώρο με τις απαραίτητες υποδομές, τον απαιτούμενο εξοπλισμό (67.2%) και την αποδοχή των συνεργατών τους (76.1%).

Συμπεράσματα: Διαπιστώνεται ότι, στη σύγχρονη δύσκολη εργασιακή ελληνική πραγματικότητα, η «εικόνα» των εργοθεραπευτών παρουσιάζεται αρκετά βελτιωμένη-ικανοποιητική σε αρκετούς τομείς (όπως μέσος μισθός, υλικοτεχνικές υποδομές, επαγγελματική αναγνώριση, συνεχιζόμενη εκπαίδευση), γεγονός ιδιαίτερα θετικό για τις μελλοντικές προοπτικές του επαγγέλματος.

ΠΑ23: Ομάδα mentoring (εποπτείας-καθοδήγησης) επαγγελματιών εργαζόμενων με ανήλικους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο: πρώτος απολογισμός

Κατερίνα Βένερη

Κέντρο Παιδοψυχικής Υγιεινής, 1η ΥΠΕ Αττικής

Κατά τη διάρκεια σεμιναρίου που πραγματοποιήθηκε σε πλαίσιο ψυχικής υγείας για παιδιά και εφήβους της Αθήνας, απευθυνόμενο σε επαγγελματίες ψυχικής υγείας, σημαντικός αριθμός συμμετεχόντων αιτήθηκε οργανωμένης εποπτείας/mentoring, η οποία είχε στόχο να καλύψει τις ανάγκες επαγγελματιών σε κυβερνητικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Δημιουργήθηκαν ομάδες οι οποίες λειτουργούν τα τελευταία 6 χρόνια. Ειδικότερα η ομάδα mentoring αποτελείται από 4-6 άτομα διαφόρων ειδικοτήτων και 1-2 συντονίστριες: μία εργοθεραπεύτρια και τον τελευταίο χρόνο μία ψυχολόγο.

Σκοποί:

1. Πρόληψη επαγγελματικής εξουθένωσης των επαγγελματιών που εργάζονται με ευάλωτους προσφυγικούς πληθυσμούς
2. Παροχή βέλτιστης συνηγορίας και φροντίδας υγείας σε πρόσφυγες/αιτούντες άσυλο μέσω των φροντιστών τους.
3. Ενδυνάμωση των δεσμών μεταξύ διαφόρων κοινοτήτων που συνυπάρχουν σε ένα πλαίσιο μετα-οικονομικής κρίσης
4. Μοίρασμα εμπειριών και συναισθημάτων από επαγγελματίες της πρώτης γραμμής. Η υποδοχή των ασυνόδευτων ανηλίκων προσφύγων, η διαχείριση της προσαρμογής και της ένταξής τους στην Ελλάδα.

Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να διαχειριστούν τον δικό τους τρόπο μάθησης για να μεγιστοποιήσουν το δυναμικό τους στο εργασιακό τους περιβάλλον, και να αναπτύξουν καθήκοντα και ρόλους, στα οποία προσδίδουμε αξία και νόημα ως άτομα και ως πολιτισμός-κουλτούρα. Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε ανθρώπους και/ή ομάδες ανθρώπων των οποίων τα έργα της ζωής έχουν διαταραχθεί σε όλα τα επίπεδα; Η οικογένεια, η κοινότητα, η εκπαίδευση, η εργασία, η υγεία, η πνευματικότητα; Με ποιους τρόπους στηρίζουμε την ανθεκτικότητά τους και ποιους δικούς μας πόρους χρησιμοποιούμε;

Ο χρονικός κύκλος της ομάδας μοιάζει να κλείνει, και είναι απαραίτητος ένας αναστοχαστικός απολογισμός, αξιολογώντας τα αποτελέσματα της ομάδας και τις συνηχήσεις της με όλα όσα συμβαίνουν στην κοινότητα που την εμπεριέχει.

Βιβλιογραφία

Barbaresos, F. ., Georgiou, N. ., Vasilopoulos, F., & Papathanasiou, C. (2023). Peer support groups and peer mentoring in refugee adolescents and young adults: A literature review. *Global Journal of Community Psychology Practice*, 14(2).

<https://doi.org/10.17161/gjcopp.v14i2.21037>

Howlett, O., O'Brien, C., Gardner, M., & Neilson, C. (2022). The use of mentoring for knowledge translation by allied health: a scoping review. *International Journal of Evidence Based Healthcare*. <https://doi.org/10.1097/xeb.0000000000000334>

Jackson, O., Villeneuve, M., & Millington, M. (2023). The experience and role of mentorship for paediatric occupational therapists. *Australian Occupational Therapy Journal*, 70(1), 86–96.

<https://doi.org/10.1111/1440-1630.12839>

Richert, J., & Walker, L. (2022). Mentoring in a busy world. *American Occupational Therapy Association*.

Tessitore, F., Caffieri, A., Parola, A., Cozzolino, M. & Margherita, G. (2023). "The Role of Emotion Regulation as a Potential Mediator between Secondary Traumatic Stress, Burnout, and Compassion Satisfaction in Professionals Working in the Forced Migration Field" *International Journal of Environmental Research and Public Health* 20, no. 3: 2266.

<https://doi.org/10.3390/ijerph20032266>

ΠΑ24: Προοπτικές των Εργοθεραπευτών για την Κλινική Αξιοποίηση των Συστημάτων Πλήρους Εμβυθιστικής Εικονικής Πραγματικότητας και των Παιχνιδιών τους στην Αποκατάσταση Άνω Άκρων μετά από Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο.

Δημοσθένης Λυγούρας, Αύγουστος Τσινάκος

Τμήμα Πληροφορικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Advanced Educational Technologies and Mobile Applications Lab, Καβάλα

Εισαγωγή: Η Πλήρως Εμβυθιστική Εικονική Πραγματικότητα (ΠΕΕΠ) αποτελεί καινοτόμο προσέγγιση στην αποκατάσταση άνω άκρων μετά από Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο (ΑΕΕ). Η παρούσα μελέτη εξετάζει τις απόψεις των Εργοθεραπευτών σχετικά με την ευχρηστία, την αποτελεσματικότητα και την κλινική εφαρμογή των συστημάτων ΠΕΕΠ και των παιχνιδιών τους στην αποκατάσταση ημιπληγικού άνω άκρου μετά από ΑΕΕ.

Μεθοδολογία: Διεξήχθησαν δύο συναντήσεις ομάδων εστίασης με έξι εργοθεραπευτές. Η θεματική ανάλυση πραγματοποιήθηκε με το λογισμικό QualCoder, ακολουθώντας τα έξι στάδια που περιγράφονται στη διεθνή βιβλιογραφία για τη διεξαγωγή αυτής της μεθόδου: εξοικείωση με τα δεδομένα, δημιουργία αρχικών κωδικών, αναζήτηση θεμάτων, ανασκόπηση θεμάτων, ορισμός θεμάτων, σύνταξη αποτελεσμάτων.

Αποτελέσματα: Αναδείχθηκαν έξι βασικές θεματικές κατηγορίες: (1) τεχνικές προκλήσεις και εφαρμοσιμότητα, (2) ευθυγράμμιση με θεραπευτικούς στόχους, (3) κίνητρα και εμπλοκή ασθενών, (4) σχεδιασμός για προσβασιμότητα και εξατομίκευση, (5) αξιολόγηση θεραπευτικής αξίας και μεταφορά δεξιοτήτων και (6) βελτίωση μέσω ανατροφοδότησης. Οι Εργοθεραπευτές αναγνώρισαν τη δυναμική της ΠΕΕΠ στην κινητικότητα και παρακίνηση των ασθενών, επισημαίνοντας την ανάγκη για εξατομίκευση, τεχνική υποστήριξη και μέτρηση της μεταφοράς δεξιοτήτων στην καθημερινή ζωή. Τέλος, τονίστηκε η ανάγκη για ευελιξία στον σχεδιασμό των παιχνιδιών ώστε να καλύπτουν διαφορετικές θεραπευτικές απαιτήσεις (δημογραφικά χαρακτηριστικά, επίπεδο βλάβης ημιπληγικού άνω άκρου).

Συμπεράσματα: Η ΠΕΕΠ εμφανίζει σημαντικές προοπτικές στην αποκατάσταση άνω άκρων μετά από ΑΕΕ, υπό την προϋπόθεση προσαρμοστικότητας και ενσωμάτωσης μηχανισμών ανατροφοδότησης. Η συμβολή των θεραπευτών είναι κρίσιμη για τη βελτίωση της κλινικής της εφαρμογής.

ΠΑ25: Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας εφαρμογής της προσέγγισης “Προσανατολισμού στο στόχο” κατά την εργοθεραπευτική αποκατάσταση του άνω άκρου μετά από Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο.

Ραφαηλία Περάκη¹, Πηνελόπη Βλοτινού²

¹Εργοθεραπευτρια, Τμήμα Εργοθεραπείας, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ²Εργοθεραπεύτρια, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Εργοθεραπείας, Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Ένα Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο (ΑΕΕ) μπορεί να επιφέρει σημαντική δυσλειτουργία του άνω άκρου και κατ’ επέκταση διαταραχή των καθημερινών έργων του ατόμου. Η προσέγγιση «Προσανατολισμού στο στόχο» είναι μια εργο-κεντρική θεραπευτική προσέγγιση, με σκοπό την επιτυχή εμπλοκή του ατόμου στα έργα και στις δραστηριότητες που χρειάζεται ή επιθυμεί να εκπληρώσει. ΣΚΟΠΟΣ: Ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας της προσέγγισης «Προσανατολισμού στο στόχο» στην αποκατάσταση του άνω άκρου μετά από ΑΕΕ.

Μεθοδολογία: Εφαρμόστηκε μια συστηματική ανασκόπηση σε ξένη βιβλιογραφία της τελευταίας πενταετίας, από το 2018 έως το 2023. Οι βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι Google Scholar, MEDLINE και Scopus. Συνολικά, βρέθηκαν 129 άρθρα που ταίριαζαν με τις αναζητούμενες λέξεις-κλειδιά. Μετά από ενδελεχή διαλογή, 18 άρθρα συμπεριλήφθηκαν τελικά σε αυτήν την ανασκόπηση.

Αποτελέσματα: Από τα ερευνητικά δεδομένα που προέκυψαν, η προσέγγιση «Προσανατολισμού στο στόχο» έχει μελετηθεί συνδυαστικά με τη χρήση της Υποστηρικτικής Τεχνολογίας, τη μέθοδο Bobath, την Καθρεπτική Θεραπεία και με άλλες θεραπευτικές τεχνικές. Η προσέγγιση «Προσανατολισμού στο στόχο» φάνηκε αποτελεσματική για την αύξηση της λειτουργικής κινητικότητας, της χρήσης του ημιπληγικού άνω άκρου και της εκτέλεσης Δραστηριοτήτων Καθημερινής Ζωής. Ο συνδυασμός των θεραπευτικών τεχνικών που αναφέρθηκαν με τη χρήση της προσέγγισης «Προσανατολισμού στο στόχο», αναδεικνύεται ως ο αποτελεσματικότερος τρόπος διαχείρισης του ημιπληγικού άκρου μετά από ΑΕΕ.

Συμπεράσματα: Η προσέγγιση «Προσανατολισμού στο στόχο» ενδείκνυται για εφαρμογή στη θεραπεία του άνω άκρου σε άτομα με ΑΕΕ. Ωστόσο, οι θεραπευτικοί συνδυασμοί της παρέμβασης, χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

ΠΑ26: Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας και της βιωσιμότητας της μεθόδου CO-OP στα πλαίσια της Τηλε-υγείας σε ελληνόφωνους επιζώντες εγκεφαλικού. Ερευνητικό πρωτόκολλο μιας τυχαιοποιημένης ελεγχόμενης με λίστα αναμονής δοκιμής.

Νεφέλη Ευσταθία Παπασαλούρου

Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Υπόβαθρο και ερευνητικοί στόχοι: Το Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο είναι μια από τις κύριες αιτίες θανάτου και αναπηρίας στην Ευρώπη, προκαλώντας νευρολογική βλάβη και μακροχρόνιες αναπηρίες. Παρά την πρόοδο στις μεθόδους αποκατάστασης, πολλοί επιζώντες εγκεφαλικού δεν έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματικές υπηρεσίες είτε διότι διαμένουν σε απομακρυσμένες περιοχές είτε διότι δεν υπάρχει επαρκής αριθμός εργοθεραπευτών. Η Τηλε-υγεία, ένας τρόπος παροχής υπηρεσιών βασισμένος στην τεχνολογία, θα μπορούσε να βοηθήσει να ξεπεραστούν αυτά τα εμπόδια. Αυτή η ερευνητική εργασία στοχεύει να διερευνήσει την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητα της μεθόδου CO-OP στα πλαίσια της Τηλε-υγείας, στην ενίσχυση της εκτέλεσης και εμπλοκής σε έργα και καθημερινές δραστηριότητες σε ελληνόφωνο άτομα με χρόνια εγκεφαλικό σε σύγκριση με την ομάδα ελέγχου.

Μεθοδολογία: Στη μελέτη θα συμμετάσχουν 44 ελληνόφωνοι επιζώντες εγκεφαλικού, οι οποίοι θα τυχαιοποιηθούν είτε στην ομάδα Τηλε-CO-OP είτε στην ομάδα ελέγχου. Οι συμμετέχοντες στην ομάδα Τηλε-CO-OP θα λάβουν 16 συνεδρίες διάρκειας μίας ώρας για μέγιστο διάστημα 10 εβδομάδων, ενώ στην ομάδα ελέγχου θα μπουν σε λίστα αναμονής για 10 εβδομάδες χωρίς να λαμβάνουν υπηρεσίες εργοθεραπείας. Οι μετρήσεις των αποτελεσμάτων θα πραγματοποιηθούν κατά την έναρξη, το τέλος της παρέμβασης και σε ένα μήνα από το τέλος της παρέμβασης.

Αναμενόμενα αποτελέσματα και σημαντικότητα: Η μελέτη αναμένεται να αναδείξει την αποτελεσματικότητα της μεθόδου CO-OP στην ενίσχυση της εκτέλεσης και εμπλοκής σε έργα και καθημερινές δραστηριότητες, ενώ επίσης θα παρέχει πληροφορίες για τη βιωσιμότητα της εξ αποστάσεως παροχής υπηρεσιών εργοθεραπείας σε ελληνόφωνο πληθυσμό με εγκεφαλικό, θέτοντας τις βάσεις και προσφέροντας προοπτικές στο πεδίο της έρευνας σχετικά με την Τηλε-υγεία στην εργοθεραπεία.

ΠΑ28: Η συμβολή του ρομπότ αρωγής Daisy και της μεθόδου ARRoW στην εργοθεραπεία: εφαρμογή και αποτελέσματα

Μαρίνα Πλάτωνα¹, Σοφία Πλιάσα², Νικόλαος Φαχαντίδης³

¹Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση-Ειδική Αγωγή, ²Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, ³Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Η εφαρμογή του ρομπότ κοινωνικής αρωγής «Μαργαρίτα» σε εργοθεραπευτικές συνεδρίες για παιδιά με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΦΑ) προσφέρει νέες προσεγγίσεις στη θεραπευτική διαδικασία. Παρά τον δισταγμό των θεραπειών αναφορικά με τη χρήση ρομπότ, καθώς ανησυχούν ότι ενδέχεται να μην ανταποκρίνονται στις ανάγκες των παιδιών (Crone -Todd et al., 2018), η ενσωμάτωσή τους αποδείχθηκε ωφέλιμη για την ενίσχυση δεξιοτήτων (Alghamdi et al., 2023). Η μέθοδος ARRoW, που χρησιμοποιήθηκε στην παρέμβαση, αποτελείται από πέντε διακριτά βήματα: 1) Εξοικείωση του παιδιού με το ρομπότ, 2) Συνεργασία του παιδιού με τον εκπαιδευτικό, 3) Εισαγωγή ενός παιδιού τυπικής ανάπτυξης για τριαδική αλληλεπίδραση, 4) Αυτονομία με καθοδήγηση από το ρομπότ, και 5) Απόσυρση του ρομπότ και αξιολόγηση της ανεξαρτησίας των παιδιών (Pliasa et al., 2022). Στην παρέμβαση συμμετείχαν 6 παιδιά με ΔΦΑ, τα οποία αξιολογήθηκαν σε τρεις φάσεις (αρχική, ενδιάμεση και τελική) ως προς τις εξής δεξιότητες: ακολουθία κανόνων, συμμετοχή στην ομάδα / παραμονή στην ομάδα, και εναλλαγή σειράς. Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε με παρατήρηση και ποσοτική καταγραφή των επιδόσεων των παιδιών σε δραστηριότητες, με στόχο τη μέτρηση της βελτίωσης στην ικανότητα των παιδιών να ακολουθούν κανόνες, να συμμετέχουν και να παραμένουν στην ομάδα και να εναλλάσσουν τη σειρά τους με τους άλλους συμμετέχοντες.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η μέθοδος ARRoW και η χρήση του ρομπότ «Μαργαρίτα» συνέβαλαν σημαντικά στη βελτίωση αυτών των δεξιοτήτων, τόσο στην ενδιάμεση όσο και στην τελική αξιολόγηση. Η εφαρμογή αυτής της μεθόδου αναδεικνύει τη σημασία της χρήσης καινοτόμων εργαλείων, όπως το ρομπότ, για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των παιδιών με ΔΦΑ, προσφέροντας μια αποτελεσματική και ελκυστική εναλλακτική στις παραδοσιακές θεραπευτικές προσεγγίσεις.

ΠΑ29: Τεχνητή Νοημοσύνη μέσω ChatGPT στην Εργοθεραπεία: Βελτιστοποίηση Αξιολογήσεων και Ενημέρωσης

Χαράλαμπος Σαββόπουλος¹, Φοίβη Σπέη²

¹*Hug And Heal - Σύγχρονο Κέντρο Παιδιού Και Οικογένειας, Κορυδαλλός*, ²*Ρόδι. Κέντρο παιδιού, εφήβου και οικογένειας*

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (TN) και, ειδικότερα, το ChatGPT, φέρνουν επανάσταση στην εργοθεραπεία, βελτιώνοντας τη διαδικασία αξιολόγησης, την παροχή πληροφοριών και τη διοικητική υποστήριξη. Μέσω της αυτοματοποίησης της τεκμηρίωσης, το ChatGPT μπορεί να δημιουργεί εξατομικευμένες σημειώσεις θεραπείας, ενημερωτικά φυλλάδια, λίστες ελέγχου και οδηγίες για θεραπευόμενους και τους φροντιστές τους. Επιπλέον, μπορεί να βοηθήσει στη διατύπωση αξιολογήσεων, προσφέροντας προτάσεις βασισμένες σε δεδομένα και βελτιώνοντας την ακρίβεια των καταγραφών.

Οι εφαρμογές της TN εκτείνονται και στην ενημέρωση των εργοθεραπευτών, παρέχοντας άμεση πρόσβαση σε τεκμηριωμένες πρακτικές, προτείνοντας δραστηριότητες και βοηθώντας στην ερμηνεία αποτελεσμάτων αξιολόγησης. Παράλληλα, τα εργαλεία TN διευκολύνουν την επικοινωνία και την παρακολούθηση της προόδου των θεραπευόμενων μέσω chatbot υπενθυμίσεων και εξατομικευμένων προτάσεων παρέμβασης.

Ωστόσο, η χρήση της TN συνοδεύεται από προκλήσεις, όπως η προστασία προσωπικών δεδομένων και η διατήρηση της ανθρωποκεντρικής προσέγγισης στην εργοθεραπεία. Για να διερευνηθεί ο πραγματικός αντίκτυπος του ChatGPT στην εργοθεραπευτική πρακτική, θα παρουσιαστούν συνεντεύξεις με επαγγελματίες του χώρου, οι οποίοι θα μοιραστούν τις εμπειρίες και τις προσδοκίες τους.

Η παρουσίαση θα αναδείξει πώς η TN μπορεί να υποστηρίξει την εργοθεραπευτική πρακτική, βελτιώνοντας τη φροντίδα των θεραπευόμενων, χωρίς να αντικαθιστά τη μοναδική ανθρώπινη επαφή που χαρακτηρίζει το επάγγελμα. Τέλος, θα τονιστεί η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης των εργοθεραπευτών, ώστε να αξιοποιήσουν τις τεχνολογικές εξελίξεις με ηθική και αποτελεσματικότητα.

ΠΑ30: Η Επίδραση της Εργοθεραπευτικής Παρέμβασης μέσω Βιντεοπαιχνιδιών στην Ποιότητα Ζωής: Μία Μελέτη Περίπτωσης ενός Νεαρού Ενήλικα με Σύνδρομο Phelan-Mcdermid

Πάυλος Καψαλάκης

Εθνικό Και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Αθήνα

Εισαγωγή: Το σύνδρομο Phelan-McDermid (PMS) είναι μια σπάνια γενετική διαταραχή που χαρακτηρίζεται από αναπτυξιακή καθυστέρηση, σοβαρή νοητική αναπηρία και δυσκολία στον κινητικό συντονισμό. Η παρούσα εργασία διερευνά την επίδραση μιας Εργοθεραπευτικής παρέμβασης μέσω βιντεοπαιχνιδιών ως μία εργο-κεντρική πρακτική σε έναν 18χρονο με PMS, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την απόλαυση της καθημερινότητάς του.

Μεθοδολογία: Στην παρούσα μελέτη περίπτωσης ακολουθήθηκε μεθοδολογία έρευνας δράσης και συμμετείχε ένας 18χρονος νεαρός ενήλικας με PMS. Η Εργοθεραπευτική παρέμβαση βασίστηκε σε βιντεοπαιχνίδια για οθόνη αφής και στο Wii Sports, και διεξήχθη επί τρία έτη με συχνότητα δύο συνεδρίες ανά εβδομάδα διάρκειας μίας ώρας. Η συλλογή δεδομένων περιλάμβανε βιντεοσκόπηση κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, σημειώσεις του Εργοθεραπευτή με παρατηρήσεις και αναστοχασμούς, καθώς και προφορική ανατροφοδότηση από τους γονείς σχετικά με αλλαγές στη διάθεση, το κίνητρο και τη συμμετοχή του παιδιού.

Αποτελέσματα: Τα προκαταρκτικά ευρήματα υποδεικνύουν βελτίωση στη διάθεση, στον κινητικό συντονισμό και στη διατήρηση της προσοχής. Ο συμμετέχων παρουσίασε στοχευμένες κινήσεις και ιδιαίτερα θετικές συναισθηματικές εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Οι γονείς επιβεβαίωσαν τη βελτίωση στη συγκέντρωση, καθώς και το αυξημένο κίνητρο και τις θετικές συναισθηματικές εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού.

Συμπεράσματα: Η παρούσα μελέτη περίπτωσης αναδεικνύει τη δυναμική των βιντεοπαιχνιδιών ως μια αποτελεσματική Εργοθεραπευτική παρέμβαση για άτομα με PMS. Επιπλέον, τονίζει τη σημασία των εργο-κεντρικών παρεμβάσεων στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, ενώ παράλληλα υποστηρίζει την ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην εργοθεραπευτική πρακτική.

ΠΑ31: Serious Games σε Περιβάλλον Εικονικής Πραγματικότητας (Virtual Reality Environment) για την Ενίσχυση των Κοινωνικών και Επικοινωνιακών Δεξιοτήτων Παιδιών με ΔΑΦ

Πελαγία Μενεμσιάδου

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στη χρήση SeriousGames (SGs) σε περιβάλλον Εικονικής Πραγματικότητας (VR) για την ενίσχυση των κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων παιδιών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) υψηλής λειτουργικότητας. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, τα άτομα με ΔΑΦ αλληλεπιδρούν ευκολότερα με την τεχνολογία λόγω της προβλεψιμότητάς της και της έλλειψης κοινωνικών απαιτήσεων, ενώ η εμπύθιση που προσφέρει η Εικονική Πραγματικότητα ενισχύει τόσο τη μαθησιακή διαδικασία όσο και τη θεραπευτική πρακτική. Επιπρόσθετα, τα SGs αποτελούν μία αποτελεσματική παρέμβαση για τη βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων, καθώς παρέχουν ένα ελεγχόμενο και επαναλαμβανόμενο πλαίσιο μάθησης και παρέμβασης.

Στο πλαίσιο αυτής της μελέτης, σχεδιάστηκε και αναπτύχθηκε ένα εκπαιδευτικό παιχνίδι σοβαρού σκοπού για παιδιά με ΔΑΦ, ηλικίας 6-10 ετών, ακολουθώντας τα εξής στάδια: (1) Ανάλυση απαιτήσεων, προκειμένου το παιχνίδι να ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες μαθησιακές και κοινωνικές δυσκολίες των παιδιών, (2) Σχεδιασμός εκπαιδευτικών σεναρίων με στόχο τη βελτίωση κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων, την ενίσχυση της επικοινωνίας και την ανάπτυξη λεξιλογίου, (3) Υλοποίηση του συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη τεχνικές προκλήσεις και ανάγκες προσαρμογής, (4) Σχεδιασμός μελέτης πεδίου για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του παιχνιδιού στη βελτίωση των στοχευμένων δεξιοτήτων.

Η μελλοντική έρευνα επικεντρώνεται στη μελέτη πεδίου με τη συμμετοχή παιδιών με ΔΑΦ, προκειμένου να αξιολογηθεί η συμβολή του SG στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και επικοινωνίας. Τα αποτελέσματα αναμένεται να παρέχουν πολύτιμα δεδομένα για τη βελτίωση των παρεμβάσεων που αξιοποιούν τις τεχνολογίες VR σε συνδυασμό με τις αρχές των SGs, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα εκπαιδευτικών και θεραπευτικών εφαρμογών για άτομα με ΔΑΦ.

ΠΑ32: Διερεύνηση της Ευχρηστίας των Συστημάτων Πλήρους Εμβυθιστικής Εικονικής Πραγματικότητας για την Αποκατάσταση Άνω Άκρων μετά από Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο_ A scoring review

Δημοσθένης Λυγούρας, Αύγουστος Τσινάκος

Τμήμα Πληροφορικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Advanced Educational Technologies and Mobile Applications Lab, Καβάλα

Υπόβαθρο/Σκοπός: Τα συστήματα Πλήρους Εμβυθιστικής Εικονικής Πραγματικότητας (ΠΕΕΠ) αναδύονται ως καινοτόμα εργαλεία στην αποκατάσταση μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο, ειδικότερα στην αντιμετώπιση των αναπηριών άνω άκρων. Αυτά τα συστήματα παρέχουν εμβυθιστικά,προσανατολισμένα στις δραστηριότητες περιβάλλοντα που ενισχύουν το κίνητρο, την εμπλοκή και την λειτουργική αποκατάσταση. Η παρούσα ανασκόπηση εξετάζει την ευχρηστία των συστημάτων ΠΕΕΠ για την αποκατάσταση άνω άκρων σε άτομα που επιβίωσαν από εγκεφαλικό επεισόδιο, εστιάζοντας σε μεθόδους αξιολόγησης, εμπειρίες ασθενών και θεραπειών, και εμπόδια στην υιοθέτηση.

Υλικά και μέθοδοι: Μια συστηματική αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed, IEEE Xplore και Scopus ανέδειξε 16 μελέτες που πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης. Τα δεδομένα εξάχθηκαν σχετικά με τον σχεδιασμό της μελέτης, τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων, τα χαρακτηριστικά του συστήματος ΕΠ, τις μεθόδους αξιολόγησης της ευχρηστίας και τα βασικά ευρήματα.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι τα συστήματα ΠΕΕΠ επιτυγχάνουν υψηλές βαθμολογίες ευχρηστίας, με τους συμμετέχοντες να αναφέρουν αυξημένο κίνητρο και εμπλοκή. Οι προκλήσεις περιλαμβάνουν ήπιες παρενέργειες, όπως ζαλάδα, τεχνική πολυπλοκότητα και την ανάγκη εξατομικευμένων παρεμβάσεων για να καλύψουν τις ποικίλες ανάγκες των ασθενών. Οι μέθοδοι αξιολόγησης της ευχρηστίας διέφεραν μεταξύ των μελετών, ενσωματώνοντας ποσοτικά εργαλεία και ποιοτικές προσεγγίσεις. Η ανασκόπηση τονίζει τη σημασία της ανάπτυξης τυποποιημένων πλαισίων αξιολόγησης της ευχρηστίας για την ενίσχυση της συνέπειας στην αξιολόγηση και την προώθηση της ευρύτερης υιοθέτησης των συστημάτων ΠΕΕΠ στην κλινική πρακτική.

Συμπέρασμα: Τα συστήματα ΠΕΕΠ δείχνουν υποσχόμενα αποτελέσματα ως συμπληρωματικά εργαλεία της συμβατικής Εργοθεραπείας, προσφέροντας ελκυστικές και εξατομικευμένες εμπειρίες αποκατάστασης. Η αντιμετώπιση των προκλήσεων ευχρηστίας και η επέκταση της προσβασιμότητας είναι κρίσιμα βήματα για τη βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητάς τους και την ενσωμάτωσή τους στα προγράμματα αποκατάστασης μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο.

ΠΑ33: Διερεύνηση της Περιβαλλοντικής Υποστήριξης για το Παιχνίδι Έξω σε Προσχολικά Πλαίσια στην Ελλάδα

Ελίνα Δήμητρα Καλπογιάννη¹

Παίζοντας ΑΜΚΕ

Εισαγωγή: Το παιχνίδι έξω αποτελεί δικαίωμα και βασικό έργο των παιδιών, σημαντικό μεταξύ άλλων για τη σωματική και ψυχική υγεία, καθώς και την αισθητικοκινητική και κοινωνικοσυναισθηματική τους ανάπτυξη. Οι ευκαιρίες πρόσβασης των παιδιών όμως εξαρτώνται από τα καθημερινά τους περιβάλλοντα.

Σκοπός: Η παρούσα έρευνα βασίστηκε στην έννοια της Περιβαλλοντικής Υποστήριξης για Παιχνίδι, που εισήγαγε η Bundy, για να μελετήσει τον τρόπο που τα προσχολικά πλαίσια στην Ελλάδα υποστηρίζουν το παιχνίδι έξω και να αναγνωρίσει παράγοντες που διευκολύνουν και δυσχεραίνουν την πρόσβασή των παιδιών στο έργο αυτό.

Μεθοδολογία: Χρησιμοποιήθηκε μια μεθοδολογική προσέγγιση μεικτών μεθόδων, δύο φάσεων. Η πρώτη φάση εξέτασε τις στάσεις και αντιλήψεις παιδαγωγών από όλη την Ελλάδα (n=662) καθώς και το εν ισχύ νομοθετικό πλαίσιο, ενώ η δεύτερη εξέτασε σε βάθος τρία προσχολικά πλαίσια χρησιμοποιώντας πολλαπλές ενσωματωμένες μελέτες περίπτωσης. Οι μέθοδοι συλλογής δεδομένων συμπεριέλαβαν συνεντεύξεις με διευθυντές (n=3) και παιδαγωγούς (n=6), ερωτηματολόγια (n=36), παρατηρήσεις του φυσικού περιβάλλοντος και του παιχνιδιού (n=18, n=12), ημερολόγια εκπαιδευτικών (n=6) και εξέταση εγγράφων.

Αποτελέσματα: Οι οκτώ κύριοι παράγοντες που βρέθηκαν να επηρεάζουν την περιβαλλοντική υποστήριξη για το παιχνίδι έξω ήταν: α) πολιτισμικές αντιλήψεις, β) νομοθεσία, γ) παιδαγωγική παιδεία, δ) κατάρτιση, ε) συμμετοχή των παιδαγωγών, στ) χρήση του φυσικού περιβάλλοντος, ζ) παρουσία ελεύθερων υλικών, νερού και 'υλικών που λερώνουν', και η) χρόνος.

Συμπεράσματα: Το μοντέλο Περιβαλλοντικής Υποστήριξης για το Παιχνίδι Έξω, που διαμορφώθηκε και αναπτύχθηκε σε αυτή τη μελέτη, προτείνεται ως ένα νέο πλαίσιο για τη διερεύνηση του παιχνιδιού, μέσα από μια εργοθεραπευτική οπτική που αναγνωρίζει την πολυπλοκότητα του φαινομένου και τον οικολογικό του χαρακτήρα.

ΠΑ34: Διαδικασίες ανάπτυξης της συμμετοχής των νηπίων στα έργα φροντίδας σπιτιού και οικογένειας: Συστηματική Σύνθεση Ποιοτικών Στοιχείων

Μαριάννα Μοροζίνη

Τμήμα Εργοθεραπείας, ΠΑΔΑ

Εισαγωγή/σκοπός: Η καθημερινή ζωή της οικογένειας αποτελεί το πρώτο περιβάλλον μάθησης και συμμετοχής των νηπίων στα έργα φροντίδας σπιτιού και οικογένειας. Με δεδομένο ότι στην επιστήμη έργου αυτός ο τομέας παραμένει αδιερεύνητος, η παρούσα σύνθεση επιχείρησε να κατανοήσει τις διαδικασίες ανάπτυξης αυτών των έργων στο πλαίσιο της οικογενειακής ζωής των νηπίων.

Μέθοδος: Η συστηματική προσέγγιση της μετα-εθνογραφίας χρησιμοποιήθηκε για να αναλυθούν ευρήματα δεκατριών μεμονωμένων ποιοτικών μελετών που εντοπίστηκαν σε βάσεις δεδομένων. Οι μελέτες διερευνούν τις φυσικές διαδικασίες μάθησης και συμμετοχής των μικρών παιδιών στην καθημερινή ζωή της οικογένειας σε διάφορες πολιτισμικές ομάδες.

Ευρήματα: Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι η ανάπτυξη των έργων φροντίδας σπιτιού και οικογένειας αξεκινά από την περίοδο που τα μη περιπατητικά βρέφη περνούν το χρόνο τους παρατηρώντας τα μέλη της οικογένειάς του να εκτελούν τα έργα αυτά, β)εξελίσσεται στο στάδιο της αυθόρμητης συμμετοχής του νηπίου σε αυτά, και γ)ολοκληρώνεται με την εμφάνιση μιας ικανής και υπεύθυνης συμμετοχής στις καθημερινές δραστηριότητες φροντίδας σπιτιού και οικογένειας. Τα στάδια εκδηλώνονται διαφορετικά σε κάθε πολιτισμική ομάδα καθώς συν-διαμορφώνονται από την ωρίμανση και ενέργειες του παιδιού, τις οικογενειακές πρακτικές, τις κοινωνικο-πολιτισμικές αξίες, καθώς και το ευρύτερο ιστορικό, γεωγραφικό, και οικονομικό πλαίσιο της κοινωνίας που ανήκει η οικογένεια.

Συμβολή στην Επιστήμη Έργου και Εργοθεραπεία: Τα ευρήματα της παρούσας σύνθεσης συνεισφέρουν στη βάση γνώσεων της επιστήμης έργου σχετικά με την ανάπτυξη έργου των μικρών παιδιών μέσα στο πλαίσιο της οικογένειας και συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας πιο εργο-κεντρικής συλλογιστικής των θεραπειών που δουλεύουν με μικρά παιδιά και τις οικογένειές τους.

ΠΑ35: Κατανοώντας την παρεμπόδιση στον τρόπο εμπλοκής και εκτέλεσης των έργων των παιδιών κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 στην Ελλάδα: Μελέτη διερεύνησης.

Σοφία Ζωγόγιαννη^{1,2}, Gail Whiteford³, Παναγιώτης Σιαπέρας^{2,4}

¹Δράση & Επικοινωνία, Κέντρο Πρόληψης & Ανάπτυξης παιδιού, Κορυδαλλός, ²Ινστιτούτο Επιστήμης Έργου και Αποκατάστασης, ³Charles Sturt University, Australia, ⁴Μητροπολιτικό Κολέγιο

Η συμμετοχή μέσω της εκτέλεσης έργων, θεωρείται απαραίτητη για την υγεία και την ανάπτυξη των παιδιών. Ωστόσο, λόγω της πανδημίας COVID-19, η συμμετοχή στις καθημερινές ασχολίες διακόπηκε.

Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν να διερευνήσει εάν και πώς διαταράχθηκαν τα έργα των παιδιών κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 και με ποια έργα ασχολήθηκαν ενώ ήταν περιορισμένα στο σπίτι.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα τις εβδομάδες που τα παιδιά έπρεπε να μείνουν στο σπίτι λόγω περιοριστικών μέτρων. 275 παιδιά (6 έως 12 ετών) συμπλήρωσαν διαδικτυακά το σταθμισμένο ερωτηματολόγιο Children's Assessment of Participation and Enjoyment (CAPE). Χρησιμοποιήθηκαν περιγραφικές στατιστικές μέθοδοι για την ανάλυση των δεδομένων σχετικά με την ποικιλομορφία και την συχνότητα της εκτέλεσης έργων και τα επίπεδα απόλαυσης. Επιπλέον, έγιναν συσχετίσεις φύλου και ηλικίας για να διερευνηθούν οι πιθανές επιπτώσεις τους στη συμμετοχή.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα παιδιά ενώ έμεναν στο σπίτι, συμμετείχαν περισσότερο σε άτυπες και ιδίως σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Διαπιστώθηκαν επίσης διαφορές μεταξύ αγοριών και κοριτσιών σε ορισμένους τύπους δραστηριοτήτων. Επιπλέον, η ηλικία φάνηκε να επηρεάζει τα σχέδια συμμετοχής των παιδιών.

Η μελέτη αυτή είναι η πρώτη στην Ελλάδα που διερευνά τη συμμετοχή και την παρεμπόδιση έργων των παιδιών κατά την περίοδο της πανδημίας. Τα ευρήματά της συμβάλλουν στην κατανόηση σχετικά με το ρεπερτόριο δραστηριοτήτων των παιδιών και την ικανοποίηση που είχαν ενώ έμεναν στο σπίτι και, επιπλέον, παρέχουν μια εικόνα για το πώς η πανδημία άλλαξε τις καθημερινές ρουτίνες έργων των παιδιών.

Η έρευνα παρουσιάστηκε στο Παγκόσμιο Συνέδριο Εργοθεραπείας τον Αύγουστο 2021 και δημοσιεύτηκε στο Journal of Occupational Science στις 11 Δεκεμβρίου 2022.

ΠΑ36: «Τα Έργα μου – η Πόλη μου»: Συνεργατική εθνογραφία με παιδιά

Μαρία Κουλουμπή¹, Sarah Kantartzis², Michelle Elliot²

¹Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ²Queen Margaret University, Edinburgh, Scotland, UK

Εισαγωγή: Σε αυτήν την παρουσίαση περιγράφεται μια μελέτη συνεργατικού εθνογραφικού σχεδιασμού για τη διερεύνηση της ζωής παιδιών στην πόλη της Αθήνας. «Τα έργα μου – η πόλη μου» είναι μια μελέτη, που ξεκίνησε στο τέλος του 2022, και που σκοπό έχει να διερευνήσει τα καθημερινά έργα παιδιών 9-15 ετών, αναγνωρίζοντας το δικαίωμά τους να συμμετέχουν συνεργατικά ως ερευνητές και δίνοντας βήμα στις οπτικές τους και στον τρόπο που κατανοούν την καθημερινότητά τους.

Μέθοδοι: Για την υλοποίηση αυτής της εθνογραφικής μελέτης χρησιμοποιήθηκαν μέθοδοι που διακινούν το ενδιαφέρον των παιδιών και τη δημιουργικότητά τους. Η δυναμική φύση των επιλεγμένων μεθόδων αποτέλεσε καταλύτη για τη δημιουργία μιας σχέσης με νόημα, που ενημερώνει τα εθνογραφικά δεδομένα, ακολουθώντας τη ροή του πραγματικού καθημερινού κόσμου των παιδιών.

Μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: καθημερινό ημερολόγιο, λήψη φωτογραφιών, καθημερινά έργα, περιπατητικές συνεντεύξεις, ημερολόγια του ερευνητή, ομάδες συζήτησης.

Συζήτηση: Αυτός ο ερευνητικός σχεδιασμός βασίζεται στην ιδέα ότι ο κόσμος είναι υποκειμενικός και σχεσιακός και ότι κατανοείται μέσα από έναν πλουραλισμό δράσεων, φωνών, ιδεών και στοιχείων αλληλεπίδρασης που αποτελούν ευρήματα της μελέτης και χαρακτηρίζονται από πολυπλοκότητα και πλαισιοθέτηση.

Εφαρμογή στην Εργοθεραπεία και στην Επιστήμη Έργου: Τα ευρήματα της μελέτης αναμένεται να ενδυναμώσουν τη θεωρητική κατανόηση των έργων των παιδιών στο σύγχρονο κόσμο, και να ενημερώσουν την εργοκεντρική πρακτική των εργοθεραπευτών σε επίπεδο τοπικό και παγκόσμιο. Η επικέντρωση στις οπτικές των παιδιών οδηγεί σε νέα ερευνητικά μονοπάτια τις μελέτες της Επιστήμης Έργου, παρέχοντας δυνατότητα για αναστοχασμό και κοινωνική αλλαγή.

ΠΑ37: Η εργοθεραπευτική παρέμβαση στη διαχείριση των πτώσεων των ασθενών με νόσο Parkinson

Λυδία Αποστολίδου¹, Κυριακή Κεραμιώτου², Κωνσταντίνος Πόταγας^{3,4}

¹Ndt Bobath & Υγιής Γήρανση, Καβάλα, ²Γενικό Νοσοκομείο Ελευσίνας Θριάσιο, ³Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ, ⁴Α' Νευρολογική Κλινική, Αιγινήτειο Νοσοκομείο

Η νόσος του Parkinson (νΡ) είναι μια νευρολογική διαταραχή που προκύπτει από την εκφύλιση των ντοπαμινεργικών νευρώνων στη μέλαινα ουσία και σχετίζεται με κινητικά και μη κινητικά συμπτώματα (Cusso et al., 2016). Στη νΡ, περίπου το 60% των ασθενών υφίστανται πτώση μια φορά τον χρόνο ενώ το 40% εξ αυτών πέφτει κατ' επανάληψη (Arroyo-Ferrer et al., 2021). Γενικότερα, οι πτώσεις στην τρίτη ηλικία είναι ένα ιδιαίτερα αρνητικό βίωμα και συχνά ακολουθεί μειωμένη κινητικότητα και μειωμένη ποιότητα ζωής, καθώς και μεγάλο διάστημα αποκατάστασης για τα άτομα που τις υφίστανται.

Στην παρούσα εργασία θα παρουσιαστούν, από την πιο πρόσφατη ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία, οι αποτελεσματικότερες εργοθεραπευτικές πρακτικές διαχείρισης πτώσεων των ασθενών με νΡ. Για τη συλλογή των απαραίτητων επιστημονικών ερευνητικών άρθρων και συγγραμμάτων, πραγματοποιήθηκε περιήγηση σε βάσεις δεδομένων, όπως οι MedLine, Pubmed, AJOT κ.α. και επιλέχθηκαν δημοσιεύσεις στα Ελληνικά ή Αγγλικά, από τον Ιανουάριο του 2010 έως και τον Φεβρουάριο του 2025.

Τα αποτελέσματα της έρευνας, που θα παρουσιάζονται αναλυτικά, ανέδειξαν τη φυσική άσκηση ως την αποτελεσματικότερη παρέμβαση στους ασθενείς που υφίστανται πτώσεις, με την τροποποίηση του οικιακού περιβάλλοντος να ακολουθεί, καθώς βελτιώνει την κινητικότητα του ασθενούς στο οικείο του περιβάλλον. Ακόμη, η χρήση κατάλληλων υποδημάτων και η εφαρμογή ενδείξεων/ερεθισμάτων (cues) διαφαίνεται ως ιδιαίτερα ωφέλιμη στη μείωση του «παγώματος» κατά τη βάδιση (FOG) και στη βελτίωση της κινητικότητας των ασθενών. Τέλος, οι νοητικές-συμπεριφορικές προσεγγίσεις και η εκπαίδευση ασθενούς και φροντιστών λειτουργούν επικουρικά και είναι εξίσου αποτελεσματικές πρακτικές, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής του ασθενούς, όταν πλέον η πτώση είναι αναπόφευκτη.

ΠΑ38: Εργοθεραπευτική παρέμβαση σε ενήλικες καρκινοπαθείς - Μελέτη περίπτωσης

Βαΐα Κατσιγιάννη¹

Κ.Δη.Φ ΑμεΑ "Σύμπλευση" Καστοριάς, Κωσταράζι, Καστοριάς

Οι ασθενείς με καρκίνο σπάνια αναζητούν τις υπηρεσίες της εργοθεραπείας μόνο για τα ελλείμματα που προκαλεί η ίδια η νόσος. Όμως είναι ένας πληθυσμός που αξίζει την προσοχή μας, ως επαγγελματίες υγείας.

Συγκεκριμένα, οι ενήλικες με νεοπλασματική νόσο παρουσιάζουν μειωμένη λειτουργικότητα στις δραστηριότητες καθημερινής ζωής, είτε λόγω της ίδιας της ασθένειας είτε λόγω παρενεργειών από τις θεραπείες. Στόχος μας ως εργοθεραπευτές είναι να αξιολογήσουμε τα όποια ελλείμματα υπάρχουν, να σχεδιάσουμε την κατάλληλη παρέμβαση και τέλος να στηρίξουμε το ίδιο το άτομο αλλά και το οικογενειακό του περιβάλλον.

Στη μελέτη του συγκεκριμένου περιστατικού παρουσιάζεται το θεραπευτικό πλάνο και η παρέμβαση εργοθεραπείας, καθώς και η συνεργασία με τη διεπιστημονική ομάδα.

ΠΑ39: Η επίδραση της άσκησης στη λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής των ασθενών με Συστηματικό Ερυθηματώδη Λύκο: μια τυχαιοποιημένη κλινική μελέτη παρέμβασης.

Κυριακή Κεραμιώτου^{1,2}, Χρήστος Αναγνώστου², Γεώργιος Κωνσταντίνου¹, Ευαγγελία Καταξάκη³, Πέτρος Σφηκάκης¹, Μαρία Τεκτονίδου¹

¹Α' Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ, Αθήνα, ²Παραϊατρικό Τμήμα, ΓΝ Ελευσίνας 'Θριάσιο', ³Ρευματολογικό Ιατρείο, ΓΝ Ελευσίνας 'Θριάσιο'

Εισαγωγή: Ο Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος (ΣΕΛ) επιφέρει δυσκολίες στην εκτέλεση των δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής στο 42%-50% των ασθενών, ενώ η ποιότητα ζωής τους είναι χαμηλότερη από τον υγιή πληθυσμό ή από ασθενείς με άλλες χρόνιες παθήσεις. Μέχρι σήμερα δεν έχουν πραγματοποιηθεί μελέτες για την επίδραση της στοχευμένης στα άνω άκρα άσκησης στη λειτουργικότητα των ασθενών με ΣΕΛ και στην ποιότητα ζωής τους. Σκοπός της μελέτης: Να προσδιοριστεί η επίδραση της άσκησης στη λειτουργικότητα των άνω άκρων, στην εκτέλεση των ΔΚΖ και στην ποιότητα ζωής των ασθενών με ΣΕΛ.

Μέθοδοι: Σχεδιάστηκε τυχαιοποιημένη κλινική μελέτη παρέμβασης, διάρκειας 24 εβδομάδων. Από 240 ασθενείς με ΣΕΛ που αξιολογήθηκαν, εξήντα δύο ασθενείς με αρθραλγίες άνω άκρων και χαμηλή λειτουργικότητα (DASH>10) ταξινομήθηκαν τυχαία στην ομάδα άσκησης (N=32) και στην ομάδα ελέγχου (N=30). Οι ομάδες παρουσίαζαν ομοιογένεια ως προς την ηλικία (43.34 ± 8.90 vs 48.77 ± 12.38 , $p=0,062$), το φύλο (γυναίκες 96.9% vs 90,0%, $p=0,346$), και την ενεργότητα της νόσου (sledei: $4,25 \pm 3,24$ vs $4,20 \pm 3,58$, $p=0,937$). Οι ασθενείς της ομάδας παρέμβασης εκτέλεσαν για δώδεκα εβδομάδες πρόγραμμα ασκήσεων για τα άνω άκρα. Η λειτουργικότητα αξιολογήθηκε με τα ερωτηματολόγια DASH και HAQ, η δύναμη της άκρας χείρας με τα εργαλεία jamar dynamometer και pinch gauge αντίστοιχα, η επιδεξιότητα με το purdue pegboard test και η ποιότητα ζωής με το ερωτηματολόγιο LUPUSQoL στην έναρξη, στις 6, στις 12 (τέλος του προγράμματος ασκήσεων) και 24 εβδομάδες (follow up) και για τις δύο ομάδες.

Αποτελέσματα: Όλες οι παράμετροι παρουσίασαν στατιστικά σημαντική διαφορά υπέρ της ομάδας παρέμβασης σε όλες τις χρονικές στιγμές συγκριτικά με την ομάδα ελέγχου

ΠΑ40: Επιλεκτική σίτιση στα παιδιά: Τρόποι αντιμετώπισης και εφαρμογές στη κλινική πράξη

Μαρία Κυριαζή^{1,2}

¹*Ergotherapie Kids*, ²*Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής*

Η παρούσα προφορική παρουσίαση εστιάζει στα προβλήματα σίτισης κατά την παιδική ηλικία και στους τρόπους αντιμετώπισής τους, με έμφαση σε παιδιά με νευροαναπτυξιακές διαταραχές, όπως ο αυτισμός. Κατά τη διάρκεια της σίτισης, η εσωτερική επιθυμία και η απόλαυση του φαγητού αποτελούν βασικούς πυλώνες της διατροφικής εμπειρίας. Ωστόσο, για παιδιά που αντιμετωπίζουν προκλήσεις, όπως αισθητηριακές διαταραχές ή αρνητικές εμπειρίες, το γεύμα συχνά μετατρέπεται σε πηγή άγχους τόσο για τα ίδια όσο και για τους γονείς/φροντιστές τους.

Στην παρουσίαση θα αναλυθούν οι πολυδιάστατες αιτίες που οδηγούν σε επιλεκτική σίτιση, καθώς και οι στρατηγικές παρέμβασης που μπορούν να υιοθετηθούν. Το παράδειγμα ενός παιδιού με αυτισμό, ηλικίας 8 ετών, θα παρουσιαστεί ως μελέτη περίπτωσης για να επισημανθούν οι πρακτικές εφαρμογές. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η επιλεκτικότητα οφειλόταν στην απτική αμυντικότητα, αλλά και στην ακαμψία απέναντι στη δοκιμή νέων τροφών, με αποτέλεσμα ένα εξαιρετικά περιορισμένο διατροφολόγιο. Η παρέμβαση διήρκεσε 9 μήνες και περιλάμβανε αισθητηριακή εξοικείωση με τρόφιμα μέσω συμβολικού και αισθητηριακού παιχνιδιού, ενώ χρησιμοποιήθηκε η τεχνική «ψιχούλου» για τη σταδιακή εισαγωγή νέων τροφών.

Τα αποτελέσματα έδειξαν σημαντική βελτίωση: το παιδί πλέον αγγίζει και δοκιμάζει σχεδόν όλες τις τροφές με άνεση. Η παρουσίαση θα εξετάσει πώς οι επαγγελματίες μπορούν να καθοδηγήσουν τους γονείς/φροντιστές για την υποστήριξη των παιδιών τους, δημιουργώντας ένα περιβάλλον που προάγει τη διατροφική ποικιλία και τη θετική εμπειρία γύρω από το φαγητό.

ΠΑ41: Καταλληλότητα και διαμόρφωση σχολικών αιθουσών για τη συμπερίληψη μαθητών/μαθητριών με ΔΑΦ στο γενικό σχολείο –Απόψεις εκπαιδευτικών

Άννα Μίχου¹, Δέσποινα Καλεσοπούλου²

¹1ο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ Ανατολικής Αττικής, ²Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Οι αίθουσες διδασκαλίας, ως πολυαισθητηριακά περιβάλλοντα, μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τη σχολική εμπειρία των παιδιών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ). Σε παγκόσμιο επίπεδο αναδεικνύεται η αναγκαιότητα τροποποίησης τους, για την προώθηση της συμπερίληψης των μαθητών/μαθητριών με ΔΑΦ στο γενικό σχολείο. Πραγματοποιήσαμε μια ποσοτική έρευνα, χρησιμοποιώντας ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο, για να καταγράψουμε τις απόψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα, σχετικά με την καταλληλότητα και τις πιθανές τροποποιήσεις των αιθουσών στα γενικά σχολεία. Οι αίθουσες διδασκαλίας των γενικών σχολείων στην Ελλάδα είναι λίγο έως καθόλου κατάλληλες για τη συμπερίληψη παιδιών με ΔΑΦ και συνοδών διαταραχών αισθητηριακής επεξεργασίας. Οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι τα αισθητηριακά ερεθίσματα του περιβάλλοντος της αίθουσας έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη συμπεριφορά, τη συγκέντρωση και τη σχολική επίδοση των μαθητών/ μαθητριών. Τα ακουστικά ερεθίσματα (π.χ. ξαφνικοί εξωτερικοί θόρυβοι) φάνηκαν να έχουν την πιο αρνητική επίδραση, ακολουθούμενα από τα απτικά (π.χ. απροσδόκητα αγγίγματα), τα οπτικά (π.χ. θέα από παράθυρα) και τα οσφρητικά ερεθίσματα. Από τις προτεινόμενες τροποποιήσεις, επέλεξαν ως πιο βοηθητική τη χωρική διαμόρφωση (π.χ. δημιουργία ενός ήσυχου χώρου) και ακολούθησαν οι οπτικές (π.χ. χρήση κουρτινών) και ακουστικές τροποποιήσεις (π.χ. τοποθέτηση χώρων με έντονη ηχητική δράση μακριά από τις αίθουσες διδασκαλίας). Οι εκπαιδευτικοί αναζητούν περαιτέρω επιμόρφωση σε σχετικά αντικείμενα και επιχειρούν σε μεγάλο βαθμό τροποποιήσεις στη σχολική τάξη, αναφέροντας θετικά αποτελέσματα στην επίδοση των παιδιών με ΔΑΦ και των υπολοίπων. Αναγνωρίζουν τα πιθανά εμπόδια, αλλά θεωρούν ότι πιθανή τροποποίηση των αιθουσών διδασκαλίας θα συμβάλει σημαντικά στη συμπερίληψη των μαθητών/ μαθητριών με ΔΑΦ στο γενικό σχολείο.

ΠΑ42: Βιωματικές και συμπεριληπτικές δράσεις μεταξύ των μαθητών Ε.Ε.Ε.ΕΚ. Πειραιά και Γυμνασίων - Λυκείων Πειραιά κατά της οπαδικής βίας

Παναγιώτης Τζουβελέκης

Ε.Ε.Ε.ΕΚ. Πειραιά

Το ΕΕΕΕΚ ΠΕΙΡΑΙΑ που αποτελεί σχολική μονάδα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην ειδική αγωγή ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση της διεύθυνσης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Πειραιά με θέμα : «Η παιδεία και ο αθλητισμός ως αντίδοτο στην βία». Δημιουργήθηκε ομάδα εργασίας εκπαιδευτικών και διοργανώθηκαν κοινές συμπεριληπτικές δράσεις με γυμνάσια και λύκεια της περιοχής, όπως προγράμματα συνεκπαίδευσης αθλητισμού, παραολυμπιακών αγωνισμάτων, εικαστικών δρώμενων και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων. Πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές ομιλίες από εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής του ΕΕΕΕΚ ΠΕΙΡΑΙΑ και προσκεκλημένους αθλητές για τις επιπτώσεις της οπαδικής βίας και την ανάγκη αποδοχής της διαφορετικότητας. Οι μαθητές του ΕΕΕΕΚ ΠΕΙΡΑΙΑ συμμετείχαν μαζί με τους μαθητές τυπικών σχολείων (γυμνασίων, λυκείων) σε κοινές αθλητικές δράσεις, αγώνες καλαθοσφαίρισης, ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, που έγιναν στο ΕΕΕΕΚ ΠΕΙΡΑΙΑ. Αναπτύχθηκε συνεργασία με ομάδες καλαθοσφαίρισης της πόλης του Πειραιά και οι μαθητές του σχολείου παρακολούθησαν, μαζί με γονείς και εκπαιδευτικούς, αγώνες καλαθοσφαίρισης σε στάδια της πόλης. Δημιουργήθηκε προσαρμοσμένο εκπαιδευτικό υλικό για της αποδοχή της διαφορετικότητας και ανάπτυξη συμπεριληπτικής κουλτούρας. Δημιουργήθηκε βίντεο κατά της οπαδικής βίας από εκπαιδευτικούς και μαθητές του σχολείου με στόχο την καλλιέργεια ενσυναίσθησης, σεβασμού, κοινωνικής προσαρμογής και αποδοχής της διαφορετικότητας που συμβάλλουν στην διαμόρφωση αποδεκτών κοινωνικών συμπεριφορών ενημέρωσης για τα κοινά, γνώση για τα δικαιώματα και τέλος αναπτύσσουν την ενεργό συμμετοχή του πολίτη στην κοινωνική διεργασία.

ΠΑ43: Η Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση ως εργαλείο Εργοθεραπευτικής παρέμβασης με στόχο τη βελτίωση της Κοινωνικής Συμμετοχής σε παιδιά με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες.

Αναστασία Μαλιχούδη¹

Εργουθεραπεύτρια, Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κορίνθου, ΜΑ-Δραματική τέχνη στην Εκπαίδευση

Η έρευνα αφορά τη χρήση της Δραματικής Τέχνης στην Εκπαίδευση ως εργαλείο Εργοθεραπευτικής παρέμβασης, με σκοπό τη βελτίωση της Κοινωνικής Συμμετοχής παιδιών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες. Η έρευνα βασίζεται στην ανάπτυξη εναλλακτικών παιδαγωγικών και θεραπευτικών προσεγγίσεων που ενισχύουν την κοινωνική ένταξη των παιδιών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες. Οι κύριοι στόχοι της έρευνας είναι να αναλυθεί πώς η Δραματική Τέχνη μπορεί να υποστηρίξει την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, να διερευνηθεί η εφαρμογή της στο πλαίσιο της Εργοθεραπείας και να αξιολογηθούν τα αποτελέσματα της παρέμβασης σε παιδιά με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες. Η έρευνα ακολούθησε μια ποιοτική προσέγγιση μέσω έρευνας δράσης, η οποία επέτρεψε τη συνεχή προσαρμογή των παρεμβάσεων στις ανάγκες των συμμετεχόντων παιδιών. Το δείγμα περιλάμβανε πέντε παιδιά με διαφορετικά είδη Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (άτυπος αυτισμός, μαθησιακές δυσκολίες, ΔΕΠΥ, οριακή νοημοσύνη και σύνδρομο Τουρέτ), τα οποία συμμετείχαν σε ένα δομημένο πρόγραμμα Δραματικής Τέχνης στην Εκπαίδευση στο πλαίσιο ομαδικών εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν τη θετική επίδραση του εκπαιδευτικού δράματος στην ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, της αυτοπεποίθησης και της συναισθηματικής έκφρασης των παιδιών. Οι συμμετέχοντες παρουσίασαν βελτίωση στη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία, στην ικανότητα συνεργασίας και κατανόησης κοινωνικών κανόνων, ενώ παράλληλα εμφάνισαν μειωμένα επίπεδα άγχους και μεγαλύτερη αυτορρύθμιση συμπεριφοράς. Η μελέτη καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους Εργοθεραπευτές, παρέχοντας νέες δυνατότητες ένταξης και εκπαίδευσης παιδιών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες.

ΠΑ44: Εκπαιδευτική Μαγειρική: Ένα Καινοτόμο Πρόγραμμα Ειδικού Δημοτικού Σχολείου για την Εκπαίδευση Δεξιοτήτων στις Δραστηριότητες Καθημερινής Ζωής σε Μαθητές και Μαθήτριες με Αναπτυξιακές Διαταραχές

Πάυλος Καψαλάκης^{1,2}, Βαρβάρα Μάντη², Ευγενία Λυραντζή², Θεοδώρα Μπόντσιου²
¹Εθνικό Και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Αθήνα, ²6ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο, Αθήνα

Εισαγωγή: Η μαγειρική αποτελεί μία βασική καθημερινή δραστηριότητα, στο πλαίσιο της οποίας δύναται να αξιοποιηθούν ποικίλες εκπαιδευτικές τεχνικές βιωματικής μάθησης. Οι μαθητές/τριες εξοικειώνονται με τις απαιτήσεις ενός περιβάλλοντος κουζίνας (π.χ. θόρυβοι, μυρωδιές) και εκπαιδεύονται σε εργαλεία (π.χ. αποφλοιωτής) και σε απαραίτητες δεξιότητες (κοινωνικές, γνωστικές, συμπεριφορικές, αισθητικοκινητικές κ.α.), ώστε να μπορούν να συμμετέχουν ενεργά, λειτουργικά και αυτόνομα στη σχολική και στην προσωπική ζωή.

Μεθοδολογία: Το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα μαγειρικής υλοποιείται από Εργοθεραπευτή/τρια και Λογοθεραπευτή/τρια και συμμετέχουν μαθητές/τριες με αναπτυξιακές διαταραχές ηλικίας 6-13 ετών που φοιτούν σε Ειδικό Δημοτικό Σχολείο. Σε κάθε εκπαιδευτική παρέμβαση η συμμετοχή των μαθητών/τριών αξιολογείται ποσοτικά με ερωτηματολόγιο και ποιοτικά με έντυπο καταγραφής. Η παρέμβαση ακολουθεί μεθοδολογία έρευνας δράσης και σχεδιάζεται αναστοχαστικά βάσει ανατροφοδότησης από εκπαιδευτικούς. Τέλος, το πρόγραμμα αξιολογείται μέσω εστιασμένων ημι-δομημένων συνεντεύξεων με γονείς.

Αποτελέσματα: Οι μαθητές/τριες αναμένεται να παρουσιάσουν βελτίωση σε όλο το φάσμα των δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών, γνωστικών, συμπεριφορικών, αισθητικοκινητικών κ.α., ενώ παράλληλα αναμένεται γενίκευση των συγκεκριμένων δεξιοτήτων εκτός του σχολικού πλαισίου.

Συμπεράσματα: Το συγκεκριμένο πιλοτικό πρόγραμμα αναδεικνύει την αξία των παρεμβάσεων μαγειρικής στην Εργοθεραπεία, υπογραμμίζοντας τον ρόλο τους στην ανάπτυξη δεξιοτήτων. Επίσης, τονίζει την ανάγκη της διεπιστημονικής συνεργασίας για την εκπαίδευση δεξιοτήτων σε μαθητές/τριες με αναπτυξιακές διαταραχές. Η εφαρμογή παρόμοιων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα ειδικά σχολεία δύναται να ενισχύσει την αυτονομία και την ενεργή κοινωνική συμμετοχή των μαθητών/τριών στη σχολική και στην προσωπική ζωή.

ΠΑ45: Η έννοια της αναστολής/αναχαίτησης (inhibition) στην εργοθεραπευτική παρέμβαση.

Παναγιώτα Ζεργιώτη

Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Πεντελης

Η έννοια της αναστολής (inhibition) χρησιμοποιείται τόσο από τις επιστήμες της φυσικοχημείας όσο και από τις νευροεπιστήμες και την ψυχολογία. Περιγράφει την επιβράδυνση ή την αποφυγή μίας διαδικασίας.

Δεδομένου ότι τα πλαίσια αναφοράς που χρησιμοποιούνται συχνά στην εργοθεραπεία (κινητικής μάθησης, νευροαναπτυξιακό, γνωστικό, συμπεριφορικό, αισθητηριακής ολοκλήρωσης) αντλούν τη θεωρητική τους βάση από τις προαναφερθείσες επιστήμες, καθιστούν την έννοια της αναστολής άξια περαιτέρω διερεύνησης.

Στην εργασία αυτή παρουσιάζονται :

A. Η πολύπλευρη έννοια της αναστολής και η σύνδεσή της με την ικανότητα του ατόμου να ελέγχει την κινητική, αισθητηριακή, γνωστική και συναισθηματική του συμπεριφορά.

B. Η εργοθεραπευτική παρέμβαση που χρησιμοποιεί την αναστολή με ποικίλους τρόπους, εκπαιδεύοντας τον μαθητή του ειδικού σχολείου σε στρατηγικές αυτοελέγχου και αυτονομία στα σχολικά έργα.

ΠΑ46: Η εθνογραφική έρευνα στην Εργοθεραπεία και στην Επιστήμη Έργου

Ζωή Μαρία Μακρυγιαννάκη¹, Μαρία Κουλουμπή^{2,3}

¹Σβούρα Κέντρο Ειδικών Θεραπειών, ²Queen Margaret University, ³Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Η παρούσα εργασία αποτελεί μια ανασκόπηση πεδίου (scoping review), που στόχο έχει να αναδείξει τη χρήση και τη χρησιμότητα της εθνογραφίας στην Εργοθεραπεία και στην Επιστήμη έργου. Αρχικά, παρουσιάζονται διάφορα εννοιολογικά χαρακτηριστικά των ειδών και των μεθοδολογιών της εθνογραφικής έρευνας, η συνεισφορά της στις υπηρεσίες υγείας αλλά και οι περιορισμοί της μεθόδου.

Μέθοδος: Για τη μελέτη πραγματοποιήθηκε αναζήτηση με λέξεις κλειδιά στις βάσεις δεδομένων PubMed, Google Scholar, Scopus, Science Direct και Ovid. Συμπεριλήφθηκαν 70 άρθρα, εκ των οποίων στα 57 υπήρχε πλήρης πρόσβαση. Τα άρθρα μελετήθηκαν σε βάθος και τα δεδομένα οργανώθηκαν σε θέματα και αναλύθηκαν με αναλυτική περιγραφική μέθοδο και αφήγηση.

Συζήτηση: Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η μεθοδολογία αυτή χρησιμοποιείται ευρέως στην Εργοθεραπεία και στην Επιστήμη Έργου, από εργοθεραπευτές, σε πεδία όπως η παιδιατρική, η ψυχιατρική, η γηριατρική και η αποκατάσταση, ενώ η Ευρώπη και οι Η.Π.Α πρωτοστατούν στην εφαρμογή της εθνογραφίας. Παράλληλα, αναδεικνύονται οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις της εθνογραφικής έρευνας μέσω των οποίων επιτυγχάνεται η μελέτη της καθημερινής ζωής των ανθρώπων και η περιγραφή της πολυπλοκότητας των κοινωνιών. Τέλος, επισημαίνεται η έλλειψη εθνογραφικών ερευνών στην Ελλάδα και προτείνεται η διεπιστημονική και διαπολιτισμική συνεργασία για την κατανόηση των πολιτισμικών και κοινωνικών παραγόντων που διαμορφώνουν τα έργα και τη συμμετοχή των ανθρώπων σε αυτά.

Συμβολή: Η εργασία αυτή συμβάλλει στην κατανόηση των πολλαπλών μεθοδολογικών επιλογών των εργοθεραπευτών που επιθυμούν να αναπτύξουν εργοκεντρική και ανθρωποκεντρική προσέγγιση στη θεραπεία.

ΠΑ47: Ερευνώντας την καθημερινή ζωή των παιδιών: Εθνογραφικές περιπλέξεις και ανάλυση πολυτροπικών δεδομένων

Μαρία Κουλουμπή¹, Michelle Elliot², Sarah Kantartzis²

¹Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ²Queen Margaret University, Edinburgh, Scotland, UK

Εισαγωγή: Η παρουσίαση αυτή αποτελεί μέρος μιας συνεργατικής εθνογραφικής μελέτης με παιδιά που γίνεται στην πόλη της Αθήνας τα τελευταία δύο χρόνια. Κεντρικός στόχος της μελέτης είναι να διερευνήσει την πολυπλοκότητα των δράσεων των παιδιών μέσα στην ροή της καθημερινότητάς τους. Αυτή η παρουσίαση προτείνει μια μεθοδολογία ανάλυσης εθνογραφικών πρακτικών και δεδομένων για την κατανόηση της ανθρώπινης πράξης, όπως αυτή τοποθετείται στο συγκεκριμένο πλαίσιο της.

Μέθοδος: Διαφορετικές μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν για τη μελέτη της καθημερινής ζωής των παιδιών που οδήγησαν σε ένα εύρος πολυτροπικών δεδομένων. Η παρουσίαση αυτή θα διερευνήσει τις εθνογραφικές περιπλέξεις κατά τη συλλογή αυτών των δεδομένων καθώς και την ανάλυσή τους, με τη χρήση μιας δημιουργικής ερμηνευτικής διεργασίας, που οδηγεί σε κοινές οπτικές και κατανοήσεις.

Συζήτηση: Οι καθημερινές δράσεις των παιδιών αποτελούν κόμβους δυναμικών σχέσεων, στο πλέγμα της ζωής τους. Αποτελεί πρόκληση για τον σύγχρονο ερευνητή πώς τα εθνογραφικά δεδομένα που συλλέγονται με διαφορετικά εργαλεία συλλογής δεδομένων συνθέτονται με τέτοιο τρόπο που να αναδεικνύουν την πολυπλοκότητα της καθημερινής ζωής. Οι προκλήσεις και οι εντάσεις που προκύπτουν από την ανάλυση και τη σύνθεση πολυτροπικών δεδομένων θα αναδειχθούν και θα συζητηθούν.

Εφαρμογή για την Επιστήμη Έργου: Η εργασία συμβάλλει στη διεύρυνση των μεθοδολογικών επιλογών του ερευνητή που μελετάει τη ζωή στο φυσικό της περιβάλλον και παρέχει πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την καθημερινή ζωή των παιδιών στο πλαίσιο που ζουν. Η ανάδειξη των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στις σύγχρονες κοινωνίες, ως πολίτες και όχι ως ασθενής ομάδα, συμβάλλουν σε εργοκεντρικές οπτικές και σε θετικές αλλαγές στις τοπικές και παγκόσμιες κοινωνίες.

ΠΑ48: Εμπειρίες από τη χρήση της τεχνολογίας και του διαδικτύου ως καθημερινό Έργο των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας και των φροντιστών τους - Αυτοεθνογραφία

Στυλιανή Αγιώτη¹, Χριστίνα Αθανασοπούλου²

¹2η Δ.Υ.Πε. - Πε.Δ.Υ.Ψ.Υ.-Πολυδύναμη Νοσηλευτική Μονάδα Ψυχικής Υγείας Αττικής (πρώην ΨΝΑ)- Κέντρο Ημέρας ΚΨΥ Περιστερίου, ²Τμήμα Εργοθεραπείας, Σχολή Επιστημών Υγείας & Πρόνοιας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Τα τελευταία χρόνια η αναγκαιότητα χρήσης της τεχνολογίας και του διαδικτύου έχει αυξηθεί και απαιτούνται ψηφιακές δεξιότητες στις οποίες μεγάλο μέρος του πληθυσμού δεν έχει εκπαιδευτεί. Ωστόσο η τεχνολογία και το διαδίκτυο αποτελούν ταυτόχρονα εργαλείο της καθημερινότητας αλλά και στοιχείο εκτέλεσης του ανθρώπινου έργου.

Σκοπός: Η αναγνώριση και η περιγραφή των αλλαγών, μέσα στο χρόνο της χρήσης τεχνολογίας και διαδικτύου» από «εργαλείο» έως «στοιχείο εκτέλεσης του ανθρώπινου έργου».

Μέθοδος: Αφήγηση μέσω αυτοεθνογραφίας, προκειμένου να αποτυπωθούν οι στάσεις των ληπτών υπηρεσιών υγείας (ΛΥΨΥ) και των φροντιστών τους απέναντι στην τεχνολογία και το διαδίκτυο, το επίπεδο Εγγραμματισμού Ηλεκτρονικής Υγείας (ΕΗΥ) και τα συνήθη αίτια του ψηφιακού αποκλεισμού.

Αποτελέσματα: Η αυτοεθνογραφία ακολουθεί χρονολογική πορεία και δείχνει ότι οι ΛΥΨΥ χρησιμοποιούν την τεχνολογία και το διαδίκτυο εξίσου συχνά με το μέσο πληθυσμό, αλλά λιγότερο για λειτουργικά ζητήματα. Το επίπεδο ΕΗΥ παραμένει σχετικά χαμηλό. Η αντίληψη, ως προς τη χρησιμότητα και τη σπουδαιότητα χρήσης και το επίπεδο ΕΗΥ συνδέονται με σχέση αιτίου – αποτελέσματος και αντίστροφα. Τα αίτια του ψηφιακού αποκλεισμού, αποτελούν συνδυασμό του κοινωνικοοικονομικού προφίλ, των γνωστικών δεξιοτήτων, της διαδικασίας επίλυσης λειτουργικών ζητημάτων, της επιθυμίας και αυτοπεποίθησης για χρήση τεχνολογίας και διαδικτύου.

Συμπεράσματα: Η χρήση της τεχνολογίας και του διαδικτύου έχει ενσωματωθεί στην καθημερινή ζωή των ΛΥΨΥ και των φροντιστών, και αποτελεί πλέον «στοιχείο ανθρώπινου έργου». Ωστόσο χρειάζεται αυξημένο επίπεδο ΕΗΥ για τη χρήση της τεχνολογίας, και την αξιολόγηση και την ορθολογική χρήση των αντλούμενων πληροφοριών.

Η εκπαίδευση στον ΕΗΥ, αποτελεί ισχυρό εργαλείο βελτίωσης λειτουργικότητας, προαγωγής υγείας και διασφάλισης καλύτερης ποιότητας καθημερινής ζωής.

ΠΑ49: Έργο, Συμμετοχή και πολυτροπικότητα: Αναπτύσσοντας ένα νεωτερικό πλαίσιο για την κατανόηση της εμπλοκής σε έργα.

Κωνσταντίνος Γεωργίου¹

¹Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Εργοθεραπείας

Το ανθρώπινο έργο καταλαμβάνει πλέον μια περίοπτη θέση τόσο στο επαγγελματικό και κλινικό πεδίο της εργοθεραπείας, όσο και στην ευρύτερη εργογραφία. Υπό αυτό το πρίσμα, το Έργο αναγνωρίζεται πλέον ως ένα αναπόσπαστο συστατικό της καθημερινής ζωής με αδιαμφισβήτητη συνεισφορά στην υγεία και την ευεξία. Τα ανθρώπινα υποκείμενα συμπλέκονται με τα Έργα, με τρόπους που αντανakλούν τα πολυ-θυμικά τους κίνητρα, ενώ ταυτόχρονα ενορχηστρώνουν τις νοηματοδοτικές τους πρακτικές. Η εμπλοκή στο έργο συνεπώς θα μπορούσε να γίνει αντιληπτή ως μια αρκετά σύνθετη, μη-γραμμική δραστηριότητα η οποία δεν δύναται να συμπυκνωθεί σε μια αναπραστατική και ταυτόχρονα ουσιοκρατική διαδικασία. Αντίθετα, η κατανόησή του μέσα από τη συμμετοχή, θα μπορούσε να σηματοδοτήσει μια προσπάθεια για τη σύλληψη του έργου μέσα από τον εντοπισμό της σχέσης που δομείται ανάμεσα στο άτομο και το περιβάλλον του και τις ενσώματες-υλιστικές πρακτικές του, πάντοτε στο πλαίσιο μιας πολυμεσικής κουλτούρας. Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνεται ένα νέο πλαίσιο για την κατανόηση της σχέσης ανάμεσα στο άτομο-έργο-περιβάλλον. Ως μέρος αυτού του νεοσύστατου εργαλείου, το πολυμεσικό παράδειγμα μπορεί να προσφέρει μια εναλλακτική στα κυρίαρχα αναλυτικά ρεύματα του ανθρώπινου έργου. Η νέα αυτή συλλογιστική διατυπώνει μια νέα λογική σύμφωνα με την οποία τα άτομα ενορχηστρώνουν τα διαφορετικά νοηματοδοτικά μέσα, μέσα από μια σύνθεση των πόρων που διατίθενται στο κοινωνικό πεδίο. Η παρουσίαση αυτή λοιπόν αποτελεί μια νέα ρηματική διατύπωση της πολυμεσικής "στροφής", στη μελέτη του ανθρώπινου έργου.

ΠΑ50: Η επίδραση των μεταγνωστικών δεξιοτήτων στην κινητική μάθηση και εκτέλεση έργων παιδιών με Εγκεφαλική Παράλυση_ Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας

Κωνσταντίνα Αυγερινού

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, 1ο Περιφερειακό Τμήμα, Πετρούπολη Αττικής, Δυτικός Τομέας Αθηνών

Εισαγωγή: Η συμμετοχή σε νοηματοδοτούμενες δραστηριότητες είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ανάπτυξης των παιδιών, και πλήττεται σε παιδιά με νευρο-αναπτυξιακές διαταραχές όπως η εγκεφαλική παράλυση, όπου η προτεραιότητα έχει δοθεί στην κινητική παθολογία, συχνά παραμερίζοντας την σημαντικότητα της γνώσης, και τον ρόλο της στην κίνηση. Η μεταγνώση, ως υψηλότερο επίπεδο γνώσης, περιγράφει την ικανότητα να αναστοχαζόμαστε με ακρίβεια σχετικά με το πόσο καλά γνωρίζουμε αυτό που κάνουμε, αποτελώντας την ικανότητα «επανεξέτασης» για την μαθησιακή διαδικασία σε κάθε επίπεδο. Στην προκείμενη βιβλιογραφική ανασκόπηση, θα διερευνηθεί η εφαρμογή της μεταγνώσης στην κινητική μάθηση, και ο τρόπος με τον οποίο τα έργα συμβάλλουν, αλλά και επηρεάζονται, κάνοντας αναφορά σε υπάρχουσες μελέτες και στρατηγικές που έχουν διεξαχθεί, και θα τεθούν ερωτήματα για περεταίρω αναστοχασμό στο πεδίο του ενδιαφέροντός μας.

Μεθοδολογία: Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση στις βάσεις δεδομένων Pubmed, Google Scholar και Cochrane Library. Οι λέξεις κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: metacognition, cerebral palsy, motor learning, occupational therapy, motor learning strategies, occupational therapy metacognition strategies. Πραγματοποιήθηκε διερεύνηση 75 άρθρων, όπου 4 από αυτά μπορούσαν να συμπεριληφθούν. Δεν υπήρχε χρονολογικός περιορισμός.

Αποτελέσματα: Στην πλειοψηφία της βιβλιογραφίας, και στον υπό μελέτη πληθυσμό, οι έρευνες επικεντρωνόταν σε επιτελικές λειτουργίες, μη εστιάζοντας τόσο στην σύνδεση της «σκέψης για τη σκέψη» για την κίνηση όπως αποκαλείται η μεταγνώση, παρόλο που τα κινητικά μοτίβα φαίνεται έχουν άμεση συσχέτιση με προηγούμενη γνώση, κάτι που παραπέμπει σε μνημονική ανάκληση, ενώ οι μεταγνωστικές στρατηγικές που άπτονται της εργοθεραπείας, φάνηκαν περιορισμένες.

Συζήτηση: Οι περιορισμοί που διαπιστώθηκαν, τόσο στον πληθυσμό, όσο και στις μεθόδους που εφαρμόζονται, δίνει έναυσμα για περεταίρω διερεύνηση στο πεδίο αυτό.

ΠΑ51: Το Μοντέλο Ποιότητας Έργου - Ζωής: Αναδιαμορφώνοντας την Ποιότητα Ζωής Βάσει Βιωμένων Εμπειριών και Αντιλήψεων Πολιτών με Νοητική Αναπηρία

Πάυλος Καψαλάκης¹

¹Εθνικό Και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Αθήνα

Εισαγωγή: Οι πολίτες με Νοητική Αναπηρία (ΝΑ) συχνά αντιμετωπίζουν κοινωνικό, εκπαιδευτικό και επαγγελματικό αποκλεισμό, καθώς και στερεότυπες αντιλήψεις που αποτρέπουν την ισότιμη πρόσβαση και συμμετοχή τους στην κοινωνική ζωή και στα καθημερινά έργα, με σοβαρές επιπτώσεις στην Ποιότητα Ζωής (ΠΖ) τους. Η παρούσα ποιοτική μελέτη διερευνά τις εμπειρίες τους όσον αφορά τη συμμετοχή τους σε καθημερινές δραστηριότητες σε σχέση με τις αντιλήψεις τους για την ΠΖ. Οι εμπειρίες και οι απόψεις τους διερευνώνται με στόχο τη διαμόρφωση ενός εναλλακτικού μοντέλου ΠΖ στο πεδίο της ΝΑ με δομικό άξονα τα καθημερινά έργα.

Μεθοδολογία: Μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων σε δεκατρείς ενήλικες με ΝΑ καταγράφηκαν εμπειρίες έργων και αντιλήψεις για την ΠΖ. Η ανάλυση δεδομένων έγινε με το λογισμικό QSR NVivo8, σύμφωνα με τη μεθοδολογία της συστηματικής ανάλυσης περιεχομένου υπό το πρίσμα του μοντέλου Δικαιοσύνης Έργου.

Αποτελέσματα: Διαμορφώθηκε το μοντέλο Ποιότητας Έργου-Ζωής (ΠΕΖ) με κεντρικό άξονα τα καθημερινά έργα και τρεις δομικές διαστάσεις (κοινωνική, ψυχική-σωματική, υλική). Ως κύριος δείκτης ΠΖ προσδιορίστηκε η συμμετοχή σε κοινωνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου (π.χ. σωματική άσκηση, καλλιτεχνικές κατασκευές, βιντεοπαιχνίδια, επαγγελματική κατάρτιση κ.α.), ενώ η στέρηση έργων φαίνεται να αποτελεί σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας. Παράλληλα, αναδείχθηκε η αναγκαιότητα ακαδημαϊκής εξέλιξης, εργασιακής απασχόλησης, αυτόνομης διαβίωσης, καθώς και σεξουαλικής έκφρασης.

Συμπεράσματα: Το μοντέλο ΠΕΖ αποτελεί ένα καινοτόμο εννοιολογικό πλαίσιο ΠΖ στο πεδίο της ΝΑ που δύναται να καθοδηγήσει την Εργοθεραπευτική συλλογιστική, παρέμβαση και έρευνα, προάγοντας την κοινωνική ένταξη και ισότιμη κοινωνική συμμετοχή των πολιτών με ΝΑ. Εντούτοις, περαιτέρω έρευνα απαιτείται για τη βελτίωση και την επικύρωση αυτού του μοντέλου.

ΠΑ52: Η πορεία προς την αυτονομία: Μια διεπιστημονική θεώρηση της νοητικής αναπηρίας. Μελέτη Περίπτωσης

Βασιλική Μωραΐτη¹, Ασημίνα Καλμαντή²

¹MindOT- Κέντρο Εργοθεραπείας Ψυχικής Υγείας Ενηλίκων, Αθήνα, ²B' Ψυχιατρική Πανεπιστημιακή Κλινική ΕΚΠΑ- Αττικό Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή: Η παρούσα μελέτη περίπτωσης αφορά μια 22χρονη γυναίκα με οριακή νοημοσύνη, η οποία υιοθετήθηκε από υπερπροστατευτικούς γονείς και αντιμετωπίζει δυσκολίες στην προσαρμογή, στις διαπροσωπικές σχέσεις και στη ρύθμιση των συναισθημάτων της. Οι προκλήσεις αυτές περιορίζουν τη λειτουργικότητά της και δυσχεραίνουν την αυτονομία της στους διάφορους τομείς της καθημερινής ζωής.

Σκοπός: Ο σκοπός της μελέτης είναι η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας μιας ολοκληρωμένης, διεπιστημονικής παρέμβασης που στοχεύει στην ενίσχυση της αυτονομίας της θεραπευόμενης, λαμβάνοντας υπόψη τις νοητικές, συναισθηματικές και λειτουργικές της ανάγκες.

Μέθοδος: Η παρέμβαση περιλάμβανε:

Ψυχολογική Αξιολόγηση μέσω λήψης ιστορικού, συστηματικής παρακολούθησης και ψυχομετρικών εργαλείων (Τεστ νοημοσύνης Raven, Κλίμακα Αυτοεκτίμησης Rosenberg-RSES-10, Κλίμακα Οικογενειακής Ατμόσφαιρας-FES), καθώς και Εργοθεραπευτική Αξιολόγηση με εφαρμογή του Καναδέζικου Μέτρου Εκτέλεσης Έργου (COPM) για την ανάλυση λειτουργικών δυσκολιών στους τομείς των Απλών και Σύνθετων Δραστηριοτήτων Καθημερινής Ζωής (ΣΔΚΖ), της Κοινωνικοποίησης και του Ελεύθερου Χρόνου.

Εξατομικευμένο κλιμακούμενο πλάνο με χρήση των παρακάτω τεχνικών: α) Δομημένες ατομικές συνεδρίες, β) Βιωματικές και πρακτικές μέθοδοι, γ) Εκπαίδευση σε ΔΚΖ, δ) Ένταξη σε ημερήσιο πρόγραμμα κοινωνικοποίησης, και ε) Συμβουλευτική γονέων.

Αποτελέσματα: Η συνδυασμένη παρέμβαση οδήγησε σε βελτίωση της προσαρμοστικότητας της θεραπευόμενης, αύξηση της αυτοπεποίθησης, μεγαλύτερη συμμετοχή σε δραστηριότητες καθημερινής ζωής και κοινωνικοποίηση.

Παράλληλα, εξασφαλίστηκε η υποστηρικτική στάση των γονέων και η βελτίωση της λειτουργικότητας της νεαρής σε πραγματικές συνθήκες.

Συμπεράσματα: Η διεπιστημονική προσέγγιση αποδείχθηκε αποτελεσματική στην υποστήριξη της θεραπευόμενης, συνδυάζοντας τόσο ψυχοκοινωνικές όσο και λειτουργικές παρεμβάσεις. Η συμμετοχή του οικογενειακού περιβάλλοντος και η εκπαίδευση σε πραγματικά πλαίσια ενισχύουν τη βιωσιμότητα των αποκτηθέντων δεξιοτήτων, προάγοντας την αυτονομία και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

ΠΑ53: Πρόσβαση και Προσβασιμότητα στην Πολιτιστική Κληρονομιά: Συνεργατικός Σχεδιασμός με 3D Εκτυπώσεις για Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Ατόμων με Αναπηρία

Μαρία Ζένιου¹, Μυρώ Κεζαρίδου²

¹Νότιος Τομέας, Αθήνα, ²Λευκωσία, Κύπρος

Εισαγωγή: Η νοητική αναπηρία χαρακτηρίζεται από περιορισμούς στη νοημοσύνη και τις προσαρμοστικές δεξιότητες, γεγονός που επηρεάζει την ικανότητα των ατόμων να συμμετέχουν σε κοινωνικές δραστηριότητες και πολιτιστικές εμπειρίες (AAIDD, 2019). Στο πλαίσιο της πολιτιστικής κληρονομιάς, η οποία περιλαμβάνει ιστορικά και πολιτιστικά αγαθά που προάγουν την κοινωνική ένταξη (Παυλογεωργάτος, 2008), η συμμετοχή ατόμων με αναπηρία σε πολιτιστικά δρώμενα και μουσεία είναι εξαιρετικά σημαντική. Ωστόσο, συχνά παρατηρείται αποκλεισμός αυτών των ατόμων από μουσεία και εκπαιδευτικά προγράμματα, λόγω της έλλειψης κατάλληλων προσβάσιμων δραστηριοτήτων και των περιορισμένων ευκαιριών συμμετοχής εξαιτίας φυσικών και κοινωνικών εμποδίων. Η έννοια του συν-σχεδιασμού προτείνει τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στη διαμόρφωση αυτών των πολιτιστικών εμπειριών (Vargas et al., 2022), ενισχύοντας έτσι την ένταξή τους και την ισότιμη πρόσβαση στις πολιτιστικές δραστηριότητες.

Σκοπός: Βελτίωση της συμμετοχής ατόμων με νοητική αναπηρία σε πολιτιστικές δραστηριότητες, ανάπτυξη δεξιοτήτων και ένταξη μέσω καινοτόμων τεχνολογιών.

Δείγμα και Μέθοδος: Η έρευνα διεξήχθη από τον Φεβρουάριο έως τον Μάιο του 2024 και η λήψη των πληροφοριών πραγματοποιήθηκε μέσω συνεντεύξεων, ερωτηματολογίων και ομάδων εστίασης. Το δείγμα περιλάμβανε προσωπικό μουσείων, τέσσερις νέους ενήλικες με νοητική αναπηρία, καθώς και δύο φοιτήτριες της εργοθεραπείας.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν σημαντικές ελλείψεις προσβασιμότητας σε πολιτιστικούς χώρους, με πολλούς συμμετέχοντες να αναφέρουν δυσκολίες στην πρόσβαση και τη συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες. Επιπλέον, καταγράφηκε έντονη ανάγκη για εκπαίδευση του προσωπικού μουσείων σχετικά με θέματα προσβασιμότητας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ισότιμη συμμετοχή όλων. Θετικές ήταν οι αντιδράσεις των συμμετεχόντων στη χρήση 3D εκτυπώσεων, οι οποίες διευκολύνουν την κατανόηση και την αλληλεπίδραση με τα εκθέματα. Η διαδραστική μάθηση φάνηκε να ενισχύει το ενδιαφέρον και τις δεξιότητες των συμμετεχόντων, προσφέροντας μια πιο προσιτή και ελκυστική εμπειρία.

Συμπεράσματα: Τα συμπεράσματα της έρευνας υπογραμμίζουν την ανάγκη για πολιτικές ένταξης ατόμων με αναπηρία στα μουσεία, με στόχο τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της συμμετοχής τους. Η ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών, όπως οι 3D εκτυπώσεις, μπορεί να προσφέρει απτές και διαδραστικές εμπειρίες. Τέλος, η διατήρηση συνεργατικού σχεδιασμού μπορεί να βελτιώσει την πολιτιστική ένταξη.

ΠΑ54: Αντιλήψεις και Στάσεις Ελλήνων Εργοθεραπευτών για τα Αειφόρα Έργα στην Εργοθεραπευτική Πρακτική: Μία διερευνητική μελέτη

Συμεών Δημήτριος Δασκάλου, Νικόλαος Γεροσίδερης, Ελπίδα Στράτου, Ιωάννα Γιαννούλα Κατσούρη

Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Η υιοθέτηση της φιλοσοφίας της βιώσιμης ανάπτυξης στην εργοθεραπεία υλοποιείται πρωτίστως με την ενσωμάτωση και τη προσαρμογή των αειφόρων έργων στην εργοθεραπευτική πρακτική. Ωστόσο, η εργοθεραπεία υπό το πρίσμα των αειφόρων έργων δεν αποτελεί προτεραιότητα των εργοθεραπευτών, παρόλο που έχει αναδειχθεί η σημαντικότητα της διαχρονικά.

Σκοπός: Η προτεινόμενη μελέτη αποσκοπεί στη διερεύνηση των αντιλήψεων και των στάσεων των Ελλήνων εργοθεραπευτών για τα αειφόρα έργα κατά την εργοθεραπευτική πρακτική.

Μεθοδολογία: Για τον σκοπό της μελέτης, δημιουργήθηκε ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο και διαμοιράστηκε σε 105 Έλληνες εργοθεραπευτές μέσα από πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν ότι η πλειοψηφία των Ελλήνων εργοθεραπευτών αναγνωρίζει τη σημασία των αειφόρων έργων στην καθημερινή ζωή. Ωστόσο, μόνο ένα μικρό ποσοστό των συμμετεχόντων ανέφεραν πως είναι εκπαιδευμένοι σε θέματα αειφορίας. Η μεγαλύτερη συμφωνία σε αντιλήψεις και στάσεις μεταξύ των εργοθεραπευτών αφορούσε τη χρήση και ανακύκλωση αναλώσιμου και επαναχρησιμοποιούμενου υλικού, το μοίρασμα του επαγγελματικού εξοπλισμού και υλικού, την υιοθέτηση εναλλακτικών μορφών παρέμβασης όπως τη χρήση της τεχνολογίας καθώς και την προμήθεια από τοπικές επιχειρήσεις.

Συμπέρασμα: Οι Έλληνες εργοθεραπευτές που συμμετείχαν στη μελέτη επιδεικνύουν θετική διάθεση όσον αφορά στην κατανόηση των αειφόρων έργων, της βιώσιμης ανάπτυξης και της σημασίας τους στην καθημερινή ζωή. Τα αποτελέσματα συμβάλλουν στην κατανόηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στην εργοθεραπευτική πρακτική. Οι εργοθεραπευτές υποδεικνύουν ότι η προαγωγή της έρευνας στον τομέα των αειφόρων έργων θα συνεισφέρει στην ανάπτυξη πρακτικών κατευθυντήριων οδηγιών για την ενίσχυση της προσπάθειας της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας εντός της επιστήμης της εργοθεραπείας.

ΠΑ55: Αειφόρος εργοθεραπευτική πρακτική

Πολυξένη Σκαλτσή^{1,2}, **Σωτήριος Καρύκας**¹, Ζαχαρίας Καλογεράκης¹, Έλενα Γλυκύ², Μαρίζα Παπαγαθαγγέλου¹, Σοφία Μαρτινάκη³, Παναγιώτης Σιαπέρας²

¹Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, ²Τμήμα Εργοθεραπείας, Σχολή Υγείας, Μητροπολιτικό Κολλέγιο, Αθήνα, ³Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

Η αειφόρος ανάπτυξη είναι μια πολυδιάστατη έννοια που στοχεύει στη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης, κοινωνικής δικαιοσύνης και περιβαλλοντικής προστασίας. Στο πλαίσιο αυτό, φορείς και επαγγελματίες υγείας φέρουν την ευθύνη να υιοθετούν βιώσιμες πρακτικές υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και να ασκούν επιρροή για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και τη διαμόρφωση αντίστοιχων προληπτικών πολιτικών.

Στόχος της συγκεκριμένης εργασίας είναι η ανάδειξη της σύγχρονης πρόκλησης της εργοθεραπείας αναφορικά με την επανατοποθέτηση της πρακτικής της για μια περιβαλλοντικά βιώσιμη ευημερία.

Η εργοθεραπεία, ως επιστήμη που εστιάζει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, συνδέεται άμεσα με τις αρχές της αειφορίας, καθώς προάγει την υγεία και την ευημερία χωρίς να επιβαρύνει τους φυσικούς πόρους. Ωστόσο, η πλήρης ενσωμάτωση των αρχών βιώσιμης κλινικής πρακτικής– προληπτική αγωγή υγείας, ενδυνάμωση ατόμου και αυτοφροντίδα, αποδοτική παροχή υπηρεσιών και θεραπευτικές επιλογές χαμηλών εκπομπών άνθρακα– μπορεί να ενισχύσει τον θετικό της αντίκτυπο.

Η εργοθεραπεία μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στη δημιουργία ενός πιο δίκαιου, βιώσιμου και υγιούς κοινωνικού περιβάλλοντος μέσα από βιώσιμες προσαρμογές: α) στο εργασιακό και οικιακό περιβάλλον (ανακυκλώσιμα υλικά, μείωση κατανάλωσης ενέργειας), β) εκπαίδευση ατόμων και οικογενειών στη βιώσιμη διαχείριση της καθημερινότητας (υπεύθυνη κατανάλωση, επαναχρησιμοποίηση υλικών), γ) παρεμβάσεις που ενισχύουν την επαφή με τη φύση (θεραπευτική κηπουρική, χρήση υπαίθριων χώρων) και δ) υποστήριξη πολιτικών για συμπεριληπτικές και βιώσιμες κοινότητες.

Συμπερασματικά, η εργοθεραπεία, μέσω ενσωμάτωσης βιώσιμων πρακτικών και προώθησης της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης και στην προαγωγή, όχι μόνο της ατομικής υγείας και ευημερίας, αλλά και στη δημιουργία κοινοτήτων που είναι δίκαιες και περιβαλλοντικά υπεύθυνες.

ΠΑ56: Διερεύνηση των παρεμβάσεων βασισμένων στη φύση: Ενίσχυση της ευημερίας της κοινότητας και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας ως μέσο παρέμβασης στην Εργοθεραπεία

Αγγελική Τσακιράκη

Κέντρο Ημέρας "Λωτός"

Εισαγωγή: Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως η έλλειψη πόρων και οι φυσικές καταστροφές, επηρεάζουν την παγκόσμια υγεία και ευημερία. Οι εργοθεραπευτές καλούνται να αναλάβουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της ευημερίας της κοινότητας και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Οι παρεμβάσεις με βάση τη φύση (ΠΒΦ) προσφέρουν σωματικά, ψυχικά και κοινωνικά οφέλη, ενισχύουν την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, την ισοτιμία στην υγεία και υποστηρίζουν το διαγενεακό δικαίωμα συμμετοχής στα έργα.

Σκοπός: Αυτή η μελέτη εξέτασε τους τρόπους με τον οποίους οι εργοθεραπευτές ενσωματώνουν τις ΠΒΦ σε κοινοτικό επίπεδο για να βελτιώσουν την ευημερία και να προάγουν την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Μεθοδολογία: Διεξήχθη βιβλιογραφική ανασκόπηση χρησιμοποιώντας τις βάσεις δεδομένων CINAHL και PsycInfo για τον εντοπισμό μελετών που δημοσιεύθηκαν μεταξύ 2014-2024. Τα άρθρα επιλέχθηκαν με βάση συγκεκριμένα κριτήρια ένταξης και η θεματική ανάλυση χρησιμοποιήθηκε για να κατηγοριοποιηθούν τα ευρήματα.

Αποτελέσματα: Η ανασκόπηση αποκάλυψε ότι οι εργοθεραπευτές χρησιμοποιούν διάφορες ΠΒΦ, όπως κοινοτική κηπουρική, οικολογικά προγράμματα, κηπουρική θεραπεία και περπάτημα στη φύση. Τα θετικά αποτελέσματα περιλαμβάνουν ενισχυμένη σωματική και ψυχολογική ευεξία, κοινωνική συνοχή, αυξημένη ανθεκτικότητα της κοινότητας, ενώ ενισχύεται η περιβαλλοντική βιωσιμότητα και η αίσθηση συμμετοχής σε μεγαλύτερες οικολογικές δράσεις.

Συμπεράσματα/Συζήτηση: Η ενσωμάτωση των ΠΒΦ στην πρακτική των εργοθεραπευτών υπόσχεται την προώθηση της υγείας και της βιωσιμότητας της κοινότητας. Απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση των περιβαλλοντικών επιρροών των ΠΒΦ και των δυνατοτήτων τους για την αντιμετώπιση συστημικών ζητημάτων. Η μελλοντική έρευνα θα πρέπει να επικεντρωθεί στην ευρύτερη εφαρμογή αυτών των παρεμβάσεων και στη συμβολή τους στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στη προώθηση του δικαιώματος συμμετοχής σε έργα.

ΠΑ57: Προσέγγιση της Εκτέλεσης Έργου σε ένα Αγρόκτημα Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης: Ένα Ολιστικό Θεραπευτικό Πρωτόκολλο

Μαρία Πρωτοπαπαδάκη

Χώρος Ειδικών Θεραπειών & Δημιουργικής Έκφρασης Παιδιού & Εφήβου "έρδω"

Η σύνδεση με τη γη, τη φύση, τα ζώα και τους ωκεανούς μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για έργο (Whalley-Hammell et al, 2014). Επιπρόσθετα, οι άνθρωποι έχουμε το δικαίωμα (occupational justice) να εκτελούμε ουσιαστικά, ικανοποιητικά και οικολογικά βιώσιμα έργα (COT, 2002). Η παρούσα παρουσίαση περιγράφει ένα σύγχρονο θεραπευτικό πρωτόκολλο. Μέσα από ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τη δομή της «φύσης» για θεραπευτικούς σκοπούς (Garcia-Llorente et al, 2018), εντοπίστηκε ένα ερευνητικό κενό όσον αφορά την εφαρμογή της Παρέμβασης Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης (S.I.I.) στη φύση, ως ολιστικό θεραπευτικό πρωτόκολλο για την προαγωγή της εκτέλεσης έργου.

Για τον λόγο αυτό, τα τελευταία 6 χρόνια, έχει δημιουργηθεί ένα αγρόκτημα που εξυπηρετεί τη μεταφορά των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων από το κλινικό περιβάλλον στη φύση, βασισμένο στο ASI Fidelity Measure (Parham et al, 2011). Το πρόγραμμα απευθύνεται σε παιδιά με Διαταραχή Αισθητηριακής Επεξεργασίας, ως συννοσηρότητα με διάφορες νευροαναπτυξιακές διαταραχές. Η παρέμβαση συνδυάζει τα φυσικά αισθητηριακά ερεθίσματα με τον εξοπλισμό Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης (Protopapadaki, 2019, όπως αναφέρεται στο Reinoso, Kula, & Blanche, 2021).

Σε μια προσπάθεια προαγωγής των αρχών της βιωσιμότητας (WFOT, 2018), η κλινική συλλογιστική στην εργοθεραπεία καθοδηγήθηκε από το PEOP, ένα οικολογικό μοντέλο στην εργοθεραπευτική πρακτική (Baum et al, 2015). Για την αντιμετώπιση των αισθητηριακών αναγκών, επιλέχθηκε η Αισθητηριακή Ολοκλήρωση ως οικολογικό θεωρητικό πλαίσιο. Κατά συνέπεια, η δημιουργία ενός θεραπευτικού πρωτοκόλλου σε αγρόκτημα προάγει την εκτέλεση έργου, διευκολύνει τα συν-έργα, τους εργο-ρόλους αυτού του πληθυσμού, προωθώντας παράλληλα τις βιώσιμες πρακτικές και αναδεικνύοντας ένα σύγχρονο πεδίο έρευνας.

ΠΑ58: Ο ρόλος του σκύλου διαμεσολάβησης στην εργοθεραπεία σε παιδιά που βιώνουν αποξένωση έργου: Μια μελέτη περίπτωσης

Ελένη Φύτρου¹, Ευγενία Καραζιώτη²

¹ΠΑΔΑ, ²Ελληνικό Ινστιτούτο Ζωοθεραπείας

Όλο και περισσότερες έρευνες αναδεικνύουν τα οφέλη των θεραπειών με τη βοήθεια των ζώων σε παιδιά με διάφορες νευροαναπτυξιακές και νευρολογικές διαταραχές.

Σύμφωνα με την επιστήμη της ηθολογίας, οι σκύλοι, χάρη στις οξυμένες αισθήσεις τους και τον τρόπο που επεξεργάζονται τις πληροφορίες, μπορούν να αντιλαμβάνονται και να ανταποκρίνονται στα συναισθήματα των παιδιών.

Παιδιά με διαφόρων ειδών δυσκολίες, πολύ συχνά κατακλύζονται από άγχος και έλλειψη κινήτρου να εμπλακούν σε έργα καθημερινής ζωής, καταστάσεις που αποτελούν πρόκληση για έναν εργοθεραπευτή.

Μέσω της τριαδικής σχέσης εργοθεραπευτή-σκύλου-παιδιού, δημιουργείται μια δυναμική σχέση εμπιστοσύνης και ένα περιβάλλον προσφερόμενο για ενεργητική συμμετοχή του παιδιού σε ποικιλία έργων με δική του πρωτοβουλία.

Σειρά από μελέτες για την εργοθεραπεία με τη βοήθεια των σκύλων σε παιδιά στο φάσμα του αυτισμού, καταδεικνύουν τη σημασία της κατευθυνόμενης εργοθεραπείας από το παιδί και τη συμβολή του σκύλου σε αυτή τη διαδικασία. Επιπροσθέτως, υπογραμμίζουν την αύξηση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και τη μείωση του άγχους.

Σε αυτή την παρουσίαση, επιχειρείται μία μελέτη περιστατικού ενός παιδιού στο φάσμα του αυτισμού, το οποίο επαναφοίτησε στο νηπιαγωγείο και δυσκολευόταν να συμμετάσχει σε δραστηριότητες εντός και εκτός της θεραπείας. Τα θετικά αποτελέσματα που παρατηρήθηκαν μέσα από την πορεία των συνεδριών με τη βοήθεια του σκύλου, φαίνεται να συμβαδίζουν με αυτά των ερευνών της επιστημονικής κοινότητας και να ενισχύουν αυτή την προσέγγιση. Η παρουσία του σκύλου διαμεσολάβησης βοήθησε στη συναισθηματική ρύθμιση του παιδιού και κατ' επέκταση, αύξησε τη συμμετοχή και την απόδοσή του, τόσο στις θεραπευτικές δραστηριότητες όσο και στα έργα του.

ΠΑ60: Δικαιοσύνη και ισότητα των έργων για όλους: Τρόποι υποστήριξης των αναγκών των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων από εργοθεραπευτές

Τιμόκλεια Βαρδάκη

Jönköping University, Σουηδία, / Αέλια Χώρος Ειδικών Θεραπειών

Εισαγωγή: Στις κοινωνίες όπου καθορίζονται από την ετεροκανονικότητα, τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα βιώνουν στιγματισμό, ανισότητα και αδικία ως προς τη συμμετοχή τους σε σημαντικά έργα, έχοντας αρνητικό αντίκτυπο στην υγεία, την ευημερία και την ποιότητα ζωής τους.

Σκοπός: Η διερεύνηση των τρόπων υποστήριξης των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων από τους εργοθεραπευτές, υπό το πρίσμα της δικαιοσύνης και ισότητας των έργων.

Μεθοδολογία: Πραγματοποιήθηκε μία δομημένη βιβλιογραφική ανασκόπηση σύμφωνα με το PRISMA, σε δύο βάσεις δεδομένων (CINAHL και ProQuest Central).

Αποτελέσματα: Η δομημένη αναζήτηση στις δύο βάσεις δεδομένων αναγνώρισε 189 άρθρα, τέσσερα από τα οποία όπου πληρούσαν τα κριτήρια εισαγωγής, ένα από ανεξάρτητη πηγή και πέντε από αναφορές των ήδη επιλεγμένων άρθρων, συμπεριελήφθησαν. Μετά την ανάλυση των άρθρων, δημιουργήθηκαν έξι θεματικές για τους τρόπους υποστήριξης των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων από τους εργοθεραπευτές. Στην Εκπαίδευση και κατάρτιση και Περιβάλλον και προσέγγιση από τους εργοθεραπευτές, υπογραμμίστηκε η δημιουργία φιλόξενου και θετικού περιβάλλοντος, με τον εργοθεραπευτή να αγκαλιάζει την πολιτισμική του ταπεινότητα. Αναφορικά με την Γνώση και ευαισθητοποίηση, την Έρευνα και την Πελατοκεντρική πρακτική, επισημάνθηκε η σημασία του αναστοχασμού από τους εργοθεραπευτές, η ανάγκη για αφοσίωση στην έρευνα και η δημιουργία εξατομικευμένων παρεμβάσεων. Η Υποστήριξη, αναφέρεται στην σημαντικότητα της αλληλεγγύης για καθολικές συστημικές αλλαγές στην κοινωνία. Συνεπώς, η δημιουργία εργοθεραπευτικής μετασχηματιστικής ατζέντας όπου θα αγκαλιάζει τη διαφορετικότητα, είναι κρίσιμη για την ισότητα και δικαιοσύνη των έργων για όλους.

Συμπεράσματα: Για την «απελευθέρωση των έργων» για όλους σε μία κοινωνία που καθοδηγείται από μή ευάλωτες ομάδες ατόμων, η αλληλεγγύη για την αλλαγή των συστημικών δομών ίσως να είναι το κλειδί.

ΠΑ61: Η συμβολή του RASOS στην αξιολόγηση προσφύγων και αιτητών ασύλου: Εμπειρίες από κέντρο υποδοχής στην Κύπρο

Κωνσταντίνια Χριστοδούλου, Δρ. Παυλίνα Ψυχούλη, Ιουλία Λούτα

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Εισαγωγή: Η έλλειψη εργοκεντρικών αξιολογητικών εργαλείων που λαμβάνουν υπόψη τις μοναδικές ανάγκες των εκτοπισμένων ατόμων οδήγησε στην ανάπτυξη του RASOS (Refugees and Asylum Seekers Occupational Satisfaction), που αξιολογεί την ικανοποίηση τους από τη συμμετοχή σε έργα.

Στόχοι: Η παρούσα έρευνα στόχευσε να διερευνήσει τη χορήγηση του σε κέντρο υποδοχής προσφύγων στην Κύπρο, εξετάζοντας τη συμβολή του στην αξιολόγηση της ικανοποίησης τους και στην καταγραφή των εμπειριών από τη χορήγησή του.

Μέθοδοι: Αυτή ήταν μια έρευνα μεικτών μεθόδων, μεταξύ του 2024-2025. Οι συμμετέχοντες έπρεπε να γνωρίζουν βασικά αγγλικά, να είναι επαγγελματίες ή φοιτητές εργοθεραπείας, με τουλάχιστον ένα μήνα εμπειρίας στο πεδίο και πρόσφυγες ή αιτητές ασύλου, άνω των 17 χρόνων, διαμένοντες σε κέντρο υποδοχής στην Κύπρο. Χορηγήθηκε το RASOS στους πρόσφυγες για την αξιολόγηση της ικανοποίησης και έγιναν ομάδες εστίασης με τους εργοθεραπευτές για να συλλεχθούν εντυπώσεις από τη χορήγησή του.

Αποτελέσματα: Συμμετείχαν 3 εργοθεραπεύτριες, 20 φοιτητές/τριες εργοθεραπείας και 30 εκτοπισμένα άτομα. Η χορήγηση του εργαλείου κατέδειξε ότι η ικανοποίηση ήταν χαμηλή, ιδιαίτερα στις σύνθετες δραστηριότητες ($M=2.3$, $SD=0.8$), στην εργασία ($M=2.2$, $SD=0.6$) και στην αυτοφροντίδα ($M=2.4$, $SD=0.7$). Κυριότερος παράγοντας επιρροής της ικανοποίησης ήταν οι ανεπαρκείς συνθήκες διαβίωσης (70%). Σημαντικότερο έργο αναδείχθηκε η εξερεύνηση επαγγελματικών ενδιαφερόντων (80%). Τα δεδομένα των ομάδων εστίασης ανέδειξαν τέσσερις θεματικές: εμπειρίες από τη χορήγηση του εργαλείου, προκλήσεις που αντιμετώπιστηκαν, αντιλήψεις για τη χρησιμότητα του και προτάσεις για βελτιώσεις.

Συμπέρασμα: Το RASOS μπορεί να θεωρηθεί ένα χρήσιμο, αλλά χρονοβόρο, εργαλείο για την αξιολόγηση της ικανοποίησης από τη συμμετοχή σε έργα εκτοπισμένων ατόμων από θεραπευτές που μιλούν αγγλικά.

ΠΑ62: Το Διεθνές Δίκτυο Κοινωνικού Μετασχηματισμού μέσω του Έργου (ISTTON)

Σάρα Κανταρτζή¹, Sandra Schiller², Nick Pollard³, Debbie Laliberte Rudman⁴, Ryan Lavalley⁵, Aline Godoy-Vieira⁶, Susan Rappolt⁷, Heidi Lauckner⁸

¹Queen Margaret University, Edinburgh, UK, Μεγάλη Βρετανία, ²HAWK University of Applied Sciences and Arts, Γερμανία, ³Sheffield Hallam University, UK, ⁴University of Western Ontario, Καναδάς, ⁵University of North Carolina at Chapel Hill, Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, ⁶Universidade Federal de São Carlos, Βραζιλία, ⁷University of Toronto, Καναδάς, ⁸Dalhousie University, Καναδάς

Εισαγωγή: Οι σύγχρονες κοινωνικοπολιτικές καταστάσεις βαθαίνουν τις κοινωνικές και υγειονομικές ανισότητες παγκοσμίως. Οι εργοθεραπευτές συνειδητοποιούν ολοένα και περισσότερο τις κοινωνικές συνθήκες που περιορίζουν τον αντίκτυπο της πρακτικής σε ατομικό επίπεδο και επιδιώκουν να εργαστούν για την άμβλυνση των έργων ανισοτήτων σε ευρύτερα κοινοτικά και πληθυσμιακά επίπεδα.

Από το 2016 το Διεθνές Δίκτυο Κοινωνικού Μετασχηματισμού μέσω του Έργου (ISTTON) συγκεντρώνει επαγγελματίες, φοιτητές, εκπαιδευτικούς και ερευνητές για να εργαστούν προς την κατεύθυνση λύσεων για την αντιμετώπιση ζητημάτων κοινωνικών και υγειονομικών ανισοτήτων από μια προοπτική που βασίζεται στο έργο.

Στόχοι: Η παρουσίαση του ISTTON και η προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με το πώς ο κοινωνικός μετασχηματισμός μέσω του έργου μπορεί να επηρεάσει την πρακτική της εργοθεραπείας προς κοινωνικά ανταποκρινόμενες και μετασχηματιστικές κατευθύνσεις.

Μεθοδολογία: Το δίκτυο έχει διοργανώσει διεθνείς δεξαμενές σκέψης και εργαστήρια, έχει δημοσιεύσει τα αποτελέσματα έρευνας ανάλυσης περιπτώσεων, φιλοξενεί εξαμηνιαίες συναντήσεις του δικτύου και υποστηρίζει τις προσπάθειες για την ανταλλαγή διαφορετικών πρωτοβουλιών που λαμβάνουν χώρα παγκοσμίως. Εργάζεται ενεργά για να διερευνήσει και να ασχοληθεί με πολλαπλές προοπτικές, πλαίσια, γλώσσες, θεωρητικές θέσεις και πρακτικές.

Αποτελέσματα: Το δίκτυο παρέχει ένα σημείο συνάντησης για την εργασία με και μέσω ιδεών κοινωνικού μετασχηματισμού. Οι θεωρητικές, πρακτικές και εκπαιδευτικές μετασχηματιστικές διαδικασίες συζητούνται, μοιράζονται και αξιοποιούνται. Με ένα διευρυνόμενο ενεργό μέλος, το δίκτυο αποτελεί σημαντικό πόρο για την εργοθεραπεία καθώς εμπλεκόμαστε βαθύτερα με την κοινωνική αλλαγή.

Καλούμε όλους όσους ενδιαφέρονται να επισκεφθούν την ιστοσελίδα και να εγγραφούν στη λίστα αλληλογραφίας μας, να παρακολουθήσουν τις εξαμηνιαίες εικονικές συναντήσεις, να δημιουργήσουν συνεργασίες και συμμαχίες και να μοιραστούν εμπειρίες.

ΠΑ63: Η αποτελεσματική επίδραση σύγχρονης εργοθεραπευτικής πρακτικής στη συμμετοχή των ατόμων και των κοινοτήτων σε έργα: αναστοχασμοί από την κοινωνική πρακτική.

Θεόδωρος Μπογέας^{1,2}

¹*SolidarityNow, Αθήνα*, ²*Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής*

Με την ανάπτυξη της Επιστήμης του Έργου τα τελευταία 20 έτη, η θεμελιώδης αξία της εργοκεντρικής προσέγγισης στην εργοθεραπευτική πρακτική έχει καθιερωθεί ως η κυρίαρχη προσέγγιση των παρεμβάσεων της εργοθεραπείας. Τόσο τα θεωρητικά εννοιολογικά μοντέλα (ενδεικτικά CanMOP 2022, MoHO 2008), όσο και η θεωρία της Ann Wilcock (1998, 2006, 2015) καθώς και τα μοντέλα πρακτικής (ΑΟΤΑ, 2020) πλαισίωσαν τη σύνδεση του πράττειν με τις επιθυμίες, την ταυτότητα και τον αυτοπροσδιορισμό των ατόμων και των κοινοτήτων, καθορίζοντας και τα είδη παρέμβασης που θα μπορέσουν να διευκολύνουν τη συμμετοχή στα έργα και να ενδυναμώσουν όλα τα συμμετέχοντα μέλη και τους επιδραστικούς παράγοντες. Ταυτόχρονα, η ανάπτυξη του επαγγέλματος στον ελλαδικό χώρο ακολουθεί τις τάσεις ανάπτυξης που ενέχουν κυρίως οικονομικά κριτήρια και θεσμοθετημένες κοινωνικές πρακτικές στην ψυχική υγεία και την ειδική αγωγή, περιορίζοντας την εργοθεραπευτική πρακτική σε κλινικούς χώρους και σε συγκεκριμένες ομάδες με ιατροκεντρικά χαρακτηριστικά σωματικής βλάβης και διαταραχών.

Σκοπός της παρούσας παρουσίασης είναι να αναδείξει το συγκεκριμένο ζήτημα, να προβάλει τον περιορισμό των έργων που βιώνουν διαφορετικές κοινωνικές ομάδες, να διαπραγματευτεί την ανάγκη της συμπερίληψης των κοινωνικών προσδιοριστικών παραγόντων στην εργοθεραπευτική συλλογιστική και να προσφέρει παραδείγματα διαφορετικών παρεμβάσεων, όπως είναι η συνηγορία, ο συντονισμός και η συνεργασία στην κοινότητα μέσα από την πρακτική σε αποκλεισμένες περιοχές και κέντρα κοινότητας που απευθύνεται σε άτομα με προσφυγικό/μεταναστευτικό προφίλ, που βιώνουν αστεγία, ανήκουν στην ΛΟΑΤΚΙ+ και τη Ρομά κοινότητα.

ΠΑ64: Σεξεργασία, Επιστήμη έργου & Εργοθεραπεία: Επαναπροσδιορίζοντας την «δικαιοσύνη» και την «ορατότητα»

Γεώργιος Πούλος^{1,2,3}

¹Εργοθεραπευτής BSc- Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (ΠΔΜ),

²Πολύχρωμο Σχολείο, ³Θετική Φωνή: Σύλλογος Οροθετικών Ελλάδος

Η σεξεργασία αποτελεί επάγγελμα με ιστορική συνέχεια, το οποίο, στο πλαίσιο της Επιστήμης Έργου, παραμένει περιθωριοποιημένο λόγω του κοινωνικού στίγματος και της θεσμικής απορρύθμισης (Twinley, 2017). Αν και η σύνδεση ανθρώπινου έργου, υγείας και ευημερίας είναι ευρέως αποδεκτή (Wilcock & Hocking, 2015), έργα που θεωρούνται «σκοτεινά» ή “non-sanctioned” αμφισβητούν αυτή τη σχέση, οδηγώντας σε φαινόμενα αποστέρησης και κοινωνικού αποκλεισμού (Kierpek et al., 2019). Τα σεξεργαζόμενα άτομα αντιμετωπίζουν εμπόδια και προκλήσεις στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, κοινωνικής πρόνοιας και νομικής προστασίας. Συνήθως, αυτό οφείλεται στα αρνητικά προκατειλημμένα στερεότυπα που συνοδεύουν τα ίδια και τις πρακτικές τους, όπως η «καταναγκαστική» εργασία (Weitzer, 2007). Η παρούσα εργασία στοχεύει στην ανάδειξη των μορφών αποκλεισμού που βιώνουν τα σεξεργαζόμενα άτομα, εξετάζοντας τις δυνατότητες που προκύπτουν από μια εργοθεραπευτική προσέγγιση. Η Επιστήμη Έργου μπορεί να συμβάλει στην αποδόμηση κυρίαρχων αντιλήψεων και να ενισχύσει την ορατότητα των σεξεργαζομένων, προωθώντας πολιτικές που τους αναγνωρίζουν ως επαγγελματίες (Ecklund et al., 2018). Η αναφορά στην ελληνική πραγματικότητα και σε πρωτοβουλίες όπως το Red Umbrella και η Θετική Φωνή επιδιώκει την εξοικείωση με τη διεθνή πραγματικότητα της σεξεργασίας, προωθώντας την κατάλληλη ορολογία και συμβάλλοντας στην κατανόηση των βιωμένων εμπειριών των σεξεργαζομένων, πέρα από τους κυρίαρχους μύθους. Αναδεικνύεται η ανάγκη για κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές που θα διασφαλίζουν την ένταξη και τα δικαιώματα των σεξεργαζομένων έργο-όντων.

ΠΑ65: WRITIC- Writing Readiness Inventory Tool In Context: Μετάφραση στα Ελληνικά και στάθμιση του εργαλείου μέτρησης της ετοιμότητας για γραφή στον Ελληνικό πληθυσμό

Πέτρος Μελαδάκης^{1,2}, Έλενα Γλυκύ², Σοφία Ζωγόγιαννη¹

¹Δράση & Επικοινωνία, Κέντρο Πρόληψης & Ανάπτυξης παιδιού, Κορυδαλλός,

²Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Η γραφή, ως ένα πολύ σημαντικό έργο που χρειάζεται να εκτελούν τα παιδιά στο εκπαιδευτικό πλαίσιο, παραμένει στο επίκεντρο της εργοθεραπευτικής πρακτικής και συνεχίζει να συγκεντρώνει το ενδιαφέρον τόσο των θεραπειών όσο και των ερευνητών του χώρου. Οι εργοθεραπευτές γνωρίζουν ότι η πρώιμη ανίχνευση των δυσκολιών στη γραφή και η έγκαιρη παρέμβαση μπορεί να έχει σημαντικά οφέλη για την βέλτιστη εκτέλεση του έργου αυτού. Το εργαλείο WRITIC, σχεδιάστηκε με σκοπό να αξιολογεί-εντός του πραγματικού πλαισίου μιας σχολικής τάξης-την ετοιμότητα για γραφή σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, δηλαδή κατά πόσο είναι έτοιμα τα παιδιά να μάθουν να γράφουν στην Α τάξη του Δημοτικού σχολείου. Το εργαλείο αυτό αρχικά αναπτύχθηκε στην Ολλανδία και στη συνέχεια μεταφράστηκε και σταθμίστηκε σε αρκετές γλώσσες και χώρες. Η μεταφορά του στο Ελληνικό πλαίσιο ξεκίνησε με την μετάφραση (εμπρός και πίσω) της φόρμας βαθμολόγησης, του φυλλαδίου σχεδίασης και του εγχειριδίου χορήγησης στα ελληνικά κι έπειτα με τον σχεδιασμό της μελέτης για την στάθμισή του στον ελληνικό πληθυσμό. Η διαδικασία μετάφρασης ολοκληρώθηκε με πολύ μεγάλο βαθμό ταύτισης (97% των λέξεων) μεταξύ των δύο κειμένων (από Αγγλικά σε Ελληνικά και αντίστροφα). Έπειτα, χρησιμοποιώντας το ελληνικό φυλλάδιο σχεδίασης, ξεκίνησε και βρίσκεται σε εξέλιξη η πρώτη φάση της μελέτης στάθμισης η οποία περιλαμβάνει μια πιλοτική μελέτη. Στη δεύτερη φάση θα γίνει μια μελέτη με μεγαλύτερο αντιπροσωπευτικό δείγμα συμμετεχόντων και από την στατιστική ανάλυση των δεδομένων αναμένεται να προκύψουν οι τιμές αναφοράς για τον τυπικό πληθυσμό προσχολικής ηλικίας. Στην τελική φάση σχεδιάζεται η έκδοση του WRITIC στην Ελληνική γλώσσα και η εκπαίδευση θεραπειών και εκπαιδευτικών στη χορήγησή του.

ΠΑ66: Εργοθεραπευτική Αξιολόγηση και Αισθητηριακή Επεξεργασία σε Παιδιά με Αναπτυξιακή Διαταραχή του Συντονισμού των Κινήσεων. Μελέτη Περίπτωσης

Νικόλαος Κάμινας^{1,2}

¹Κέντρο Ειδικών Θεραπειών Κουστερίδου Αλεξάνδρα, ²Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η Αισθητηριακή Επεξεργασία (Sensory Processing), αποτελεί μία νευρωνική διαδικασία, κατά την οποία τα συστήματα του εγκεφάλου οργανώνονται και υποστηρίζονται μεταξύ τους με σκοπό τη ρύθμιση της δραστηριότητας ενός ατόμου. Διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ωρίμανση και την ολοκλήρωση της αναπτυξιακής πορείας ενός παιδιού, ενώ οι Δυσκολίες Αισθητηριακής Επεξεργασίας (Sensory Processing Disorders - SPD) δείχνουν να επιβραδύνουν το ρυθμό ανάπτυξης του ή την ουσιαστική συμμετοχή του σε ευχάριστες και δημιουργικές καθημερινές δραστηριότητες. Πιο συγκεκριμένα, η Αναπτυξιακή Διαταραχή Κινητικού Συντονισμού (DCD) έχει συσχετιστεί με SPD με τις δυσκολίες που παρουσιάζουν αυτά τα παιδιά να έχουν άμεσο αντίτυπο στην ικανότητα μάθησης, εκπαίδευσης και εμπλοκής στο παιχνίδι. Η παρούσα εργασία έχει σκοπό τη διερεύνηση της αισθητηριακής επεξεργασίας σε παιδιά με αναπτυξιακή διαταραχή του συντονισμού των κινήσεων (DCD) με τη χρήση μίας μελέτης περίπτωσης. Αρχικά, στη βιβλιογραφική ανασκόπηση αναλύονται τα χαρακτηριστικά και οι δυσκολίες των παιδιών με DCD, ενώ στα υπόλοιπα κεφάλαια αναφέρεται η μελέτη περίπτωσης με την αξιολόγηση και τα ευρήματα από τη χορήγηση του αξιολογητικού εργαλείου "Αισθητηριακό Προφίλ – Sensory Profile" (Dunn, 1999). Στην παρούσα μελέτη χρησιμοποιήθηκε η ελληνική προσαρμογή του Αισθητηριακού Προφίλ (Gr-Sensory profile) που αποτελεί ερωτηματολόγιο γονέων/φροντιστών. Πιο συγκεκριμένα, η χορήγηση του ερωτηματολογίου στη μητέρα έλαβε χώρα σε δύο χρονικές περιόδους, με τα αποτελέσματα να καταδεικνύουν την ανάγκη για επανααξιολόγηση του περιστατικού. Συμπερασματικά, από τα αποτελέσματα της εργοθεραπευτικής αξιολόγησης προτείνονται θεραπευτικές δραστηριότητες ώστε να εμπλακεί το παιδί σε αυτές περισσότερο για να γενικευθούν οι νευρολογικές του αντιδράσεις, αναφέρονται οι περιορισμοί της αξιολόγησης και συζητούνται μελλοντικές προτάσεις για έρευνα και κλινικές προεκτάσεις.

ΠΑ67: Διερεύνηση της ακουστικής επεξεργασίας σε παιδιά με διαταραχή κινητικού συντονισμού.

Αλέξανδρος Γριμπαβιώτης

Ώθηση Κέντρο Ανάπτυξης Παιδιού και Εφήβου

Η Διαταραχή Κινητικού Συντονισμού (ΔΚΣ) περιλαμβάνεται διαγνωστικά στις νευροαναπτυξιακές διαταραχές. Βιβλιογραφικά πιθανολογείται συσχέτιση μεταξύ ορισμένων νευροαναπτυξιακών διαταραχών όπως ο Αυτισμός, η Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής -Υπερκινητικότητα και η Ειδική Αναπτυξιακή Διαταραχή Λόγου και Ομιλίας με τη Διαταραχή Ακουστικής Επεξεργασίας(ΔΑΕ). Σκοπός της εργασίας είναι να κατανοήσει και να διερευνήσει: 1.Υπάρχει έλλειμμα ως προς την χρονική ανάλυση στην Δ.Κ.Σ; 2. Υπάρχουν ελλείμματα σε άλλα στοιχεία της ακουστικής επεξεργασίας; 3. Ποιες είναι οι δυνατότητες παρέμβασης; Στη διαδικασία της έρευνας έγινε χρήση συστοιχίας δοκιμασιών ακουστικής επεξεργασίας. Συγκεκριμένα της ομιλητικής σε θόρυβο (SinB), της δοκιμασίας χρονικής ανάλυσης(RGDT) και της διχωτικής δοκιμασίας ελέγχου πλευρίωσης και λειτουργικής ασυμμετρίας (DD). Το δείγμα αποτελείται από 25 παιδιά ηλικίας 6 έως 13 ετών. Ειδικότερα 12 παιδιά με Διαταραχή Κινητικού Συντονισμού και ως ομάδα ελέγχου 13 παιδιά τυπικής ανάπτυξης. Για τη διερεύνηση της πιθανής παρέμβασης 5 παιδιά από την πειραματική ομάδα μετα την αρχική χορήγηση των δοκιμασιών μεσολάβησε τρέξιμο σε διάδρομο για 5 λεπτά και επαναχορηγήσει των δοκιμασιών. Αποτελέσματα: Τα παιδιά της πειραματικής ομάδας που συμμετείχαν στην έρευνα παρουσίασαν χαμηλότερες επιδόσεις σε όλες τις δοκιμασίες ακουστικής επεξεργασίας που τους δόθηκαν. Σε ορισμένες δε από αυτές η διαφορά ήταν στατιστικά σημαντική. Να σημειωθεί ότι δεν υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά στην πειραματική ομάδα πριν και μετά την παρέμβαση. Μέσω της έρευνας τεκμηριώνεται η πρώτη υπόθεση ως προς τα έλλειμμα χρονικής ανάλυσης. Εντοπίστηκαν ελλείμματα και σε άλλα στοιχεία ακουστικής επεξεργασίας, όπως η διχωτική ακοή. Να σημειωθεί ότι επιβεβαιώνεται η αυξημένη πιθανότητα συνύπαρξης των κινητικών ελλειμμάτων με Διαταραχή Κινητικού Συντονισμού και ελλείμματα στην ακουστική επεξεργασία.

ΠΑ68: Πρόγραμμα πρώιμης ανίχνευσης αναπτυξιακών διαταραχών κινητικής λειτουργίας σε βρεφονηπιακούς σταθμούς

Ίππαρχος Στάβαρης, Αικατερίνη Καμένου, Μαρία Κοντού, Ελένη Καρακουλάκη, Λάμπρος Ευαγγελάτος, Μαρία Χρηστάκη, Δήμητρα Μαστρογιαννάκου, Μαρία Γλυκού, Κωνσταντία Λαδοπούλου

Κοινοτικό Κέντρο Ψυχικής Υγείας Παιδιών Και Εφήβων Αθηνών Γ.Ν. Παίδων "Παν. & Αγλ.Κυριακού"

Το Κοινοτικό Κέντρο Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων Αθηνών (ΚοΚεΨΥΠΕ Αθηνών) του Γενικού Νοσοκομείου Παίδων Αθηνών «Παν.& Αγλ. Κυριακού», υλοποιεί από το 2023 Πρόγραμμα Πρώιμης Ανίχνευσης Διαταραχών Λόγου και Κινητικότητας σε νήπια, στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του Δήμου Παπάγου-Χολαργού και του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας – Γενικού Επιτελείου Στρατού.

Το Πρόγραμμα αφορά παιδιά που την επόμενη σχολική χρονιά θα μεταβούν στην υποχρεωτική προσχολική αγωγή και το σκέλος της εργοθεραπευτικής αξιολόγησης υλοποιείται από δύο εργοθεραπευτές.

Η εργοθεραπευτική ανιχνευτική αξιολόγηση πραγματοποιείται σε μικρές ομάδες μέσω της υλοποίησης δραστηριοτήτων οι οποίες περιλαμβάνονται σε Πρωτόκολλο που δημιουργήθηκε για το αναφερόμενο Πρόγραμμα. Για τα νήπια που παρατηρούνται δυσκολίες κατά την συμμετοχή τους στις δραστηριότητες αυτές, συστήνεται πλήρης εργοθεραπευτική αξιολόγηση.

Εκτός από τα στοιχεία του Προγράμματος και το Πρωτόκολλο της εργοθεραπευτικής ανιχνευτικής αξιολόγησης, θα παρουσιάσουν τα στατιστικά στοιχεία που προέκυψαν από την υλοποίηση του Προγράμματος κατά τα δύο προηγούμενα έτη.

ΠΑ69: Εργοθεραπεία κατ' οίκον: Το παράδειγμα του Project «Εργοθεραπεία στο Σπίτι»

Αντώνιος Μπουρίτσας

Εργοθεραπευτής, Θεσσαλονίκη

Εισαγωγή: Η Εργοθεραπεία κατ' οίκον, ως μέρος των κοινοτικών παρεμβάσεων, αποτελεί μια ουσιώδη παροχή υπηρεσιών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής ανθρώπων όλων των ηλικιών με αναπτυξιακές, νευρολογικές, κινητικές ή άλλες προκλήσεις εμπλοκής σε δραστηριότητες και Έργα. Οι προσαρμοσμένες στο φυσικό περιβάλλον των εξυπηρετούμενων παρεμβάσεις Εργοθεραπείας προωθούν την αυτονομία και τη λειτουργικότητά τους. Επιπλέον, υποστηρίζουν τους φροντιστές στον απαιτητικό τους ρόλο και συνεισφέρουν στην ολιστική προσέγγιση, ενισχύοντας και την υπόλοιπη διεπιστημονική ομάδα.

Μέθοδος: Η εργασία βασίζεται σε βιβλιογραφική ανασκόπηση και καταγραφές μαρτυριών από εξυπηρετούμενους του project «Εργοθεραπεία στο Σπίτι», εξετάζοντας την επίδραση των παρεμβάσεων κατ' οίκον Εργοθεραπείας στη ζωή τους.

Αποτελέσματα: Οι κατ' οίκον παρεμβάσεις Εργοθεραπείας έχουν θετικό αντίκτυπο στη λειτουργικότητα των ανθρώπων, διευκολύνοντας τη συμμετοχή τους στην καθημερινότητα. Παράλληλα, η υποστήριξη και η συμβουλευτική προς τους φροντιστές προάγει την ευημερία των οικογενειών. Οι δε υπηρεσίες συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης και Εργοθεραπείας Ενοποιημένης Υγείας (Integrative Health Occupational Therapy) επαγγελματιών συμβάλλουν στην ενίσχυση της αυτοφροντίδας και της ευημερίας τους.

Συμπεράσματα: Η Εργοθεραπεία κατ' οίκον αποτελεί σημαντική παράμετρο κοινοτικών παρεμβάσεων, προάγοντας την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για όλους και ευθυγραμμίζεται με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), συνεισφέροντας πρωτίστως στον Στόχο «Καλή Υγεία και Ευημερία». Επιπλέον, η παροχή υποστήριξης σε επαγγελματίες ενδυναμώνει την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη, προωθώντας συγχρόνως την ψυχική ανθεκτικότητά τους.

ΠΑ70: Κατ' Οίκον Εργοθεραπευτική Παρέμβαση, για την βελτίωση της Ποιότητας Ζωής ατόμων με μέτρια και σοβαρή Άνοια και των περιθαλπόντων τους

Θεοδόσης Γεωργιάδης¹, Ιωάννα Γιαννούλα Κατσούρη², Χαράλαμπος Τσορμπατζούδης³, Μαγδαληνή Τσολάκη¹

¹Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ²Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ³ΤΕΦΑΑ ΑΠΘ

Η Ποιότητα Ζωής (ΠΖ) ατόμων με άνοια είναι συνάρτηση της ικανότητας εκτέλεσης Δραστηριοτήτων Καθημερινής Ζωής (ΔΚΖ), της εμπλοκής σε κοινωνικές δραστηριότητες και της ισόρροπης βίωσης συναισθημάτων. οι Βασικές Δραστηριότητες Καθημερινής Ζωής (ΒΔΚΖ) εμφανίζουν σημαντική μείωση στα προχωρημένα στάδια της άνοιας. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνήσει εάν η κατ' οίκον Εργοθεραπευτική παρέμβαση έχει επίδραση σε παραμέτρους της ΠΖ ατόμων με άνοια, στη μείωση της επιβάρυνσης, της κατάθλιψης και του άγχους που βιώνουν οι περιθάλποντες καθώς και στην εκτέλεση των ΒΔΚΖ. Στην μελέτη συμμετείχαν 26 άτομα στην ομάδα παρέμβασης (ΜΟηλικίας=83.5, ΤΑ=2.63) και 23 άτομα στην ομάδα ελέγχου (ΜΟηλικίας=80.0, ΤΑ=2.63). Όλα τα άτομα είχαν διαγνωστεί με μέτρια έως σοβαρή άνοια. Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν θετική επίδραση της κατ' οίκον Εργοθεραπευτικής παρέμβασης σε παραμέτρους της ΠΖ (διαπροσωπικές σχέσεις, περιβαλλοντικοί παράγοντες, λειτουργικότητα, σωματική και ψυχολογική κατάσταση) ($p=0.008$), αλλά και σε συναισθηματικούς παράγοντες ($p=0.009$). Επίσης, τα αποτελέσματα έδειξαν θετική επίδραση στα συμπτώματα άγχους ($p<.001$) και κατάθλιψης ($p<.001$) των περιθαλπόντων. Η παρέμβαση δεν βελτίωσε την εκτέλεση των ΒΔΚΖ ($p=0.857$) ούτε μείωσε την επιβάρυνση που βιώνουν οι περιθάλποντες ($p= 0.773$). Τα αποτελέσματα αυτά ενισχύουν το συμπέρασμα ότι τόσο οι ασθενείς όσο και οι περιθάλποντες επωφελούνται από τις κατ' οίκον παρεμβάσεις Εργοθεραπείας.

ΠΑ71: Η διερεύνηση των παραγόντων επιβάρυνσης οικογενειών με παιδιά στο φάσμα του αυτισμού στους τομείς καθημερινών έργων στον Ελλαδικό χώρο.

Βικτωρία Γκοράκη

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Τα τελευταία χρόνια, η βιβλιογραφία σχετικά με την επιβάρυνση σε οικογένειες παιδιών με διαταραχή στο φάσμα του αυτισμού (ΔΑΦ) έχει επεκταθεί πολύ και έχουν δοθεί πολλά στοιχεία ότι αυτές οι οικογένειες βρίσκονται κάτω από έντονο στρες, το οποίο επηρεάζει πολλούς τομείς των καθημερινών έργων των οικογενειών. Στη διεθνή βιβλιογραφία περιγράφεται ότι είτε οι μητέρες, είτε οι οικογένειες παιδιών με ΔΑΦ πολύ συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες στα καθημερινά τους έργα, από τη φροντίδα του εαυτού τους, στην εργασία τους, στις κοινωνικές τους σχέσεις και στην ξεκούραση και ελεύθερο χρόνο. Ερευνητές, τόσο παγκοσμίως όσο και στον Ελλαδικό χώρο, περιγράφουν ότι οι οικογένειες με ένα παιδί με ΔΑΦ βιώνουν περισσότερο άγχος από άλλες οικογένειες, ακόμη και σε σύγκριση με τις οικογένειες που έχουν ένα παιδί με κάποια άλλη διαταραχή ή αναπηρία. Επιπλέον, έρευνες που εξετάζουν τις εμπειρίες γονέων παιδιών με ΔΑΦ στην Ελλάδα, αποκαλύπτουν ότι η πλειοψηφία των γονέων βιώνει μια αίσθηση προσωπικής τραγωδίας, όπου η έλλειψη συνεργασίας με ειδικούς, η έλλειψη των δομών υποστήριξης και των συχνών δυσκολιών στην επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς, δυσκολεύουν την καθημερινή λειτουργία της οικογένειας. Στην πρόσφατη βιβλιογραφία, έχει επιπρόσθετα προταθεί ότι οι οικογένειες με παιδιά με ΔΑΦ έχουν μειωμένα επίπεδα ποιότητας ζωής, ιδιαίτερα στους τομείς της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και των οικογενειακών εξωτερικών δραστηριοτήτων. Ένα σημαντικό λοιπόν ερώτημα προς διερεύνηση περιστρέφεται γύρω από τον εντοπισμό των παραγόντων που μπορούν να συμβάλουν στην επιβάρυνση των σημαντικών καθημερινών έργων σε αυτές τις οικογένειες στην Ελλάδα.

ΠΑ72: Η διαδικασία ταξινόμησης των αθλητών καλαθοσφαίρισης με αμαξίδιο

Χρυσούλα Ζαχαράκη¹, Δημήτριος Πατατούκας², Γρηγόριος Κοντοδήμος³

¹Ομοσπονδία Σωματείων Ελλήνων Καλαθοσφαιριστών Με Αμαξίδιο, ²Εθνικός Ταξινομητής Εθνικής Αθλητικής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρίες, ³Πρότυπα Κέντρα Φυσικοθεραπείας Ekinisis

Εισαγωγή: Η ταξινόμηση (classification) των παικτών στο μπάσκετ με αμαξίδιο αποσκοπεί στη διασφάλιση ίσων δικαιωμάτων και ευκαιριών για όλους τους επιλέξιμους αθλητές, ώστε να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος μιας ομάδας. Κάθε αθλητής που κρίνεται επιλέξιμος για το άθλημα λαμβάνει έναν βαθμό ταξινόμησης (class), ο οποίος βασίζεται στη συνολική λειτουργικότητά του κατά τη διάρκεια του αγώνα.

Ο στόχος της παρούσας εργασίας είναι η ανάλυση της διαδικασίας ταξινόμησης των παικτών, όπως αυτή ορίζεται από την Παγκόσμια Ομοσπονδία Μπάσκετ με Αμαξίδιο (IWBF).

Μεθοδολογία: Η διαδικασία ταξινόμησης πραγματοποιείται σε τρία στάδια:

1. Καθορισμός επιλεξιμότητας: αξιολογείται αν ο αθλητής πληροί τα κριτήρια για συμμετοχή στο μπάσκετ με αμαξίδιο.
2. Αξιολόγηση λειτουργικότητας κορμού και άνω άκρων: εξετάζεται το εύρος της οικειοθελούς κίνησης προς οποιαδήποτε κατεύθυνση και η ικανότητα ελεγχόμενης επιστροφής στην όρθια καθιστή θέση, χωρίς υποστήριξη.
3. Αξιολόγηση λειτουργικότητας σε συνθήκες αγώνα: δοκιμάζεται η ικανότητα του αθλητή στον χειρισμό του αμαξιδίου και της μπάλας κατά τη διάρκεια ενός πραγματικού αγώνα.

Αποτελέσματα: Με βάση τις ικανότητες του κάθε αθλητή, αποδίδεται βαθμολογία από 1.0 έως 4.5, διαμορφώνοντας συνολικά οκτώ κατηγορίες.

- Οι αθλητές με τον μικρότερο κινητικό περιορισμό λαμβάνουν υψηλότερο βαθμό.
- Οι αθλητές με τον μεγαλύτερο κινητικό περιορισμό λαμβάνουν τον χαμηλότερο βαθμό.

Στη διάρκεια ενός αγώνα, η συνολική βαθμολογία των παικτών που βρίσκονται στο γήπεδο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τους 14 βαθμούς.

Συμπεράσματα: Η ταξινόμηση των παικτών διασφαλίζει δίκαιες συνθήκες ανταγωνισμού, εξισορροπώντας τη λειτουργική δυναμική των ομάδων. Συνεπώς, το αποτέλεσμα ενός αγώνα καθορίζεται από την αθλητική ικανότητα και τις δεξιότητες των παικτών και όχι από την αναπηρία του

ΠΑ73: Στρατηγικές Εργοθεραπείας για τη Βελτίωση της Αυτονομίας σε Ασθενείς με ΑΕΕ και Γνωστική Έκπτωση: Συστηματική Ανασκόπηση

Πηνελόπη Βλοτινού¹, Ραφαηλία Περάκη¹, Γεωργία Τσάκνη¹, Αναστασία Ειρήνη Στασινού¹, Άννα Τσιακίρη²

¹Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ²Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Εισαγωγή: Τα άτομα που επιβιώνουν από Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο (ΑΕΕ) συχνά αντιμετωπίζουν λειτουργικές δυσχέρειες στη φάση της αποκατάστασης, τόσο κατά την υποξεία όσο και κατά τη χρόνια περίοδο. Οι δυσκολίες αυτές αφορούν κυρίως την ικανότητα εκτέλεσης δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής (ΔΚΖ), όπως η αυτοεξυπηρέτηση, η σίτιση και η προσωπική υγιεινή. Η παρουσία ήπιας νοητικής δυσλειτουργίας επιδεινώνει περαιτέρω αυτές τις δυσκολίες, περιορίζοντας την ανεξαρτησία των ασθενών.

Σκοπός: Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση αποσκοπεί στην εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων για τη βελτίωση της εκτέλεσης των ΔΚΖ σε ασθενείς με ήπια νοητική έκπτωση μετά από ΑΕΕ.

Μεθοδολογία: Η ανασκόπηση βασίστηκε σε τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες κλινικές δοκιμές που εντοπίστηκαν στις βάσεις δεδομένων MEDLINE, EMBASE και Cochrane Stroke Group. Οι μελέτες επιλέχθηκαν με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και λέξεις-κλειδιά, όπως «ενήλικες», «ΑΕΕ», «δραστηριότητες καθημερινής ζωής» και «νοητική έκπτωση», καλύπτοντας την περίοδο από το 2010 έως σήμερα.

Αποτελέσματα: Συνολικά, εξετάστηκαν 24 μελέτες με 1142 ασθενείς σε υποξεία και χρόνια φάση μετά από ΑΕΕ. Η διάρκεια των παρεμβάσεων κυμάνθηκε από 10 ημέρες έως 18 εβδομάδες, με παρακολούθηση έως και 6 μήνες. Οι παρεμβάσεις περιελάμβαναν προγράμματα γνωστικής αποκατάστασης, τεχνικές αντιστάθμισης και προσαρμοστικές στρατηγικές, καθώς και παρεμβάσεις που στόχευαν στη βελτίωση των ΔΚΖ. Η γνωστική αποκατάσταση συνέβαλε στη βελτίωση της προσοχής, της μνήμης και των εκτελεστικών λειτουργιών, με μέση αύξηση 1,63 βαθμών (MOCA). Επιπλέον, η ενίσχυση των νοητικών δεξιοτήτων συσχετίστηκε με βελτιωμένη λειτουργική ανεξαρτησία (FIM +2,26 μονάδες).

Συμπεράσματα: Παρά την ετερογένεια των εργοθεραπευτικών προσεγγίσεων, τα αποτελέσματα υποδεικνύουν μια θετική επίδραση τόσο στις νοητικές λειτουργίες όσο και στην ενίσχυση της λειτουργικότητας και της συμμετοχής στις ΔΚΖ. Τα ευρήματα αυτά αναδεικνύουν τη σημαντικότητα των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων στη διαδικασία αποκατάστασης ασθενών με ΑΕΕ και ήπια νοητική δυσλειτουργία.

ΠΑ74: Λειτουργική Ανεξαρτησία και Κοινωνική Ένταξη Πρώην Επωφελούμενων της ΕΛΕΠΑΠ με Εγκεφαλική Παράλυση: Δυνατότητες και Προκλήσεις

Αργυρώ Κέκελου, Ευθυμία Χριστοπούλου, Θωμάη Τσιτσή, Θεολογία Σαμαρά, Κωνσταντία Πέσσου, Ρία Mahieu-Κορωνίδου, Γεωργία Μαζιώτη, Μαρία Κριέλα
Τμήμα Εργοθεραπείας ΕΛΕΠΑΠ

Η εργοθεραπευτική παρέμβαση σε παιδιά με εγκεφαλική παράλυση (ΕΠ) στοχεύει στην κοινωνική ένταξή τους, η οποία απαιτεί την απόκτηση ενός ευρέος φάσματος δεξιοτήτων. Μέρος των δεξιοτήτων που αφορούν στη διαβίωση στην κοινότητα αποτελούν και οι Σύνθετες Δραστηριότητες Καθημερινής Ζωής οι οποίες εξετάζονται ως ξεχωριστός τομέας έργου που περιλαμβάνει έργα που σχετίζονται με τη λειτουργική συμμετοχή σε δραστηριότητες στο σπίτι και την κοινότητα.

Στη συγκεκριμένη έρευνα, εξετάστηκε το επίπεδο λειτουργικής ανεξαρτησίας σε Σύνθετες Δραστηριότητες Καθημερινής Ζωής (ΣΔΚΖ) και τα επίπεδα κοινωνικής ένταξης που, πρώην επωφελούμενοι με Εγκεφαλική Παράλυση της ΕΛΕΠΑΠ Αθήνας, έχουν επιτύχει.

Συμμετείχαν συνολικά 33 άτομα και δεδομένα αντλήθηκαν με τη χορήγηση της κλίμακας «Lawton Instrumental Activities of Daily Living/ Lawton-Brody» κατά την πραγματοποίηση συνεντεύξεων είτε με τους ίδιους τους συμμετέχοντες είτε με φροντιστές τους. Για την ανάλυση των δεδομένων επιλέχθηκε η χρήση της Ερμηνευτικής Περιγραφικής Ανάλυσης. Από τα αποτελέσματα διαπιστώθηκε ότι το επίπεδο λειτουργικής ανεξαρτησίας σε ΣΔΚΖ για την πλειοψηφία των συμμετεχόντων (20 από τους 33) ήταν υψηλό, ωστόσο, υπήρξαν και περιπτώσεις ατόμων που δήλωσαν αδυναμία εμπλοκής σε δραστηριότητες στο σπίτι και την κοινότητα.

Αναφορικά με τα επίπεδα κοινωνικής ένταξης, στη συντριπτική πλειοψηφία τους τα άτομα δεν διαμένουν ανεξάρτητα, κανείς δεν έχει κάνει οικογένεια, ενώ πάνω από τους μισούς δεν εργάζονται, άρα, στην πλειοψηφία οι συμμετέχοντες δεν έχουν επιτύχει πλήρη κοινωνική ένταξη.

Τεκμαίρεται, ωστόσο, ότι δείχνουν τάση κοινωνικής ενσωμάτωσης, αν ληφθούν υπόψη παράγοντες όπως είναι το καλό εκπαιδευτικό επίπεδο που κατέχουν σήμερα και τα αυξημένα επίπεδα εμπλοκής σε ενεργητική ψυχαγωγία στην κοινότητα, αλλά και το νεαρό της ηλικίας τους.

ΑΑ01: Αισθητηριακή Ολοκλήρωση και Νευροαναπτυξιακές Διαταραχές

Μαρία Κούτρα¹, Σταύρος Καλλίδης², Σταμούλα Μουρελάτου³, Φωτεινή Βενετσάνου⁴, Ζωή Καραμπατζάκη⁵, Αντώνιος Καμπάς⁶

¹MSc, Εργοθεραπεύτρια, ²MSc, Εργοθεραπευτής, Ειδικό Νηπιαγωγείο Κομοτηνής, ³Εργοθεραπεύτρια, 1ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής, ⁴Καθηγήτρια ΤΕΦΑΑ, ΕΚΠΑ, ⁵Συνεργαζόμενη Ερευνήτρια, Ι.Π.Τ. Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ", ⁶Καθηγητής ΤΕΦΑΑ, ΔΠΘ

Η Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ), καθώς και η Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ), είναι δύο από τις πιο κοινές νευροαναπτυξιακές διαταραχές της παιδικής ηλικίας. Τα συμπτώματα της πρώτης αφορούν την διάσπαση της προσοχής καθώς και την υπερκινητική και παρορμητική συμπεριφορά, ενώ τα συμπτώματα της δεύτερης εντοπίζονται κυρίως σε επίπεδο επικοινωνιακών δεξιοτήτων, κοινωνικής αλληλεπίδρασης και στερεοτυπικών συμπεριφορών. Κατά τη προσέγγιση της Εργοθεραπείας, η συμπτωματολογία ΔΑΦ και ΔΕΠΥ δημιουργεί ελλείμματα σε επίπεδο κοινωνικής συμμετοχής και εμπλοκής σε καθημερινά έργα. Ως μέθοδος παρέμβασης για τη μείωση των συμπτωμάτων των διαταραχών, η παρέμβαση Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης (ΑΟ) είναι μια ιδιαίτερα ελπιδοφόρα νευρολογική διαδικασία που υποστηρίζεται από την επιστημονική κοινότητα. Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης ήταν η εξέταση των σύγχρονων επιστημονικών αναφορών, σχετικά με την επίδραση των παρεμβάσεων ΑΟ σε νευροδιαφορετικά παιδιά, και συγκεκριμένα στα κύρια συμπτώματα των παιδιών με ΔΕΠΥ ή/και ΔΑΦ. Τα κριτήρια συμπερίληψης των άρθρων που συλλέχθηκαν ήταν κλινικές μελέτες δημοσιευμένες σε επιστημονικά περιοδικά την τελευταία πενταετία, που αφορούν παιδιά ηλικίας 0 έως 18 ετών. Η αναζήτηση έγινε στις βάσεις δεδομένων PubMed και Scopus, με τη χρήση λέξεων και φράσεων κλειδιών σχετικών με: (α) την αισθητηριακή ολοκλήρωση, (β) τη ΔΕΠΥ, (γ) τη ΔΑΦ και (δ) τον παιδιατρικό πληθυσμό. Τελικά, χρησιμοποιήθηκαν 15 άρθρα στην μελέτη, τα οποία αξιολογήθηκαν ποιοτικά για τη μεθοδολογία τους με την κλίμακα PEDro. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης βιβλιογραφικής έρευνας, οι παρεμβάσεις ΑΟ συντελούν στη βελτίωση των κύριων συμπτωμάτων των διαταραχών παιδιών με ΔΕΠΥ ή/και ΔΑΦ, ενισχύουν την ανεξαρτησία σε καθημερινά έργα, συμπεριλαμβανόμενων της αυτό-φροντίδας, του παιχνιδιού, του ελεύθερου χρόνου και της κοινωνικοποίησης, ενώ ταυτόχρονα σημειώνεται και υψηλή γονική ικανοποίηση.

ΑΑ03: Αισθητηριακή Επεξεργασία και Δυσκολίες Σίτισης σε Παιδιά με Σύνδρομο Down: Μελέτη Περίπτωσης

Καλλιόπη Χατζηγηγορίου

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Στην παρούσα εργασία διερευνάται η σχέση της αισθητηριακής επεξεργασίας και ο βαθμός επιρροής της ως προς το έργο της σίτισης. Σύμφωνα με την βιβλιογραφία, υπάρχουν περιορισμένα ερευνητικά στοιχεία σχετικά με την αισθητηριακή επεξεργασία σε παιδιά με σύνδρομο Down και τις δυσκολίες που προκύπτουν στην σίτιση (Will et. al., 2019). Στηριζόμενοι σε αυτό, η εργασία αφορά μια μελέτη περίπτωσης, η οποία εστιάζει στην διερεύνηση των δυσκολιών αισθητηριακής επεξεργασίας ενός παιδιού με σύνδρομο Down, οι οποίες παρεμποδίζουν την λειτουργική πορεία της σίτισης. Έπειτα, προτείνεται ένα εργοθεραπευτικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση αυτών. Αρχικά, στο κείμενο παρατίθεται η βιβλιογραφική ανασκόπηση, που υποστηρίζει και τροφοδοτεί την διεξαγωγή της έρευνας. Ακολουθεί η παρουσίαση της μεθοδολογίας της μελέτης περίπτωσης και η πορεία της θεραπείας.

Για τη διεξαγωγή της μελέτης χρησιμοποιήθηκαν οι κλινικές παρατηρήσεις της διεπιστημονικής ομάδας, η αρχική αξιολόγηση του παιδιού από τους γονείς, το εργοθεραπευτικό πρόγραμμα και η επαναξιολόγηση με την ολοκλήρωση του προγράμματος θεραπείας. Κατά την αξιολόγηση, χρησιμοποιήθηκε το Infant Toddler Sensory Profile (ITSP) και το Pediatric Eating Assessment Tool (PEDI-EAT-10). Το ITSP χρησιμοποιήθηκε για την διερεύνηση των στοιχείων αισθητηριακής επεξεργασίας, που δυσκολεύουν την εκτέλεση των έργων και Δραστηριοτήτων Καθημερινής Ζωής (ΔΚΖ) του παιδιού. Ταυτόχρονα, το PEDI-EAT-10 χρησιμοποιήθηκε για την διερεύνηση του επιπέδου δυσφαγίας και των χαρακτηριστικών, που καθιστούν την διαδικασία της σίτισης μη λειτουργική.

Κατά τον σχεδιασμό του εργοθεραπευτικού προγράμματος παρέμβασης, επιλέχθηκε και εφαρμόστηκε η αισθητηριακή ολοκλήρωση, ως βασική προσέγγιση παρέμβασης, και ένας αριθμός διαφορετικών προσεγγίσεων, που χρησιμοποιούνται και θεωρούνται αποτελεσματικά για παιδιά με διαταραχές αισθητηριακής επεξεργασίας. Με την ολοκλήρωση του εργοθεραπευτικού προγράμματος, βάση των αποτελεσμάτων επαναξιολόγησης προκύπτει ότι το παιδί της μελέτης κατατάσσεται στην τυπική απόδοση. Η πρόοδος αυτού εντοπίζεται στους τομείς της αισθητηριακής επεξεργασίας και στον περιορισμό των συμπτωμάτων δυσφαγίας. Έτσι, προκύπτει ότι το εργοθεραπευτικό πρόγραμμα με επικέντρωση στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων εκτέλεσης της δραστηριότητας της σίτισης μπορεί να αποδώσει θετικά αποτελέσματα.

ΑΑ04: Η επίδραση των αισθητηριακών διαταραχών στην εξέλιξη της ομιλίας και της επικοινωνίας.

Φανή Βελιοπούλου, **Μαρούσα Φειδάντση**, Μανωλία Σφακιανάκη
Σύλλογος Επιστημόνων Λογοπαθολόγων Λογοθεραπευτών Ελλάδος (ΣΕΛΛΕ)

Οι αισθητηριακές διαταραχές αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη της ομιλίας και της επικοινωνίας, καθώς η αισθητηριακή επεξεργασία είναι άμεσα συνδεδεμένη με την πρόσληψη, την επεξεργασία, την ερμηνεία και την απόκριση στα γλωσσικά ερεθίσματα. Τα παιδιά με αισθητηριακές δυσλειτουργίες συχνά αντιμετωπίζουν προκλήσεις στην άρθρωση, στη φωνολογική επεξεργασία, στη ροή της ομιλίας και στη χρήση της πραγματολογίας στην επικοινωνία (Miller et al., 2007).

Η υπερ- ή υπο-ευαισθησία σε ακουστικά, απτικά ή ιδιοδεκτικά ερεθίσματα μπορεί να επηρεάσει τη γλωσσική ανάπτυξη, προκαλώντας δυσκολίες στην κατανόηση και παραγωγή λόγου, αλλά και στην κοινωνική αλληλεπίδραση (Dunn, 1997). Επιπλέον, οι αισθητηριακές διαταραχές είναι συχνά συνδεδεμένες με νευροαναπτυξιακές διαταραχές, όπως η διαταραχή αυτιστικού φάσματος και η αναπτυξιακή δυσπραξία, γεγονός που επιτείνει τις επικοινωνιακές δυσκολίες (Tomchek & Dunn, 2007).

Οι παρεμβάσεις που εστιάζουν στην αισθητηριακή ολοκλήρωση, σε συνεργασία μεταξύ λογοθεραπευτών και εργοθεραπευτών, μπορούν να βελτιώσουν τη γλωσσική ανάπτυξη. Έτσι ενισχύουν την ικανότητα επεξεργασίας και οργάνωσης των αισθητηριακών πληροφοριών. Στοχευμένες στρατηγικές, όπως η χρήση πολυαισθητηριακής προσέγγισης στη λογοθεραπεία, συμβάλλουν στην ενίσχυση της φωνολογικής επίγνωσης, της προσωδίας και της κοινωνικής επικοινωνίας (Schaaf & Nightlinger, 2007).

Η έγκαιρη αναγνώριση των αισθητηριακών διαταραχών και η πρώιμη παρέμβαση μπορούν να μειώσουν τις επικοινωνιακές δυσκολίες και να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των παιδιών και των οικογενειών τους. Η διεπιστημονική συνεργασία μεταξύ λογοθεραπευτών και εργοθεραπευτών αποτελεί κλειδί για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων.

ΑΑ05: Εκπαίδευση στη Χρήση Αναπηρικού Αμαξιδίου: Βέλτιστες Πρακτικές και Βιωματική Εκπαίδευση με μορφή boot-camp.

Ελένη Παπαδάκη

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Οι εργοθεραπευτές και οι λοιποί επαγγελματίες υγείας και αποκατάστασης αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα παγκοσμίως, όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών αναπηρικού αμαξιδίου. Σταθμός εκκίνησης του προβλήματος αυτού είναι η ελλιπής εκπαίδευση των φοιτητών σε δεξιότητες και τρόπους επικοινωνίας, αφήνοντάς τους να βαδίσουν χωρίς χάρτη στο δρόμο της επαγγελματικής τους πορείας. Για τους αποδέκτες των υπηρεσιών αναπηρικού αμαξιδίου, η ανάγκη για βελτίωση δεν περιορίζεται μόνο στο σώμα, αλλά επεκτείνεται και στη ψυχική τους υγεία, κάτι όμως που δεν επιτυγχάνεται λόγω της ανεπαρκούς εκπαίδευσης των ειδικών αποκατάστασης. Τα εμπόδια που συμβάλλουν σε αυτό, όπως η έλλειψη απόκτησης των γνώσεων, του επαγγελματισμού, της ενσυναίσθησης και της ειλικρίνειας, δημιουργούν ένα κενό στην πρακτική των φοιτητών, οι οποίοι σαν μελλοντικοί επαγγελματίες υγείας δεν θα μπορούν να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του πελάτη τους. Στόχος αυτής της έρευνας είναι να τονίσει τα οκτώ βήματα βέλτιστης πρακτικής σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), καθώς και να παρουσιάσει αποτελεσματικές πρακτικές που διδάσκονται σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Στην παρούσα μελέτη συλλέχθηκαν δεδομένα από σύγχρονες έρευνες (2021-2025) που το κοινό τους χαρακτηριστικό ήταν να αποδείξουν την αποτελεσματικότητα των προσεγγίσεων πρακτικής εκπαίδευσης στα πανεπιστήμια πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την πανδημία Covid-19. Η παροχή υπηρεσιών αναπηρικού αμαξιδίου αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την βελτίωση της κινητικότητας, της αυτονομίας και της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρία. Μια εξατομικευμένη προσέγγιση, αλλά και μια στοχοκατευθυνόμενη εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας και αποκατάστασης στα αναπηρικά αμαξίδια, θα ήταν το κλειδί που θα ξεκλείδωνε την αυτονομία και την πλήρη ένταξη των ατόμων με κινητικά ελλείμματα στην κοινωνία.

ΑΑ06: Η αποτελεσματικότητα της Εικονικής και Επαυξημένης Πραγματικότητας σε διάφορους τομείς εργοθεραπευτικής παρέμβασης. Μια βιβλιογραφική ανασκόπηση.

Φωτεινή Παπαγεωργίου, Κωνσταντίνος Σιούμπουρας, Φιλομένη Αρμακόλα, Ιωάννα Κατσούρη, Πηνελόπη Βλοτινού
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Οι νέες τεχνολογίες διαδραματίζουν ολοένα και σπουδαιότερο ρόλο στον σύγχρονο πολιτισμό, βελτιώνοντας τα καθημερινά μας έργα. Η Εργοθεραπεία δε θα μπορούσε να μην ακολουθήσει και να μην αξιοποιήσει τις εξελίξεις της τεχνολογίας. Ήδη τα τελευταία χρόνια, οι εργοθεραπευτές έχουν εντάξει στην πρακτική τους τη χρήση Εικονικής (VR) και Επαυξημένης Πραγματικότητας (AR).

Η Εικονική Πραγματικότητα είναι ο τρισδιάστατος ή δυσδιάστατος εικονικός κόσμος που δίνει την εντύπωση του αληθινού οπτικού, ακουστικού ή άλλου ερεθίσματος.

Η Επαυξημένη Πραγματικότητα (AR) συνδυάζει στοιχεία από τον πραγματικό και τον εικονικό κόσμο ταυτόχρονα.

Σκοπός: Η παρούσα ανασκόπηση στοχεύει στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων που περιλαμβάνουν τη χρήση Εικονικής ή Επαυξημένης Πραγματικότητας.

Μεθοδολογία: Μελετήθηκαν συνολικά 23 άρθρα, από τα οποία 14 αφορούσαν τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες δοκιμές και 5 ήταν συστηματικές ανασκοπήσεις. Τα επιλέξιμα άρθρα είχαν δημοσιευθεί την τελευταία δεκαετία.

Αποτελέσματα: Οι έρευνες που μελετήθηκαν υποστηρίζουν την αποτελεσματικότητα της χρήσης Εικονικής και Επαυξημένης Πραγματικότητας 1) σε παιδιά με αυτισμό και εγκεφαλική παράλυση, και 2) σε ενήλικες με πολλαπλή σκλήρυνση, με εγκεφαλική κάκωση, με αγγειακό ή ισχαιμικό εγκεφαλικό επεισόδιο, και με ήπια γνωστικά ελλείμματα.

Συμπέρασμα: Τόσο η Εικονική όσο και η Επαυξημένη Πραγματικότητα μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμο θεραπευτικό μέσο για τους εργοθεραπευτές σε διάφορες διαγνωστικές κατηγορίες και πληθυσμούς.

ΑΑ07: Προάγοντας τις γραφοκινητικές δεξιότητες παιδιού σχολικής ηλικίας με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητα μέσω εφαρμογών ενσώματης αλληλεπίδρασης στην εργοθεραπευτική παρέμβαση.

Γεωργία Μουγιακάκου, Ειρήνη Μωυσόγλου

Δ.Ε.Κ.Α. Για Το Παιδί

Τα παιδιά με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητα (ΔΕΠΥ) αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη συγκέντρωση, την αισθητηριακή επεξεργασία και τη σχολική απόδοση, με τη γραφή να αποτελεί βασική πρόκληση λόγω του απαιτούμενου συντονισμού δεξιοτήτων. Συχνά εμφανίζουν χαμηλό κίνητρο για βελτίωση, αυξημένο άγχος και μειωμένη συμμετοχή στο σχολικό περιβάλλον.

Η πλατφόρμα Kinems αξιοποιεί την ενσώματη αλληλεπίδραση (embodied interaction), επιτρέποντας στα παιδιά να παίζουν πολυαισθητηριακά εκπαιδευτικά παιχνίδια μέσω κινήσεων του σώματος, χωρίς επιπλέον συσκευές, ενισχύοντας την κινητική μάθηση και τα κίνητρά τους για βελτίωση των δεξιοτήτων τους. Έτσι, αντί για δραστηριότητες που σύντομα γίνονται μονότονες (πχ. αερογραφικές κινήσεις σε καθρέφτη, αφρό ή άμμο), συμμετέχουν σε ψηφιακά παιχνίδια, ελέγχοντας έναν τυφλοπόντικα (Zokor) που εκτελεί συγκεκριμένες κινήσεις με σωστό τρόπο για να φάει μήλα. Παράλληλα, καταγράφονται αντικειμενικά δεδομένα της κίνησης, σε διαγραμματική μορφή, βοηθώντας τους θεραπευτές να εντοπίσουν πιθανή βελτίωση ή περιοχές που χρειάζονται περαιτέρω εξάσκηση.

Η μελέτη διερευνά την εφαρμογή της πλατφόρμας Kinems σε παιδί σχολικής ηλικίας με ΔΕΠΥ. Η εργοθεραπευτική παρέμβαση σχεδιάστηκε με στοχευμένη σειρά εφαρμογής παιχνιδιών, εστιάζοντας στη βελτίωση της κίνησης, της αισθητηριακής οργάνωσης και της γραφοκινητικής απόδοσης. Η πρόοδος αξιολογήθηκε πριν και πέντε μήνες μετά την παρέμβαση, μέσω των εργαλείων Canadian Occupational Performance Measure, Sensory Processing Measure, Developmental Test of Visual Perception – 3, Movement Assessment Battery for Children – 2 και δεδομένων από τις αναφορές προόδου της πλατφόρμας Kinems (motor analytics). Τα προκαταρκτικά ευρήματα υποδεικνύουν ότι η παιγνιώδης ενσώματη αλληλεπίδραση ενισχύει τις εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις, παρέχοντας έναν παρακινητικό και διαδραστικό τρόπο βελτίωσης των γραφοκινητικών δεξιοτήτων.

ΑΑ08: Η επίδραση ενός συνδυαστικού προγράμματος θεραπείας μέσω exergames (τύπου Wii) στην λειτουργική ικανότητα των ασθενών με Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο

Γεώργιος Παπαδόγιαννης¹, Αναστάσιος Φιλίππου²

¹251 Γενικό Νοσοκομείο Αεροπορίας (ΓΝΑ), Κερατσίνι, ²ΠΜΣ "Κλινική Εργοσπιρομετρία, Άσκηση, Προηγμένη Τεχνολογία και Αποκατάσταση", Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

Η παρούσα μελέτη διερευνά την επίδραση των θεραπευτικών παιχνιδιών με βάση την άσκηση (exergames) στην λειτουργική ικανότητα πέντε ανθρώπων με την διάγνωση του Αγγειακού Εγκεφαλικού Επεισοδίου και του χειρουργείου ανευρύσματος (4 άνδρες και 1 γυναίκα, μέσης ηλικίας 64.4 ± 9.91 έτη, ασθενείς ημερήσιας και κλειστής νοσηλείας). Πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα εργοθεραπείας του ιδιωτικού κέντρου αποκατάστασης, με υλικά μία οθόνη τηλεόρασης με την κάμερα καταγραφής των κινήσεων του προγράμματος Nintendo Wii Sports resort και ένα χειριστήριο της εφαρμογής για την εκτέλεση των κινήσεων. Οι συμμετέχοντες επέλεξαν μεταξύ τριών δραστηριοτήτων (canoeing, bowling και table tennis) και δραστηριοποιήθηκαν σε μία εξ αυτών για 30min, 2 φορές την εβδομάδα, για 4-6 εβδομάδες. Σε μία ενδιάμεση συνεδρία, παρακολούθησαν πρόγραμμα ασκήσεων των άνω άκρων και επανεκπαίδευσης δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής για 30 min. Πριν την παρέμβαση και στο πέρας αυτής, αξιολογήθηκαν η ισορροπία, η αισθητικο-κινητική λειτουργία του άνω άκρου και η εκτέλεση των δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής με τις μεταφρασμένες στα ελληνικά κλίμακες Berg Balance Scale, Fugl Meyer Assessment Scale- Upper Extremities και Modified Barthel Index (Shah version). Παρατηρήθηκε βελτίωση- σε απόλυτες τιμές- σε όλους τους τομείς πλην της αισθητικότητας του άνω άκρου, αλλά τα αποτελέσματα δεν έδειξαν στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση, πριν και μετά την παρέμβαση ($p > 0.05$). Συμπεραίνεται ότι τα exergames φαίνεται να έχουν ενθαρρυντικά αποτελέσματα στην βελτίωση της ισορροπίας και της λειτουργικής ικανότητας των ανθρώπων με Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο, αλλά είναι απαραίτητο να γίνουν περισσότερες μελέτες, με μεγαλύτερο δείγμα σε ένα δίκτυο κέντρων αποκατάστασης, για μεγαλύτερη ασφάλεια, αξιοπιστία και γενίκευση των θετικών αποτελεσμάτων.

ΑΑ09: Η αποτελεσματικότητα της εργοθεραπείας σε Μονάδα Νοσηλείας Οξέων Περιστατικών στην ψυχική υγεία: Μελέτη κοόρτης

Πολυξένη Σκαλτσή¹, Γεράσιμος Κωνσταντίνου³, Μαρίζα Παπαγαθαγγέλου¹, Ζαχαρίας Καλογεράκης¹, Σοφία Μαρτινάκη², Χριστίνα Σολδάτου¹, Νίκος Στεφανής¹

¹Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ²Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ³Mood Disorders Clinic, Centre for Addiction and Mental Health (CAMH) / Department of Psychiatry, University of Toronto, Canada

Εισαγωγή: Η εργοθεραπεία στην ψυχική υγεία εστιάζει στην κεντρική έννοια της δραστηριότητας με νόημα ως μέσο θεραπείας και στοχεύει στο να βοηθήσει τους ασθενείς να ανακάμψουν, προωθώντας την ανάπτυξη και διατήρηση θετικών συμπεριφορών και την πρόληψη των υποτροπών.

Σκοπός της συγκεκριμένης μελέτης κοόρτης ήταν η αξιολόγηση της επίδρασης ενός δομημένου Προγράμματος εργοθεραπείας σε ασθενείς με ψυχιατρικές διαταραχές που νοσηλεύονταν σε Μονάδα Οξέων Περιστατικών.

Μεθοδολογία: Οι ασθενείς, με τη σύμφωνη γνώμη της διεπιστημονικής ομάδας, παραπέμπονταν στο Πρόγραμμα της εργοθεραπείας εντός της πρώτης εβδομάδας μετά την εισαγωγή τους. Το Πρόγραμμα απαρτιζόταν καθημερινά από τρεις θεραπευτικές ομάδες: α) ομάδα θεραπευτικών δραστηριοτήτων με τέχνες και υλικά, β) Γνωσιακής Αναδόμησης και γ) αλληλοϋποστήριξης, επικοινωνίας και εκπαίδευσης σε κοινωνικές δεξιότητες, διάρκειας 60 λεπτών η καθεμία. Για την εκτίμηση της επίδρασης του Προγράμματος στους ασθενείς χορηγήθηκε η Occupational Abilities and Performance Scale (OAPS) μία εβδομάδα μετά την πρώτη συμμετοχή των ασθενών στις ομάδες και δύο ημέρες πριν το εξιτήριο.

Αποτελέσματα: Στη μελέτη συμμετείχαν 397 ασθενείς, με μέση ηλικία τα 40.86 έτη (SD=15.29) και μέση διάρκεια νοσηλείας τις 35.44 ημέρες (SD=3.39). Όσον αφορά στην OAPS, η μέση βαθμολογία ανά ασθενή κατά την αρχική αξιολόγηση ήταν 85.80 (SD=24.99), ενώ κατά την τελική αξιολόγηση 110.14 (SD=26.59). Επιπρόσθετα, βρέθηκε ότι ασθενείς που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα για τουλάχιστον οκτώ ημέρες είχαν μεγαλύτερη πιθανότητα (74.6%) να βελτιώσουν τη λειτουργικότητα και την εκτέλεση έργου.

Συμπεράσματα: Δομημένα Προγράμματα εργοθεραπείας αποτελούν σημαντικό παράγοντα ανάκαμψης ασθενών σε Μονάδα Νοσηλείας Οξέων Περιστατικών στην ψυχική υγεία, ενισχύοντας την εκτέλεση έργου και τη συνολική ευημερία των ασθενών.

**ΑΑ10: Το ΣΠΙΤΙ μας : Μια Ενδεδειγμένη Έρευνα από μια
Εργοθεραπευτική Οπτική, για μια Ανεξάρτητη,
Αυτοδιαχειριζόμενη Στέγη Αυτόνομης Διαβίωσης για ΑμεΑ
Μέλη της Ομάδας «Εν δυνάμει»**

Πηνελόπη Παπαχρυσοβέργη, Χριστίνα Κατραντζή, Αικατερίνη Κατσιάνα
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η αυτόνομη διαβίωση των ανάπηρων ατόμων αποτελεί φλέγον ζήτημα και θέμα που βρίσκεται σήμερα στο επίκεντρο της κοινωνικής πολιτικής και του διεθνούς επιστημονικού ενδιαφέροντος. (European Association of Service providers for Persons with Disabilities, 2021). Ταυτόχρονα, είναι και ένα από τα κύρια αιτήματα των ενήλικων ανάπηρων ατόμων και των οικογενειών τους (Vornholt, et. al., 2018). Στην παρούσα έρευνα, διερευνάται η μελέτη περίπτωσης της αυτοδιαχειριζόμενης στέγης ημιαυτόνομης διαβίωσης, «Το ΣΠΙΤΙ μας» για ΑμεΑ μέλη της ομάδας «Εν δυνάμει» (Endynamei ensemble, 2021). Σκοπός της έρευνας είναι να αναδειχθεί ο διαφορετικός τρόπος λειτουργίας της προαναφερθείσας δομής και να περιγραφούν οι δραστηριότητες που επιτελούνται από μια εργοθεραπευτική οπτική. Για τη διεξαγωγή της μελέτης αξιοποιήθηκαν η τέταρτη έκδοση του Πλαισίου Πρακτικής της Εργοθεραπείας, η κλινική παρατήρηση και η συνέντευξη (American Occupational Therapy Association, 2020). Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι ο διαφορετικός τρόπος λειτουργίας της συγκεκριμένης στέγης ενισχύει την συμμετοχή των ατόμων σε ποικίλα έργα που υπό άλλες συνθήκες θα στερούνταν, συμβάλλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτόνομης διαβίωσης και παρέχει στους ενοίκους της μία ζωή με νόημα και όραμα (Mohanty, 2015. Singh, 2016).

AA11: Παρουσίαση έρευνας (διπλωματική εργασία) "Εμπειρίες ασθενών με διαταραχή ακουστική επεξεργασίας"

Σωτηρία Κάκου

Το Μωσαϊκό του Νου

Υπόβαθρο: Η Διαταραχή Ακουστικής Επεξεργασίας (ΔΑΕ) επηρεάζει την ικανότητα των ατόμων να κατανοούν και να επεξεργάζονται ηχητικές πληροφορίες παρόλο που έχουν φυσιολογική ακουστική οξύτητα. Η διαγνωστική εξέταση της ΔΑΕ βασίζεται σε μια σειρά εξειδικευμένων ακουστικών και γνωστικών δοκιμασιών, καθώς και σε κλινικές αξιολογήσεις, δεδομένου ότι δε μπορεί να ανιχνευθεί μέσω τυπικών ακοομετρικών εξετάσεων. Η ΔΑΕ μπορεί να προκαλέσει σημαντικές δυσκολίες στην καθημερινή ζωή, ειδικά σε περιβάλλοντα με πολλούς θορύβους, ή όταν υπάρχουν πολλαπλές πηγές ομιλίας. Παρότι υπάρχει αυξανόμενη ευαισθητοποίηση σχετικά με τη διαταραχή, οι εμπειρίες των ατόμων με ΔΑΕ, ιδιαίτερα κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης και αποκατάστασης, δεν έχουν διερευνηθεί επαρκώς. Στόχος: Ο κύριος στόχος της παρούσας μελέτης είναι να εξετάσει τις εμπειρίες ατόμων με ΔΑΕ σε τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση και ο εργασιακός χώρος. Ειδικότερα, η μελέτη αποσκοπεί στην ανάδειξη των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα άτομα αυτά κατά τη διάρκεια της διαγνωστικής εξέτασης και της αποκατάστασης, καθώς και στη διερεύνηση των θετικών και αρνητικών εμπειριών τους. Μεθοδολογία: Η μελέτη χρησιμοποίησε τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης για την επεξεργασία δεδομένων που συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίων. Τα ερωτηματολόγια απευθύνονταν σε άτομα που ολοκλήρωσαν την διαγνωστική εξέταση της ΔΑΕ και διαγνώστηκαν με ΔΑΕ ή είχαν φυσιολογική ακουστική επεξεργασία. Εστίασαν στις εμπειρίες τους με επαγγελματίες υγείας, εκπαιδευτικούς και άλλους επαγγελματίες, καθώς και στις δυσκολίες που αντιμετώπισαν σε καθημερινές καταστάσεις. Αποτελέσματα: Τα ευρήματα της μελέτης αναδεικνύουν πως το 82,5% από το σύνολο των 40 συμμετεχόντων διέθετε κάποια πρόσθετη διάγνωση πριν την αξιολόγηση για ΔΑΕ ενώ το 67,5% διαγνώστηκε και με ΔΑΕ. Το 90% των ατόμων απευθύνθηκε σε κάποιον ειδικό μέσα στους πρώτους 6 μήνες μετά την υπόδειξη κάποιου ειδικού, που στο 47,5% ήταν από κάποιον λογοθεραπευτή ή εργοθεραπευτή. Το 52,5% είχε δυσκολίες στην εύρεση ραντεβού ή την πρόσβαση ενώ κανένας συμμετέχων δεν έλαβε οικονομική βοήθεια από το κράτος για κανένα στάδιο, εφόσον δεν υπάρχει τέτοιου είδους βοήθεια θεσμοθετημένη. Από τους διαγνωσμένους με ΔΑΕ, το 70,4% ένιωσε την αποδοχή μετά τη διάγνωση αν και μόνο το 44,4% έλαβε υποστήριξη. Το 74,1% αυτών προχώρησαν στην ακουστική εκπαίδευση με το 63% εξ' αυτών να επιλέγει κάποιον λογοθεραπευτή. Στο 33,3% εξ' αυτών δεν πραγματοποιήθηκαν οι προβλεπόμενες τροποποιήσεις στο περιβάλλον. Τέλος, για όσους διαγνώστηκαν με ΔΑΕ το 51,9% είχε αρνητικές εμπειρίες που να σχετίζονται με τη διαγνωστική διαδικασία και την αποκατάσταση της ΔΑΕ ενώ για όσους είχαν φυσιολογική ακουστική επεξεργασία το ποσοστό ήταν μόλις 46,2%. Οι θετικές εμπειρίες αντιστοιχούσαν σε 59,3% και 61,5% αντίστοιχα. Συμπεράσματα: Η μελέτη καταλήγει ότι, ενώ

υπάρχουν περιπτώσεις επιτυχούς διαχείρισης της ΔΑΕ, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά στην ενημέρωση και την υποστήριξη. Οι προτάσεις περιλαμβάνουν την ανάγκη για περισσότερη εκπαίδευση επαγγελματιών, παροχή χρηματοδότησης για θεραπείες και ενίσχυση της ευαισθητοποίησης του κοινού. Η εργασία τονίζει τη σημασία της ολοκληρωμένης προσέγγισης στη φροντίδα ατόμων με ΔΑΕ και προτείνει κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα.

ΑΑ12: Η Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εργοθεραπεία: Προοπτικές και Προκλήσεις - Μια Συστηματική Ανασκόπηση

Έλενα Αντωνίου, Δημήτριος Δημητρίου, Νίκη Στάλα, Κυριακή Ιωάννου

Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Η Τεχνητή Νοημοσύνη αναγνωρίζεται ως ένα καινοτόμο εργαλείο στις επιστήμες υγείας, με αυξανόμενη εφαρμογή στην Εργοθεραπεία. Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση εξετάζει τη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης στην Εργοθεραπευτική πρακτική, αναλύοντας τα οφέλη, τις ηθικές προκλήσεις και τις μελλοντικές προοπτικές της εφαρμογής της στον τομέα της αποκατάστασης. Σκοπός της ανασκόπησης είναι να προσδιορίσει πώς η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να ενισχύσει τη διαδικασία αξιολόγησης και παρέμβασης στους θεραπευτικούς τομείς της Εργοθεραπείας. Εστιάζει στην αυτοματοποίηση της αξιολόγησης, στην ανάπτυξη εξατομικευμένων θεραπευτικών προγραμμάτων, εκπαιδευτικών τεχνικών για την ενίσχυση της μάθησης μέσω προηγμένων μοντέλων μηχανικής μάθησης που βελτιώνουν την ακρίβεια και την αποδοτικότητα των παρεμβάσεων, επιτρέποντας την προσαρμογή των θεραπευτικών προσεγγίσεων.

Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε στη βάση δεδομένων PubMed, χρησιμοποιώντας τις λέξεις-κλειδιά "Artificial Intelligence" και "Occupational Therapy". Από τα 20 άρθρα τελευταίας δεκαετίας που ανακτήθηκαν, τα 15 πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης, καλύπτοντας θέματα όπως η εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης στην Εργοθεραπεία, οι μελέτες αποτελεσματικότητας και οι τεχνολογικές και ηθικές προκλήσεις. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ότι η Τεχνητή Νοημοσύνη βελτιώνει την ακρίβεια της διάγνωσης και παρακολούθησης προόδου μέσω της ανάλυσης κινητικών δεδομένων και βάσεων δεδομένων.

Ωστόσο εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις στην εφαρμογή της, όπως η ανάγκη για αξιόπιστα και ποικιλόμορφα δεδομένα, η διασφάλιση της ιδιωτικότητας των ασθενών και η ανάπτυξη ηθικών πλαισίων χρήσης. Επιπλέον, απαιτείται εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας και ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας για την αποτελεσματική εφαρμογή των νέων τεχνολογιών.

Συμπερασματικά, η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να ενισχύσει σημαντικά την ποιότητα των παρεμβάσεων στην Εργοθεραπεία, αρκεί να αναπτυχθούν κατευθυντήριες γραμμές για την ασφαλή και ανθρωποκεντρική εφαρμογή της.

ΑΑ13: Χαρακτηριστικά, προσδοκίες και επαγγελματική κατεύθυνση των φοιτητών εργοθεραπείας κατά την πρακτική τους άσκηση

Ζαχαρίας Καλογεράκης, Ουρανία Πλυτζανοπούλου, Όλγα Κοντοκώστα, Αλέξανδρος Σκουμπέλος, Νίκος Στεφανής
Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή: Η πρακτική άσκηση στα επαγγέλματα υγείας αποτελεί βασικό στάδιο εκπαίδευσης, καθώς παρέχει στους φοιτητές/τριες την ευκαιρία να ενισχύσουν κλινικές δεξιότητες, κριτική σκέψη και ικανότητα λήψης αποφάσεων, καθώς και να αναπτύξουν την επαγγελματική τους ταυτότητα.

Στόχος της εργασίας αυτής ήταν η καταγραφή των χαρακτηριστικών και των προσδοκιών των φοιτητών εργοθεραπείας, που πραγματοποίησαν πρακτική άσκηση στην Α΄ Ψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών κατά τα έτη 2006- 2019.

Μεθοδολογία: Πρόκειται για αναδρομική μελέτη η οποία βασίστηκε σε αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο που χορηγούνταν στους φοιτητές κατά την τοποθέτησή τους και συνέλεγε πληροφορίες για δημογραφικά- εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά και προσδοκίες για την πρακτική άσκηση και την επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Αποτελέσματα: Δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 123 φοιτητές, μέσης ηλικίας 23 ετών περίπου. Στην πλειονότητα ήταν άγαμες γυναίκες, που γεννήθηκαν στην Αττική και μιλούσαν τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα. Το 7.2% αυτών ήταν απόφοιτοι άλλων Τμημάτων Εκπαίδευσης και το 21.7% είχε παρακολουθήσει σεμινάριο επαγγελματικής εξειδίκευσης. Η «γνωριμία» με τον πληθυσμό της Κλινικής και η απόκτηση (γενικότερων και εξειδικευμένων στην ψυχοκοινωνική εργοθεραπεία) γνώσεων και εμπειρίας καταγράφηκαν ως οι συνηθέστερες προσδοκίες τους από την πρακτική.

Επιπρόσθετα, το 93.8% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι σκόπευε να εργαστεί ως εργοθεραπευτής/τρια, σε διάφορα πεδία [όπως ψυχική υγεία ενηλίκων (41.0%), με παιδιά (32.1%) και με νευρολογικά- ορθοπεδικά περιστατικά (17.9%)], με την απόφαση αυτή να καταγράφεται ότι επηρεάζεται σημαντικά από την πραγματοποίηση κλινικής άσκησης προγενέστερα στο ίδιο πεδίο.

Συμπεράσματα: Η πρακτική άσκηση διαπιστώνεται ότι παραμένει διαχρονικά για τους φοιτητές εργοθεραπείας μια ουσιαστική παράμετρος, τόσο αναζήτησης- απόκτησης γνώσης και εμπειρίας, όσο και διαμόρφωσης της μετέπειτα επαγγελματικής τους πορείας.

ΑΑ14: Διερεύνηση στάσεων φοιτητών εργοθεραπείας για την επιστήμη της εργοθεραπείας σε σύγκριση με τα ατομικά και εκπαιδευτικά τους χαρακτηριστικά, κατά την περίοδο της κλινικής τους άσκησης

Ζαχαρίας Καλογεράκης, Όλγα Κοντοκώστα, Ουρανία Πλυτζανοπούλου, Αλέξανδρος Σκουμπέλος, Νίκος Στεφανής

Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή: Η κλινική άσκηση των φοιτητών/τριών επιστημών υγείας αποσκοπεί στην κατανόηση της επαγγελματικής πρακτικής και την εποπτευόμενη εφαρμογή θεωρητικών γνώσεων σε κλινικά περιβάλλοντα, με στόχο τη στοιχειοθέτηση της επαγγελματικής τους οντότητας.

Η συγκεκριμένη εργασία στόχευε στην αποτύπωση των στάσεων των φοιτητών εργοθεραπείας για την επιστήμη της εργοθεραπείας στην ψυχική υγεία, με βάση τα ατομικά και εκπαιδευτικά τους χαρακτηριστικά, κατά την κλινική τους άσκηση.

Μεθοδολογία: Πρόκειται για αναδρομική μελέτη που βασίστηκε σε αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο που συνέλεγε πληροφορίες για δημογραφικά- εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά και πεποιθήσεις για την ψυχική νόσο και την εργοθεραπεία. Το ερωτηματολόγιο χορηγούνταν στους φοιτητές κατά την τοποθέτησή τους στην Α΄ Ψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών, κατά τα έτη 1997- 2022.

Αποτελέσματα: Στη μελέτη συμμετείχαν 459 φοιτητές, με μέση ηλικία τα 22 έτη περίπου, που στην πλειονότητά τους ήταν άγαμες γυναίκες. Το 79.5% αυτών είχε ήδη ολοκληρώσει κλινική άσκηση σε πλαίσια που φιλοξενούσαν άτομα με εγκεφαλική παράλυση (28.2%), νοητική υστέρηση (19.6%) και ποικίλες διαγνώσεις (39.8%), που κατά κύριο λόγο βρίσκονταν στην παιδική- εφηβική ηλικία (58.2%). Όσον αφορά στην εργοθεραπεία στην ψυχική υγεία, οι συμμετέχοντες αναγνώρισαν τη συμβολή της κυρίως στους τομείς της λειτουργικότητας (70.4%), της κοινωνικοποίησης (37.4%) και της επαγγελματικής αποκατάστασης (19.8%), με τις πεποιθήσεις τους αυτές να φαίνεται ότι συσχετίζονται σημαντικά με την πραγματοποίηση κλινικής άσκησης ή/και με την ύπαρξη επαφής με άτομα με ψυχική διαταραχή, προγενέστερα.

Συμπερασματικά, οι φοιτητές εργοθεραπείας αναγνωρίζουν τη συμβολή της εργοθεραπείας στους βασικούς τομείς της ανθρώπινης ύπαρξης (λειτουργικότητα, κοινωνικοποίηση, εργασία), επηρεαζόμενοι από εκπαιδευτικά βιώματα, όπως η κλινική άσκηση και προσωπικές τους εμπειρίες με ειδικούς πληθυσμούς.

ΑΑ15: Απόψεις φοιτητών εργοθεραπείας, λογοθεραπείας, φυσιοθεραπείας για τις δεξιότητες επικοινωνίας, με έμφαση στην ενεργητική ακρόαση και μη λεκτική επικοινωνία.

Ιωάννης Ντελής¹, Λεωνίδα Κοζυράκης², Κωνσταντίνος Γεωργίου³

¹Πολιτικός επιστήμονας, φοιτητής ΠΔΜ, Τμήμα Εργοθεραπείας, Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης,

²Λογοθεραπευτής BSc MSc, φοιτ. εργοθεραπείας ΠΔΜ Τμήμα Εργοθεραπείας, ³ΟΤ, PhD Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Οι δεξιότητες επικοινωνίας (ΔΕ) θεωρούνται μια βασική κλινική δεξιότητα που εδραιώνει τη σχέση με τον ασθενή και οδηγεί σε επιτυχημένη διάγνωση και θεραπεία (Ferreira-Padila et al., 2015). Η εκπαίδευση στις δεξιότητες επικοινωνίας αναδύεται στις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές τμημάτων φυσιοθεραπείας, λογοθεραπείας και εργοθεραπείας. Στόχος της εργασίας είναι να αποτυπώσει τις απόψεις των φοιτητών παραπάνω τμημάτων για τη σημαντικότητα των δεξιοτήτων επικοινωνίας, με έμφαση σε δυο δεξιότητες που συχνά παραβλέπονται: την ενεργητική ακρόαση και τη μη λεκτική επικοινωνία. Για την συλλογή δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ένα ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο που επικεντρώθηκε στη σημαντικότητα μη λεκτικών μορφών θεραπευτικής επικοινωνίας. Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε ερωτήσεις σχετικά με τον τρόπο και τη συχνότητα που χρησιμοποιούν οι ερωτώμενοι μορφές επικοινωνίας όπως η ενεργητική ακρόαση και η γλώσσα σώματος και κατά πόσο οι ίδιοι έχουν διδαχθεί επαρκώς τον τρόπο χρήσης τους. Οι κυριότεροι στόχοι του ερωτηματολογίου ήταν η αξιολόγηση της αντίληψης των φοιτητών για τις μη λεκτικές μορφές επικοινωνίας στη θεραπευτική σχέση ως μελλοντικοί πρωταγωνιστές του χώρου.

Αναλυτικότερα, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικά με τις διάφορες επικοινωνιακές πτυχές και μεθόδους που χρησιμοποιούν καθημερινά και ποιες από αυτές θεωρούν σημαντικότερες στην επίτευξη ομαλότερης θεραπευτικής προσέγγισης. Επιπλέον, μέσω της έρευνας αναζητήθηκε η επίδραση που ασκεί η ενεργητική ακρόαση και η γλώσσα σώματος στην αποτελεσματικότητα της θεραπείας και την προώθηση της θεραπευτικής αλλαγής.

Τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν επεξεργάστηκαν και αναλύθηκαν μέσω του λογισμικού στατιστικής ανάλυσης SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Απώτερος σκοπός της εργασίας αποτέλεσε η ανάδειξη των δεξιοτήτων επικοινωνίας όπως αυτή της ενεργητικής ακρόασης και της γλώσσας σώματος στη δημιουργία αποτελεσματικότερης θεραπευτικής σχέσης και η ανάγκη για συνεχόμενη και αρτιότερη εκπαίδευση νέων θεραπειών και φοιτητών.

ΑΑ16: Μοντέλο εκπαίδευσης φοιτητών εργοθεραπείας σε κοινοτικό πλαίσιο

Γεωργία Ρούσσου, Αφροδίτη Κωσταρά, Χάρις Παυλίδη, Κωνσταντίνος Δαλάπας, Έλενα Γλυκύ

Τμήμα Εργοθεραπείας, Σχολή Υγείας, Μητροπολιτικό Κολλέγιο, Ελλάδα

Η προετοιμασία και η πρακτική εκπαίδευση φοιτητών και φοιτητριών Εργοθεραπείας είναι ο κύριος σκοπός των εργαστηριακών μαθημάτων και της πρακτικής άσκησης των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών Εργοθεραπείας στα οποία εθελοντικά συμμετέχουν εθελοντικά μέλη από τη κοινότητα. Η εκπαίδευση των σπουδαστών πραγματοποιείται σε 3 βασικούς πυλώνες που αφορούν α) την ανάπτυξη γνώσεων και επαγγελματικών δεξιοτήτων, β) την εργοθεραπευτική πρακτική διαδικασία και γ) τη διεπιστημονική προσέγγιση.

Στην ανάπτυξη προσωπικών γνώσεων και δεξιοτήτων χρησιμοποιούνται εργαλεία ανατροφοδότησης και συνεχής εποπτεία από τους διδάσκοντες, αναστοχαστικές διαδικασίες από τους σπουδαστές, δομημένες παρατηρήσεις από συμφοιτητές, εβδομαδιαίες παρουσιάσεις εργασιών και εκπαιδευτικά σεμινάρια. Όσο αφορά την εργοθεραπευτική διαδικασία οι σπουδαστές πραγματοποιούν συνεντεύξεις και εφαρμόζουν αξιολογητικά εργαλεία. Στη συνέχεια, θεσπίζουν στόχους και πλάνο παρέμβασης για τους ωφελούμενους. Καθώς επίσης, εξασκούν τις δεξιότητές τους στην τήρηση αρχείων και καταγραφή αναφορών. Ακόμη, για την ανάπτυξη της διεπιστημονικής προσέγγισης πραγματοποιούνται συναντήσεις μεταξύ φοιτητών με άλλες ειδικότητες που ασκούν παρέμβαση για τη συζήτηση κοινών περιστατικών, αλλά και παρουσιάζουν σε τακτικά χρονικά διαστήματα δεδομένα από τη θεραπευτική διαδικασία που έχουν ακολουθηθεί για τους ωφελούμενους. Τέλος, οι σπουδαστές στο πλαίσιο διεπιστημονικής εκπαίδευσης παρακολουθούν τη λειτουργία εργαστηρίων από άλλες ειδικότητες, αλλά και οργανώνουν κοινές δράσεις.

Αυτή τη διαδικασία κινητοποιεί και ενθαρρύνει τους φοιτητές να αναπτύξουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες, την κλινική τους συλλογιστική, την αξιοποίηση ερευνητικών τεκμηρίων και την αποτελεσματική διεπιστημονική προσέγγιση και επικοινωνία.

ΑΑ17: Αυτοαξιολόγηση των δεξιοτήτων ενεργητικής ακρόασης από τους θεραπευτές κατά τη διαδικασία αξιολόγησης.

Λεωνίδας Κοζυράκης¹, Παΐσιος Καραϊβαζίδης²

¹Λογοθεραπευτής BSc, MSc, φοιτ. εργοθεραπείας ΠΔΜ, "Speech Box" Κέντρο Ειδικών Θεραπειών, Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης, ²Λογοθεραπευτής BSc, "Speech Box" Κέντρο Ειδικών Θεραπειών

Σκοπός. Αυτή η μελέτη στοχεύει να παρουσιάσει τα αποτελέσματα ενός διαδικτυακού ερωτηματολογίου σχετικά με την αυτοαξιολόγηση των θεραπευτών σχετικά με την ενεργητική ακρόαση (ΕΑ), με έμφαση στην πρώτη αλληλεπίδραση πελάτη-θεραπευτή, όπου ίσως το άγχος είναι περισσότερο.

Στόχοι. Οι κύριοι στόχοι είναι η ευαισθητοποίηση σχετικά με την ενεργητική ακρόαση, η εξέταση εάν οι θεραπευτές έχουν επίγνωση των μοτίβων ακρόασης που χρησιμοποιούν και των συνεπειών αυτών των προτύπων, ο προβληματισμός των θεραπευτών σχετικά με τις συμπεριφορικές και σημασιολογικές πτυχές της ενεργητικής ακρόασης, καθώς και να επισημανθούν τρόποι με τους οποίους οι θεραπευτές θα ήθελαν να εκπαιδευτούν πάνω στο εν λόγω θέμα.

Αποτελέσματα. Ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε σε λογοθεραπευτές (nSLT=26), εργοθεραπευτές (nOT=14) και φυσιοθεραπευτές (nPT=4). Οι πιο συνηθισμένες συμπεριφορές ενεργητικής ακρόασης φαίνεται να είναι το βλέμμα, τα νεύματα, οι εκφράσεις του προσώπου ενώ ακολουθούν η στάση του σώματος και οι χειρονομίες. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες σκέφτονται μια απάντηση ενώ ακούν και αντιμετωπίζουν εμπόδια στην ενεργητική ακρόαση (πιο συχνά εσωτερικά, όπως έλλειψη χρόνου και γλωσσικά εμπόδια παρά εξωτερικά). Δεν θεωρούν την ΕΑ ως μια χρονοβόρα εργασία, αν και περνούν το μεγαλύτερο μέρος της αλληλεπίδρασής τους με τους γονείς ακούγοντας. Σχετικά με τις σημασιολογικές πτυχές της ΕΑ, οι συμμετέχοντες προσπαθούν να μεταδώσουν ενδιαφέρον, ανοιχτή επικοινωνία, αποδοχή και εμπιστοσύνη χρησιμοποιώντας κυρίως τεχνικές διευκρίνισης και αποδεχόμενοι την ενεργητική ακρόαση ως μια εξαιρετικά σημαντική διαδικασία που τους βοηθάει να ανακτήσουν πληροφορίες απρόσιτες με άλλο τρόπο. Οι θεραπευτές γνώρισαν για την ενεργητική ακρόαση μέσω συναδέλφων και σεμιναρίων/συνεδρίων αν και αισθάνονται όχι πλήρως εκπαιδευμένοι σε αυτή, επομένως προτιμούν να εκπαιδεύονται μέσω της αυτοαξιολόγησης και σύντομων ενημερώσεων στις ομάδες συναντήσεων/εποπτείας προσωπικού. Αυτό δεν συμβαίνει με τους θεραπευτές που εργάζονται σε νοσοκομεία και οργανισμούς, καθώς εκτιμούν ότι έχουν λάβει επαρκή εκπαίδευση και με τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος που αυτοαξιολόγησαν χαμηλά τις προσωπικές δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης και μικρά κέρδη από την εκπαίδευση σε μικρές ομάδες. Τα έτη εμπειρίας στο επάγγελμα επηρεάζουν τις απόψεις και την πρακτική της ενεργητικής ακρόασης. Οι απόψεις σχετικά με το εάν η ΕΑ έχει οφέλη σε άλλες πτυχές της ζωής συσχετίζονται με τα έτη εμπειρίας και το πλαίσιο εργασίας.

ΑΑ18: Αντιλήψεις ειδικών για την Ερευνητικά Τεκμηριωμένη Πρακτική: Προσαρμογή ενός ερωτηματολογίου στη διεπιστημονικότητα.

Λεωνίδας Κοζυράκης¹, Γεώργιος Μουρατίδης², Παναγιώτα Αλεξανδρή³

¹"Speech Box" Κέντρο ειδικών θεραπειών, Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης, Greece, ²"Στέγη Ειδικών Θεραπειών", ³"Μιλάμε μαζί" Κέντρο λογοθεραπείας, εργοθεραπείας, ψυχοθεραπείας

Η Επιστημονικά Τεκμηριωμένη Πρακτική (ΕΤΠ) είναι μέθοδος λήψης κλινικών αποφάσεων μέσω της εφαρμογής των ερευνητικών δεδομένων σε συστήματα υγείας και περίθαλψης σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ΕΤΠ βοηθά τους επαγγελματίες υγείας (ειδικοί θεραπευτές: λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές και φυσικοθεραπευτές) να εφαρμόσουν την καλύτερη δυνατή θεραπευτική προσέγγιση, σε συνδυασμό με την κλινική τους εμπειρία. Ακόμη μια παράμετρος που συμβάλλει στην λήψη κλινικών αποφάσεων προέρχεται από την μη επιστημονική παρατήρηση των οικείων του ασθενούς.

Στόχος: Διερεύνηση των αντιλήψεων των ειδικών θεραπειών σχετικά με τη χρήση της ΕΤΠ στην κλινική πρακτική.

Μεθοδολογία: Συλλογή πληροφοριών μέσω χρήσης ερωτηματολογίου για τη διερεύνηση της αντίληψης των ειδικών θεραπειών για τα εξής θέματα:

- Λήψη κλινικών αποφάσεων
- Αυτοπεποίθηση και χρήση της ΕΤΠ
- Εμπόδια στην εφαρμογή της ΕΤΠ
- Χρησιμότητα διαφόρων μορφών εκπαίδευσης στην ΕΤΠ

Στη λήψη κλινικών αποφάσεων οι θεραπευτές βασίζονται κυρίως στην συνεχιζόμενη εκπαίδευση (95,2%) και στην κλινική τους εμπειρία (98,4%). Σημαντικό ποσοστό των ερωτηθέντων συμβουλεύεται την τρέχουσα ερευνητική βιβλιογραφία (82,5%), ενώ οι κλινικές τους αποφάσεις επηρεάζονται λιγότερο από τις προπτυχιακές γνώσεις (65%).

Σχετικά με την αυτοπεποίθηση των θεραπειών για τη χρήση της ΕΤΠ φαίνεται πως ένα μεγάλο ποσοστό έχει ευχέρεια στην αναζήτηση βιβλιογραφίας (87,3%) και ερευνών μέσω του Google Scholar (77,7%). Επιπλέον το 74,6% είναι ικανό να αναγνωρίσει τη σημαντικότητα των αποτελεσμάτων, το σκοπό (68,2%) και την εγκυρότητα μιας μελέτης (65%).

Ο κυριότερος παράγοντας που εμποδίζει τους θεραπευτές να εφαρμόσουν την ΕΤΠ στην κλινική πρακτική είναι η έλλειψη χρόνου (79,3%). Ακόμη το 76,1% των ερωτηθέντων υποστηρίζει πως υπάρχει έλλειψη ερευνητικών δεδομένων και το 71,4% υποστηρίζει πως υπάρχει έλλειψη ερευνών στην ελληνική γλώσσα.

Τη δημοφιλέστερη μορφή εκπαίδευσης για την ΕΤΠ φαίνεται πως αποτελούν τα εργαστήρια (93,6%). Στη συνέχεια ακολουθούν οι πληροφορίες – πηγές μέσω Internet (88,8%), οι σύντομες γραπτές περιλήψεις (80,9%) και οι σύντομες ενημερώσεις σε ομάδα προσωπικού (82,5%). Το 49,2% βασίζεται σε άλλες μορφές εκπαίδευσης

Συμπερασματικά:

1. Η κλινική εμπειρία είναι βασικός παράγοντας επιλογής στη λήψη κλινικών αποφάσεων.
2. Οι θεραπευτές παρουσιάζουν μεγάλη αυτοπεποίθηση στη βιβλιογραφική αναζήτηση.
3. Η χρήση της ΕΤΠ είναι σημαντική στη λήψη κλινικών αποφάσεων αλλά είναι διαδικασία που απαιτεί χρόνο δυσκολεύοντας την εφαρμογή της.
4. Οι θεραπευτές φαίνεται να νιώθουν αυτοπεποίθηση σχετικά με τη χρήση της ΕΤΠ.
5. Οι ερωτηθέντες παρουσιάζουν θετική στάση όσον αφορά την χρήση και περαιτέρω εκπαίδευση τους στην ΕΤΠ.

ΑΑ19: Αξιολογητικά εργαλεία για την εκτίμηση της λειτουργικότητας των άνω άκρων σε παιδιά με αμφίπλευρη εγκεφαλική παράλυση πριν και μετά τη χορήγηση αλλαντοτοξίνης τύπου Α.

Ειρήνη Μωυσόγλου, Χριστίνα Ουζούνη, Πηνελόπη Βλοτινού, Ιωάννα Γιαννούλα Κατσούρη
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Η εγκεφαλική παράλυση, με κύριο σύμπτωμα τη σπαστικότητα, περιορίζει τη λειτουργικότητα των άνω άκρων και τη συμμετοχή των παιδιών σε καθημερινές δραστηριότητες. Η αλλαντοτοξίνη τύπου Α συμβάλλει στον έλεγχο της σπαστικότητας και τη βελτίωση των κινήσεων στα σημεία έγχυσης. Ωστόσο, η επίδρασή της στην ευρύτερη λειτουργικότητα των άνω άκρων χρειάζεται διερεύνηση.

Σκοπός: Η καταγραφή των εργαλείων αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της λειτουργικότητας των άνω άκρων σε παιδιά με αμφίπλευρη εγκεφαλική παράλυση, πριν και μετά τη χορήγηση αλλαντοτοξίνης τύπου Α.

Μέθοδος Ανασκόπησης: Η αναζήτηση σχετικής βιβλιογραφίας πραγματοποιήθηκε στις βάσεις δεδομένων PubMed, OTseeker, Scopus, ProQuest και Google Scholar, χρησιμοποιώντας λέξεις-κλειδιά όπως: "cerebral palsy", "upper extremity", "lower extremity", "botulinum toxin A", "outcome measures", "occupational performance", "hand assessment", "upper extremity assessment".

Αποτελέσματα: Η πλειονότητα των μελετών συγκλίνει ότι τα αξιολογικά εργαλεία που ευρέως χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της λειτουργικότητας των άνω άκρων περιλαμβάνουν τις Modified Ashworth Scale και η Tardieu Scale για την αξιολόγηση της σπαστικότητας, το Quality of Upper Extremity Skills Test (QUEST) για την αξιολόγηση των κινητικών δεξιοτήτων και τα Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI) και Canadian Occupational Performance Measure (COPM) για την εκτίμηση της συμμετοχής σε δραστηριότητες καθημερινής ζωής.

Συμπεράσματα: Η λειτουργικότητα των άνω άκρων καθορίζει την αυτονομία και τη συμμετοχή των παιδιών σε όλους σχεδόν τους τομείς των ανθρώπινων έργων. Πάρα την ποικιλία εργαλείων για την εκτίμηση της σπαστικότητας και της κινητικότητας, η κατανόηση της επίδρασης της αλλαντοτοξίνης τύπου Α στη βελτίωση της λειτουργικότητας των άνω άκρων στην καθημερινή ζωή των παιδιών χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση.

**ΑΑ20: Κλινική συλλογιστική και εφαρμογή
φυσικοθεραπευτικού προγράμματος αποκατάστασης, στο
πλαίσιο του ICF, με κίνητρο τη Συμμετοχή σε μία
μουσικοθεατρική παράσταση στην Κοινότητα: μελέτη
περίπτωσης νεαρής γυναίκας με εγκεφαλική παράλυση, GMFCS
IV.**

Ευανθία Παπαπλιούρα, Ολυμπία Βλιαγκόφτη, Ιωάννα Καραμάνη, Γεώργιος
Παπαθανασίου, Κυριάκος Ηλιάδης
"ΚΙΒΩΤΟΣ", Κέντρο Αποθεραπείας Αποκατάστασης, Δημέρευσης Ημερήσιας φροντίδας
Α.μεΑ., Κοζάνη, Ελλάδα

Εισαγωγή: Απώτερος στόχος του φυσικοθεραπευτικού προγράμματος αποκατάστασης στα άτομα με αναπηρία είναι η συμμετοχή, η οποία περιγράφεται από το πλαίσιο της Διεθνούς Ταξινόμησης για τη Λειτουργικότητα (ICF- CY, F-words για την παιδική αναπηρία). Παρόλα αυτά, τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικούς περιορισμούς στη συμμετοχή τους στην Κοινότητα. Από την άλλη, ερευνητικά δεδομένα αναδεικνύουν ότι οι τέχνες και το θέατρο μπορούν να αποτελέσουν έναν δυναμικό τρόπο ενίσχυσης των προγραμμάτων αποκατάστασης με στόχο τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία. Εξάλλου, οι θεωρίες του κινητικού ελέγχου, περιγράφουν ότι το αυξημένο κίνητρο του ατόμου κατά την εμπλοκή με τις τέχνες διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επιτάχυνση της κατάκτησης δεξιοτήτων μέσω νευροπλαστικών αλλαγών, ενισχύοντας τη συμμετοχή του σε έργα ζωής στην κοινότητα.

Σκοπός-Μεθοδολογία: Σκοπός είναι να παρουσιαστεί η κλινική συλλογιστική, υπό το πλαίσιο του ICF, μίας μελέτης περίπτωσης, όπου σε μία νεαρή γυναίκα με εγκεφαλική παράλυση (GMFCS IV) εφαρμόστηκε πρόγραμμα φυσικοθεραπευτικής αποκατάστασης, συνδυαζόμενο με την προετοιμασία για τη συμμετοχή της σε μία μουσικοθεατρική παράσταση. Το πρόγραμμα διήρκεσε έναν χρόνο (2022 - 2023). Στη νεαρή γυναίκα, αποδόθηκε ένας θεατρικός ρόλος ο οποίος χρησιμοποιήθηκε ως μέσο για τον επαναπροσδιορισμό παραμέτρων του φυσικοθεραπευτικού προγράμματος, με τελικό στόχο τη συμμετοχή της στην παράσταση που έλαβε χώρα στο τέλος του προγράμματος. Ενεργή ήταν η συμμετοχή των επαγγελματιών υγείας, των καλλιτεχνών, καθώς και της οικογένειάς της.

Συμπεράσματα: Όταν το φυσικοθεραπευτικό πρόγραμμα αποκατάστασης, που στοχεύει στη συμμετοχή του ατόμου με αναπηρία συνδυάζεται με τις τέχνες, παρέχεται ένα δυναμικό πλαίσιο για την προώθηση της συμμετοχής σε έργα ζωής στην κοινότητα.

ΑΑ21: Η επίδραση της μουσικής στην ενίσχυση της αδρής κινητικότητας: Το παράδειγμα του αθλητισμού.

Νίκη Μυλωνάκη¹, Σοφία Τσαουσίδου², Παναγιώτης Αλέξανδρος Νικολόπουλος³, Θεοφάνης Δημουλιάς⁴

¹Φυσικοθεραπεύτρια MSc, Τμήμα Φυσικοθεραπείας ΠΑ.Δ.Α., Κερατσίνι - Πειραιάς,

²Εργοθεραπεύτρια SIP, MSc Κλινική Ψυχική Υγεία, Τμήμα Ιατρικής Α.Π.Θ., ³Εργοθεραπευτής NDT, ⁴Φυσικοθεραπευτής

Οι αισθητηριακές πληροφορίες καθοδηγούν την αντίληψη και την αναγνώριση των κινήσεων στο σύνολο των λειτουργιών του ανθρώπινου σώματος. Η ανθρώπινη κίνηση και δράση μπορούν επίσης να ταυτοποιηθούν και από το ακουστικό σύστημα, διαμέσου των ηχητικών ερεθισμάτων ή μιας συγκεκριμένης μουσικής ακολουθίας, δεδομένου ότι είναι ταχύτερο και πιο ακριβές σε σύγκριση με το οπτικό και απτικό. Σήμερα, η μουσική ως ακουστικό ερέθισμα χρησιμοποιείται ως επικουρική θεραπευτική παρέμβαση, και έχει αναγνωριστεί ως επιστήμη του εγκεφάλου. Από την κατανόηση της λειτουργίας των εγκεφαλικών διεργασιών, η μουσική προκαλεί αλλαγές στον εγκέφαλο και έχει οδηγήσει σε μια ολιστική προσέγγιση μέσω της οποίας είναι δυνατό να επιτευχθεί η βελτίωση των κινητικών, αντιληπτικών, γνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, της γλωσσικής ικανότητας, της εικόνας του εαυτού και της αυτοεκτίμησης. Ενδιαφέρον είναι το γεγονός, ότι οι αθλητές έχουν ισχυρότερη ικανότητα επεξεργασίας του ήχου, διότι η ενασχόληση με τον αθλητισμό αυξάνει την ακουστική ικανότητα συμβάλλοντας στην βέλτιστη αποδοτικότητα τους, καθώς οι περισσότερες αθλητικές δεξιότητες, μπορούν να θεωρηθούν εκ φύσεως ρυθμικές. Μέχρι σήμερα έχουν δημοσιευθεί εκατοντάδες μελέτες, οι οποίες επισημαίνουν τις επιδράσεις της μουσικής στις παραμέτρους της φυσικής κατάστασης και στην αθλητική επίδοση.

Σκοπός: Η παρούσα ανασκόπηση της βιβλιογραφίας επικεντρώνεται στην επίδραση της μουσικής διαφορετικών συχνοτήτων στην αθλητική επίδοση, ώστε να δοθεί το έναυσμα μιας νέας συλλογιστικής διαμέσου της ολιστικής προσέγγισης της διαμόρφωσης των αθλητικών προγραμμάτων, τα οποία μπορούν να συμβάλουν άμεσα ή έμμεσα στη βελτίωση της προπονητικής διαδικασίας, των λειτουργικών απαιτήσεων και της αποδοτικότητας της επίδοσης των αθλητών

ΑΑ22: Πολυ-επίπεδο πρωτόκολλο παρέμβασης σε έφηβους με διάγνωση ΔΕΠ-Υ. Δομή και πρώτα στοιχεία αποτελεσματικότητας

Λίζα Παύλου Παπαγιάννη, Έλενα Θεοδώρου

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η μελέτη διεξάγεται στα πλαίσια διδακτορικής έρευνας και αφορά σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα παρέμβασης για εκπαίδευση γνωστικών λειτουργιών και επέκταση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος στη λειτουργικότητα στον ακαδημαϊκό και ψυχοκοινωνικό τομέα.

Παρουσιάζεται η δομή του προγράμματος και τα πρώτα στοιχεία αποτελεσματικότητας.

Στην έρευνα συμμετέχουν 54 έφηβοι (13-18 ετών) μαθητές τυπικής εκπαίδευσης, με διάγνωση Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής με ή χωρίς Υπερκινητικότητα. Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν πρώτη φορά υπηρεσίες Εργοθεραπείας ή έχουν λάβει υπηρεσίες ως παιδιά με σκοπούς άλλους εκτός της διαχείρισης της ΔΕΠ-Υ (κύρια για ανάπτυξη γραφοκινητικών δεξιοτήτων ή/και οπτικοκινητικό συντονισμό).

Το πρωτόκολλο περιλαμβάνει τρεις διαφορετικού τύπους παρέμβασης: Γνωστική Εκπαίδευση, Εκπαίδευση Ακαδημαϊκών Δεξιοτήτων και Ψυχοεκπαίδευση Γονέων.

Η πρώτη ανάλυση δεδομένων δίνει αισιόδοξα στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της παρέμβασης αφού δίνει βελτίωση γνωστικών λειτουργιών όπως η συγκέντρωση, η Εργαζόμενη Μνήμη, η Ευελιξία της Σκέψης και μείωση των συμπτωμάτων της ΔΕΠ-Υ όπως μετράται από κλίμακες αναφοράς γονέων.

ΑΑ23: Πρωτόκολλο εκπαίδευσης για την εκμάθηση της ανεξαρτησίας στην τουαλέτα

Μιχαλίτσα Σακελλαρίδου

Εργοθεραπεύτρια, Αθίνα

Η αφαίρεση της πάνας και η ανεξαρτησία της τουαλέτας σηματοδοτεί ένα από τα βασικότερα αναπτυξιακά περάσματα προς την ανεξαρτησία του ατόμου. Αποτελεί ορόσημο, που μαζί με τη σίτιση συμβάλουν σε μια προοδευμένη ατομική εικόνα βέλτιστων θεμελιωδών αντιληπτικών δεξιοτήτων κυρίως ως προς την αναγνώριση των σωματικών μας αναγκών. Στόχος είναι η μεθόδευση και η κατανόηση του τρόπου εκπαίδευσης στην εκμάθηση της ανεξαρτησίας στην τουαλέτα, με σκοπό την ανάπτυξη δεξιοτήτων στον σχηματισμό ενός πλήρους και επαρκούς προγράμματος παρέμβασης.

Υπάρχουν όμως ορισμένες προϋποθέσεις που θα πρέπει να έχουν αναδυθεί ώστε να εισαχθεί ένα παιδί στην εκπαίδευση της τουαλέτας, καθώς εξαρτάται από πολλούς παράγοντες.

Ορισμένες βασικές προϋποθέσεις που μπορούν να αποτελέσουν εναύσματα έναρξης του προγράμματος εκπαίδευσης είναι η κινητική ανεξαρτησία, η βασική κατανόηση του λόγου και της επικοινωνίας, η εκδήλωση απορίας και περιέργειας για τον χώρο του μπάνιου, η αλλαγή της συμπεριφοράς κατά το «λέρωμα» και άλλες που χρίζουν ανάλυσης.

Οι ανησυχίες είναι αρκετές, το σίγουρο όμως είναι ότι χρειάζεται αποδοχή από την μητέρα / φροντιστή, ιδίως για τις περιπτώσεις παιδιών/ατόμων με υψηλές δυσκολίες, ότι επέρχεται ένα αρκετά μεγάλο διάστημα που χρειάζεται υπομονή, ανοχή και αντοχή. Καθώς δεν πρέπει να μένει αμέτοχος, διαφορετικά το άτομο δεν θα μάθει ποτέ την διαφορετικότητα των προγενέστερων σταδίων ανάπτυξης. Δεδομένου ότι ο άνθρωπος αναπτύσσεται με βάση και τα περιβαλλοντικά του ερεθίσματα, όσο απομονωμένο, περιορισμένο και περιθωριοποιημένο ζει τόσο λιγότερη κατάκτηση ερεθισμάτων λαμβάνει.

Η διάρκεια ενός τέτοιου προγράμματος είναι κυμαινόμενη. Αποδεχόμενοι την οπτική ότι το κάθε παιδί έχει τον δικό του χρόνο κατάκτησης μιας δεξιότητας. Μπορεί να διαρκέσει από 20-30 ημέρες έως και πολλούς μήνες, μέχρι την πλήρη κατάκτηση.

Όπως και σε όλες τις δραστηριότητες εκπαίδευσης απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ανάλυση δραστηριότητας και η γνώση της αναπτυξιακής κλίμακας. Όστε να διαλευκανθούν τα στάδια κατάκτησης. Είναι βασική η εμπέδωση ότι βασικό στοιχείο της εκπαίδευσης είναι η λειτουργικότητα και όχι να πραγματοποιηθεί με βάση τις δικές μας αρχές και αντιλήψεις. Έτσι αποδεχόμαστε την διαφορετικότητα και αφήνουμε το άτομο να επιλέξει τον δικό του τρόπο που θέλει, επιθυμεί και «βολεύει» να πράξει, πάντα φυσικά εντός φυσιολογικών προτύπων.

Οι τεχνικές που συμπεριλαμβάνονται εντός του εργοθεραπευτικού προγράμματος προκυμμένου να βελτιωθεί η κατάκτηση της τουαλέτας μπορεί να είναι συμπεριφοριστικές, κινητικές, αισθητηριακές κ.α.

Η εκπαίδευση στην ανεξαρτησία της τουαλέτας δεν μένει στο σημείο της ενημέρωσης για την εργοθεραπεία. Σε κάθε βήμα εφαρμογής του προγράμματος, παρατηρεί, παρακολουθεί, ελέγχει και συντελεί από την πλευρά της σε όλη εποπτεία και στην παρέμβαση.

Στην παρούσα αναφορά θα περιγράψουν αναλυτικά τα βήματα εφαρμογής του προγράμματος, από την φάση προετοιμασίας, εφαρμογής, εμπέδωσης και επανεκτίμησης του προγράμματος.

Θα δοθούν οδηγίες και ιδέες εφαρμογής εμπλουτισμού και διαμόρφωσης του προγράμματος από την πλευρά της εργοθεραπείας.

Καταλήγοντας σε δεδομένα στοιχεία και συμπεράσματα αλλά και την έμφασή στις αντενδείξεις και στα προσαρμοστικά πρωτόκολλα που πρέπει να ακολουθηθούν έγκαιρά ώστε αποφύγουμε, υιοθέτηση λανθασμένων συμπεριφορών.

Η παρούσα αναφορά αποτελεί μέρος από οργανωμένο υλικό εκπαίδευσης και παρακολούθησης γονέων με παιδιά στο φάσμα του αυτισμού χαμηλής λειτουργικότητας.

ΑΑ24: Κοινά σημεία στις απόψεις των ειδικών σχετικά με την πρώιμη παρέμβαση στην Ελλάδα και τη Λετονία.

Λεωνίδας Κοζυράκης¹, Zane Tumsevica², Μαρία Βλασσοπούλου³

¹Λογοθεραπευτής BSc, MSc, φοιτ. εργοθεραπείας ΠΔΜ, "Speechbox" Κέντρο Ειδικών θεραπειών, Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης, ²Παιδίατρος MSc, Λέκτορας, Πρόγραμμα Λογοθεραπείας, Πανεπιστήμιο της Λιεπάχα, Λετονία, ³Λογοθεραπεύτρια PhD, Επίκουρη Καθηγήτρια Λογοπαθολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός: Αυτή η μελέτη στοχεύει στη σύγκριση των αποτελεσμάτων ενός ερωτηματολογίου που χορηγήθηκε στην Ελλάδα και τη Λετονία, σχετικά με τις γνώσεις και τις απόψεις των ειδικών σχετικά με τον ορισμό, τις αρχές και τις πρακτικές της Πρώιμης Παιδικής Παρέμβασης (ΠΠ).

Στόχοι: Έγινε προσπάθεια να συγκριθούν τα δημογραφικά στοιχεία των δύο ομάδων από διαφορετικούς χώρες και να εντοπιστούν πιθανές διαφορές και ομοιότητες.

Αποτελέσματα: Ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε σε γιατρούς και θεραπευτές (NGreece=187) φυσιοθεραπευτές, λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές και ειδικούς παιδαγωγούς. Αργότερα, αυτό το ερωτηματολόγιο μεταφράστηκε, προσαρμόστηκε και διανεμήθηκε στη Λετονία σε πληθυσμό παρόμοιων επαγγελματιών (NΛετονία=74), με συνολικά 261 ειδικούς και από τις δύο χώρες. Προτεραιότητα δόθηκε στην ακριβή μετάφραση/προσαρμογή και όχι σύγκριση των δύο μελετών. Παρά τις διαφορές μεταξύ των δύο πληθυσμών σχετικά με τον βαθμό εμπλοκής με την ΠΠ, τα έτη εμπειρίας στο επάγγελμα και τα έτη εμπειρίας στη ΠΠ, προέκυψαν ορισμένες ομοιότητες. Αυτές ήταν:

α) Συμφωνία σχετικά με τη σημασία της άσκησης της ΠΠ στο οικογενειακό περιβάλλον, της συμμετοχής της οικογένειας και το γεγονός ότι οι προσωπικές απόψεις των γονέων επηρεάζουν τη θεραπεία, β) έλλειψη επίγνωσης του νομοθετικού πλαισίου που υποστηρίζει τη ΠΠ, γ) σχετικά με την αυτοαξιολόγηση των ικανοτήτων ΠΠ, και για τις δύο ομάδες βρέθηκε το χαμηλότερο ποσοστό «υψηλής ικανότητας» στην κατανόηση επαγγελματιών/οικογενειακών ορίων.

Τι προσθέτει αυτή η μελέτη.

Υπάρχει έλλειψη τυποποιημένων διαγνωστικών εργαλείων ΠΠ στις τοπικές γλώσσες.

Η ΠΠ στο σπίτι και η συμμετοχή της οικογένειας είναι οι δύο βασικές αρχές με ευρύτερη αποδοχή. Μπορεί να χρειαστεί εκπαίδευση/προαγωγή των άλλων παραγόντων.

Οι θεραπευτές δεν είναι εξοικειωμένοι με το νομικό πλαίσιο της ΠΠ, κάτι που μπορεί να επηρεάσει την αίσθηση ενδυνάμωσης και το επίπεδο εφαρμογής των γνώσεων που διαθέτουν.

Οι ειδικοί/θεραπευτές μπορεί να έχουν δυσκολίες στην κατανόηση των επαγγελματικών και οικογενειακών ορίων.

ΑΑ26: Αποξένωση της κοινωνικής συμμετοχής ατόμων με ψυχική διαταραχή και δικαιοσύνη έργου

Ελένη Σιέττου

Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής

Εισαγωγή: Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις για τους ψυχικά πάσχοντες συνεπάγονται αρνητικές στάσεις και προκαλούν συγκεκριμένες συμπεριφορές μη αποδοχής και απόρριψης από το κοινωνικό σύνολο. Όταν η στιγματισμένη ταυτότητα γίνει αποδεκτή και εσωτερικευτεί από το άτομο, τότε αυτό οδηγείται στον αυτοστιγματισμό με επακόλουθες συνέπειες στην καθημερινή του ζωή και αποξένωση του Έργου της κοινωνικής του συμμετοχής.

Σκοπός: Σκοπός της συγκεκριμένης μελέτης είναι η διερεύνηση και καταγραφή του βιώματος των ψυχικά πασχόντων σχετικά με το στίγμα της ψυχικής ασθένειας, όπως γίνεται κατανοητό από τους ίδιους.

Μεθοδολογία: Για τη διερεύνηση του θέματος επιλέχθηκε ποιοτική μεθοδολογία με ημιδομημένες συνεντεύξεις. Το δείγμα αποτέλεσαν 11 άτομα που είχαν νοσηλευτεί στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής.

Αποτελέσματα: Η ψυχική ασθένεια αποτελεί μια αμιγώς αρνητική εμπειρία και εμποδίζει τους πάσχοντες από το να έχουν μια κανονική ζωή. Ο γενικότερος στιγματισμός των ατόμων με ψυχική ασθένεια και η άγνοια που έχει η πλειοψηφία του πληθυσμού για τη «φύση» των ψυχικών ασθενειών, αναγκάζει τα άτομα να κρύβουν τη διάγνωσή τους, με άμεσο αντίκτυπο και στις κοινωνικές τους σχέσεις. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες, λόγω φόβου στιγματισμού, επέλεξαν να κρατήσουν τη διάγνωσή τους μυστική προκειμένου να διατηρήσουν μια ακέραη κοινωνική ταυτότητα και να αποφύγουν τις δυσάρεστες επιπτώσεις της διάγνωσης αυτής, στην αυτοεκτίμηση και στην ποιότητα της ζωής τους.

Συμπεράσματα: Από τις αφηγήσεις του δείγματος προκύπτει ότι η εσωτερίκευση του στίγματος είναι μια σταθερά αρνητική συνιστώσα. Αυτό είναι σημαντικό στοιχείο για το σχεδιασμό παρεμβάσεων στο πεδίο διαχείρισης κοινωνικής συμμετοχής των ψυχικά πασχόντων, ώστε να επέλθει δικαιοσύνη Έργου.

ΑΑ27: Προάγοντας τη δικαιοσύνη έργου των οικογενειών μεταναστών στην Ελλάδα: Προσέγγιση μέσα από τη θεωρία ανασυγκρότησης (Reconstruction Theory)

Ελευθερία Ψαρρού¹, Χρήστος Σταύρος Τσάκος²

¹Κέντρο ειδικών θεραπειών "Παιδοχώρα Ανάπτυξης", ²Κέντρα ειδικών θεραπειών "Επιλογή" και "Σκέπη"

Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα έχει οδηγήσει σε περιορισμούς στη συμμετοχή των ατόμων, μειώνοντας την πρόσβαση σε βασικούς πόρους για επιβίωση, νοσηματοδότηση και διατήρηση ή εξέλιξη ταυτότητας. Άτομα από ευάλωτες ομάδες, ειδικά, άτομα με αναπηρίες και πρόσφυγες,

που ήδη ζουν σε συνθήκες αποστέρησης λόγω των διακρίσεων ως προς την αναπηρία, εθνικότητα, φτώχεια, συχνά αντιμετωπίζουν αποστέρηση έργου, καθώς περιορίζεται η συμμετοχή τους από εξωτερικούς παράγοντες. Οι ευάλωτοι πληθυσμοί είναι οι πρώτοι που υποφέρουν από αποστέρηση έργου και αστάθεια και είναι σε κίνδυνο να βιώσουν περιθωριοποίηση έργου.

Από τους παραπάνω πληθυσμούς, επιλέξαμε σε αυτή την αναρτημένη ανακοίνωση να ασχοληθούμε με τη δικαιοσύνη έργου όσον αφορά τις οικογένειες μεταναστών, καθώς είναι ένας πληθυσμός που βιώνει έντονες διακρίσεις στην Ελλάδα, κυρίως λόγω της οικονομικής αστάθειας της χώρας και της ανάδυσης του ακροδεξιού ακτιβισμού που έχει προκύψει λόγω αυτής.

Προσεγγίσαμε το θέμα μέσα από την οπτική της επιστήμης έργου και παραθέσαμε προτάσεις κοινοτικών παρεμβάσεων με βάση τη θεωρία ανασυγκρότησης έργου που έχουν εφαρμοστεί σε παρεμβάσεις στο εξωτερικό και θεωρούμε ότι μπορούν να εφαρμοστούν στην Ελλάδα και να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής αυτών των οικογενειών.

Η θεωρία της ανασυγκρότησης έχει ως στόχο να επιτρέψει στην επιστήμη έργου να περιγράψει, να εξηγήσει και να μελετήσει -με εργοκεντρικούς όρους- τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι ενεργούν για να αλλάξουν την κατάστασή τους προς το καλύτερο, όπως οι ίδιοι πιστεύουν.

Η νέα αυτή θεωρία αποσκοπεί στον κοινωνικό μετασχηματισμό μέσω του έργου, δηλαδή την χρήση του έργου ως μέσου για την αναδιάρθρωση πρακτικών, συστημάτων και δομών, ώστε να βελτιωθούν οι ανισότητες ως προς την εμπλοκή σε έργα και κοινωνικές ανισότητες.

ΑΑ28: Η Συμμετοχή ως Δικαίωμα: Ο Ρόλος της Εργοθεραπείας στην Προαγωγή της Ευημερίας και της Ποιότητας Ζωής μέσω της Εμπλοκής σε Έργα

Χριστίνα Διαμάντη

Διεπιστημονικό Κέντρο Θεραπειών "Λόγω... Επικοινωνίας", Αργίριο

Εισαγωγή: Είναι ευρέως αποδεκτό, ότι η ευημερία και η ποιότητα ζωής, αποτελούν απότοκα της διαδικασίας της εργοθεραπείας. Σκοπός της μελέτης είναι να διερευνήσει πως η Εργοθεραπεία καταφέρνει να προωθήσει την ευημερία και την ποιότητα ζωής ατόμων, με περιορισμένες ευκαιρίες συμμετοχής.

Μέθοδος: Διεξήχθη δομημένη βιβλιογραφική ανασκόπηση με χρήση του πλαισίου ΡΕΟ (Population, Exposure, Outcome) για την εξαγωγή ερευνητικού ερωτήματος. Η αναζήτηση, πραγματοποιήθηκε σε 2 έγκυρες μηχανές αναζήτησης επιστημονικών άρθρων (CINAHL και Web of Science) και εστίασε σε ερευνητικά άρθρα, δημοσιευμένα στα αγγλικά, κατά την περίοδο 2018-2025, με τη χρήση MeSH όρων (Medical Subject Headings). Ακολουθήθηκε το διάγραμμα ροής PRISMA 2020 για την επιλογή των μελετών που εμπίπτουν στα κριτήρια ένταξης.

Αποτελέσματα: Φαίνεται ότι η Εργοθεραπεία, μέσω στοχευμένων και εξατομικευμένων παρεμβάσεων, μπορεί να προωθήσει ουσιαστικά την ευημερία και την ποιότητα ζωής των ατόμων με περιορισμένες ευκαιρίες συμμετοχής, είτε λόγω ύπαρξης αναπηρίας, είτε λόγω πολιτισμικής διαφορετικότητας/πολυμορφίας. Ενώ, η ενσωμάτωση των στρατηγικών που ενισχύουν την αυτονομία είναι καίριας σημασίας, για να εξασφαλιστεί το δικαίωμα στην συμμετοχή.

Συμπέρασμα: Για την ανάπτυξη αποτελεσματικών παρεμβάσεων για άτομα με περιορισμένες ευκαιρίες συμμετοχής, η κατανόηση των στρατηγικών που ενισχύουν την εμπλοκή, και επομένως προωθούν την ευημερία και την ποιότητα ζωής αυτών των ατόμων καθίσταται κρίσιμη. Μελλοντική έρευνα απαιτείται για την αξιολόγηση μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων και την ενσωμάτωση νέων στρατηγικών.

ΑΑ29: Δικαίωμα στην έκφραση της σεξουαλικότητας: Εργοθεραπευτική παρέμβαση σε νεαρές με αυτισμό και νοητική αναπηρία

Μαρία Χατζηαγγελή¹, Ευθυμία Λάκη^{2,3}

¹Σωματείο Ίκελος, ²Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ³Εργαστήριο Ειδικής Αγωγής (ΕΕΑ) Μαργαρίτα

Στόχος: Στα πλαίσια λειτουργίας του Κ.Η ΕΕΑ «ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ» και με γνώμονα το Framework of Occupational Justice, δημιουργήθηκε μια ομάδα με αυτιστικές νεαρές και Ν.Α, με στόχο την ενίσχυση δραστηριοτήτων από τους τομείς των ADL και iADL. Οι ίδιες διαμόρφωσαν τη στοχοθεσία της ομάδας και επικεντρώθηκαν σε θέματα σεξουαλικότητας, ρομαντικών σχέσεων, ανατομίας και συναίνεσης. Τα νευροδιαφορετικά άτομα συχνά θεωρούνται λανθασμένα ασεξουαλικά ή/και μη σεξουαλικά όντα ή περιορίζονται σε ζητήματα προστασίας, παραβλέποντας πώς η σεξουαλικότητα ενέχει και στοιχεία δικαιώματος στην απόλαυση, στη συντροφικότητα και στην οικειότητα.

Μέθοδος: Έξι άτομα συμμετείχαν σε κλειστή ομάδα με εβδομαδιαίες συναντήσεις μίας ώρας. Η στοχοθεσία και παρέμβαση της ομάδας διαμορφώθηκε με βάση τις αρχές του Canadian Occupational Performance Measure (COPM). Χρησιμοποιήθηκαν οπτικό υλικό, κοινωνικές ιστορίες, video modeling και προσαρμοσμένες δραστηριότητες. Οι συμμετέχουσες έθεσαν απορίες, μοιράστηκαν εμπειρίες και ανέλαβαν εβδομαδιαίες εργασίες.

Αποτελέσματα: Παρατηρήθηκαν σημαντικές βελτιώσεις στην άνεση των συμμετεχουσών, την κατανόηση του σώματος και της ανατομίας, καθώς και στη χρήση εργαλείων (π.χ. εφαρμογές για την εμμηνορρυσία). Επιπλέον, οι συμμετέχουσες ανέπτυξαν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση σε θέματα προσωπικών σχέσεων και σεξουαλικότητας.

Συμπεράσματα: Η Εργοθεραπεία μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ενός πρόσφορου και ασφαλούς χώρου, όπου όλοι θα έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με τη σεξουαλικότητά τους και να δοκιμάσουν μέσα και πλαίσια, με σκοπό να στηρίξουν αυτή τη διαδικασία ανακάλυψης. Παράλληλα, μπορεί να δημιουργήσει χρήσιμα θεραπευτικά ερωτήματα σχετικά με την κατάρτιση και την εξοικείωση των ίδιων των θεραπειών, ως προς τον τομέα της σεξουαλικότητας και της ένταξής του στην καθημερινή κλινική πρακτική.

ΑΑ30: Ο Χώρος ως Πρακτική Πολιτικής Παρέμβασης

Δημοσθένης Κουλουμπής¹, Ζηνοβία Παπασπύρου¹, Μαρία Κουλουμπή²

¹5ο Δημόσιο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, ²Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Στην αναρτημένη αυτή ανακοίνωση θα σκιαγραφηθεί πώς ο χώρος ενός δημόσιου σχολείου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποστήριξη του πολιτικού εγγραμματισμού και την ανάπτυξη της ιδιότητας του πολίτη (citizenship). Η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και οι σχετική με αυτήν 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο της 70ης Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, το Σεπτέμβριο του 2015. Οι ΣΒΑ έχουν παγκόσμιο χαρακτήρα και γενική εφαρμογή με δεσμεύσεις υλοποίησης για όλες τις χώρες.

Προσέγγιση/Μέθοδος: Χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικές μέθοδοι παρέμβασης σε επίπεδο του φυσικού περιβάλλοντος των αιθουσών και των κοινόχρηστων χώρων. Ο χώρος κάθε τάξης υιοθέτησε έναν από τους 17 ΣΒΑ, και διαμορφώθηκε σύμφωνα με τη χρωματική παλέτα του κάθε ΣΒΑ, καθώς και με την χρήση εικονολέξεων και κειμένων ενδεικτικών του νοηματικού περιεχομένου του κάθε στόχου. Την προσπάθεια αυτή υποστήριξε η Τεχνική Υπηρεσία του τοπικού Δήμου και αποτέλεσε τη στόχευση της μαθησιακής διεργασίας, με έμφαση στην πολιτική αγωγή και στην ανάπτυξη της πολιτικής ιδιότητας των μαθητών. Στην παρουσίαση θα αναρτηθούν φωτογραφίες από την παρέμβαση στις αίθουσες του χώρου του σχολείου.

Συζήτηση: Οι παρεμβάσεις στο χώρο αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο για την υποστήριξη πολιτικών πρακτικών και την ενσωμάτωση αρχών βιώσιμης ανάπτυξης, με απώτερο σκοπό την δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή ατόμων, ομάδων και πληθυσμών στην καθημερινή ζωή.

Εφαρμογή στην Επιστήμη Έργου: Η κατανόηση της διαχείρισης του χώρου και το αντίκτυπο που έχει στην συμμετοχή του ατόμου στο περιβάλλον του είναι ουσιώδες στο πλαίσιο των μελετών της Επιστήμης Έργου. Η εργασία αυτή συμβάλλει στην διεπιστημονικότητα, στοχεύοντας στην ανάληψη κοινωνικής ευθύνης.

ΑΑ31: Το παιχνίδι ως θεμελιώδες δικαίωμα των αυτιστικών παιδιών

Φανή Βελιοπούλου, Μανωλία Σφακιανάκη, **Μαρούσα Φειδάντση**

Σύλλογος Επιστημόνων Λογοπαθολόγων Λογοθεραπευτών Ελλάδος (ΣΕΛΛΕ)

Το παιχνίδι είναι μία ακούσια και ελεύθερη πράξη η οποία βασίζεται σε ενδογενή κίνητρα και συμπεριλαμβάνει το προσωπικού στυλ του παίκτη, τις ανησυχίες και τις ιδέες του (Howard & Mcinnes, 2013).

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού αναφέρει στο άρθρο 31 «..το δικαίωμα του παιδιού στην ανάπαυση και στις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου, στην ενασχόληση με ψυχαγωγικά παιχνίδια... και στην ελεύθερη συμμετοχή στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή».

Όμως τι γίνεται με το παιχνίδι των αυτιστικών παιδιών; Η βιβλιογραφία συχνά επικεντρώνεται στις δυσκολίες και στα ελλείματα του αυτιστικού παιχνιδιού. Συγκεκριμένα, οι ερευνητές τοπεριγράφουν ότι ως απλό και φτωχό. Τα αυτιστικά παιδιά επικεντρώνονται σε συγκεκριμένα ενδιαφέροντα, πραγματοποιούν επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές, παρουσιάζουν περιορισμένο συμβολικό παιχνίδι, δυσκολεύονται στην ευελιξία, έχουν δυσκολίες στις κοινωνικές δεξιότητες (Kasari et al., 2013; MacDonald et al., 2009).

Οι ενήλικες συχνά ξεχνούν το δικαίωμα των αυτιστικών παιδιών να εκφραστούν μέσα από το παιχνίδι με αποτέλεσμα να το υποτιμούν και με προκατάληψη να προσπαθούν να το αλλάξουν, καταφεύγοντας έτσι σε ένα κυνήγι κατάκτησης αναπτυξιακών ορόσημων. Τα αυτιστικά παιδιά όμως παίζουν με τους δικούς τους μοναδικούς τρόπους που περιλαμβάνουν τη φαντασία, την αναζήτηση διάφορων αισθητηριακών εμπειριών και την σύνδεση με συγκεκριμένα αντικείμενα ή θεματικές ενότητες (Conn, 2016; Jarrold&Conn, 2011; O'Sullivan, 2018).

Επομένως, είναι επιτακτική ανάγκη οι ενήλικες να αφουγκραστούν και να αγκαλιάσουν το παιχνίδι των αυτιστικών παιδιών στην ολότητά του. Να αποδέχονται τον τρόπο που χειρίζονται τα υλικά και να τον σέβονται, γιατί το "autistic play is appropriate play".

ΑΑ32: Συμμετοχή Ατόμων με Διαγνωσμένη Ψυχική Διαταραχή στην Καθημερινή Ζωή και την Κοινότητα: Συμπερίληψη και Δικαιοσύνη Έργων

Αικατερίνη Τσανακτσή^{1,2}

¹Πρόεδρος *minisport UoWM*, ²Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Η πανευρωπαϊκή πλατφόρμα SPOTeurope εργάζεται για την προαγωγή της εργοθεραπείας και την προώθηση της συμμετοχής στο κοινωνικό περιβάλλον, ατόμων με διαφορετικά διαγνωστικά υπόβαθρα. Προάγει ενεργά την εργοθεραπεία και την αυτονομία των ατόμων, αδιακρίτως των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν. Σε αυτό το πλαίσιο, διαφορετικές πρωτοβουλίες υλοποιούνται, μεταξύ άλλων, μέσω των *minisports*, τοπικών ομάδων που δραστηριοποιούνται σε πανεπιστημιακά ιδρύματα, με σκοπό την αύξηση των εκπαιδευτικών εμπειριών των φοιτητών, αλλά και τη δημιουργία οικοσυστημάτων ενεργειών στο πλαίσιο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η ομάδα *minisport UoWM* προγραμματίζει τη διεξαγωγή πρωτοκόλλου παρουσίασης ενός εργαστηρίου (*workshop*) με αντικείμενο τη διερεύνηση της συμμετοχής ατόμων με διαγνωσμένη ψυχική διαταραχή στην καθημερινή ζωή, μέσα από τις διαστάσεις του περιβάλλοντος, της κοινότητας και της δικαιοσύνης των έργων. Σκοπός του εργαστηρίου είναι να καλλιεργήσει τη κλινική συλλογιστική των φοιτητών εργοθεραπείας και νέων θεραπευτών, εμπλέκοντάς τους στη διαδικασία του αναστοχασμού. Αναλύοντας μια μελέτη περίπτωσης, υποθετικού ασθενή, που αφορά τη σχιζοφρένεια, διατίθεται η δυνατότητα για συνεργασία και εξερεύνηση του υποβάθρου του.

Στο πλαίσιο του εργαστηρίου λοιπόν, οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε ομάδες και θα εξετάσουν τη μελέτη περίπτωσης. Μέσα από αυτήν τη διαδικασία θα αναλυθούν τα βιοϊατρικά και κοινωνικοπολιτισμικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης διαγνωστικής κατηγορίας, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα άτομα με σχιζοφρένεια, καθώς και οι στρατηγικές προσέγγισης και υποστήριξης στους τρεις προαναφερθέντες άξονες: περιβάλλον, κοινότητα και δικαιοσύνη έργων.

Κατά την έναρξη του εργαστηρίου θα πραγματοποιηθεί μια δραστηριότητα γνωριμίας με τους συμμετέχοντες και στη συνέχεια θα ακολουθήσει η διαμόρφωση των ομάδων, βάση ερωτηματολογίου της διαδικτυακής εφαρμογής Kahoot, πλατφόρμα μάθησης που επιτρέπει τη δημιουργία και τη διεξαγωγή διαδραστικών κουίζ. Μετά την παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου, θα δοθεί χρόνος για τη διερεύνηση της μελέτης περίπτωσης και την ανάπτυξη προτάσεων θεωρητικής παρέμβασης, υπό το πρίσμα της εργοθεραπείας. Η διαδικασία θα ολοκληρωθεί με μια αναστοχαστική συζήτηση, κατά την οποία οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους, συμβάλλοντας στην εξέλιξη της επαγγελματικής συλλογιστικής και πρακτικής όλων των εμπλεκόμενων.

ΑΑ33: Ο ρόλος της εργοθεραπείας στην ανακουφιστική φροντίδα ατόμων τρίτης ηλικίας

Βασίλειος Γιαννακόπουλος¹, Μαρία Μπούρη², Δήμητρα Περηφάνου³, Αναστασία Μπαρμπούνη⁴

¹Απόφοιτος ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία» Τμήματος Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ²Επ. Συνεργάτης Τμήματος Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ³Λέκτορας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ⁴Καθηγήτρια, Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Η ανακουφιστική φροντίδα αποτελεί διεπιστημονική προσέγγιση που στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής ατόμων με χρόνιες/εξελκτικές παθήσεις καθώς και ατόμων που αντιμετωπίζουν την ευάλωτοτητα της τρίτης ηλικίας. Οι εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις αποσκοπούν στη διατήρηση της ανεξαρτησίας σε σημαντικές δραστηριότητες της καθημερινής ζωής και στην απόκτηση λειτουργικών δεξιοτήτων. Αν και η εργοθεραπεία αποτελεί μέρος των διεπιστημονικών υπηρεσιών ανακουφιστικής φροντίδας ατόμων τρίτης ηλικίας, το πεδίο εφαρμογής της δεν έχει μελετηθεί επαρκώς στο πλαίσιο αυτό.

Σκοπός: Διερεύνηση του ρόλου της εργοθεραπείας στην ανακουφιστική φροντίδα ατόμων τρίτης ηλικίας.

Μεθοδολογία: Πραγματοποιήθηκε συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση κατά την οποία αναζητήθηκαν ερευνητικά άρθρα με θέμα τη συμβολή της εργοθεραπείας στο πλαίσιο της ανακουφιστικής φροντίδας ατόμων τρίτης ηλικίας, σε έγκριτες βάσεων δεδομένων (PubMed/MEDLINE Scopus, IATROTEK) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, κατά το χρονικό διάστημα 2013-2023.

Αποτελέσματα: Εντοπίστηκαν 12 μελέτες (n=4 ποιοτικής μεθοδολογίας, n=5 ποσοτικής και n=3 μεικτής). Η πλειονότητα των παρεμβάσεων αποσκοπούσαν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, της ευημερίας, της αυτοφροντίδας και της ικανότητας αποτελεσματικής εκτέλεσης δραστηριοτήτων της καθημερινής ζωής του πληθυσμού αυτού και συνέβαλαν στην ενίσχυση της αυτοαποτελεσματικότητας και των δεξιοτήτων αυτοδιαχείρισης, στον μετριασμό συναισθημάτων άγχους και θλίψης των πασχόντων, στην ιεράρχηση και προσαρμογή των δραστηριοτήτων τους, την ασφάλεια του οικιακού χώρου, την αποφυγή νοσηλείας και την υποστήριξη των φροντιστών για τη συμμετοχή στη φροντίδα του ατόμου.

Συμπέρασμα: Η αξιοποίηση της εργοθεραπείας στην ανακουφιστική φροντίδα ατόμων τρίτης ηλικίας μπορεί να ενισχύσει πλευρές της φροντίδας που συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής ατόμων που αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις της τρίτης ηλικίας ή/και εξελκτικών παθήσεων, καθώς και των φροντιστών/οικογενειών τους.

ΑΑ34: Δραστηριότητες Καθημερινής Ζωής και σεξουαλική έκφραση ανδρών με Κάκωση Νωτιαίου Μυελού: Φαινομενολογική μελέτη περιορισμών και διευκολύνσεων εκτέλεσης έργου

Σταύρος Καλλίδης¹, Σταμούλα Μουρελάτου², Μαρία Κούτρα³

¹MSc, Εργοθεραπευτής, Ειδικό Νηπιαγωγείο Κομοτηνής, ²Εργοθεραπεύτρια, 1ο Ειδικό Δημοτικό Κομοτηνής, ³MSc, Εργοθεραπεύτρια

Η Κάκωση Νωτιαίου Μυελού (KNM) μεταβάλλει ριζικά τη ζωή και την έκφραση της σεξουαλικότητας των πολιτών (Glinsky & Harvey, 2024; Nickerson, 2011). Τα κυριότερα συμπτώματα της KNM περιλαμβάνουν την μερική ή πλήρη απώλεια της αισθητικότητας και/ή της κινητικότητας του σώματος με συνεπακόλουθο δυσκολίες στις Δραστηριότητες Καθημερινής Ζωής (ΔΚΖ), μεταξύ των οποίων και η έκφραση σεξουαλικότητας (Hess & Hough, 2012). Ο συγκεκριμένος πληθυσμός βιώνει εμπόδια εμπλοκής, συχνότητας και ποιότητας έκφρασης της σεξουαλικότητάς του με αρνητικό αντίκτυπο στην αυτοεκτίμηση, τη λειτουργικότητα και τη ποιότητα ζωής (Ireland et al., 2024). Η σεξουαλικότητα είναι μία πυρηνική παράμετρος της ανθρώπινης ύπαρξης και διαδραματίζει καθοριστικό παράγοντα επιρροής στη ποιότητα ζωής, της υγείας και της ευεξίας των πολιτών με KNM (Young et al., 2020). Η 4η Έκδοση του Αμερικανικού Πλαισίου Πρακτικής της Εργοθεραπείας, περιλαμβάνει τη σεξουαλική δραστηριότητα στις ΔΚΖ, οι οποίες είναι απαραίτητες για την ευημερία του ατόμου (Soros & Reese, 2023). Οι επαγγελματίες Εργοθεραπείας στηριζόμενοι στο Καναδικό Μοντέλο Εκτέλεσης Έργου εντοπίζουν παράγοντες που επηρεάζουν την εκτέλεση έργου, μπορούν να υποστηρίξουν το βαθμό εμπλοκής και εκτέλεσης σε ΔΚΖ, όπως η σεξουαλικότητα (Mohammed, 2017). Σκοπός της παρούσας φαινομενολογικής μελέτης ήταν η διερεύνηση εκτέλεσης, σημαντικότητας και ικανοποίησης της σεξουαλικότητας τεσσάρων ανδρών με KNM (Α5-Α7 σπόνδυλο; 5-17έτη με KNM) (26-39 έτη). Χρησιμοποιήθηκαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις, βασισμένες στο Καναδικό Μέτρο Εκτέλεσης Έργου. Τα αποτελέσματα παρουσιάζουν δυσκολίες έκφρασης σεξουαλικότητας και εκτέλεσης ΔΚΖ πολιτών με KNM. Συμπερασματικά είναι αναγκαία η δημιουργία νέων αντιλήψεων για τη σεξουαλικότητα και την αναπηρία, καθώς και επιμόρφωση των επαγγελματιών. Η έκφραση σεξουαλικότητας είναι σημαντική παράμετρος ποιότητας ζωής πολιτών με KNM.

ΑΑ36: Επανεκπαίδευση ασθενούς με αριστερή ημιπάρεση μετά από Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο με βάση τις ατομικές του προτεραιότητές σε έργα

Σταυρούλα Μπακατσή, Ελένη Μιχαηλίδου, Δημήτριος Ορφανίδης
Τμήμα Εργοθεραπείας ΓΝΑ ΚΑΤ

Εισαγωγή: Το Εγκεφαλικό επεισόδιο επιφέρει περιορισμούς στην εκτέλεση των δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής.

Σκοπός: Ο σκοπός της παρουσίασης είναι η ανάδειξη με κλινικό παράδειγμα της εργοθεραπευτικής παρέμβασης στις Δραστηριότητες Καθημερινής Ζωής (ΔΚΖ) με βάση τα επιθυμητά καθημερινά έργα του ασθενή.

Υλικό: Ασθενής της κλινικής Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης που παρουσιάζει κλινική εικόνα αριστερής ημιπάρεσης ηλικίας 67 ετών.

Μέθοδος: Για την εκτίμηση της λειτουργικότητας χρησιμοποιήθηκε το Barthel, ενώ για την εκτίμηση των επιθυμητών προτεραιοτήτων σε ότι αφορά τα έργα χορηγήθηκε το Canadian Occupational Performance Measure (COPM) και το Box and Block Test για την μέτρηση της αδρής κινητικότητας του χεριού. Το πρόγραμμα παρέμβασης περιελάμβανε εκπαίδευση σε απλές καθημερινές δραστηριότητες καθώς και σε έργα προτεραιότητας για τον ίδιο.

Αποτελέσματα: Η διάρκεια παρέμβασης ήταν 4 εβδομάδων με αρχικό Barthel 22 και τελικό 78, για το Box and Block Test αρχικά ήταν για το Δεξί χέρι (υγιές) 55 κύβους /60 sec, Αριστερό (πάσχον) 12 κύβους /60 sec, και τα νέα αποτελέσματα ήταν 58 για το Δεξί και 28 για το Αριστερό. Συμφώνα με το COPM τα επιθυμητά έργα με βάση την σπουδαιότητα σε κλίμακα από 0 έως 10 ήταν ανάγνωση βιβλίων (10), παίξιμο πιάνου (10), χρήση κινητού τηλεφώνου (8), μπάνιο (8), τουαλέτα (8). Η επαναξιολόγηση έδειξε βελτίωση στη συμμετοχή στα έργα.

Συμπέρασμα: Η εργοθεραπευτική παρέμβαση με γνώμονα τις προσωπικές επιθυμίες βελτίωσε τα καθημερινά έργα του ασθενή.

ΑΑ37: Αποτελεσματικότητα Εργοθεραπευτικών Παρεμβάσεων σε Μυοσκελετικές Διαταραχές του Άνω Άκρου: Μια Συστηματική Ανασκόπηση

Πηνελόπη Βλοτινού¹, Φωτεινή Παπαγεωργίου¹, Γεωργία Τσάκνη¹, Γεώργιος Μπαμπλέκος¹, Ιωάννα Γιαννούλα Κατσούρη¹, Άννα Τσιακίρη²

¹Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ²Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Εισαγωγή: Οι μυοσκελετικές διαταραχές (ΜΣΔ) του άνω άκρου, όπως κατάγματα του περιφερικού κερκιδικού οστού και σύνδρομο καρπιαίου σωλήνα, περιορίζουν σημαντικά τη λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής των ατόμων. Οι εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις στοχεύουν στη βελτίωση της λειτουργικότητας και στην αποκατάσταση των καθημερινών δραστηριοτήτων μέσω εξατομικευμένων προγραμμάτων αποκατάστασης.

Σκοπός: Η παρούσα ανασκόπηση στοχεύει στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας διαφόρων εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων σε ασθενείς με ΜΣΔ του άνω άκρου, δίνοντας έμφαση στις μεθόδους αποκατάστασης, όπως στους νάρθηκες, στην εμπλοκή σε κινητικά έργα μέσω της εργοθεραπείας και σε τεχνικές εξοικονόμησης ενέργειας.

Μεθοδολογία: Εξετάστηκαν συνολικά 59 άρθρα, εκ των οποίων 51 ήταν επιπέδου I (συστηματικές ανασκοπήσεις και τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες δοκιμές) και 5 επιπέδου II, καλύπτοντας την περίοδο 2006-2024. Τα άρθρα χωρίστηκαν σε τρεις κατηγορίες: (1) διαταραχές οστών και αρθρώσεων, (2) περιφερειακές νευρικές διαταραχές και (3) διαταραχές τενόντων.

Αποτελέσματα: Σημαντική η συμβολή των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων στη βελτίωση της λειτουργικότητας και της ποιότητας ζωής των ασθενών με ΜΔ του άνω άκρου. Συγκεκριμένα, α) Η χρήση νάρθηκα, είτε για σύνδρομο καρπιαίου σωλήνα είτε για παραμορφώσεις τύπου Swan Neck και Mallet Finger, εμφάνισε σημαντική βελτίωση στη λειτουργικότητα και μείωση του πόνου σε σύγκριση με μη χρήση, β) οι Θεραπευτικές Ασκήσεις μέσω της πρώιμης κινητοποίησης μετά από κατάγματα του περιφερικού κερκιδικού οστού οδήγησε σε ταχύτερη αποκατάσταση της δύναμης και του εύρους κίνησης (ROM) και μείωση των θεραπευτικών επισκέψεων κατά 30% κατά μέσο όρο και τέλος γ) η εφαρμογή τεχνικών Νεύρο-Μυϊκής Διευκόλυνσης, εμφάνισε βελτίωση της λειτουργίας και μείωση της ευαισθησίας στον πόνο σε περιπτώσεις συνδρόμου καρπιαίου σωλήνα.

Συμπεράσματα: Οι εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις έχουν σημαντική συμβολή στη βελτίωση της λειτουργικότητας και της ποιότητας ζωής των ασθενών με ΜΣΔ του άνω άκρου.

ΑΑ38: Επιστροφή σε Ρόλους Ζωής μετά από Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο. «Ο τομέας Εργασία»: Μια Συστηματική Ανασκόπηση

Κωνσταντίνος Σιούμπουρας, Χριστίνα Ουζούνη, Πηνελόπη Βλοτινού
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Το Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο (ΑΕΕ) επηρεάζει άτομα όλων των ηλικιών, με ιδιαίτερα σημαντικές επιπτώσεις στην καθημερινή και επαγγελματική τους ζωή, κυρίως όταν βρίσκονται σε παραγωγική ηλικία. Τα ελλείμματα που μπορεί να προκύψουν, περιορίζουν την ικανότητα των ατόμων να ανταποκριθούν στους εργασιακούς τους ρόλους.

Σκοπός: Η ανασκόπηση στοχεύει στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων που επικεντρώνονται στην επαναφορά των επιβιωσάντων από ΑΕΕ στην εργασία, μέσω στοχευμένων προγραμμάτων αποκατάστασης και επανεκπαίδευσης.

Μεθοδολογία: Διενεργήθηκε συστηματική αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων MEDLINE, Scopus και CINAHL για την περίοδο από το 2000 έως σήμερα. Χρησιμοποιήθηκαν λέξεις-κλειδιά όπως «occupational therapy», «stroke», «return to work» και «re-employment». Περιλήφθηκαν μελέτες που αξιολογούσαν εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις για άτομα ηλικίας 18-64 ετών.

Αποτελέσματα: Εντοπίστηκαν 544 μελέτες, εκ των οποίων 42 πληρούσαν τα κριτήρια επιλογής και τελικά συμπεριλήφθηκαν 11 μελέτες. Η διάρκεια παρακολούθησης κυμαινόταν από 4,6 εβδομάδες έως 3 έτη, (18-64 ετών συμμετέχοντες). Οι παρεμβάσεις περιελάμβαναν αξιολόγηση των αναγκών των επιβιωσάντων, συμβουλευτική για την εργασιακή επανένταξη, επανεκπαίδευση σε επαγγελματικούς ρόλους και υποστήριξη των φροντιστών. Τα άτομα που συμμετείχαν σε προγράμματα αποκατάστασης είχαν 5,2 φορές υψηλότερη πιθανότητα επιστροφής στην εργασία σε σύγκριση με εκείνα που δεν έλαβαν τέτοια υποστήριξη. Η επιστροφή στην εργασία περιελάμβανε την οικιακή φροντίδα, τον εθελοντισμό, την εκπαίδευση και την υποστηρικτική εργασία, με τα ποσοστά επανένταξης να ανέρχονται έως 48,9%. Σε μακροπρόθεσμο έλεγχο, το ποσοστό αυτό αυξήθηκε έως και 75,6%.

Συμπεράσματα: Η επαναφορά στην εργασία μετά από ΑΕΕ αποτελεί καθοριστικό δείκτη αποκατάστασης. Τα ευρήματα υποδεικνύουν την ανάγκη ενίσχυσης των εργοθεραπευτικών προγραμμάτων που εστιάζουν στην εργασιακή επανένταξη, ώστε να βελτιωθούν τα ποσοστά επιστροφής σε επαγγελματικούς ρόλους.

ΑΑ39: Διαχείριση Λειτουργικότητας και Αυτονομίας μέσω Εργοθεραπείας σε Καρκινοπαθείς

Πηνελόπη Βλοτινού¹, Φιλομένη Αρμακόλα¹, Γεωργία Τσάκνη¹, Άννα Τσιακίρη¹, Ιωάννης Μπουντέκας¹, Άννα Τσιακίρη²

¹Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ²Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Εισαγωγή: Η εργοθεραπεία αποτελεί σημαντικό παράγοντα στη βελτίωση της λειτουργικότητας και της ποιότητας ζωής των ασθενών με καρκίνο, ιδίως μετά την έξοδό τους από το νοσοκομείο. Αυτή η ανασκόπηση εξετάζει την αποδοτικότητα διαφόρων εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων, εστιάζοντας τόσο στη βελτίωση των σωματικών λειτουργιών όσο και στην ενίσχυση της συμμετοχής των ασθενών στις καθημερινές δραστηριότητες.

Σκοπός: Ο στόχος της μελέτης είναι η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων σε ασθενείς με καρκίνο, δίνοντας έμφαση στις λειτουργικές βελτιώσεις και την ποιότητα ζωής, βάσει του Διεθνούς Συστήματος Ταξινόμησης Λειτουργικότητας (ICF).

Μεθοδολογία: Συμπεριλήφθηκαν 9 μελέτες που αξιολόγησαν 8 διαφορετικές εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις. Οι παρεμβάσεις αυτές κατηγοριοποιήθηκαν σε δύο κύριους άξονες του ICF: τις Λειτουργίες Σώματος και τις Δραστηριότητες με Συμμετοχή. Για την αξιολόγηση χρησιμοποιήθηκαν κλίμακες όπως το Nottingham Extended Activities of Daily Living scale, το Functional Assessment of Cancer Therapy – General (FACT-G) και το Patient Reported Outcomes Measurement Information System (PROMIS).

Αποτελέσματα: Οι παρεμβάσεις που στόχευαν στις Λειτουργίες Σώματος είχαν ως αποτέλεσμα σημαντικές βελτιώσεις σε φυσικά συμπτώματα όπως πόνος και οίδημα, ειδικά σε ασθενείς με λεμφοίδημα μετά από καρκίνο του μαστού. Το πρόγραμμα διαχείρισης συμπτωμάτων για τον καρκίνο του μαστού οδήγησε σε στατιστικά σημαντικές βελτιώσεις μετά από 5 εβδομάδες, με συνολική διάρκεια 10 ωρών θεραπείας.

Στον τομέα των Δραστηριοτήτων και της Συμμετοχής, παρατηρήθηκαν αξιοσημείωτες βελτιώσεις στην αυτονομία και την εμπλοκή σε καθημερινές δραστηριότητες. Οι συμμετέχοντες κατάφεραν να επιτύχουν το 68% των στόχων τους κατά μέσο όρο, μετά από ένα πρόγραμμα διάρκειας 6 εβδομάδων. Επιπλέον, όλοι οι ασθενείς που συμμετείχαν στις εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις εμφάνισαν βελτιώσεις στην ποιότητα ζωής τους, με τις μετρήσεις να δείχνουν ενίσχυση της λειτουργικής κατάστασης και της συμμετοχής τους σε δραστηριότητες.

Συμπεράσματα: Τα αποτελέσματα υπογραμμίζουν τη σημασία της περαιτέρω έρευνας για την εξατομίκευση των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων βάσει των ιδιαίτερων αναγκών των ασθενών.

ΑΑ40: Η χρήση του ebru ως θεραπευτικό μέσο στην εργοθεραπεία στην ψυχική υγεία: Πιλοτική μελέτη

Μαρία Χριστίνα Χρηστίδου¹, Έλενα Χαλκιαδάκη², Κατερίνα Μόμιτσα¹, Όλγα Κοντοκώστα¹, Μαρίζα Παπαγαθαγγέλου¹, Ζαχαρίας Καλογεράκης¹

¹Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα,
²Νοσοκομείο Ημέρας, ΑΜΚΕ "ΙΑΣΩΝ", Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας, Αθήνα

Εισαγωγή: Καλλιτεχνικές δραστηριότητες χρησιμοποιούνται ως θεραπευτικά μέσα από τις αρχές της εργοθεραπείας, καθώς διευκολύνουν την εκφραστικότητα και ενισχύουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την αυτοεκτίμηση και την κοινωνική αλληλεπίδραση.

Στόχος της παρούσας εργασίας ήταν η καταγραφή των πρώτων αποτελεσμάτων από την πιλοτική χρήση του ebru (μιας αρχαίας τεχνικής ζωγραφικής, όπου το σχέδιο γίνεται στην επιφάνεια του νερού, στην οποία επιπλέουν τα χρώματα) σε άτομα με σοβαρές- χρόνιες ψυχικές διαταραχές (σχψδ).

Μεθοδολογία: Η μελέτη πραγματοποιήθηκε σε τμήμα κλειστής νοσηλείας, νοσοκομείο ημέρας και μονάδα αποκατάστασης για άτομα με σχψδ. Στο τέλος κάθε παρέμβασης χορηγήθηκε στους συμμετέχοντες αυτοσυμπληρούμενο ερωτηματολόγιο διερεύνησης δυσκολιών/ ικανοποίησης και συμπληρώθηκε από τους θεραπευτές ερωτηματολόγιο για τα δημογραφικά και ψυχικής υγείας χαρακτηριστικά τους.

Αποτελέσματα: Το δείγμα αποτελούνταν από 47 άτομα, με μέση ηλικία 43.60 έτη και μέση διάρκεια νόσου 22.19 έτη. Στην πλειονότητά τους ήταν άγαμοι άνδρες, μέσης εκπαίδευσης, που έπασχαν από διαταραχή του σχιζοφρενικού φάσματος. Από την επαφή τους με το ebru οι περισσότεροι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι βίωσαν συναισθήματα χαράς, χαλάρωσης και τόνωσης της αυτοπεποίθησης, με τη δυνατότητα αυτοέκφρασης και τις απαιτούμενες λεπτές δεξιότητες να αξιολογούνται ως το κύριο θετικό και αρνητικό του στοιχείο, αντίστοιχα. Η ηλικία, ο τρόπος διαμονής, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση, η συννοσηρότητα και το στάδιο της νόσου βρέθηκε ότι σχετίζονται σημαντικά με τον, συνολικά υψηλό, βαθμό ικανοποίησης των συμμετεχόντων από τη δραστηριότητα.

Συμπεράσματα: Το ebru φαίνεται ότι μπορεί να αποτελέσει μέρος των καλλιτεχνικών εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων με θετικά αποτελέσματα για τα άτομα με σχψδ. Περαιτέρω διερεύνηση πιθανά θα αποτυπώσει συγκεκριμένα οφέλη του σε ειδικούς τομείς των αναγκών/ προβλημάτων τους.

AA41: Τεκμηρίωση της δέσμευσης με κηπουρικές δραστηριότητες και της επίδρασής τους στην ευημερία ατόμων με ψυχικές δυσκολίες: Συνδέσεις με το Μοντέλο PAIRE

Αγγελική Τσακιράκη^{1,2}

¹Κέντρο Ημέρας "Λωτός", ²ΕΚΔΨ&Π «Κωστής Μπάλλας»

Εισαγωγή: Στην Εργοθεραπεία, τα παραδοσιακά μοντέλα συχνά παραβλέπουν τις δομικές και κοινωνικές ανισότητες που επηρεάζουν την πρόσβαση σε έργα, ιδιαίτερα για άτομα με ψυχικές δυσκολίες. Το μοντέλο PAIRE προσφέρει ένα πλαίσιο που αναγνωρίζει τα προνόμια και την αδικία, προωθώντας την ισότιμη συμμετοχή σε έργα. Παρά τη συνάφειά του, η εφαρμογή του σε παρεμβάσεις για την ψυχική υγεία παραμένει περιορισμένη.

Σκοπός: Η διερεύνηση της υπάρχουσας τεκμηρίωσης σχετικά με την αποτελεσματικότητα των κηπουρικών δραστηριοτήτων στην ενίσχυση της ευημερίας ατόμων με ψυχικές δυσκολίες και η σύνδεση των αποτελεσμάτων με το μοντέλο PAIRE.

Μεθοδολογία: Ακολουθώντας το JBI Εγχειρίδιο για τη σύνθεση τεκμηριωμένων στοιχείων, χρησιμοποιήθηκε το πλαίσιο PICO για την αναζήτηση βιβλιογραφίας σε τρεις βάσεις δεδομένων (ProQuest Central, CINAHL, AMED). Οι μελέτες αξιολογήθηκαν με βάση τα παραδοσιακά και τα σύγχρονα επίπεδα τεκμηρίωσης, ενώ τα ευρήματα αναλύθηκαν αφηγηματικά.

Αποτελέσματα: Οι μελέτες που συμπεριλήφθηκαν περιλάμβαναν: μία μετα-ανάλυση που έδειξε θετικά αποτελέσματα στην ψυχική υγεία (Hedges's $g=0,55$), μία ανασκόπηση ομπρέλα που επιβεβαίωσε τα οφέλη για την ευημερία ($ES=0,55$), μία συστηματική ανασκόπηση που ανέδειξε την αποτελεσματικότητα στην ψυχική υγεία και την εκτέλεση έργου, και μία ποιοτική μελέτη που τόνισε τα συναισθηματικά και κοινωνικά οφέλη.

Συμπεράσματα / Συζήτηση: Η έμφαση του μοντέλου PAIRE στην ισότιμη συμμετοχή συμφωνεί με τα ευρήματα, προτείνοντας ότι οι συμμετοχικές προσεγγίσεις υποστηρίζουν την υπέρβαση εμποδίων για την ενεργό δέσμευση και φαίνεται να αποτελεί υποσχόμενη παρέμβαση στον τομέα της ψυχικής υγείας. Η ανασκόπηση ανέδειξε την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα σχετικά με την εφαρμογή ισότιμων κοινοτικών παρεμβάσεων σε κλινικά περιβάλλοντα, με στόχο την ενσωμάτωση και υποστήριξη περιθωριοποιημένων ομάδων.

AA42: Η εργοθεραπεία στην έγκαιρη παρέμβαση σε εφήβους και νέους με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο: Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Ζαχαρίας Καλογεράκης¹, Σοφία Μαρτινάκη², Σωτήρης Καρύκας¹, Μαρίζα Παπαγαθαγγέλου¹, Χριστίνα Σολδάτου¹, Πολυξένη Σκαλτσή¹

¹Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, ²Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

Εισαγωγή: Η έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία των σοβαρών ψυχικών διαταραχών μπορεί να μειώσει τις επιπτώσεις τους στη λειτουργικότητα της καθημερινής διαβίωσης του ατόμου. Στόχος της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης ήταν η καταγραφή αποτελεσματικών εργοθεραπευτικών προγραμμάτων έγκαιρης παρέμβασης σε εφήβους και νέους που βρίσκονται σε κίνδυνο ή στην αρχή εμφάνισης της ψύχωσης.

Μεθοδολογία: Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση σχετικών με το θέμα της ανασκόπησης άρθρων στις βάσεις δεδομένων Pubmed και OTseeker. Κριτήρια επιλογής των άρθρων στη μελέτη αποτέλεσαν: α) η δημοσίευσή τους μετά από κρίση σε επιστημονικά περιοδικά, β) η αγγλική γλώσσα, γ) δημοσίευση τα τελευταία 30 χρόνια και δ) θεματολογία που διαπραγματεύονταν την αποτελεσματικότητα των προσεγγίσεων στη λειτουργικότητα εφήβων και νέων σε κίνδυνο ή στα πρώτα στάδια της ψύχωσης.

Αποτελέσματα: Αρκετές μελέτες επεσήμαναν τη σημασία των παρεμβάσεων Γνωσιακής Αναδόμησης για τη βελτίωση της γνωστικής ικανότητας και της γενικής λειτουργικότητας. Παρεμβάσεις Υποστηριζόμενης Εκπαίδευσης και Υποστηριζόμενης Εργασίας επιφέρουν σημαντικά θετικά κοινωνικά και εργασιακά αποτελέσματα. Οικογενειακές-Ψυχοεκπαιδευτικές προσεγγίσεις καταγράφηκε ότι συνδράμουν στη μείωση της συμπτωματολογίας και των υποτροπών και στη βελτίωση των ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων και της συνολικής λειτουργικότητας σε νέους σε κίνδυνο ή στα πρώτα στάδια εμφάνισης της ψύχωσης.

Συμπεράσματα: Εξειδικευμένες εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις που εστιάζουν στη διατήρηση και βελτίωση της απόδοσης σε καθημερινά έργα και ρόλους αναδεικνύονται ιδιαιτέρως αποτελεσματικές και για τον λόγο αυτό καλό είναι να ενισχύονται και να ενσωματώνονται στα προγράμματα έγκαιρης παρέμβασης σε εφήβους και νέους που βρίσκονται σε κίνδυνο ή στα πρώτα στάδια εμφάνισης της ψύχωσης.

ΑΑ43: Ομαδικές προσεγγίσεις νεαρών ασθενών με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο στην οξεία φάση της νόσου

Πολυξένη Σκαλτσή¹, Ζαχαρίας Καλογεράκης¹, Σοφία Μαρτινάκη², Μαρίζα Παπαγαθαγγέλου¹, Σωτήρης Καρύκας¹, Νίκος Στεφανής¹

¹Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, ²Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

Η έγκαιρη παρέμβαση στην ψύχωση είναι ένας νέος σχετικά τομέας πρακτικής για τα ελληνικά δεδομένα και τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Είναι σημαντικό για το νεαρό άτομο που διαγιγνώσκεται με ψυχωσική διαταραχή, ο επαναπροσδιορισμός του εαυτού σε σχέση με τη διαταραχή και τη νέα πραγματικότητα. Ιδιαίτερη αξία και νόημα για το ίδιο το άτομο έχει η ανάπτυξη κοινωνικών και επαγγελματικών ρόλων.

Οι εργοθεραπευτές στην πτέρυγα Κουρέτα Β΄, στην Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο έχουν αναπτύξει Πρόγραμμα εργοθεραπευτικών ομαδικών παρεμβάσεων, που σκοπό έχει την προώθηση της υγείας και της ευημερίας και την ενδυνάμωση του/της νεαρού/ής ασθενούς για την ανάληψη της ευθύνης για τη ζωή του/της και της επιλογής αυτού που επιθυμεί να πράξει. Αναγνωρίζονται πάντα ως κεντρικής σημασίας ζητήματα, όπως η διαθεσιμότητα ευκαιριών και επιλογών.

Οι ασθενείς ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε ποικιλία δραστηριοτήτων που επιλέγουν οι ίδιοι, λαμβάνοντας ικανοποίηση από τη συμμετοχή τους σε αυτές. Παρουσιάζονται τρεις ομάδες: α) ομάδα δημιουργικής έκφρασης με τέχνες και υλικά (η έκφραση συναισθημάτων-σκέψεων αποτελεί θεραπευτική εμπειρία και έχει θεραπευτική επίδραση μέσα στην ασφάλεια και σταθερότητα του θεραπευτικού πλαισίου), β) ομάδα Γνωσιακής Αναδόμησης (με τεχνικές που βελτιώνουν την αποδιοργανωμένη σκέψη, τα γνωστικά ελλείμματα και τις δεξιότητες ελέγχου πραγματικότητας) και γ) ομάδα επανασχεδιασμού του τρόπου ζωής (για ανάπτυξη στρατηγικών αποτελεσματικής διαχείρισης της ζωής, του χρόνου και της συμμετοχής σε σημαντικές δραστηριότητες).

Συμπερασματικά, οι ομαδικές διεργασίες ενός δομημένου Προγράμματος εργοθεραπείας μπορούν να συνδράμουν σημαντικά στον έλεγχο των συμπτωμάτων, στην προσαρμογή στη νέα καθημερινότητα, καθώς και στην πρόληψη της μακρόχρονης αναπηρίας των νεαρών ασθενών με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο.

ΑΑ44: Εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις σε νεαρό ενήλικα με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο: Κλινική βινιέτα

Σωτήριος Καρύκας, Ζαχαρίας Καλογεράκης, Ιωάννα Ντάβου, Όλγα Κοντοκώστα, Αλέξανδρος Σκουμπέλος, Πολυξένη Σκαλτσή

Α' Ψυχιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα

Εισαγωγή: Παρεμβάσεις τεκμηριωμένες σε ερευνητικά δεδομένα καταδεικνύουν ότι οι εργοθεραπευτές παρέχουν τη δυνατότητα σε νεαρά άτομα με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο να συμμετέχουν σε έργα- δραστηριότητες αυτοφροντίδας, εργασίας και ψυχαγωγίας, με ιδιαίτερη αξία και νόημα για τη ζωή.

Στόχος της συγκεκριμένης εργασίας είναι η περιγραφή τής διαδικασίας παρέμβασης μέσα από την εφαρμογή εννοιολογικού εργοθεραπευτικού μοντέλου και η ανάδειξη της πελατοκεντρικής πρακτικής για την προώθηση της ανάκαμψης.

Μεθοδολογία: Η εργασία αναφέρεται σε 25χρονο άνδρα, με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο, που παρουσίαζε ακουστικές ψευδαισθήσεις, παραληρητικές ιδέες, αποδιοργανωμένη σκέψη και κοινωνική απόσυρση. Χρησιμοποιήθηκαν: α) το Καναδικό Μέτρο Εκτέλεσης Έργου-Εμπλοκής, β) το Allen Cognitive Level Screen, γ) το Routine Task Inventory–Expanded και δ) το Weekly Calendar Planning Activity. Σε συνεργασία με τον ασθενή τέθηκαν οι εξής στόχοι: α) ενίσχυση δεξιοτήτων αυτοφροντίδας, β) διαχείριση δραστηριοτήτων καθημερινής διαβίωσης, γ) βελτίωση κοινωνικής αλληλεπίδρασης, δ) βελτίωση συμμετοχής σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες και ε) ανεύρεση και διατήρηση εργασίας. Σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε πρόγραμμα εργοθεραπείας που περιελάμβανε: διαχείριση χρόνου και οργάνωση καθημερινής ρουτίνας, γνωσιακή αναδόμηση, ψυχοεκπαίδευση, στρατηγικές αντιμετώπισης και εκπαίδευση κοινωνικών- εργασιακών δεξιοτήτων.

Αποτελέσματα: Παρουσιάστηκε σημαντική βελτίωση σε διαφορετικούς τομείς εκτέλεσης έργου: α) δεξιότητες αυτοφροντίδας και μείωση σοβαρότητας συμπτωμάτων, β) διαχείριση της καθημερινότητας, γ) ενασχόληση με κοινωνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και δ) εξασφάλιση μερικής εργασιακής απασχόλησης.

Συμπεράσματα: Βασιζόμενοι στα ευρήματα συστηματικών ανασκοπήσεων και στις Διεθνείς Οδηγίες για την Κλινική Πρακτική της Εργοθεραπείας στην ψυχική υγεία, μέσω της συγκεκριμένης κλινικής περίπτωσης αναδύονται: ο τρόπος που τα ερευνητικά-βιβλιογραφικά δεδομένα μπορούν να οδηγήσουν την κλινική συλλογιστική και οι αποτελεσματικές εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις.

AA45: Εργοκεντρικές Παρεμβάσεις στο Μοντέλο της Έγκαιρης Παρέμβασης στην Πρώιμη Ψύχωση

Ευτυχία Καλιμανά¹, Μαρία Κουλουμπή²

¹Εργοθεραπεύτρια MSc, Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση, 'Πειραιώς 33', Ε.Π.Ι.Ψ.Υ., Ακαδημαϊκή Υπότροφος, Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, ²Εργοθεραπεύτρια MSc PhDc, Λέκτορας Εφαρμογών, Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

Σκοπός: Η παρούσα εργασία διερευνά την ανάπτυξη εργοκεντρικών εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων σε προγράμματα έγκαιρης παρέμβασης στην πρώιμη ψύχωση, για τη στήριξη των ατόμων κατά την κρίσιμη αυτή περίοδο. Οι βασικές αρχές της έγκαιρης παρέμβασης περιλαμβάνουν την πρώιμη αναγνώριση των συμπτωμάτων, την παροχή ολιστικής και εξατομικευμένης φροντίδας και την προαγωγή της ανάρρωσης. Οι εργοκεντρικές παρεμβάσεις ενσωματώνουν πρακτικές που ενισχύουν τη λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής των ατόμων, εξατομικευμένες και εστιασμένες στην καθημερινή τους ζωή.

Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση βιβλιογραφίας μέσω των βάσεων Cinahl, Cochrane, PubMed, AMED και Scopus, καλύπτοντας τη χρονική περίοδο 2014-2024. Τα κριτήρια ένταξης περιλάμβαναν μελέτες που εξετάζουν την πολυτροπικότητα των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων στην πρώιμη ψύχωση, με έμφαση σε ερευνητικά και θεωρητικά άρθρα που αφορούν εργοκεντρικές προσεγγίσεις κατά την έγκαιρη παρέμβαση.

Συζήτηση: Η ενσωμάτωση εργοθεραπευτικών πρακτικών στις αναπτυσσόμενες υπηρεσίες έγκαιρης παρέμβασης στην ψύχωση στον ελλαδικό χώρο θεωρείται ότι μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση της λειτουργικότητας, της ποιότητας ζωής και της αυτονομίας των ατόμων. Η μελέτη ανέδειξε 8 μελέτες που σκιαγραφούν τα χαρακτηριστικά των εργοκεντρικών παρεμβάσεων. Τα ευρήματα υποστηρίζουν την ανάπτυξη παρεμβάσεων που βασίζονται σε έργα της καθημερινότητας, εφαρμοσμένες στα πραγματικά περιβάλλοντα του ατόμου. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία της διεπιστημονικής συνεργασίας και της εξατομικευμένης παρέμβασης για τη βελτίωση της ψυχικής υγείας του ατόμου.

Συμβολή στην Εργοθεραπεία: Η εργασία καταλήγει σε προτάσεις για την ενίσχυση της εφαρμογής των εργοκεντρικών παρεμβάσεων στο πεδίο της έγκαιρης παρέμβασης στην πρώιμη ψύχωση, προάγοντας τη συμμετοχή σε έργα που υποστηρίζουν την ανάκαμψη και την κοινωνική ένταξη.

ΑΑ46: Μια προσπάθεια εκτίμησης των αναγκών των ατόμων με σοβαρή ψυχική νόσο στους βασικούς τομείς της καθημερινής διαβίωσης

Όλγα Βελέντζα, Ιωάννα Ντάβου, Ουρανία Πλυτζανοπούλου, Μαρία Τόπη, Ζαχαρίας Καλογεράκης

Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης, Κέντρο Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής Βύρωνα-Καισαριανής, Αθήνα

Εισαγωγή: Τα άτομα με σοβαρές ψυχικές διαταραχές μοιράζονται κοινές ανάγκες στα πεδία της καθημερινής διαβίωσης, της θεραπείας και της αποκατάστασης. Η εκτίμηση των αναγκών αυτών είναι ιδιαίτερος σημαντική, καθώς μπορεί να κατευθύνει την αποτελεσματικότητα της κλινικής πρακτικής και να συμβάλει στον καλύτερο σχεδιασμό των παρεχόμενων υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.

Σκοπός: Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στην καταγραφή και την εκτίμηση των αναγκών ατόμων με σοβαρές ψυχικές διαταραχές, τα οποία παρακολουθούν προγράμματα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.

Μεθοδολογία: Το δείγμα αποτέλεσαν 38 άτομα, ηλικίας 35 ως 66 ετών, που έπασχαν από σοβαρές ψυχικές διαταραχές. Για την καταγραφή των αναγκών τους χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα Camberwell Assessment of Need (CAN), για την εκτίμηση της λειτουργικότητάς τους η κλίμακα Global Assessment Functioning (GAF) και από τους ατομικούς τους φακέλους συλλέχθηκαν κοινωνικοδημογραφικά στοιχεία.

Αποτελέσματα: Με βάση τις μέσες βαθμολογίες των συμμετεχόντων στην CAN, οι τομείς που σημειώθηκαν οι μεγαλύτερες ανάγκες ήταν κυρίως ο κοινωνικός, και της λειτουργικότητας και ακολούθησαν οι ανάγκες για υπηρεσίες (όπως ψυχοεκπαίδευσης, λήψης επιδομάτων), ανάγκες (σωματικής- ψυχικής) υγείας και βασικές ανάγκες (όπως στέγασης και διατροφής). Αναδείχθηκε σημαντική συσχέτιση μεταξύ των αναγκών για υπηρεσίες και των αντίστοιχων υγείας και βασικών αναγκών, ενώ καταγράφηκε τάση συσχέτισης των κοινωνικών αναγκών με τη συνολική λειτουργικότητα (GAF) και αρνητική συσχέτιση των συνολικών αναγκών με τη συνολική λειτουργικότητα.

Συμπεράσματα: Τα άτομα με σοβαρές ψυχικές διαταραχές φαίνεται ότι εξακολουθούν να εμφανίζουν κυρίως κοινωνικές ανάγκες, καθώς και λειτουργικότητας. Η αυξημένη ανάγκη υποστήριξής τους σε αυτούς τους τομείς καλό είναι να λαμβάνεται υπόψη στον σχεδιασμό ή/και την επαναπλαισίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.

ΑΑ48: Συμμετοχή των ασθενών στο πρόγραμμα εργοθεραπείας, στο πλαίσιο της αποκατάστασης, με το Canadian Occupational Performance Measure (COPM)

Σταυρούλα Μπακατσή¹, Σοφία Σιβετίδου², Ιωάννης - Αλέξανδρος Τζάνος², Δημήτριος Ορφανίδης¹, Αικατερίνη Κοτρώνη², Ελένη Μιχαηλίδου¹

¹Τμήμα Εργοθεραπείας ΓΝΑ ΚΑΤ, ²Τμήμα Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης ΓΝΑ ΚΑΤ

Εισαγωγή: Η ενεργός συμμετοχή των ασθενών είναι ουσιώδης για την εκπαίδευσή τους στο πρόγραμμα αποκατάστασης. Το COPM είναι ένα εργαλείο μέτρησης που προσαρμόζεται στις ανάγκες τους και χρησιμοποιείται για να αξιολογηθούν οι αλλαγές στις δυσκολίες εκτέλεσης καθημερινών έργων, όπως τις αντιλαμβάνονται οι ασθενείς.

Σκοπός: Ο σκοπός αυτής της μελέτης είναι να διερευνηθεί η πιθανή ενίσχυση της ενεργητικής συμμετοχής των ασθενών με τη χρήση του COPM στο πρόγραμμα εργοθεραπείας κατά τη διάρκεια της αποκατάστασης.

Δείγμα: Ασθενείς (N=173) που εισήχθησαν στην κλινική Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης (ΦΙΑπ) από 2018 έως 2024, με νευρολογικές βλάβες κυρίως Α.Ε.Ε (N= 101) και Κ.Ν.Μ (72). Αξιολογήθηκαν με το COPM κατά την είσοδο και την έξοδο τους από την κλινική ΦΙΑπ. Η αξιολόγηση τους περιελάμβανε αρχικά την ιεράρχηση από τους ασθενείς της σπουδαιότητας συγκεκριμένων έργων για τον καθένα. Στη συνέχεια αξιολογήθηκαν και στις υποκλίμακες COPM για την εκτέλεση και την ικανοποίηση των έργων αυτών. Στην κλίμακα COPM τα έργα αξιολογήθηκαν σε κλίμακα από 0 -10 σε σπουδαιότητα, εκτέλεση και ικανοποίηση. Οι ασθενείς ακολούθησαν πρόγραμμα εκπαίδευσης σε αυτοφροντίδα καθώς και συμβουλευτικές παρεμβάσεις σχετικά με την παραγωγικότητα και την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, με 5 συνεδρίες την εβδομάδα για 4 μήνες.

Αποτέλεσμα: Κατά μέσο όρο υπήρξε αύξηση ≥ 2 μονάδες στην κλίμακα COPM τόσο στην εκτέλεση και την ικανοποίηση σε καθημερινά έργα όσο και στην ενεργός συμμετοχή των ασθενών στις καθημερινές δραστηριότητες.

Συμπέρασμα: Η χρήση του COPM φαίνεται να ενισχύει την ενεργό συμμετοχή των ασθενών σε προγράμματα Εργοθεραπείας. Για ασφαλή έκβαση των συμπερασμάτων απαιτείται περαιτέρω μελέτη.

ΑΑ49: Η αξία των ορθώσεων άνω άκρων για τη βελτίωση της λειτουργικότητας σε άτομο με κληρονομική προϊούσα αισθητικοκινητική νευροπάθεια

Σταυρούλα Μπακατσή¹, Ιωάννης-Αλέξανδρος Τζάνος², Ελένη Μιχαηλίδου¹, Σοφία Σιβετίδου², Αικατερίνη Κοτρώνη²

¹Τμήμα Εργοθεραπείας ΓΝΑ ΚΑΤ, ²Τμήμα Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης ΓΝΑ ΚΑΤ

Εισαγωγή: Η νόσος Charcot Marie Tooth είναι η συχνότερη κληρονομική νευρομυϊκή διαταραχή, που χαρακτηρίζεται από προοδευτική αδυναμία των άκρων λόγω αξονικής δυσλειτουργίας των περιφερικών νευρών. Επηρεάζει κυρίως τα κάτω άκρα, οδηγώντας σε παραμορφώσεις, διαταραχές αισθητικότητας και μυϊκή αδυναμία. Τα συμπτώματα εμφανίζονται συνήθως την πρώτη ή τη δεύτερη δεκαετία της ζωής.

Σκοπός: Η παρουσίαση των ευεργετικών επιδράσεων της χρήσης εξατομικευμένων ορθώσεων άνω άκρων σε ασθενή με νόσο Charcot Marie Tooth.

ΜΕΘΟΔΟΣ: Άνδρας 52 ετών διαγνώστηκε στην εφηβεία με νόσο Charcot Marie Tooth έχοντας κληρονομικό ιστορικό από τον παππού του. Το κύριο σύμπτωμα για το οποίο προσήλθε στο Τμήμα Εργοθεραπείας ήταν οι παραμορφώσεις των άνω άκρων. Εμφάνιζε γενικευμένες ατροφίες των αυτοχθόνων μυών των άνω άκρων με αποτέλεσμα σε θέση ηρεμίας να παρουσιάζει υπερέκταση των μετακαρποφαλαγγικών αρθρώσεων (30ο) και κάμψη των φαλαγγοφαλαγγικών αρθρώσεων (60ο στις εγγύς και 20ο στις άπω), με συνέπεια την εμφάνιση δερματικών αλλοιώσεων. Κρίθηκε αναγκαία η κατασκευή εξατομικευμένων ναρθήκων ηρεμίας πηχεοκαρπικής άμφω για καθημερινή χρήση κατά τις νυκτερινές ώρες, ενώ υποβλήθηκε και σε ημίωρες συνεδρίες διατάσεων άκρων χειρών για τρεις μήνες.

Αποτελέσματα: Ένα έτος μετά την παρέμβαση υπήρξε βελτίωση στη θέση ηρεμίας των μετακαρποφαλαγγικών αρθρώσεων (έκταση 25ο) και των φαλαγγοφαλαγγικών αρθρώσεων (κάμψη 50ο στις εγγύς και 15ο στις άπω). Οι δερματικές αλλοιώσεις υφέθηκαν πλήρως. Επίσης η χρήση των ναρθήκων προσδίδει πλέον στον ασθενή το υποκειμενικό αίσθημα ότι έχει υποβληθεί σε πρόγραμμα διατάσεων.

Συμπέρασμα: Η περίπτωση αυτού του ασθενούς αναδεικνύει την αξία της κατάλληλης εξατομικευμένης χρήσης ορθώσεων των άνω άκρων στην πρόληψη των επιπλοκών μίας προϊούσας νόσου του περιφερικού νευρικού συστήματος.

ΑΑ50: Διεπιστημονική Συνεργασία στην Παροχή Φροντίδας Ωφελούμενων με Άνοια: Ο Ρόλος της Εργοθεραπείας στη Διαχείριση της Λειτουργικότητας και της Ποιότητας Ζωής

Συμewν Δημήτριος Δασκάλου, Νικόλαος Γεροσίδερης, Πηνελόπη Βλοτινού, Γεώργιος Μπαμπλέκος, Γεωργία Τσάκνη, Ιωάννα Γιαννούλα Κατσούρη
Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή: Η άνοια αποτελεί μια σύνθετη νευροεκφυλιστική διαταραχή που απαιτεί διεπιστημονική προσέγγιση για τη βέλτιστη φροντίδα των ωφελούμενων. Η συνεργασία μεταξύ Εργοθεραπευτών, Επαγγελματιών Υγείας και Περιθαλπόντων διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην προαγωγή της λειτουργικότητας, της αυτονομίας και της ποιότητας ζωής των ωφελούμενων.

Σκοπός: Η διερεύνηση της διεπιστημονικής συνεργασίας στην περίθαλψη ωφελούμενων με άνοια, με έμφαση στον ρόλο της Εργοθεραπείας στη διαχείριση των λειτουργικών και ψυχοκοινωνικών προκλήσεων.

Μεθοδολογία: Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση στη βιβλιογραφία μέσω των επιστημονικών βάσεων δεδομένων PubMed και Science Direct για τη χρονική περίοδο 2015-2025, με στόχο την ανάλυση μελετών που αφορούν τη διεπιστημονική συνεργασία και τη συμβολή της Εργοθεραπείας στη φροντίδα ωφελούμενων με άνοια.

Αποτελέσματα: Ο Εργοθεραπευτής, μέσω συνεργασίας με τα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας και τον Περιθάλποντα, συμβάλλει στην προσαρμογή του περιβάλλοντος και των δραστηριοτήτων του ωφελούμενου με άνοια, ενισχύοντας την αυτονομία και την ποιότητα ζωής. Οι Επαγγελματίες Υγείας παρέχουν κλινικές πληροφορίες που βοηθούν στην εξατομίκευση της παρέμβασης, ενώ ο Περιθάλπων, σε συνεργασία μαζί τους, διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη συνέχιση της φροντίδας.

Συμπεράσματα: Η ενίσχυση της διεπιστημονικής συνεργασίας μεταξύ Εργοθεραπευτών, Επαγγελματιών Υγείας και Περιθαλπόντων αποτελεί το κλειδί για τη βελτίωση της φροντίδας ωφελούμενων με άνοια. Η ολιστική αυτή προσέγγιση μπορεί να προσφέρει εξατομικευμένες και αποτελεσματικές παρεμβάσεις, προάγοντας την αυτονομία και τη ποιότητα ζωής των ωφελούμενων με άνοια.

AA51: Η εφαρμογή της Cognitive Orientation to Daily Occupational Performance Co-op σε ασθενείς με κάκωση νωτιαίου μυελού στα πλαίσια της αποκατάστασης στην οξεία φάση

Σταυρούλα Μπακατσή¹, **Μαρία Ζένιου**², Δημήτριος Ορφανίδης¹, Ελένη Μιχαηλίδου¹

¹Τμήμα Εργοθεραπείας ΓΝΑ ΚΑΤ, ²Πρόγραμμα Erasmus +

Εισαγωγή: Η προσέγγιση Cognitive Orientation to daily Occupational Performance (CO-OP) είναι μια εξατομικευμένη θεραπεία που επικεντρώνεται στην ενίσχυση της απόδοσης καθημερινών δραστηριοτήτων/έργων σε άτομα που παρουσιάζουν δυσκολίες κατά την εκτέλεση τους. Η CO-OP χρησιμοποιεί μια δομημένη παρέμβαση που περιλαμβάνει συνεργατικό καθορισμό στόχων, δυναμική ανάλυση απόδοσης έργου, χρήση γνωσιακών στρατηγικών, καθοδηγούμενη ανακάλυψη και αρχές ενδυνάμωσης.

Σκοπός: Η παρουσίαση των ευεργετικών επιδράσεων της προσέγγισης CO-OP σε ενήλικες με κάκωση νωτιαίου μυελού στην οξεία φάση αποκατάστασης, σχετικά με την βελτίωση των λειτουργικών τους ικανοτήτων σε καθημερινές δραστηριότητες.

Δείγμα: 17 ενήλικες με κάκωση νωτιαίου μυελού οι οποίοι νοσηλεύονται στο τμήμα Φυσικής Ιατρικής και αποκατάστασης αξιολογήθηκαν με το Καναδικό Μέτρο Επαγγελματικής Απόδοσης (COPM) στην είσοδο και στην έξοδο τους. Η διαδικασία αξιολόγησης περιλάμβανε αρχικά την ιεράρχηση, από τους ίδιους, της σημασίας τριών συγκεκριμένων έργων για τον καθένα. Στη συνέχεια, έγινε η αξιολόγησή τους στις υποκλίμακες του COPM για την εκτέλεση και την ικανοποίηση των έργων αυτών. Επιπρόσθετα, αξιολογήθηκαν για την αποτελεσματικότητα εκτέλεσης των 3 έργων προτεραιότητας τους μέσω της κλίμακας PQRS (The performance quality rating scale) πριν και μετά την παρέμβαση.

Αποτελέσματα: Από τα αποτελέσματα της μελέτης παρατηρήθηκε διαφορά ≥ 2 μονάδες στην απόδοση μέσω της κλίμακας PQRS σε έργα που είχαν επιλεγεί από τους συμμετέχοντες μέσω του COPM. Στην επαναξιολόγηση με COPM καταγράφηκε διαφορά (≥ 3 μονάδες) στο μέσο όρο απόδοσης και ικανοποίησης.

Συμπεράσματα: Η χρήση της προσέγγισης CO-OP φαίνεται πως επιφέρει θετικά αποτελέσματα στην επίτευξη της ανεξαρτησίας των ατόμων Προκειμένου όμως για πιο σαφή αποτελέσματα χρειάζεται περισσότερη έρευνα.

ΑΑ52: Οι προκλήσεις των Σύριων παιδιών προσφύγων στην συμμετοχή τους στην εκπαίδευση στην Τουρκία σύμφωνα με τις απόψεις δασκάλων.

Μάριος Κωνσταντουράκης¹, Βικτώρια Γκοράκη^{1,2}

¹Μητροπολιτικό Κολλέγιο Πειραιά, ²Ειδικό Δημοτικό Σχολείο

Ο πληθυσμός των προσφύγων αυξάνεται συνεχώς λόγω του πολέμου και της βίας στην χώρα τους. Η Συρία αποτελεί μια από τις χώρες με τους περισσότερους πρόσφυγες, με την Τουρκία να φιλοξενεί μεγάλο ποσοστό αυτών, εκ των οποίων πάνω από το 50% περιλαμβάνει παιδιά. Περίπου 7 εκατομμύρια παιδιά πρόσφυγες, λόγω των φυσικών καταστροφών στα σχολεία τους, στερούνται την εκπαίδευση και μετακινούνται σε σχολεία άλλης χώρας, χωρίς κάποιο εκπαιδευτικό ιστορικό. Από μελέτες που πραγματοποιήθηκαν, προέκυψαν ποικίλες προκλήσεις στην συμμετοχή των παιδιών αυτών στην εκπαίδευση, όπως η γλωσσική ανεπάρκεια, η ψυχολογική επιβάρυνση, η έλλειψη οικογενειακής υποστήριξης, οι ελλείψεις εκπαιδευτικής εμπειρίας και τεχνολογικών πόρων στην σχολική μονάδα, καθώς και το στίγμα και οι διακρίσεις απέναντι στα παιδιά πρόσφυγες. Πολλά από τα παιδιά, παρουσιάζουν ποικίλες μαθησιακές δυσκολίες όπως στην σύνταξη των λέξεων, στην γραμματική, στον διάλογο καθώς και στην προφορική και γραπτή κατανόηση και έκφραση των λέξεων. Παράλληλα, παρουσιάζουν μειωμένο κίνητρο συμμετοχής, απομόνωση και έντονη θλίψη, λόγω του τραύματος που βίωσαν κατά την διάρκεια ενός πολέμου. Η οικογένεια τους, λόγω οικονομικών δυσκολιών και γλωσσικής ανεπάρκειας, αδιαφορούν για την ακαδημαϊκή επίδοση των παιδιών τους και την άμεση επικοινωνία με τους δασκάλους του σχολείου. Τέλος υπάρχει έλλειψη τεχνολογικής και εκπαιδευτικής υποστήριξης των παιδιών, ενώ ταυτόχρονα, δέχονται έντονα διακρίσεις για την καταγωγή τους, από τους δασκάλους αλλά και τους ίδιους τους συμμαθητές τους. Η Εργοθεραπεία, προωθεί τον περιορισμό ή την απομάκρυνση ψυχολογικών, μαθησιακών αλλά και γλωσσικών δυσκολιών, ενσωματώνοντας εκπαιδευτικές παρεμβάσεις αλλά και ενημερώνοντας τις σχολικές μονάδες για τις ιδιαιτερότητές τους, έτσι ώστε να επιτευχθεί η κοινωνική τους ενσωμάτωση.

AA53: Η Θεραπευτική Ωφελιμότητα των Ζώων στο Σχολικό Πλαίσιο για Μαθητές με Αναπηρία – Σύνδεση με την Εργοθεραπεία – 1ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής

Σταμούλα Μουρελάτου¹, Σταύρος Καλλίδης², Μαρία Κούτρα³, Χριστίνα Κούτρα⁴, Βιργινία Βαϊτσούδη⁵

¹Εργοθεραπεύτρια, 1ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής, Κομοτηνή, ²MSc, Εργοθεραπευτής, Ειδικό Νηπιαγωγείο Κομοτηνής, ³MSc, Εργοθεραπεύτρια, ⁴PhD, Φυσικοθεραπεύτρια, 1ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής, ⁵Λογοθεραπεύτρια, 1ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής

Εισαγωγή: Οι δραστηριότητες με τη βοήθεια των ζώων (Animal Assisted Activities - AAA) αποτελούν χρήσιμο εργαλείο τόσο στην κλινική πρακτική όσο και στο σχολικό πλαίσιο. Οι πολυποίκιλες ανάγκες των μαθητών απαντώνται και εξυπηρετούνται μέσα από προσαρμοσμένες προσεγγίσεις, την καινοτομία και το ιδιαίτερο κίνητρο της επαφής με τα ζώα. Η εργοθεραπεία αξιοποιώντας τη φυσική και συναισθηματική σύνδεση των παιδιών με τα ζώα και μέσα από στοχευμένες δραστηριότητες μετατρέπει τα ζώα σε φορείς ανάπτυξης λειτουργικών δεξιοτήτων, υποστηρίζοντας την αυτονομία και τη σχολική ένταξη των μαθητών.

Σκοπός: Σκοπός του προγράμματος ήταν η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, της συναισθηματικής οργάνωσης και της σχολικής απόδοσης των μαθητών μέσω της διαδραστικής μάθησης και εκπαίδευσης με την βοήθεια ζώων.

Μεθοδολογία: Στο πρόγραμμα συμμετείχαν όλοι οι μαθητές του σχολείου σε ομαδικές δραστηριότητες με ζώα εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος. Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν ψυχοκινητικά παιχνίδια, παιχνίδια μνήμης, σωματογνωσίας, παζλ, ταυτίσεων, παρατηρητικότητας, μίμησης, κοινωνικών - γνωστικών - αντιληπτικών και κινητικών δεξιοτήτων.

Αποτελέσματα: Η ανατροφοδότηση από τους γονείς και εκπαιδευτικούς αναφέρει εξοικείωση με τα ζώα, βελτίωση στη κοινωνική συμπεριφορά των παιδιών, μείωση των κρίσεων άγχους. Ταυτόχρονα, παρατηρήθηκε αύξηση των παραγωγικών έργων στο σχολείο όπως της συμμετοχικότητας, της συνεργασίας καθώς και βελτίωση των γνωστικών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων συγκέντρωσης, μνήμης και οργάνωσης.

Συμπεράσματα: Η πρακτική εφαρμογή δραστηριοτήτων με τη βοήθεια των ζώων σε ένα ειδικό σχολείο, αποτελεί απαραίτητη προσθήκη στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα καθώς προάγουν την ανάπτυξη λειτουργικών δεξιοτήτων και ενισχύουν τόσο την αυτονομία όσο και τη συμμετοχή των μαθητών σε παραγωγικά έργα, όπως η εκπαίδευση, η κοινωνική αλληλεπίδραση και η καθημερινή ζωή.

ΑΑ54: Μελέτη της ισορροπίας έργου σε μαθητές/τριες της Γ' λυκείου και η επίδρασή της στη σχολική τους επίδοση.

Ευάγγελος Καβάκης², **Λεωνίδας Κοζυράκης¹**

¹Λογοθεραπευτής BSc, MSc, φοιτ. εργοθεραπείας ΠΔΜ, "Speech Box" Κέντρο Ειδικών Θεραπειών, Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης, ²Εργοθεραπευτής, μέλος RCOT, WFOT, Ηνωμένο Βασίλειο

Σκοπός: Η παρούσα μελέτη σκοπεύει να παρουσιάσει τα αποτελέσματα ενός διαδικτυακού ερωτηματολογίου σχετικά με την ισορροπία έργου σε εφήβους/ες μαθητές και μαθήτριες που προετοιμάζονται για τις Πανελλαδικές Εξετάσεις Γενικού Λυκείου και την επίδρασή που ενδέχεται να έχει στη σχολική τους επίδοση.

Στόχοι: Οι κύριοι στόχοι είναι να απαντηθεί εάν υπάρχει ισορροπία έργου στους εφήβους και αν σχετίζεται με τη σχολική επίδοση, το φύλο και τον προσανατολισμό των σπουδών.

Αποτελέσματα: Χορηγήθηκε διαδικτυακό ερωτηματολόγιο σε μαθητές και μαθήτριες (n=34). Οι απαντήσεις παρουσιάζουν έλλειψη ισορροπίας έργου η οποία εκδηλώνεται με την απουσία νοήματος, λιγότερο ύπνο, λιγότερο χρόνο με την οικογένεια και τους φίλους, ενώ τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης φαίνονται σαν μια διέξοδος για αυτούς. Δύο ομάδες που χρειάζονται μεγαλύτερη υποστήριξη κατά τη διάρκεια αυτής της αγχωτικής περιόδου σύμφωνα με τα αποτελέσματα ήταν όσοι επέλεξαν τον Ανθρωπιστικό προσανατολισμό σπουδών και τα κορίτσια σε σχέση με τα αγόρια.

AA55: Video modeling : ένα εκπαιδευτικό εργαλείο στο ειδικό σχολείο

Παναγιώτα Ζεργιώτη¹, Μαρία Βακαλοπούλου², Αρετή Δημητράκη²

¹Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Πεντέλης, Αθήνα, ²Λογοθεραπεύτρια, Μς, ΕΕΕΕΚ Παμμακάριστου-Νέας Μάκρης, Greece, ³Εκπαιδευτικός, ΕΕΕΕΚ Παμμακάριστου-Νέας Μάκρης

Το video modeling είναι ένα εκπαιδευτικό εργαλείο για την βελτίωση των δεξιοτήτων ή της συμπεριφοράς ενός ατόμου και βασίζεται στην κοινωνικογνωστική και κοινωνικοπολιτισμική θεωρία (Bandura, 1986 και Vygotsky, 1978) καθώς και τον συμπεριφορισμό (Skinner, 1953).

Πρωθεί, σύμφωνα με τους Franzone & Collet- Klingenberg 2008, τη μάθηση μιας δεξιότητας ή μιας συμπεριφοράς μέσω ενός βίντεο-μοντέλου, το οποίο με την διαδικασία του video editing παρουσιάζει την συγκεκριμένη δεξιότητα ή συμπεριφορά βήμα προς βήμα (task analysis).

Το βίντεο-μοντέλο μπορεί να προβληθεί πριν την εκτέλεση της δεξιότητας/συμπεριφοράς ή κατά την διάρκειά της. Η προβολή αυτή είναι εύκολο να επιβραδυνθεί, να σταματήσει ή να επιστρέψει και εφικτή μέσα από κοινές συσκευές όπως τάμπλετ, υπολογιστές, κινητά τηλέφωνα.

Το video modeling βελτιώνει τη συμμετοχή και την αυτονομία των μαθητών του ειδικού σχολείου γιατί :

- Προσαρμόζεται στις ατομικές ανάγκες των μαθητών (γνωστικές, κοινωνικές, συμπεριφορικές)
- Η βήμα προς βήμα ανάλυση της δεξιότητας/συμπεριφοράς λειτουργεί ως οργανωμένο σενάριο διευκολύνοντας την κατανόηση και απομνημόνευσή του
- Είναι ένα δυναμικό οπτικοακουστικό μέσο
- Είναι ένα πρακτικό και οικονομικό εκπαιδευτικό εργαλείο.

ΑΑ56: Διαχείριση κρίσεων και απρόσφορων συμπεριφορών στα Ε.Ε.Ε.ΕΚ.

Παναγιώτης Τζουβελέκης

Ε.Ε.Ε.ΕΚ. Πειραιά

Στα Ε.Ε.Ε.ΕΚ., που το ωρολόγιο πρόγραμμα χαρακτηρίζεται από συχνές εναλλαγές εκπαιδευτικών και αύξηση των γνωστικών αντικειμένων, είναι αναγκαίο να αναπτυχθούν σχέδια από τους εκπαιδευτικούς προκειμένου να αντιμετωπιστούν κρίσεις και απρόσφορες συμπεριφορές για την εύρυθμη λειτουργία τους. Συνήθη προβλήματα συμπεριφοράς στους μαθητές με αυτισμό είναι οι κρίσεις θυμού, η επιθετικότητα προς τους άλλους, οι αυτοτραυματισμοί, οι στερεότυπες συμπεριφορές και οι δυσκολίες που σχετίζονται με την υγιεινή, τη χρήση τουαλέτας, το φαγητό, τον ύπνο και την προσαρμογή σε νέα περιβάλλοντα. Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να διαχειριστούν τον τρόπο με τον οποίο θα παρέμβουν, τους παράγοντες και τα μέσα που θα χρησιμοποιήσουν για την πρόληψη και αντιμετώπιση των κρίσεων. Στην αρχή της σχολικής χρονιάς σχεδιάζεται πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών, Ε.Ε.Π., Ε.Β.Π. και αναπτύσσεται συνεργασία με γονείς – κηδεμόνες (ιδιαίτερα πρωτοετών) και φορείς. Σχεδιάζεται και οπτικοποιείται το ωρολόγιο πρόγραμμα με την ταυτόχρονη και ενιαία παρέμβαση από εκπαιδευτικούς, Ε.Ε.Π., Ε.Β.Π. και διαμορφώνονται οι τάξεις, ώστε να γίνουν πιο ασφαλείς και να ανταποκρίνονται στις αισθητηριακές ανάγκες των μαθητών. Πραγματοποιούνται τακτικές και έκτακτες συναντήσεις των μελών της συσταθείσας ομάδας διαχείρισης κρίσεων. Συντάσσονται δύο ερωτηματολόγια για τους εκπαιδευτικούς, ένα στην αρχή της χρονιάς με σκοπό να διερευνήσει τις ανάγκες των μαθητών και ένα στο τέλος με στόχο την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης των κρίσεων. Όπως προκύπτει από την καταγραφή στο ημερολόγιο σχολικής ζωής υπάρχει ελαχιστοποίηση των εκδηλώσεων απρόσφορης συμπεριφοράς, που επιβεβαιώνεται και από τα ερωτηματολόγια των εκπαιδευτικών. Συμπερασματικά, το πρωτόκολλο διαχείρισης κρίσεων και απρόσφορων συμπεριφορών βελτιώνει τη συμπεριφορά των μαθητών και συντελεί στην εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας.

ΑΑ57: Η συμμαχία Εργοθεραπευτών και Εκπαιδευτικών για την ψυχική υγεία των μαθητών

Φωτεινή-Μελπομένη Καπερώνη, Δωροθέα Γιαννοπούλου, Μαρία-Κωνσταντίνα Ακμούτσου, Φλωρεντία Ανδρέου, Ιωάννα Γονιδάκη, Χριστίνα Διαμάντη, Ασημίνα-Ευδοκία Κυριακοπούλου, Ελπίδα Οικονόμου, Κωνσταντίνα Σακαρικού, Αθανάσιος Τατσιαρής
Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Εισαγωγή – Σκοπός: Η ψυχική υγεία είναι μια δυναμική συνθήκη ζωής που σχετίζεται με την καθημερινότητα όλων. Αναπόσπαστο κομμάτι την καθημερινότητας των παιδιών και των εφήβων αποτελεί το σχολείο, στο πλαίσιο του οποίου οι μαθητές αναπτύσσονται συνολικά ως προσωπικότητες. Ωστόσο, η περιρρέουσα ατμόσφαιρα διαταράσσει τις ενδοσχολικές σχέσεις και διαδικασίες. Γεννάται, λοιπόν, το ερώτημα: πώς τοποθετούνται και συνεισφέρουν οι εργοθεραπευτές στις αυξανόμενες ψυχοκοινωνικές ανάγκες της σχολικής κοινότητας;

Μεθοδολογία: Για την εκπόνηση της επιστημονικής αφίσας έγινε βιβλιογραφική ανασκόπηση. Αξιοποιήθηκαν οι μηχανές αναζήτησης PubMed και Google Scholar, χρησιμοποιήθηκαν λέξεις κλειδιά όπως, «occupational therapy», «social skills», «school based practice», «adolescents» και η αναζήτηση έγινε σε βάθος δεκαετίας (2015-2025). Τελικά, επιλέχθηκαν 10 άρθρα τα οποία πληρούν τα κριτήρια επιλογής και ανταποκρίνονται στο παραπάνω ερώτημα.

Ευρήματα: Η θέση των εργοθεραπευτών στο σχολείο είναι όντως καίρια και σε σημεία καταλυτική. Για παράδειγμα, στην περίπτωση δυσπροσαρμοστικών μοτίβων συμπεριφοράς (βλ. Bullying) οι εργοθεραπευτές καλούνται να αναγνωρίζουν, να επισημαίνουν και να εφαρμόζουν παρεμβάσεις ακολουθώντας δεδομένες κατευθυντήριες γραμμές και πρωτόκολλα. Ο τρόπος παρέμβασης στην ψυχική υγεία των μαθητών διακρίνεται σε τρία κλιμακωτά επίπεδα : i) universal, ii) targeted και iii) intensive. Συνεπώς, η ψυχική υγεία για τους εργοθεραπευτές περιλαμβάνει την πρόληψη, την προαγωγή και την θεραπεία στο σχολικό περιβάλλον.

Επίλογος – Συμπεράσματα: Η ψυχική υγεία προϋποθέτει τη συμμαχία Εργοθεραπείας και Εκπαίδευσης . Για να επιτευχθεί αυτό και να έχουμε τα βέλτιστα αποτελέσματα, κρίνεται αναγκαία η διαμόρφωση σαφώς καθορισμένου και υποστηρικτικού, για τους επαγγελματίες, πλαισίου, ώστε να λάβουν κατάλληλη και επαρκή κατάρτιση για να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις.

ΑΑ58: Ευαισθητοποίηση μαθητών σε θέματα αναπηρίας μέσω δράσεων αθλητών μπάσκετ με αμαξίδιο σε σχολικές μονάδες

Χρυσούλα Ζαχαράκη¹, Δημήτριος Κερερές², Γεώργιος Κόνσουλας²

¹Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, ¹Ομοσπονδία Σωματείων Ελλήνων Καλαθοσφαιριστών Με Αμαξίδιο

Εισαγωγή: Η ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα αναπηρίας και κοινωνικής ένταξης αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους της εκπαίδευσης. Η παρούσα εργασία εξετάζει τη συμβολή των δράσεων αθλητών μπάσκετ με αμαξίδιο σε σχολικές μονάδες ως εργαλείο ενίσχυσης της ενσυναίσθησης, αποδοχής της διαφορετικότητας και καταπολέμησης στερεοτύπων.

Στόχος της εργασίας αυτής είναι η παρουσίαση των εμπειριών των μαθητών στις δράσεις που πραγματοποιήθηκαν από αθλητές μπάσκετ με αμαξίδιο σε σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων, τα δύο τελευταία σχολικά έτη.

Μεθοδολογία: Οι δράσεις περιλάμβαναν τρία στάδια: α) πραγματοποίηση αγώνα επίδειξης από τους αθλητές, δίνοντας στους μαθητές την ευκαιρία να παρακολουθήσουν το άθλημα σε πραγματικές συνθήκες, β) παρουσίαση του αθλήματος, με αναφορές στις ρυθμίσεις, τεχνικές δεξιότητες και προσαρμογές που απαιτούνται και γ) δυνατότητα να καθίσουν οι μαθητές σε αμαξίδια και να συμμετάσχουν σε παιχνίδια μπάσκετ, βιώνοντας από πρώτο χέρι τις δυσκολίες αλλά και τις δυνατότητες που προσφέρει το άθλημα. Οι εμπειρίες αυτές καταγράφηκαν μέσα από παρατηρήσεις και συνεντεύξεις με μαθητές και εκπαιδευτικούς.

Αποτελέσματα: Οι συγκεκριμένες δράσεις έδειξαν ότι οι επισκέψεις αθλητών μπάσκετ με αμαξίδιο έχουν θετική επίδραση στη στάση των μαθητών απέναντι στα άτομα με αναπηρία, ενισχύοντας την αποδοχή της διαφορετικότητας, τη συμπερίληψη και τη διάθεση για κοινωνική προσφορά. Οι μαθητές, αναπτύσσουν ενσυναίσθηση, αποδομούν προκαταλήψεις και κατανοούν τη σημασία της ισότητας και της συμπερίληψης. Επίσης φάνηκε ότι η θετική επίδραση ήταν μεγαλύτερη όσο μικρότερη ήταν η ηλικία των μαθητών.

Συμπεράσματα: Η συστηματική ενσωμάτωση τέτοιων δράσεων στο σχολικό πρόγραμμα, θα συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που προάγει τον σεβασμό και τη συνεργασία μεταξύ όλων.

ΑΑ59: «Γίνομαι μικρός δημοσιογράφος και γνωρίζω τα επαγγέλματα και τους επαγγελματίες του τόπου μου» – Μια βιωματική προσέγγιση μάθησης στο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Αλμυρού

Ελευθερία Προύζου

Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Αλμυρού, Αλμυρός

Το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα υλοποιείται στο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Αλμυρού και έχει ως στόχο την εξοικείωση των μαθητών με τα επαγγέλματα και τους επαγγελματίες της τοπικής κοινωνίας, προάγοντας παράλληλα το έργο της κοινωνικής συμμετοχής.

Η δομή του προγράμματος περιλαμβάνει προετοιμασία εντός σχολείου, επισκέψεις σε επαγγελματικούς χώρους, παρακολούθηση εργασιών και συνεντεύξεις με επαγγελματίες. Οι μαθητές, με την υποστήριξη του εκπαιδευτικού προσωπικού, καταγράφουν τις εμπειρίες τους και συντάσσουν μια ειδική έκδοση («φυλλάδα»), η οποία αποτελεί το τελικό προϊόν του προγράμματος. Επιπλέον, κάθε επίσκεψη αξιολογείται από τους εκπαιδευτικούς ως προς τη συμμετοχή και την εμπλοκή των μαθητών αλλά και τη βελτίωση των γνωστικών και κοινωνικών τους δεξιοτήτων.

Η προσαρμογή του προγράμματος στις ανάγκες κάθε μαθητή, η χρήση βιωματικών μεθόδων και η ενεργός αλληλεπίδραση με την κοινότητα καθιστούν την πρωτοβουλία αυτή ένα παράδειγμα καλής πρακτικής στη διαφοροποιημένη διδασκαλία και την κοινωνική ενσωμάτωση των μαθητών ειδικής αγωγής. Μέσα από την παρουσίαση της δράσης, επιδιώκεται η ανάδειξη της εκπαιδευτικής πραγματικότητας στα ειδικά σχολεία και η συμβολή της εργοθεραπείας στην ενίσχυση των κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων των μαθητών με στόχο την ευκαιρία για κοινωνική συμμετοχή.

ΑΑ60: Διαπολιτισμική προσαρμογή και ψυχομετρική εκτίμηση της Ελληνικής εκδοχής της Καταγραφής Κινητικής Δραστηριότητας του Άνω Άκρου

Παυλίνα Ψυχούλη, Δημήτρης Λάμνισος
European University Cyprus, Λευκωσία

Εισαγωγή: Το Motor Activity Log (MAL) είναι ένα αξιολογητικό εργαλείο που κατασκευάστηκε στα πλαίσια της Constraint Induced Therapy προκειμένου να διερευνά την ποσότητα και την ποιότητα χρήσης του ημιπληγικού χεριού ενηλίκων ασθενών όταν βρίσκονται εκτός κλινικού χώρου.

Σκοπός: Αυτή η μελέτη είχε ως σκοπό να αναπτύξει την Ελληνική εκδοχή του Motor Activity Log (MAL) και να εξετάσει την αξιοπιστία και την εσωτερική συνοχή της κλίμακας.

Μέθοδος: Η παρούσα ήταν μία πολυ-εστιακή μελέτη, η οποία πραγματοποιήθηκε σε τέσσερις κλινικές αποκατάστασης σε Ελλάδα και Κύπρο, μεταξύ 2018-2021. Η μετάφραση του MAL πραγματοποιήθηκε ακολουθώντας τις διεθνείς οδηγίες. Το Ελληνικό MAL συμπληρώθηκε από εργοθεραπευτές για 46 ασθενείς με ημιπληγία κατόπιν εγκεφαλικού επεισοδίου, σε 3 χρονικές στιγμές: Ημέρα 1 και 4 μέσω συνέντευξης με τον ασθενή και στο ίδιο χρονικό διάστημα με συνέντευξη του φροντιστή ώστε να διευκρινιστεί ο βαθμός συμφωνίας μεταξύ ασθενή και φροντιστή. Η εσωτερική συνοχή μετρήθηκε μέσω του δείκτη Cronbach's alpha (α) και η αξιοπιστία με τη χρήση του Intra-class Correlation Coefficient (ICC).

Αποτελέσματα: Δεν παρουσιάστηκαν ασυμφωνίες κατά την εμπρός-πίσω μετάφραση του MAL στα Ελληνικά, ούτε χρειάστηκαν πολιτισμικές προσαρμογές. Η εσωτερική συνοχή ήταν υψηλή (Cronbach's $\alpha = 0.95$), ενώ η αξιοπιστία στο test-retest ήταν 0.993, τόσο για την Κλίμακα Πόσο Συχνά του MAL (AOU) όσο και για την Κλίμακα Πόσο Καλά (QOU). Ο δείκτης ICC μεταξύ φροντιστών και ασθενών ήταν 0.987 για το MAL AOU και 0.980 για το MAL QOL.

Συμπεράσματα: Η Ελληνική εκδοχή του MAL αποτελεί ένα αξιόπιστο αξιολογητικό εργαλείο για ενήλικες ασθενείς με ημιπληγία κατόπιν εγκεφαλικού επεισοδίου.

ΑΑ61: Ανασκόπηση εργαλείων κλινικής και λειτουργικής εκτίμησης: Οδηγός αξιολογητικών μέσων για την κλινική πρακτική και την έρευνα στην εργοθεραπεία

Ζαχαρίας Καλογεράκης, Νίκη Τσινιά, Αφροδίτη Πανταγούτσου, Σωτήρης Καρύκας, **Πολυξένη Σκαλτσή**

Α' Ψυχιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισαγωγή: Η διαδικασία της αξιολόγησης αποτελεί τη βάση της καθημερινής εργοθεραπευτικής πρακτικής, καθώς μέσω αυτής προσδιορίζονται οι δυνατότητες και οι αδυναμίες του ατόμου, θέτονται στόχοι για την ενίσχυσή τους και εκτιμάται συνολικά η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.

Στόχος της εργασίας είναι η παρουσίαση του Οδηγού εργαλείων αξιολόγησης που χρησιμοποιούν οι εργοθεραπευτές/τριες κατά κύριο λόγο στον τομέα της ψυχικής υγείας, που επιμελήθηκε Ομάδα εργοθεραπευτών της Α' Ψυχιατρικής Κλινικής ΕΚΠΑ, στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο και εξέδωσε ο Πανελλήνιος Σύλλογος Εργοθεραπευτών.

Μεθοδολογία: Η καταγραφή ξεκίνησε με τα ευρέως χρησιμοποιούμενα και αξιόπιστα εργαλεία αξιολόγησης των σημαντικών εννοιολογικών εργοθεραπευτικών μοντέλων κλινικής πρακτικής. Εν συνεχεία έγινε αναζήτηση αξιολογήσεων σε δημοσιευμένες μελέτες της τελευταίας τετραετίας σε έγκριτα περιοδικά εργοθεραπείας. Η τελική επιλογή των εργαλείων βασίστηκε στην κριτική μελέτη των κύριων χαρακτηριστικών τους.

Αποτελέσματα: Στον συγκεκριμένο Οδηγό συμπεριλήφθηκαν περίπου 300 εργαλεία, που για λόγους ευχρηστίας ομαδοποιήθηκαν σε πέντε κατηγορίες: α) σωματικές λειτουργίες, β) γνωστικές/νοητικές λειτουργίες, γ) δραστηριότητες καθημερινής διαβίωσης, δ) ψυχοκοινωνική λειτουργικότητα και ε) εξειδικευμένα εργαλεία. Για κάθε εργαλείο, πέραν της βιβλιογραφικής παραπομπής της δημιουργίας ή αναθεώρησής του, προσαρμόστηκαν πληροφορίες σχετικές με τον τομέα προβλημάτων, δεξιοτήτων και συμπεριφορών που εκτιμά, τον πληθυσμό που μπορεί να χορηγηθεί, καθώς και την ύπαρξη οικονομικής επιβάρυνσης για τη χρήση του.

Συμπεράσματα: Διαπιστώνεται πληθώρα εργοθεραπευτικών μέσων αξιολόγησης που μπορούν να συμβάλουν στη σφαιρική αποτύπωση της λειτουργικότητας του ατόμου. Η επιλογή των κατάλληλων εργαλείων βασίζεται στην κλινική εμπειρία του θεραπευτή και καλό είναι να προσαρμόζεται στη φιλοσοφία του πλαισίου που εφαρμόζεται, λαμβάνοντας υπόψη την ενίσχυση της συμμετοχής του ατόμου για την κάλυψη των μοναδικών αναγκών του.

ΑΑ62: Διερεύνηση Αντιλήψεων σχετικά με την Δικαιοσύνη Έργου και την Συμπερίληψη μέσω του Θεάτρου: Ερευνητική Μελέτη

Ραφαηλία Γεωργιάδου, Ιωάννης Βεντούλης, Κωνσταντίνος Γεωργίου, Παρασκευή Κλαζόγλου, Αικατερίνη Κατσιάνα

Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Ελλάδα

Τα τελευταία χρόνια οι επαγγελματίες εργοθεραπείας έχουν ενστερνιστεί στην πρακτική τους τη φιλοσοφία της Δικαιοσύνης Έργου. Μέσω της χρήσης της τέχνης και συγκεκριμένα του θεάτρου, τόσο η εργοθεραπευτική πρακτική όσο και η τέχνη έχουν λάβει μια πιο κοινωνική διάσταση, προωθώντας τα δικαιώματα έργου. Συγκεκριμένα, το θέατρο διαδραματίζει καίριο ρόλο στη συμπερίληψη κυρίως περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως τα ανάπηρα άτομα, που αντιμετωπίζουν αδικίες έργου. Σύμφωνα με τη σύγχρονη βιβλιογραφία, το συμπεριληπτικό θέατρο συνεισφέρει θετικά τόσο στα άτομα που συμμετέχουν στη διαδικασία του θεάτρου όσο και στο κοινό, συμβάλλοντας στην ισότιμη συμμετοχή, καθώς και στον κοινωνικό μετασχηματισμό.

Σχεδιάστηκε μια μικτή ερευνητική μελέτη, περιλαμβάνοντας ποσοτικές και ποιοτικές διαστάσεις. Για την ποσοτική διάσταση της ερευνητικής μελέτης σχεδιάστηκε ένα ερωτηματολόγιο που αφορούσε την παράσταση «Γουτού Γουπατού» της ομάδας «Εν Δυνάμει», με σκοπό τη διερεύνηση απόψεων σχετικά με τη δικαιοσύνη έργου και τη συμπερίληψη των ανάπηρων ατόμων μέσω της συγκεκριμένης παράστασης. Για την ποιοτική διάσταση της ερευνητικής μελέτης διεξήχθησαν συνεντεύξεις σε μερικούς από τους ηθοποιούς της παράστασης «Γουτού Γουπατού», από ανάπηρα και μη ανάπηρα άτομα, από τον σκηνοθέτη και την καλλιτεχνική διευθύντρια της ομάδας «Εν Δυνάμει».

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, η παράσταση «Γουτού Γουπατού» φάνηκε να συνδράμει στη δικαιοσύνη έργου, στη συμπερίληψη, έχοντας μια κοινωνικομετασχηματιστική ροπή. Βρέθηκε σημαντική συσχέτιση μεταξύ του επαγγέλματος των συμμετεχόντων και των αντιλήψεών τους για τη δικαιοσύνη έργου, σε σχέση με τα ανάπηρα άτομα. Επίσης, τα μέλη της ομάδας «Εν Δυνάμει» φάνηκε να έχουν εξελιχθεί τόσο καλλιτεχνικά όσο και σε προσωπικό επίπεδο στα πλαίσια της ομάδας.

ΑΑ63: Εργοθεραπεία και κλιματική αλλαγή

Έλενα Γλυκύ¹, Ζαχαρίας Καλογεράκης², Κώστας Παπακωνσταντίνου³, Αφροδίτη Πανταγούτσου², Πολυξένη Σκαλτσή^{1,2}, Παναγιώτης Σιαπέρας¹

¹Τμήμα Εργοθεραπείας, Σχολή Υγείας, Μητροπολιτικό Κολλέγιο, Αθήνα, ²Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, ³Τμήμα Φυσικοθεραπείας, Σχολή Υγείας, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Η κλιματική κρίση είναι ένα από τα πιο ανησυχητικά σύγχρονα προβλήματα. Προκαλείται κυρίως από την ανθρώπινη δραστηριότητα (όπως την καύση ορυκτών καυσίμων, την αποψίλωση των δασών και τη βιομηχανική κτηνοτροφία και γεωργία). Επιφέρει σοβαρές επιπτώσεις, όπως ακραία καιρικά φαινόμενα και φυσικές καταστροφές, ρύπανση της ατμόσφαιρας και άνοδο της στάθμης της θάλασσας, ασθένειες, μείωση της βιοποικιλότητας και επισιτιστική κρίση, σε όλα τα έμβια όντα στον πλανήτη.

Στόχος της εργασίας είναι η ανάδειξη της συμβολής της εργοθεραπείας στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης.

Η εργοθεραπεία, έχοντας στον πυρήνα της τη διασύνδεση έργου- υγείας, μελετά και αναδομεί, όταν χρειάζεται, τη σχέση ατόμου- έργου- περιβάλλοντος/ οικοσυστήματος. Όταν το περιβάλλον βάλλεται, ο εργοθεραπευτής υποστηρίζει το άτομο (που έχει πληγεί ή μετακινηθεί λόγω φυσικών/ κλιματικών καταστροφών) να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες, αναπτύσσοντας έργα και ρόλους που θα το βοηθήσουν στην ανάκτηση της αυτονομίας και ευημερίας του.

Επιπλέον, η εργοθεραπεία μπορεί να συμβάλλει στην υιοθέτηση βιώσιμων καθημερινών πρακτικών. Αυτό περιλαμβάνει τόσο την απευθείας σύνδεση με το φυσικό περιβάλλον, όσο και την εκπαίδευση σε οικολογικές συνήθειες, όπως μείωση σπατάλης πόρων και ενσωμάτωση τεχνικών εξοικονόμησης ενέργειας στην καθημερινότητα. Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύεται η περιβαλλοντική συνείδηση και προάγεται μια πιο ισορροπημένη και προσαρμοστική στάση ατόμου και κοινότητας απέναντι στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής.

Συμπερασματικά, η εργοθεραπεία μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προσαρμογή ατόμων και κοινοτήτων στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Μέσω εξατομικευμένων παρεμβάσεων προσαρμογής και προώθησης βιώσιμων συνηθειών, οι εργοθεραπευτές μπορούν να υποστηρίξουν την ανθεκτικότητα και την ευημερία των πληθυσμών σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

AA64: Εισαγωγή στη Συνειδητότητα Έργου: Μια κριτική αφηγηματική ανασκόπηση

Βασιλική Κοντράρου^{1,2}, Γεώργιος Πούλος^{3,4}, Παναγιώτα Θεοδοσίου^{2,5}, Καλλιόπη Λαυρενίδη², Ευγενία - Χαρίκλεια Λάζαρη^{2,6}

¹Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, *Master of Science with a major in Occupational Therapy, Jönköping University, Sweden*, ²Απόφοιτη Τμήματος Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, ³Απόφοιτος Τμήματος Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Πτολεμαΐδα, ⁴Πολύχρωμο Σχολείο - *Rainbow School*, ⁵Πρώιμη Παρέμβαση «ΑΜΥΜΩΝΗ», Αθήνα, ⁶Υποψήφια Διδάκτορας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Αθήνα

Η Συνειδητότητα Έργου αποτελεί αναδυόμενη έννοια στην Επιστήμη Έργου, περιγράφοντας την επίγνωση της σημασίας των έργων στην αναδιαμόρφωση κοινωνικοπολιτικών δομών. Βασισμένη σε μετα-αποικιακές και απελευθερωτικές θεωρίες, αναδεικνύει τον ρόλο των έργων είτε στη διατήρηση είτε στην αντίσταση απέναντι στη συστημική καταπίεση, ιδιαίτερα σε συνθήκες κοινωνικών ανισοτήτων.

Η έννοια πρωτοδιατυπώθηκε από τη Ramugondo (2012), η οποία, μελετώντας το διαγενεακό παιχνίδι, ανέδειξε πώς οι κοινωνικές αλλαγές μετασχηματίζουν τις οικογενειακές δυναμικές μέσω των έργων. Αργότερα (2015), τη διεύρυνε, παρουσιάζοντάς την ως κρίσιμο εννοιολογικό εργαλείο στο πλαίσιο της μετα-απαρτχάιντ Νότιας Αφρικής. Έκτοτε, η Συνειδητότητα Έργου έχει εξελιχθεί ώστε να περιλαμβάνει ευρύτερα συστημικά ζητήματα, όπως ο ρατσισμός και η απανθρωποποίηση (Ramugondo, 2024), αναδεικνύοντας τη διττή φύση του έργου ως μέσου τόσο διατήρησης όσο και αποδόμησης καταπιεστικών συστημάτων.

Ένα βασικό στοιχείο της έννοιας είναι η εφαρμογή της στην επαγγελματική πρακτική, παρέχοντας ένα εννοιολογικό πλαίσιο μέσω του οποίου επιστήμονες έργου και εργοθεραπευτές εξετάζουν τις καθημερινές δράσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις δυναμικές εξουσίας της κοινωνίας στην οποία εκτυλίσσονται (Ramugondo, 2015). Στο πλαίσιο αυτό, οι Sonday και συνεργάτες (2019) διερεύνησαν τη μετάβαση μεταξύ επαγγελματικών ρόλων ως μορφή πραγμάτωσης της Συνειδητότητας Έργου, δείχνοντας πώς οι εργοθεραπευτές πλοηγούνται μέσα σε καταπιεστικές δομές, επαναπροσδιορίζοντας την επαγγελματική τους ταυτότητα και αμφισβητώντας θεσμικούς περιορισμούς.

Η παρούσα αφηγηματική ανασκόπηση συνθέτει κριτικά θεωρητικές και εμπειρικές προσεγγίσεις της Συνειδητότητας Έργου, προωθώντας την ενσωμάτωσή της στην έρευνα και την πρακτική για την αντιμετώπιση συστημικών ανισοτήτων. Η μελλοντική έρευνα θα πρέπει να εστιάσει στις διεπιστημονικές εφαρμογές της και στη σημασία της κριτικής εμπλοκής σε έργα για την κοινωνική αλλαγή.

ΑΑ65: Διερευνώντας τις έννοιες της δικαιοσύνης του Έργου σε άτομα στο φάσμα του αυτισμού και τις οικογένειές τους.

Σωτηρία Βέγκου¹, Ηλίας Τσαϊλάρης¹, Ασπασία Αργύρη¹, Αρετή Νίρα Μυλωνά¹

¹Αλληλεπιδρώ, Χώρος Θεραπευτικής Παρέμβασης Παιδιού Και Εφήβου

Εισαγωγή/Σκοπός: Η έννοια της δικαιοσύνης του Έργου αναδεικνύει τη σημασία της ισότιμης πρόσβασης σε ουσιώδεις δραστηριότητες για όλα τα άτομα (Wilcock & Hocking, 2015). Στο πλαίσιο του αυτισμού, η βιβλιογραφία αναφέρεται άμεσα σε όρους όπως αποξένωση (Taylor, 2022), αποστέρηση (Urban & Douglas, 2024), περιθωριοποίηση (Wood, 2023), ανισορροπία (Dallman & Bailliard, 2024), ενώ υπονοείται και ο όρος απαρτχάιντ του Έργου (Chun et al., 2024). Ωστόσο, η παρουσία και η επίδραση αυτών των όρων στην καθημερινότητα των αυτιστικών ατόμων και των οικογενειών τους δεν έχουν διερευνηθεί επαρκώς. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η χαρτογράφηση της χρήσης αυτών των όρων στη βιβλιογραφία για τον αυτισμό και η αξιολόγηση της επίδρασής τους στα αυτιστικά άτομα και τις οικογένειές τους.

Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε μια ανασκόπηση πεδίου (Scoping Review), όπως αυτή περιγράφεται από τους Arksey και O'Malley (2005), με συστηματική αναζήτηση σε επιστημονικές βάσεις δεδομένων. Τα κριτήρια επιλογής περιλάμβαναν δημοσιεύσεις που αναφέρονται σε όρους της δικαιοσύνης του Έργου σε σχέση με τον αυτισμό. Τα δεδομένα αναλύθηκαν θεματικά, χρησιμοποιώντας τόσο αφαιρετικές όσο και προσθετικές μεθόδους, (deductive and inductive thematic analysis), εστιάζοντας τόσο στον εντοπισμό, τη συχνότητα αλλά και στις αναφερόμενες επιπτώσεις τους στα αυτιστικά άτομα και τις οικογένειές τους.

Αποτελέσματα: Η ανάλυση αποκάλυψε ότι όροι όπως η αποστέρηση και ανισορροπία του Έργου αναφέρονται συχνά, κυρίως σε σχέση με εμπόδια στην εκπαίδευση (Dallman et al., 2024), την απασχόληση (Chun et al., 2024) και την κοινωνική συμμετοχή (Wood, 2023). Αντίθετα, όροι όπως η αποξένωση και το απαρτχάιντ του Έργου απαντώνται λιγότερο συχνά αλλά μπορεί να υπονοούνται στα αποτελέσματα των μελετών (Little et al., 2024; Urban & Douglas, 2024). Τα ευρήματα υπογραμμίζουν την ανάγκη για πιο περιεκτικές πολιτικές και πρακτικές που αντιμετωπίζουν τις συστημικές ανισότητες, διασφαλίζοντας ισότιμη πρόσβαση σε ουσιώδη και με νόημα Έργα για τα αυτιστικά άτομα και τις οικογένειές τους (Serman et al., 2022). Αναδεικνύοντας αυτά τα κενά, η μελέτη συμβάλλει στην προώθηση της δικαιοσύνης του Έργου στην κοινότητα του αυτισμού.

ΑΑ66: Ενίσχυση της συμμετοχής των αυτιστικών παιδιών στο Παιχνίδι: Συστηματική Ανασκόπηση των Εργοθεραπευτικών Παρεμβάσεων

Αγάπη Τζουγκάρακη¹, Ειρήνη Δερμιτζάκη¹, Στυλιανός Καραμπατζάκης¹, Γεωργία Χρόνη¹

¹Τμήμα Εργοθεραπείας, Σχολή Υγείας Και Ευημερίας, Πανεπιστήμιο Jönköping, Σουηδία

Εισαγωγή: Το παιχνίδι αποτελεί θεμελιώδες έργο, ενισχύοντας την αυτοέκφραση, την κοινωνική αλληλεπίδραση και το εσωτερικό κίνητρο (Lynch & Moore, 2016). Τα αυτιστικά παιδιά συχνά παίζουν με διαφορετικούς τρόπους, επηρεάζοντας την κοινωνική συμμετοχή τους. Οι εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις στοχεύουν στην ενίσχυση της εμπλοκής τους μέσω ουσιαστικών συνδέσεων, περιβαλλοντικών προσαρμογών και ανάπτυξης δεξιοτήτων (Ward & Payne, 2023).

Μεθοδολογία: Η συστηματική ανασκόπηση αξιολογεί την αποτελεσματικότητα 11 μελετών, με κριτική αξιολόγηση μέσω των εργαλείων CASP και OCEBM. Οι παρεμβάσεις περιλάμβαναν παιχνίδι με συνομηλίκους, τεχνολογία, εκπαίδευση γονέων και εφαρμογή εργοθεραπευτικών μοντέλων.

Αποτελέσματα: Παρεμβάσεις, όπως το βίντεο αυτο-μοντελοποίησης, ενίσχυσαν την κοινωνική αλληλεπίδραση, αλλά είχαν περιορισμένη μακροπρόθεσμη αποτελεσματικότητα. Η συμμετοχή συνομηλίκων και γονέων βελτίωσε τη συμμετοχή στο παιχνίδι, ενώ μοντέλα όπως το "Learn to Play" (Davidson & Stagnitti, 2021) και το "DIR-Floortime" ενίσχυσαν τις δεξιότητες παιχνιδιού.

Συμπέρασμα: Οι εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις ενισχύουν τη συμμετοχή των αυτιστικών παιδιών στο παιχνίδι, όμως η διατήρηση των αλλαγών απαιτεί περαιτέρω διερεύνηση στρατηγικών και την ανάπτυξη εργαλείων αξιολόγησης που ανταποκρίνονται στη νευροδιαφορετικότητα.

Αναφορές

- Davidson, D., & Stagnitti, K. (2021). The process of Learn to Play Therapy with parent-child dyads with children who have autism spectrum disorder. *Australian Occupational Therapy Journal*, 68(5), 419–433. <https://doi.org/10.1111/1440-1630.12751>
- Lynch, H., & Moore, A. (2016). Play as an occupation in occupational therapy. *British Journal of Occupational Therapy*, 79(9), 519–520. <https://doi.org/10.1177/0308022616664540>
- Ward, G., & Payne, S. (2023b). Time to take play seriously: The Royal College of Occupational Therapists' Occupational Therapy and Play practice guideline. *British Journal of Occupational Therapy*, 87(3), 127–128. <https://doi.org/10.1177/03080226231206683>

ΑΑ67: Ομάδα Ανάπτυξης Ψυχο-Κοινωνικών Δεξιοτήτων για έφηβους με διάγνωση Διαταραχής Αυτιστικού Φάσματος (υψηλής λειτουργικότητας)

Λίζα Πάυλου Παπαγιάννη

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Περιγράφεται η έναρξη της ομάδας η οποία ξεκίνησε με 4 μέλη, έφηβους μαθητές / μαθήτριες με κοινά χαρακτηριστικά την ηλικία, τη διάγνωση και το επίπεδο εκπαίδευσης.

Τα μέλη συμμετέχουν οικειοθελώς και με προσωπικό στόχο την κοινωνικοποίηση. Η ομάδα διεξάγεται εβδομαδιαίως, σε ιδιωτικό γραφείο Εργοθεραπείας και χρησιμοποιεί τη δραστηριότητα σε διάφορες μορφές: παιχνίδι, δημιουργικό έργο, παιχνίδια ρόλων.

Παρουσιάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο που στηρίζει τη λειτουργία της ομάδας, οι θεραπευτικοί παράγοντες και τα ομαδικά δυναμικά που αναμένεται να εμφανιστούν.

Η ομάδα αποτελεί πρότυπο καθώς εξ όσων μπορούμε να γνωρίζουμε δεν λειτουργούν παρόμοιες ομάδες σε μη ιδρυματικά πλαίσια.

ΑΑ69: Η επίδραση προγραμμάτων Pilates στην αισθητηριοκινητική επεξεργασία και στην κοινωνική αλληλεπίδραση παιδιών με Υψηλής Λειτουργικότητας Αυτισμό: Μια πιλοτική μελέτη

Κοραλία Μποκή^{1,2}, Παναγιώτης Σιαπέρας^{1,2}

¹Ινστιτούτο Επιστήμης του Έργου & Αποκατάστασης Μητροπολιτικό Κολλέγιο, ²Έρεισμα, Κέντρο Διάγνωσης και Θεραπείας Λόγου, Γνωστικών και Κινητικών Διαταραχών

Τα παιδιά με Υψηλής Λειτουργικότητας Αυτισμό παρουσιάζουν σημαντικές αισθητηριοκινητικές δυσκολίες, οι οποίες επηρεάζουν καθοριστικά την λειτουργικότητα του ατόμου στις δραστηριότητες της καθημερινής του ζωής και στην κοινωνική αλληλεπίδραση. Η υποστήριξη τους απαιτεί διεπιστημονικές προσεγγίσεις, οι οποίες ενσωματώνουν τεκμηριωμένες και καινοτόμες πρακτικές. Σε αισθητηριοκινητικό επίπεδο στον αυτισμό έχουν μελετηθεί ποικίλες παρεμβάσεις για τις δυσκολίες σε αισθητηριακή επεξεργασία, αδρή και λεπτή κινητικότητα. Η χρήση του Pilates ως εργαλείο βελτίωσης των δεξιοτήτων αυτών ενδεχομένως να αποτελέσει ένα πρόγραμμα με σημαντικές προοπτικές, καθώς βασίζεται σε αρχές που ενισχύουν τη νευρομυϊκή συναρμογή, το ιδιοδεκτικό και το αιθουσαίο σύστημα. Τα ερευνητικά τεκμήρια του Pilates στον αυτισμό είναι περιορισμένα και η παρούσα πιλοτική μελέτη διερευνά για πρώτη φορά τη δυναμική ενός προσαρμοσμένου ομαδικού προγράμματος Pilates για παιδιά με ΥΛΑ ηλικίας 6-12 ετών. Το πρόγραμμα εστιάζει στη βελτίωση της αιθουσαίας και ιδιοδεκτικής επεξεργασίας, της κινητικότητας και της ισορροπίας, αξιοποιώντας τη στοχευμένη κίνηση, τον έλεγχο της αναπνοής και τη ρυθμική επανάληψη ασκήσεων. Ταυτόχρονα δίνει την δυνατότητα βελτίωσης της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, καθώς τα παιδιά συμμετέχουν σε ένα δομημένο περιβάλλον όπου ενισχύεται η συνεργασία, η μίμηση κινήσεων, η αλληλεπίδραση με συνομηλίκους και εκπαιδευτές. Οι 9 συμμετέχοντες στο πρόγραμμά αξιολογήθηκαν πριν και μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος με το Bruininks-Oseretsky Test of Motor Proficiency 2nd Edition και την κλίμακα Autism Social Skills Profile. Τα πιλοτικά αποτελέσματα δείχνουν ότι το Pilates σε ομάδες μπορεί να αποτελέσει ευέλικτο μέσο ενίσχυσης της σωματικής ικανότητας, της συνολικής αισθητηριακής και επικοινωνιακής τους εικόνας παιδιών με αυτισμό προσφέροντας νέες δυνατότητες για την υποστήριξη τους στα καθημερινά τους έργα.